

KUTADGU BİLİG

Yusuf Has Hacip

A

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

A2

1 hamdu sırasü minnet ve öküş ögdi tengri azze ve
2 celleka kim uluğluk idisi tükel kudıgtıng padjšah turur
3 yirli kökli yaratğan kamuğ tınlıglarka ruzi birgen neni
4 kim tiledi erse kıldı yime neni tilese kılur yefğalu llahu ma ye
5 ve yakhumu ma yurid takı sansız selamü durud halk
6 larda yigi yalavaçlarda ödrüntüsi uluğ savçısı myhammedi
7 muştafa öze bolsun takı ma anıng işleri aziz ağırlıng şa
8 habeler öze nzvanu llahı ğaleyhım ecmeğın bu kitab yav
9 lak aziz turur ein hukemalaruung emsalleri birle bezen-
10 miş maein ylemalarının eşğrları birle araste» kılınmış tu-
11 rur bu kitabnı okıglı bu beyıtlerni malum kılınglı kitab-
12 dın yakşı azizrak turur çınıü maçın ğlımleri ve hakim-
13 leri kamuğ ittıfak boldılar kim meşnk vılayetinde kamuğ
14 türkistan illerinde buğra han tilinee türk iyğatinee bu ki-
15 tabdın yakşıraq hergiz kim erse taşnif kılmadı bu kitab
16 kayu padjšahka ya kayu jklımka tegdi erse gayet uzlu
17 kındın nıhayettin keçe körklüglükındin ol illerning hakim-
18 leri ğalımleri kabul kılıp tegme biri bir türlüğ at lakab
19 urdılar çınılığlar edebn lmuluk atadılar maçın meljkining
20 hykemaları ayinü lmemlekeo tidiler meenkılgılar zinetu l
21 umera tip aydılar iranlığiar şahnameol tnrki atamışlar ba-
22 zıları ma pendname.i muluk timişler turanlınlar kutadğu bi
23 lig tip aymışlar bu kitabnı taşnif kılınglı balasağuu mev
24 ludlug perhiz idisi er turur emnıa bu kitabnı kaçgar ilin
25 de tükel kılıp meşrjk mejki tavğaç buğra han üskinge
26 kigürmiş turur meljk buğra han ma anı ağırlap uluğlap
27 öz haş hacıblıkını anga birü yarukamış turur anıng üçün
28 yusuf ulug haş hacib tip atı çavı ajunda yayılmış turur
29 bu aziz kitab tört uluğ ağır ul öze bına kılınmış turur
30 bir adil ikinci devlet üçünçi ğakıl törtünei kanaat yana
31 tegme biringe türkeç bir at birmiş turur adilka kün toğ-
32 dı ilig at birip padjšah orninga tutmış turur devletka ay
33 toldı at birip vezir orninga kodmış turur akılka ögdül
34 miş at birip vezirning oğlu yvinde tutmış turur kanaatka
35 odğurmuş at birip vezirning karındaşı tip aymış turur ta-
36 kı anlar ara mynazara suğali cevabı keçer teg sözler söz-
37 lemiş turur okıglıning köngti açılıp myşannıfını edğü du'a
38 birle yad kılun tip

B

- 1 uğan bir bayat ol kamuğda oza öküç hamdu ögdi angar ok seza
2 ulugiuk idisi ugan zü lcelal
yaratğan törütgen me kadir kemal
3 ay yir kök idisi halayık bile ruzını anutmış yigil sen küle
4 sakışsız bingli kamuğka ruzi yitürür kamugrı ma yimez özi
5 açın kodmaz hergiz kamuğ tınlıng yitürür içürür tözü sanlıng
6 neteg kim tiledi me boldı kamuğ kimi kim tilese kılur ol uluğ
7 durud ol ödürmiş ngsülka selam yine işleringe selam hem ulam
8 muhammed yalavaç halayık başı kamuğ barçalarka ol ol köz kaşı
9 yime bu kitab ol idi ök aziz biligligke bolğay biligdin tengiz
lo bezenmiş ağırlıng biligler bile kalı kim şükür kı) kanağt tile
11 kuuuğ barça.sıngn Inngüler sozi lizip yinçüleyü kamuğ tüp tüzi
12 bu meşrjk meljki maçınlar begi biliglig ukuşlug ajunda yigi
13 kamuğ bu kitabnı alıp özlemiş hazine içinde urup kizlemiş
14 birindin biringe miraşlar kalıp adınıarka birmez özinge alıp
15 asıglıg turur bu yok ol hiç yası öküş türkler ukmaz munıng ma'ni.sı
16 kitabdın eşitgen bilür uş anı okngan bitigen ukumaz munı
17 elig köz tutar kör kitab sözleri ikigün ajunda iter işleri
18 maçınlar hakimi bu ein yurngısı tözü barça aymış munıng yakşısı
19 bu meşrjk ilinde kamuğ turkü çın munı teg kitab yok ajunda adın
20 kitab kadrini me biliglig bilir ukuşsuz kişidin adın ne kelir
21 ay tegme kişike kitab birmegü apang dostung erse imin bolmagru
22 neteg kim biligsiz bilümez munı ukuşlug ukupan küzetür anı
23 bu buğra han vakjtu içre anı yime han tilinee bu aymış munı
24 munı teg kitabnı kim aymış oza kidin me kim aygay munı teg uza
25 kim erse munı teg itermü kanı itigli bar erse öger men anı
26 kayu kend uluş ordu kangı ying kitabka öngin at atamışlara

C5

- 27 ol iining bügüsi hakimi turup at urmış ol ilning törüçe körüp
28 çıniler edebu lmuluk tip ayar maçınıar enisu lmemalık atar
29 bu meşrjk üinde uluglar munı zinetu lumera tiyürler köni

A 6

- 30 iranlıgiaı şahname tirlar mungar turanlıg kutadğu bilig tip ukar
31 ne türlüg bu sözler öngin tildeki kigürmiş mungar kör kamug ildeki
32 yime bu kitabka at urmış uluğ bayat yarlıkasu ol edgü kuluğ
33 ay ol bu kitabka kabul boldukı bu tükler tilinde ğaceb kördüki
34 yine bu kjab kör kanungka yarar meliklerke artuk ilig kend tutar
35 kim ol ma bu mylkni tutinglı kayu kereklig angar bj hakimler ayu
36 melikler koruğı ma esbab tüze bu tertibü eartı emanğt öze
37 bu mulkning harabı bekası nedin ya mulket kalurı barurı adırı
38 yime bu çerig sn er at ma kamıng negü teg tirilgü yir bulğu yoling
39 munıng tertibin me kitabda aça adırmış ödürniş kamuğDi seçe

40 yana berk bu mi.ukni tutuglı kiği yaraglıg erenke buyurdi işi
41 kereklig ukuşlug birisi ongay yulaka negü teg açığ kıldı ay
42 budunning hakı bar meljkler öze meljkning hakı ma budundın tüze
43 yine bu ra'yyet küdezgü anı melik me knzetse teni me canı

C6

44 kayu ol meljk kim tokış kılğunı uruşlar ödinde çerig tüzgünü
45 ayur kör negü teg itingü hile bu duşman çerigin snguka tile
46 meljkke negü teg itingü kerek özi teg budunlar könülgü kerek
47 bu yanglıg meljkni budunlar sever yüzini köngy tip adınlar iver
48 kutı bar yakın tip tapuğ kılğuka kimini yağutup yırak kovğuka
49 bir ança bekitip yakın tutğunı bu kutsuz yavuz tip yırak sangunı
50 yana bir sjyaset başın kesgüke ikinci fjraset köngül birgüke

A7

51 ukuşlug biliglig tonga alp yürek hazine tolulap akıtğu kerek
52 rayyyetka bolsa öküş takati kamuğ iş içinde bulur rahati
53 bu kaç harfkına men kumarı sanga kodundum unıtma du'a kıl manga
54 baka kör kitabnı bu tirgen kişi hunerlng er ermiş kişiler başı
55 bu türlüğ fazayıl ukuşlar bile araste» ol ermiş yorımış küle
56 bütünlük me hyımet bu zuhdliğ öze sakınuk biliglig anlıg oza
57 iy bu tengi turinglağ kuz ordu ili tüp aşı nesebdin yorımış tili
58 bu togmış ilindin çıkıp bargranı kitabnı koşupan tükel kılğanı
59 barusın bitimiş yetürmiş njzam bu kaşğar ilinde koşulmuş tamam
60 melikning önginde okımış munı bu tavğaç kara bugra hanlar hanı

C7

61 ağırlamış artuk öküş hjleti kalemning hakı tip ukuş hvrmeti
62 bu haş hacib atın tegürmie munga munı bu özinge yağutmış yana
63 bu mğni üçün kör ağırlar anı yusyf haş hacib tip ayurlar köni
64 yana bu kitabning beyanın ayur bu dört nik şerifler özele kılur
65 birisi me ğdl ol könilik öze ikinci bu devlet kut jkbal tüze
66 üçünçi hjngd ol uluğluk bile törtünei kanağt ve afyet bile
67 bu tegme biringe at urmış öngin bu yanglıg atını atamış kidin
68 adjlka kün toğdı ilig tip atar anı kör meljklik kurırSğa tutar
69 bu ay toldı devlet atanur köni vezirlik yiringe tutar kör munı
70 hingdka atadı bu ol ögdülmiş munı ma vezirning oğlu tip timiş
71 kanağtka odğurmuş atı birür mungar ma vezirning yağukı tiyür
72 munıng hıkmeti kör bu dört neng öze kitabnı tüketmiş bularnı tüze
73 arabea tejiğeç kitablar öküş bizin<f tilimizee bu yumğı ukuş
74 biliglig bilür ol munıng hurmeti ukuşlug ukar ol bilig kıymeti
75 bu türkeç koşuğlar tüzettim sanga okırda umtma du'a kıl manga
76 barur men ajundın eşit sen özüngöküş jbngt alğıl ma açğıl közüng
77 ilahi sen ök sen tözü yarlıka ruzi kıl kamuğ muğminlarka lıka

C

FİHRİST(eserin bu kısmı kitapta)

D

metin

B İ3 BİSMİ LLAHİ RRAHMANİ RRAHİM

TENGRI AZZE VE CELLE ÖGDİSİN AYUR

1 bayat atı birle sözüg başladım törütgen igidgen keçürgen idim
2 öküş ögdi birle tümen ming sena uğan bir bayatka angar yok fena
3 yağız yir yaşıl kök küü ay birle tün törütti haJayık öd ödle bu kün
4 tiledi törütti bu bolmış karnuğ bir ök bol tidi boldı kolmış kamuğ
5 kamuğ barça muuglug törütümişi muğı yok idi bir angar yok işi
6 ay erklig uğan mengü mungsuz bayat yaramaz seningdin adınka bu at
7 uluğluk sanga ol bedüklük sanga seningdin edın yok sanga tuş tenge
8 aya bir birikmez sanga bir adın kamuğ aşnuda sen sen öngdün kidın
9 sakışka katılmaz sening birliking tözüngke yetli bu erkligliking
10 siziksiz bir ök sen ay mengü açu katılmaz karılmaz sakıgka saçu

A 11

11 ay iç taş biligli ay hakku lyakin közümden yırak sen köngülke yakın
12 barıng belgülig sen kün ay teg yaruk neteglikke yetgü körişül ögde yok
13 ne ersedin ermez sening birliking ne erseleng sen törüttüng sening
14 kamuğ sen törüttüng ne erseleng yokadur irig erse sen ök sen tirig

B14

15 törütgen barınga törülmiş tanuk törümiş iki bir tanukı anuk
16 anıng okşagı yok azu mengzegi neteglikke yetmez halayık ögi
17 yorımaz ne yatmaz udıma odug ne mengzeg ne yangzağ kötürmez boduğ

B16

18 kidın ongdün ermez ne soldın ongun ne astın ne üstün ne otnı oruu
19 orun ol törütti orun yok ingar anıngsız orun yok bütün bol mungar
20 ay sırka yokın ay köngülke ediz tanuk ol sanga barça şungt bediz
21 töiüttüng tümen ming bu sansız tuig yazı tağ terafiz kötki oprı ying
22 yaşıl kök bezeding tümen yulduzun kara tün yaruttung yaruk kündüzün
23 uçuglı yorıglı tınıglı neçe tirilgü seningdin bulup bir nge
24 ediz gışta altın seraka tegi tözü barça mungluğ sanga ay idi
25 aya birke bütmiş tiling birle ög köngül bütti şeksiz amul tutgıl ög
26 neteglikke kirme küdezgil köngül barınga bütün bolgıl amrul amul
27 kalı kançaka kirme tutgıl özüngkalı kançasız bil uzatma sözüng

C14

28 ay mungsuz dim sen bu mungluğ kuluğ suyurkap keçürgil yazukın kamuğ

B 15

- 29 Sangar ok sığındım umınçım sanga mungadmış yirimde elig tut manga
30 sevüg savçı birle kopurğıl mini elig tuttaçı kıl könilik küni
31 tözü tört işinge tümen ming selam tegürgil kesüksüz tutaşı ulam
32 ulug künde körküt olarning yüzün elig tuttaçı kılğıl edgü sözün

A 12

- 33 sini erdüküng teg ögümez özüm sini senmet öggil kesildi sözüm
U. YALAVAÇ ğLEYH} SSELAM ÖGDİSİN AYUR
34 sevüg savçı ıdtı bağırsak idi budnnda talusı kişide kedi
35 yula erdi halkka karangku tüni yaruklukı yadı yaruttı sini
36 okıçı ol erdi bayattın sanga sen ötrü köni yolka kirding tonga
37 atasın ariasın yuluğ kıldı ol tilek ummet erdi eyu birdi yol
38 Künin yimedi kör tünün yatmadı sini koldı rabda adın kolmadı
39 Sini koldı tün kün bu emgek bile anı ög sen emdi sevinçin tile
40 kamuğ kadğusı erdi ummet üçün kutulmak tiler erdi rahat üçün
41 atada anada bağırsak bolup tiler erdi tutçı bayattı kolup
42 bayat rahmeti erdi halkı öze kılınçı silig erdi kılkı tüze
43 tüzün erdi alçak kılınçı silig uvutluğ bağırsak akı kittğ elig
44 yğız yir yaşıl kökte erdi küsüş angar birdi tengri ağırlık öküş
45 başı erdi öngdün kamuğ başçıka kidin boldı tamğa kamuğ savçıka
46 köngül badım emdi anung yolına sevip sözi tuttum bütüp kavlınga
47 ilahi küdezgil mening könglümi sevüg savçı birle kopur kopğumı
48 kıyamette körküt tolun teg yüzün elig tuttaçı kıl ilahi özin
Ul. A13 TÖRT SAHABB.NİNG ÖGDİSİN AYUR
49 anıng tört işi ol avıngu körtüp kingeşçi bular erdi birle turup
50 iki kadın erdi küdegü iki bular erdi ödrüm budunda iki
51 ‘atik erdi aşnu kamuğda oza bayatka bütügli köngül til tüze
52 yulug kıldı malı teni canını yalavaç sevinçi tiledi köni
53 basa faruk erdi kişi ödrümü tili köngli bir teg budun ködrümü
54 bu erdi basutçı köni dinka kök şeri at yüzündin kiterdi eşük
55 basa uşman erdi uvutluğ silig kişide ödürmiş akı king elig

B 17

- 56 fida kıldı barın nengin hem özin yalavaç angar birdi iki kızın
57 ali erdi munda basakı talu kür ersig yürekliğ mengesi tolu

C 16

- 58 akı erdi elgi yüreki tedük biligüg sakınuk kör atı bedük
59 bular erdi din hem şeriat köki bular yüdti kafır munafık yüki
60 bu tört iş manga tört tadu teg turur tüzülse tadu çın tiriglik bolur
61 meningdin bularka öknş ming selam tegürgil idim sen kesüksüz ulam
62 olarnı meningdin sevindür tuçı uluğ künde kılğıl elig tuttaçı

IV.

YARUK YAZ FAŞLIN ULUÖ BUÖRA HAN ÖGDİSİN AYUR

- 63 toğardın ese keldi öngdün yili ajun itgüke açtı uştmah yolu
64 yağız yir yıpar toldı kafur kitip bezenmek tiler dünya körkin itip

65 irinçig kişiğ sürdi yazkı esin yaruk yaz yana kurdı devlet yasın
66 yaşık yandı bongay yana orninga balık kudrukındın kozı burninga
67 kurımış yığaçlar tonandı yaşıll bezendi yipün al sarıg kök kızıl
68 yağız yir yaşıll torku yüzke badı hitay arkısı yadı tavgaç edi
69 yazı tağ kır oprı töşendi yadıp itindi kolı kaşı kök al kedip
70 tümen tü çiçekier yazıldı küle yıpar toldı kafur ajun yıd büe
71 şaba yili koptı karanfıl yıdın ajun barça bütrü yıpar burdı kin
72 kaz ördek kuğu kıl kalıkng tudı kakılayu kaynar yokaru kodı
73 kayusı kopar kör kayusı konaıkayusı eapar kör kayu suv ieer
74 kökiş turna kökte ünün yangkular tizilmiş titir teg uçar yilkünger
75 Ular kuş ünün tüzdi ünder işin silig kız okır teg köngül birmişin
76 ünün ötti keklik küler kalğura kızıl agzı kan teg kaşı kap kara
77 kara eumguk ötti sıta tumsukın üni oglağu kız üni teg yakın
78 çiçekükte sandvae öter ming üuün okır şurı ıbrı tünün hem künün
79 elik külmiz oynar çiçekler öze sığun muyğak ağnar yorır tip keze
80 kalık kaşı tügdi közi yaş saçar çiçek yazdı yüz kör köler katğurar
81 bu ödde ajun öz özinge bakıp küvenip sevinip edinge bakıp
82 iletü manga açtı dünya sözün
ayu körmedingmü bu hakan yüzün
83 udır erding erse tur aç emdi köz eşitmeding erse eşit minde söz

li 19

84 tünen yüda berü tul erdim tulas bu tul tonı suelup örüng kedtim as
85 bezendim begim boldı hakan ulug ötündüm munu kolsa canım yulug
86 bulıt kökngdi urdı uevbet tuğı yaşın yaşnadı tarttı hakan tuğı
87 biri kında çıktı sunup il tutar biri küsi çavı ajunka yeter
88 ajun tuttı tavgaç uluğ buğra han kutadsu atı birsü iki cihan
89 ay din ızzi devletka naşir muin ay milletka tac ay şeriatka din
90 bayat birdi barça tilemiş tilek bayat ok bolu birsü arka yülek
91 ay dünya cenali uluğlukka körk ay mulketka nur ay yayıg kutka ör
92 bolu budi evren iliy birdi taht tuta birsü tengri bu taht birle baht
93 ajun tındı ornap bu hakan öze anın ıdtı dünya tanguklar tüze
94 esirdin keligli kalık kuşları kayu ray-i hindi kayu kayşarı
95 öger atın ündep ünün türtüşüp küvene birle avnur sevinçke tuşup
96 bu türlüğ çiçek yirde munça bediz yazı tağ kır oprı yaşıll kök mengiz
97 kayusı yıdı birle tapnur tapuğ kayu körk mçingiz biile açtı kapuğ
98 kayusı elig sundı tütsüg tutar kayu büvkingi kin ajun yıd kopar

H20

99 Kayusı togardın tutar ming tanguk kayusı batardın tapugçı anuk

A15 D

100 Tapugka kelip kut kapugda turur kapugda turuğlı tapugda turur
101 bu yanglıg topugka itindi ajun yağı boynı egdi kötürdi özün
102 ajunda çavı bardı hakan küsi körümejeli közlerde kitti usı
103 ajun inçke tegdi tüzüldi törü törü birle atın kopurdı örü
104 akı suretin kim köreyin tise kelip körsü hakan yüzini usa

105 cefasız vefalığ tilese kutun yüzi kör kılınçı vefa ol bütün
106 asığ kolsa barça öyüny yassızın berü kel tapug kıl köngül bir ısın
107 tüzün kılkı alçak bağırsak köngül köreyin tise kel mımı kör amul
108 ay edgü kılınç aşı edgü uruğ ajun kalmasunı sizingsiz kuruğ
109 bayat birdi devngt ay terken kutı anıng şükri kılğu okıp ming atı
110 idi kiçki söz ol meşelde kelir ata ornı atı oğulka kalır
111 ata ornı kaldı atı ma bile adın ma takı bolsu ming ming ula
112 talu neng tanguk tuttı ming ming elig munu kıl tangukı kutadğu bilig
113 olarıng tangukı kelir hem barır mening bu tanguk boldı mengü kalır
114 neçe tirse dünya tüker alkınur bitise kalır söz ajun tezhinür
115 kitabka bitindi bu hakan atı bu at mengü kaldı ay terken kutı
116 ya rab üste devlet tükel kıl tilek kamug işte bolğıl sen arka yülek
117 severin esen tut yağısın kötü sevinçin tolu tut sakınçın kotur
118 yaga tursu yağmur yazılsu çiçek kurımuş yngaçtın salınsu küjek
119 bolu birsü evren tuçı evrilü kodı bolsu duşman başı kavrılı
120 yağız yir bakır bolmağınça kızıl ya otta çiçek önmeğinçe yaşıl
121 Tirilsüni terken kutı ming kutun yalınsunı körmez karakı otun
122 takı ma negü erse arzu tilek bayat ok bolu birsü arka yülek
123 sevinçin avınçın küvençin ili aşasu yaşasunı lukman yılı

V. YİTİ YULDUZ ON İKİ ÜKEKNı AYUR

124 bayat atı birle sözüg başladım törütgen igidgen keçürgen idim
125 törütti tilek teg tözü alemiğyaruttı ajunka künüg hem ayng
126 yarattı kör evren tuçı evrilür anıng birle tezhine yime tezhinür
127 yaşıl kök yarattı öze yulduzı kara tün töiütti yaruk kündüzi

B22

128 bu kökteki yulduz bu ança bezek bir ança kulavuz bir ança yezek
129 bir ança yarutmış halayıkka ol bir ança kulavuz bulur yitse yol
130 kayusı örüngk kayusı kodı kayusı yarukrak kayu eksüdi

A16

131 bularda eng üstün sekentir yorır iki yıl sekiz ay bir evde kalır
132 anıngda basa boldı ikine ongay bir evde kalır on adın iki ay
133 üçünçi kürüd keldi köksün yorır kayuka bu baksa yaşarmış kuru
134 yaşık boldı törline yaruttı ajun yakışsa yarutur bakışsa özün
135 sevüg yüz urundı bişinei sevit seve baktı erse sen özni avıt
136 basa keldi arzu tilek arzular kayuka yaguşsa angar öz ular
137 bularda eng altın bu yalçık yorır yaşık birle utru bakışsa tolır
138 on iki ükek ol bularda adın kayu iki evlig kayu birke in
139 kozı yazkı yulduz basa ud kelir erentir kuçık birle sançu yorır
140 kör arslan bile koşnı buğday başı basa ülgü boldı eadan ya işi

» eksüdi] Aa2 gkfüdi (satır altında ar. harfl. fing») || 131 bularda . . . gorır] Al ı ing asdan sekendiz (satır altında ar. harfl. zihhal) y. 84 seken tir y. || 132 . oriaay] Al kelti ikline onffay (satır altında ar. harfl. mufteri) || 133 kilrüd ün] AS kared (aatır altında ar. harfl. merrih) köksin Be kürüd . . .)] 134

141 Basa keldi oğlak kömek hem balık bular togdı erse yaradı kalık

142 Üçi yazkı yıldız üçü yaykı bil üçü küzki yıldız üçü kışkı bil

B23

143 üçü ot üçü .suv ingi boldı yıl üçü boldı toprak ajun boldı il

144 bularda birisi binnge yağı yağka yağı ıdtı kesti çoğı

145 karışmaz yağlar yaraşlı işin könişmez yağlar kötürdi öçin

146 itigli bayatını itti birdi öz ite birdi tüzdi yaraşturdı lüz

147 basa aydun emdi munu yalngukıng ağırlıkı boldı biliğ ög ukuğ

VI.

YALNGUK Oöl.ANI AĞIRLIKİ BİLİC UKUŞ BİRLE ERDÜKİN AYUR

148 Törüttü ödürdi seçü yalngukug angar birdi erdem bilig ög ukug

149 Köngül birdi hem me yorıttı tilig uvut birdi kık hem kılncı silig

150 bilig birdi yalnguk bedüdi bu kün ukuş budi ötrü yazıldı tügün

151 bayat kimke birse ukuş ög bilig öküş edgölükke uzattı elig

152 biligni bedük bil ukuşnı uluğbu iki bedütür ödürmiş kuluğ

153 bu sözke tanukı munu keldi söz bu sözni eşitgil sözüng munda üz

154 ukuş kayda bolsa uluğluk bulur bilig kimde bolsa bedüklük alur

155 ukuşlug ukar ol biliglig bilir biligli ukuğlı tilekke tegir

156 bilig ma'nisi bil negü tir bilig bilig bilse ötrü yırar erde ig

157 biligsiz kişi barça iglig bolur ıgig emlemese kişi terk ölür

158 yorı ay biligsiz ıgingni ota biligsiz otın sen ay bilge kuta

159 ukuş ol burunduk anı yetse er tilekke tegir ol tümen arzu yir

160 ukuş bolsa erke kör asğı öküş bilig bilse ötrü bolur er küsüş

161 ukuş birle işle kamuğ iş küdügbilig birle bekle bu bulmış ödüğ

VII. TIL RKDEMIN MUNIN ASİÖİN YASIN AYUR

162 ukuşka biligke bu tılmaçı til yaruttaçı erni yorık tilni bil

163 kişig til ağırlar bulur kut kişi kişig til uçuzlar banr er başı

164 til arslan turur kör işikte yatur aya evlig er sak başıngnı yiyür

165 tilin emgemiş er negü tir eşit bu söz işke tutğıl özüng iş ıt

166 mini emgetür til idi ök telim başım kesmesüni keseyin tilim

167 sözüngni küdezgil başıng barmasun tilingni küdezgil tişing sınmasun

B25

168 biliglig bilig birdi tilke bışıg aya tıl idisi küdezgil başıg

169 esenlik tilese sening bu özüng tilingde çıkarma yaragsız sözüng

170 bilip sözlese söz biligke sanur biligsiz sözi öz başını yiyür

171 öküş sözde artuk asıg körmedim yana sözlemişte asıg tulmadım

172 öküş sözleme söz birer sözle az tümen söz tügünün bu bir sözde yaz

173 kişi söz bile koptı boldı melik öküş söz başıng yirke kıldı kölik

174 öküş sözlese yangşadı tir bilig yana sözlemese ağın tir tilig

175 kalı mundağ erse yorık utru ur yorık utru ursa kişig yoklatur

176 tilig ked küdezgil küdezildi baş sözüngni kısırğıl uzatıldı yaş

177 tıl asğı telim bar yası ma öküş ara ögdilür tıl ara ming söküş

178 kalı mundag erse bilip sözle söz sözüng bolsu közsüz karağuka köz

179 biligsiz karağu turur belgülüg yorı ay biligsiz bilig al ülüg

180 toguğlı ölür k r kalır belgü söz sözüng edgü sözle özüng  lg s z

A18

181  ki neng bile er karımar  zi bir edgü kılınçı bir edgü sözi

182 kişi togdı öldi sözi kaldı k r  zi bardı yaluguk atı kaldı k r

183 tiriglik tilese özüng  lneğ  kılınçing sözüng edgü tut ay büğü

184 tilig  gd m ança ara s kt k m tilekim söz erdi sanga y rd k m

185 kamug sözni yığsa ukuş taplamaz kerek sözni sözler kişi kizlemez

186 sözüm ogluma sözledim men tolga oğul minde altın manga ne tenge

187 sanga sözledim men sözüm ay ogul sanga birdi bu pend  z m ay ogul

188 kümüş kalsa altun meningdin sauga anı tutmagıl sen bu sözke tcuge

189 kümüş işke tutsa t ker alknur sözüm işke tutsa kümüş kazđanur

190 kişidin kişike kurnaru söz ol kuınaru sözüg tutsa asđı yüz ol

191 bu knn t ğine ka ing ay bilge büğü

 z m ‘uzrin aysa yime eymenü

KıTAB  D S   Z UZRIN AYUR

192 tilekim söz erdi ay bilge büğü kidin kelde i ke  z m s zi ğ 

193 ukuş keldi utu ayur b tr  k r sözüng bolsa yangluk sanga bolđa kor

194 budun tili yavlak sini s zlegey kişi kılkı kirt   etingni yigey

195 baka kördüm erse yinik boldı y k  z m aydı sözle sözüng barı t k

196 negülük tise sen ayayın sanga eřitđil sözümni ay ersig tonga

197 bu yaln uk atı boldı yangluk    n bu yangluk uruldı bu yaln uk    n

198 yangılmar kişi kuı ayu bir manga yangılmar tümen ming ayayın sanga

199 biliglig idi az biligsiz öküş ukuşsuz öküş bil ukuşlug küsüş

200 biligsiz biligligke boldı yağı biligsiz biligligke kıldı çoğı

201 kişide kişi adrukı bar telim bu adruk biligdin ayur bu tilim

202 biligligke sözledim uş bu sözüm biligsiz tilini bilümez  z m

203 biligsiz bile hiç sözüm yok mening ay bilge  z m uş tapuğ i sening

204 sözüm s zlemişke sanga eymenü  z m ‘uzri koldı sanga uş munu

205 sözüg s zlede i azar hem yazar ukuşlug eşitse ongarur tüzer

206 burunduklug ol söz tive burnı teg barur kança yetse titir boynı teg

207 bilip s zlede i kişi bar öküş anı bildeçi er manga ked küsüş

208 kamuğ edg l kler bilig asđı ol bilig birle buldı mesel kökke yol

209 bilig birle sözle kamug sözni sen biligin bedük bıl kamug özni sen

210 yaşıl k ktin indi yagız yirke söz sözi b le yaln uk ağır kıldı  z

B28

211 k nđli tüpsüz tengiz teg turur bilig yinçü sauı t pinde yatur

212 tengizdin  ıkarımasa yinçü kişi kerek yinçü bolsun kerek say ta ı

213 yağız yir katındaki altun taş ol kalı çıksa begleı başında tuş ol

214 biliglig  ıkarımasa bilgin tilin yarutmaz anıng bilgi yatsa yılın

215 ukuşlı biligligi idi edgü neng kalı bulsa işlet uçup kökke teng

216 negü tir eřitđil bu il kend begi ukuşka biligke yetürmiş  ği

217 ajun tutđuka er ukuşlug kerek budun basguka  đ kerek hem yürek

218 ukuş birle tuttı ajun tutđ  ı bilig birle bastı budun basđ  ı

219 ajunka apa inmişinde berü ukuşlug uru keldi edgü t r 

220 kayu ödte erse bu künde burun biligligke tegdi bedükrek orun
221 ukuş birle aslın kişi artakı bilig birle süzlür budun bulgaki
222 bu ikin itümeşe kodğıl bilig kılınka tegürgil sen ötrü elig
223 büğü bilge begler budunka başı kılın birle itmiş biligsiz işi
224 ajun tutğuka er ukuş bilse ked budun başğuka er bilig bilse ked
225 bu iki birikse bolur er tükel tükel er ajunuğ tamam yir tükel
226 apang iki ajun kolur erse sen otı edgölük ol kılur erse sen
227 kalı edgü bolmak tilese özüng yorı edgölük kıl kesildi sözüng
228 kişi nıçingü bolmaz bu mengü atı anın mengü kaldı bu edgü atı
229 özüng mengü ermez atıng mengü ol atıng mengü bolsa özüng mengü ol

IX.

EDGÜLÜK KILMAK ÖGDİSİN asıg LAKİN AYUK

230 kalı bolsa elging budunka uzun kamuğ edgölük kıl kılınçın sözün
231 yigillik kaçır ol tiriglik uçar bu tüş tesr ajundın özüng terk keçer
232 tiriglikni mün kıl asıg edgölük yarın bolga edgü yigü kedgölük
233 negü tir eşitgil kişi edgüsi yorıp tın tokıgı ahır ölgüsi
234 ajunda ne yanglıg eren togdı kör bir ança yorıdı yana öldi kör
235 kerek beg kerek kul ne edgü isiz özi öldi erse atı kaldı iz
236 sanga tegdi emdi kezige orun kamuğ edgölük kıl sen edgü burun
237 tirig ölgü ahu töşengü ying kişi ölse edgün kör atı tirig
238 iki türlüğ at ol bu tilde yorır bir edgü bir isiz ajunda kalır

B30

239 isizke söküş edgü ögdi bulı özüngke baka kör kayusın kolur
240 özüng edgü bolsa atıng ögdilig kalı bolsa isiz söküş ay silig
241 söküşlög nelük boldı zahhak otun nelük ögdi buldı feridun kutun
242 biri edgü erdi anı ögdiler biri isiz erdi anı söktiler
243 isizmi sanga yig azu edgümü söküşmi kolur sen azu ögdimü
244 kayusın tilese ödürgil birin isiz edgü bol.sa ökünme yarın
245 mungar mengzetür söz sınamış kişi sınamış kişi bildi il kün işi
246 kişi edgü atın kör alkış bulur atıkmış isiz ölse kargış oulur
247 neçe me sınadım isiz kılğuçı kite bardı künde üzülde küçi
248 neçe kördüm erse isizler işi ozu bolmadı ay biligüg kişi
249 sizlik ot ol ot küyürgen bolur yolında keçig yok ötülgen bolur
250 körü tursa bizde oza barğuçı kara tut ya begler ajun tutğuçı
251 Bularda kayu buldı erse bilig olar urmış öd kün ajunka elig
252 bilig kimde erse ajun begleri törü edgü urmış kişi yigleri
253 bu kün me kim edgü atansa kişi olar boldı aşnu ol edgü başı

B31

254 büğü beg kım erse biligke yakui hiligig kişig kımış özke yakın
255 elig urmış işke bakıp işlemiş bilig işke tutmuş budun başlamış
256 ilin itmiş ötrü bayunuş kara kara baylıkın kılmış özke tura
257 atı edgü bolmış atanmış akı akı ölse atı tirig tip uki
258 ölürin bilip kılınış özke itig bitip kodmış atın tirigke bitig
259 bu kün kim okısa olarig hiluanger ötgünür anclın edgü kelir

260 negü bar ajunda biligde küsüş biligsiz tise erke körksüz söküş
261 negü tir eşitgil biliglig kişi ajunda sinayu yetilmiş yaşı
262 biligsizke törde orun bolsa kör bu tör ilke sandı ilig buldı tör
263 kalı bilgeke tegse ilde orun ol il boldı törde takı ked burun
264 biligke turur bu ağırlık kamuğ ajunka kerek tör kerek il kapuğ
265 iki türlüg ol kör bu aşlı kişi biri beg biri bilge yalnguk başı
266 anıngda naru barça yılkı sanı tilese munı tut tilese anı
267 sen emdi kayu sen manga ay aça ikide biri bol üçünete kaça
268 kılınğ aldı biri budımuğ tüzer kalem aldı biri yorık yol süzer
269 olardı kalı keldi edgü törü kumarı turur tegse koprur örü
270 ölüğdin tirigke kumarı söz ol kumarı sözüğ tutsa asğı yüz ol
271 biligsiz karağu turur beigülügay közsüz karağu bilig al ülüg
272 kişi körki söz ol bu söz ök telim yorı edgü sözlüg kişig ög tilim
273 mesel keldi türkeç mungar mengzetür anı sözledim men munu yangzatur
274 ukuş körki til ol bu til körki söz kişi körki yüz ol bu yüz körki köz
275 tili birle yalnguk sözi sözlenür sözi yakşı bolsa yüzi suvlanur
276 körü barsa emdi bu Türk begleri ajun beglerinde bular yigleri
277 bu türk beglerinde atı belgülüg tonga alp er erdi kutı belgülüg
278 bedük bilgi birle öküş erdemi biliglig ukuşlug budun ködrümi
279 ne ödrüm ne ködrüm ne ersig eren ajunda tetig er yidi bu cihan
280 tejikler ayur anı efrasiyab bu efrasiyab tuttı iller talap
281 idi artuk erdem kerek ög bilig ajun tutguka ötrü sunsa elig
282 tejiker bitigde bitimiş munı
bitigde yok erse kim ukğay anı

A20

283 idi yakşı aymış azıglıg kür er
azıglıg eren berk tügünler yazar

284 ming erdem kerek bu cihan tutguka kör arslan kerek bu kulan başguka

B33

285 ajunçıka erdem kerek ming tümen anın tutsa il kün kiterse tuman

286 kılınğ ursa bngsa yağı boynını törü birle tüzse ili budnını

X. BİLİG UKUŞ RKDEMİN asıg İN AYLJR

287 tilekim söz erdi ay bilge bögü ukuşug biligig özüm sözlegü

288 ukuş ol yula teg karangku tüni bilig ol yarukluk yaruttı sini

289 ukuşun agar ol biligin bedür bu iki bile er ağırlık körür

290 mungar bütmeşe kör bu nuşın revan ukuş közi bule yaruttı cihan

291 törü tüz yonttı bayadı budun atın edgü kıldı ol edgü ödün

292 mangar tegdi mundağ biliglig sözi tamudın yırar tip tamuluk özi

293 kiçig oğlanng kör ukuşka ulam yaşı yetmeginçe yorımaz kılın

294 ukuşlug kişi kör karısa munar ukuş kitti tip hem kalem me tınar

295 kalı tilve ursa kör ölse kişi ölüm yok angar hem birilmez şişi

296 negülük tise sen ukuşsuz turur ukuşsuz kişiler ülüksüz tutur

297 ukuşka turur bu ağırlık itig ukuşsuz kiei bir avueea tetig

298 körü barsa yakşı ayur bu sözüğ ukuşsuz biligsiz bedütmez özüğ

- 299 körü barsa barça urur bu kedük ukuşlug biliglig kör aşı ked ök
 300 ukuş bolsa aşlı bolur bolsa erbilig bolsa beglik kılur kılsa er
 301 kimingde ukuş bolsa aşlı bolur kayuda bilig bolsa beglik bulur
 302 yağız yir öze yahıguk oğlu elig kötürdi kamugka yetürdi bilig
 303 ukuş birle aşlı atanur kişi bilig birle begler iter il işi
 304 tümen ming tü erdem öküş ögdiler ukuş birle kılmış üçün ögdiler
 305 Ukuş azın azlanma asğı öküş bilig azın azlanma erke küsüş
 306 bu dört neng azın azka tutma negü büğü sözlemiş söz eşitgü öğü
 307 bu törtte biri ot birisi yağı üçünçi ig ol kör tiriglik ağı
 308 basası bilig ol bularda biri bu dört neng uçuz tutma yüksek töri
 309 bu tegme biri aşğı yası lelim kayusu birim teg kayusu alım
 310 bilig kınıya' teg ol neng irklü turur ukuş ordusu ol neng üglü turur
 311 yıparlı biliglig teng i bir yangı tutup kizlese bolmaz özde öngi
 312 yıpar kizlese sen yıldı belgürer bilig kizlese sen tilig ülgüler

A21

- 313 bilig baylık ol bir çıgay bolğusuz tegip oğrı tevlig anı algusuz
 314 kişen ol kişike bilig hem ukuş kişenlig yarağsızka barmaz öküş

B.t5

- 315 sevükre atın er kişenlig tutar kereklig atın kör küdezlig tutar
 316 kişenlig küngmez kerekeç yorır tuşağlıg yıramaz tilekeç barır
 317 Ukuş ol sanga edgü andlıg adaş bilig ol sanga ked bağır sak kadaş
 318 biligsizke bilgi kılınçı yağı adın bolmasa tap bu iki çoğı
 319 mungar mengzetü keldi türkeç meşel okıgıl munı sen köngül ögke al
 320 ukuşlug kişike işi tap ukuş biligsiz kişike atı tap söküş
 321 biligligke bilgi tükel ton aş ol biligsiz kılınçı yavuz koldaş ol
 322 ukuşlug ked er övke öz dın yırat biliglig beg er buşma edgü kıl at
 323 bu iki bile işke yakma ive kalı yaksa kılding tiriglik yava
 324 ökünçlög bolur tutşı övke işi yazukluğ bolur işte buşsa kişi
 325 amulluk kerek erke kılkı ongay örüglük kerek begke toğsa kün ay
 326 tüzünlük kerek hem siliglik kerek ukuşlug kerek hem biliglig kerek
 327 ukuşlug kerek ked ödürse kişig biliglig kerek ked bütürse işig
 328 yarağlıg yarağsıznı titrü körüp kereklig kereksizni kirtü sorup
 329 adırsa ödürse seçe bilse öz kamug iş içinde yitig tutsa köz
 330 Bolur ötrü işler bütün hem bışığ biliglig kişiler bışığ yir aşığ
 331 tilekke tegir ol bu yanglıg kişi ikigü ajunda itiglig işi
 332 buşaklık bile erke övke yavuz bu iki bile tutçı emger et öz
 333 eşitgil negü tir büğü bilge tengbu söz işke tutğıl aya kızğu eng
 334 buşı bolsa yalnguk biligsiz bolur kalı övke kelse ukuşsuz kılur
 335 buşılık yavuz erke ütür bilig otunluk kılur buşsa kılkı silig
 336 eşitgil negü tir biliglig kişi biliglig sözi çın sevüg can tuşı
 337 bu bir kaç nem ol kör kişike yavuz munı bilse yalnguk ılıkar et öz
 338 bularda birisi bu til yalğanı munıngda basası sözüg kıyğanı
 339 üçünçi takı bir bor işçe seve siziksiz bu er boldı birtem yava

340 takı biri erke bu arkuk kılınç bu arkuk kılınçlığka bolmaz sevinç
341 yana bir angsız bu kılkı otun kişiler evinde bu koprur tütün
342 Yana bir tili il buşı övkelig ulitur kişig sökse açsa tilig
343 bu kaç neng birikse bingsü öze anıngdın yırar ol ıduk kut teze
344 bolu birmez evren başı tezinür anıng birle kılkı yangı tezinür

B37

345 Yori edgülük kıl ay edgü kişi itiglig bolur tutçı edgü işi

A 22

346 negü tir eşit emdi kılkı silig sınayu tegip ilke sunmış elig
347 karımaz bu edgü neçe yıllasa isizlik edikmez neçe edlese
348 yaşı kışa isiz ökünçün karır uzun yaşlıg edgü ökünesüz yorır
349 tilekin bulur edgü künde yangı isizning küninge ming artar mungı

XI.

KİTAB ATI YÖRÜĞİN YİME AVUEĞALIKIN AYUR

350 kitab atı urdum kutadğu bilig kutadsu okıgıka tutsu elig
351 sözüüm sözledim men bitidim bitig sunup iki ajunnı tutğu elig
352 kişi iki ajunnı tutsa kutun kutadmış bolur bu sözüüm çın bütün
353 bu kün toğdı iş tidim söz başı yörügin ayayın ay edgü kişi
354 basa aydım emdi bu ay toldını arungdın yaruyur ıduk kut küni
355 bu kün toğdı tigli törü ol köni bu ay toldı tigli kut ol kör anı
356 basa aydım emdi kör ögdülmişig ukuş atı ol bu bedütür kişig
357 anıngda basası bu odğurmuş ol munı ğkabet tip özüüri yormış ol
358 bu dört neng öze sözledim men sözügokısa açılğay yitig kıl közüg
359 sevinçin yonglı ay edgü yigit sözümnı yava kılma könglün eşit
360 katıglan yangılma könilik yolın yigitlik yava kılma asğın alın
361 küsüş tut yigitlik keçer sinde terk kaçır bu tiriglik neçe tutsa berk
362 seningde bar erken yigitlik küçi yava kılma ta'at tapuğ kıl tuçı
363 küser men yigitlikke öknür özüm ökünçüm asıg yok keser men sözüüm
364 kiming kırkta keçse tiriglik yılı esenleştı erke yigitlik tili
365 tegürdi manga elgin elig yaşım kuğu kıldı kuzğun tüsi teg başım
366 okır emdi altmış mangar kel tiyü busuğ bolmasa bardım emdi narı
367 kiming yaşı altmış tüketse sakış tatıg bardı andın yayı boldı kış
368 otuz yığmışın yandru aldı elig negü kılğay altmış tegürse elig

A23

369 negü kıldım erke elig men sanga nelük türdüüg emdi bu öçke manga
370 tatıg erdi barça yigitlik işim ağu kıldı emdi manga yir aşım
371 bodum erdi ok teg köngül erdi ya köngül kılğu ok teg bodum boldı ya
372 Yigitlik negü yığdı erse manga karılık kelip aldı kelgey sanga
373 aya çergüçi kel mini çergülp yıl ay tutğunı boldum emgek bile
374 knsensiz külündi mangumaz adak tünerdi yarumaz körügli karak
375 tatıg bardı öçti kuruğsak otı yıradı meningdin yigitlik atı
376 odungıl ay kökein ölümke anun bu keçmiş kününgke sıgıt kıl ünün
377 keçip bardı öd kün yavalık bile bu kalmış kününg birle 'uzrüng tile
378 ay mungsuz idim mengü tutçı tmg ölümke törüttüng bu sansız tirig

379 tiler men seningdin du 'am bu sözün tirig tutgıl ança yaşım kıl uzun
380 seningdin kolup küç bu söz başladım tükel kılğuka küç sen ök bir idim
381 tilim tınma öggil yaratıglını yaragsızını mindin yratıglını
382 ödürdi törütti yarüttü köngül köni yol öze tuttu könglüm amul
383 Karangkuda erdim yaruttı tünüm tünerikte erdim togurdı künüm
384 azıp yügrür erdin ayu birdi yol küyer erdim otka küdezme ol
385 ödürdi adırdı kötürdi mini azuklar yolındın kiterdi mini
386 köngülüğ bezedi yarukluk bile tilimni bezedi tanukluk bile

B40

387 köngül birdi köz hem ukuş ög bilig aç a birdi sözüm yorıttı tilig
388 habib savçı yolu mini yetteçi ol ok savçı bolsu elig tuttaçı
389 bu barça idim fazlı erdi kamuğ ağırladı minteg tapuğsuz kuluğ
390 muning eukri emdi neteg öteyin tirig bolsa özüm yılın hem ayın
391 ılahi bilür sen bu acızlıkım sangar ok açar men mungum hem takım
392 kılumaz ma şükrüng sanga men bing meningdin eükur kıl sanga sen sıra
393 Köni yol öze tüz tuta bir mini suçulma meningdin bu iman tonı
394 tenimdin çıkarda mening bu canım şehadet bile kesgıl ahır luum
395 özüm kalsa yalnguz kara yir katın mangar ıdğıl anda öküş rahmetin
396 tapuğsuz kulung men yazukum öküş özüng fazlı birle keçür ay küsüş
397 kamuğ mumınng sen tözü yarlıka yarınkı bekadın bu kün kıl lıka

XU. SÖZ BAŞI KÜN TOĞDI İLIG ÖZE

398 ukuş ötgünür kör bilig bildürür yayığ dünya kılın sanga ukturur
399 bu irsel yayığ kılkı kunga ajun kılınçı kız ol körse yaşı uzun
400 ara kılkı kız teg kılınçı silig sevitür sunup tutsa birmez elig
401 seviglini sevmez keyik teg kaçır kaçnglıka yapçur adakın kuçar
402 ara körse yügrür bezenip udu ara körmedük teg kılur yir kodu
403 ara körse evrer yana terk yüzün avaglar neçe tutsa birmez özin
404 öküş begr karıttı karıma özı telim beg keçürdi kesitmez sözi
405 beg erdi ajunda bögü bilge baş bu beglik özele uzun boldı yaş
406 bu kün toğdı erdi atı belgülüg ajunda çavıkmış kuh belgülüg
407 kılınçı köni erdi kılkı ongay tili çın bütün hem közi köngli bay
408 biligüg beg erdi ukuşlug odug isizke ot erdi yağka yoduğ
409 yana kür küvez erdi kılkı köni küninge kötürdi bu kılkı anı
410 bu yangug beg erdi bu bılgı öze tirildi yorıdı kılınçın tüze
411 siyaset kılur erdi himmet bile bu himmet yaraşur mürüvvet bile
412 mungar mengzetü keldi şa'ir sözi okısa açılğay okıglı közi
413 kerek erke himmet mürüvvet tengi yavuz yuneng andın yırasa öngi
414 kişilikke himmet mürüvvet kerek kişi kadri himmet mürüvvet yangı
415 bu kün toğdı ilig bu kılkı bile yaradı ajunka kün ay teg yala
416 ukuşlug kim erse okıttı anı biliglig kim erse bedütti anı
417 yumıttı angar bek ajun ödrümi ukuşlug biliglig budun ködrümi
418 özi itti tüzdi kör il kün işi takı ma tiler erdi ödrüm kişi
419 özinge basut kılsa iş başlasa özi tınsa ança ol iş işlese
420 mungadıp ayur bir kün oldrup özi bedük iş bu beglik işi hem sözi

421 baş ağırık köp ol körse işi öküş öküş işni süzgen ukuşlug küsüş
422 kılumaz özüm bu kamuğ il işin manga er kerek tir bilir iş başın
423 kerek tir manga emdi ödrüm kişi ukuşlug biliglig kişiler başı

vvet J AZÜ myrüvef l mürüvvet yaugı] Aga mungi nenggi BH m. yangı 15 f/arudı . . . yala] Azı yaruttı acunuğ kun aydeg kale
B14 yarudı . . . okıtu] Ai2 k. grzc (tashih edilmiş) o. Bi5 . . . okldı 1 bediiti] B1g

424 Bağırsak bütün çın kılınçı köni tili köngli tüz bolsa bilse munı
425 kılı birse erdi mening ielerun körü barsa erdi içim taşlarım
426 negü tir eşit bu sınamış kişi başında keçürmiş yetürmiş yaşı
427 basutçı kerek erke yangılar ukuşlug biliglig bögü ilçiler
428 basutçı kerek barça işni bilir bilip işlese er tilekke tegir
429 basutçı telim bolsa beg emgemez işi barça itlür törü artamaz
430 basutçı kerek barça işte bilin bu beglik işinge takı köp kılın
431 basutçı tilep bulmadı kör ilig tegürdi özi barça işke eligr

B43

432 tegir boldı künde kör emgek öküş erej kolsa emgek tegir ol ülüş
433 körü barsa yakşı ayur uş bu söz sınaş sözlegüçi ıduk kutluğ öz
434 erej kolsa emgek tutaşı barır sevine kolsa kadğu tutaşı yorır
435 neçe er bedüse baş ağırık bedür neçe baş bedüse bedük bürk kedür
436 ilig köz kulak tuttı ilde kamuğ açıldı angar barça beklig kapuğ
437 yarağsıznı bogdı eligde urup isizig yıratı ilindin sürüp
438 bu saklık bile kör ilin başladı kutı künde arttı örü yokladı
439 kamuğ yirde erke bu saklık kerek bu beglik işinge takı sak kerek
440 bu saklık odugluk bu il işinge tözü asğı boldı uzun yaşınga
441 mungar mengzeyü keldi şa'ir tili bu şa'ir tili boldı sözke ulı
442 odugluk bu saklıkni ögdi eren usallık bile öldi er ming tümen
443 usal bolma saklan kamuğ işte sen bu saklık bile iki ajun tilen
444 kişi imini kör usallık kılur yağı yetse öngdün usallar ölür
445 negü tir eşit bu ajun tutmuş er tükel saklap ötrü yağı utmuş er

. . . fuitı] BQ köz (z noktasız) k. iut(t)ı ll 437 boğdı . . . urup] A1g yıktı iliniş) ya u. Bg 6. (noktasız) . . . l isizig . . . ilindin]

A1g Sğığg l/• l/rat(t)t i. ll 438 başladı] A1o saklatı l kutı ... gokladı] Ai9 kadı

446 ilig kolsa saklan ajunçı kiei bu saklık erür hem şeriat işi
447 usal er teger köz usahn udır usal bolma saklan ay kılkı kadir
448 ilig saklık kıldı ilke asıg bu asğı bile boldı ilde tatıg

B44

449 ilin itti tüzdi bayudı budun böri koy bile suvladı ol ödün
450 sevigli sevinçin anı ögdiler yağılan eştip boyun egdiler
451 kayu sığnu keldi tiledi köşik kayu keldi öpti iligke işik
452 negü tir eşit emdi köngli oduğ sözi kör çiçek teg tümen tü bodug
453 bu beglik ülüğluk idi edgü nengyonkı köni erse ay kızğu eng
454 idi edgü beglik takı edgürek törü ol anı tüz yoritgu kerek

C17

455 ne kutlug bolur öd budunka küni begi edgü bolsa yorisa köni
456 ne kutluğ kut ol erke edgü atı bu edgü atı bardı mengü kutı
457 Ne edgü bolur beg ol edgü kişi kişilik bile itse il kün işi
458 tözü ilke tegdi ilig edgüsi ajunka yadıldı bu çavı küsi
459 du'a arttı ilde kör edgü atı bedüdi küninge atı hem kutı
460 ajun budnı eştip anı arzulap ava yıglu keldi angar öz ulap
461 ajunka badı kör tükel kut kurı kozı birle katlıp yorıdı böri

XUL

AY TOLDI KUN TOÖDİ İLİG TAPUĞINGA KELMİŞİN AYUR

462 bir ay toldı athğ er erdi tetig eşitti bu eavng itindi itig
463 yigit erdi oğlan kılınçı amul ukuşlug biliglig hem öglüg köngül
464 yüzi körkülg erdi körüp köz kamar sözi yumşak erdi tili tüz tamar
465 kamuğ türlüğ erdem tükel öğrenip yorır erdi erdem eligke alıp
466 özinge bakıp aydı men me bu kün tümen erdemim birle ilde burun
467 negüke yorır men bu y rde kurug iligke barayın kılayın tapug
468 iligke tusulsun bu erdemlerım açınsun mening kitsü emgeklerim
469 ukuşlug biliglig beg ermiş amul tiler ermiş erdem idilerin ol
470 ukuş kadrini hem ukuşlug bılır bilig satsa bilge biliglig alır
471 sözün aydı şa'ir mungar mengzetü tili lafzı birle angar yangzatu
472 bilig kıymetini biliglig bılır ukuşka ağırlık biligdin kelir
473 negü bilge tilve bilig kedrini
bilig kayda bulsa biliglig alır
474 bu ay toldı itti kör at ton tolum ayur köndünyin tapuğka yolum
475 özinge kerekin itindi itig iligke yüz urdı bu bilge tetig
476 yana aydı mundın barur men turup ilig tapğinga bu özüm yüz urup
477 ğariblık yirinde kerek bolga nerağ bu elgim tarusa sarıg kılğa eng
478 idi ked katıg bu ğariblık işi ğariblıkta yanglur talu er başı
479 siziksiz kerek bolğa altun kümüş özüm işleteyin tise men öküş
480 negü tir eşit emdi bilgi tengiz sözün yangzatur körse kızgu mengiz
481 kim erse tapuğka kingyin tise iki neng kerek bil söz aydım kese
482 tiriglik kerek bir tuçı ıgsızın tapınsa kıyıksız yarutsa yüzün
483 takı bir sav allun kerek ay tetig anı işletip itse özke itig
484 anıngda basala yarar bu tapuğ munı bilse bolmaz bu beklig kapuğ
485 kötürdi sav altun kümüş neng tavar ayur öz mungadsa manga bu yarar

C19

486 evindin turup çıktı keldi berü bir ança yorıyu bir ança turu
487 kelip tegdi ilig turur orduka ögi köngli kolmuş tilek arzuka
488 kirip kend içinde tiledi tüşün tüşün bulmadı kör tarudı ajun
489 mungadı muyanlıkta tüşti barıp keçe yattı anda tünedi serip
490 negü tir eşitgil ukuşlug bilip sanga sözledi söz biligdin alıp
491 idi ters bolur kör bilişmez kişi kalın yat ara kirse yalnguz başı
492 idi sarp bolur bu yangı kelgüçi bilişi yok erse mungadsa tuçı
493 bilişmez kişiler karağu sanı karagu yorık yazsa sökme anı

494 kişi kirmedük ilke kİRse kalı kelin teg bolur er ağın teg tili
495 yatng yarlıkagıl içür bir yigü
ümeg edgü tutđıl ay bilge bügü
496 yatng edgü tutsa yarur er közi ümeg edgü tutsa yadıldı sözi
497 kişike kerek tegme yirde biliş biliş birle itlür kamuğ türlüğ iş
498 bu ay toldı ança yorıdı bu yang ğariblık sakınçı sarığ kıldı eng
499 bilişti yime ol kişiler bile otag tuttu özke yaradı küle
500 yime tuttu iş tuş yakın kıldı öz uluğka kiçigke açuk tuttu yüz
501 Bu ay toldı özke kör itti ieig adaştı kingeşti bir atlığ kişig
502 adaş tuttu ay toldı edgü kişi küsemie atı erdi edgü işi
503 angar açtı ay toldı köngli sözi ne ermiş tileki kim ermiş özi

C 20

504 yirindin bu ilke nelük kelmişin ayu birdi barça özi bilmişin
505 iligke yakın haş hacib erdi bir ayı ersig ilig bile sözke sır
506 küsemiş angar bardı bir kün turup sözün sözledi sözke ul tüp urup
507 ayıttı bu hacib sözün yetrüngk tileki ne ermiş takı bütrüngk
508 küsemiş ayu birdi barça sözün ne erdi tileki kim ermiş özin

HACİB CEVABI KÜSEMIşKE

B 48

509 hacib aydı aşnu manga kelsüni köreyin anı men mini körsüni
510 yana ukturayın iligke bu söz kayu kün körüngü kaçan kelgü öz

KÜSEMIş SÖZİ AY TOLDIKA

511 küsemiş turup çıktı andın yana kelip aydı ay toldı toğdı küne
512 yorı bar biliş emdi hacib bile tileking negü erse andın tile
513 sini körsü bilsü eşitsü sözüng tileking ne erse tilin ay özüng
514 angar sözledim men sözüngni neçe takı minde yigrek sen ayđıl aça
515 idi yakşı aymış tili köngli tüz körü barsa yetrü köni ök bu söz
516 kişi sözler ök kör kişining sözi kişide bağırsak öz işke özi
517 neçe ked kişi bolsa özke yakın özinde bağırsak bolurmu sakın
518 bağırsak tilese özüngke özüng özüngde bağırsak yok ol kes sözüng
519 tonın kedti ay toldı turdı örü küsemiş bile çıktı bardı naru
520 kapugka tegip tüşti kirdi yorıp körü aldı hacib kişisi kelip
521 küsemiş kirip tuştı yandru çıkıp alıp kirdi hacib taparu okıp

A2

B49

522 körü aldı hacib orun hirdi tör isig sözledi söz tilin yakşı kör

HACİB SLJ ALI AY TOLDIKA

523 ayıttı hacib emdi könglüng neteg kelip kayda tüştnng ne ornung neteg
524 bilişing ne barmu adaş ya kadaş körügli ne barmu yigü içgü aş
525 yana ma ayıttı tileking ne ol negü iş kılur sen kereking ne ol

AY TOLDI CEVABI HACİBKA

526 bu ay toldı aydı ay hacib kutı eşittim bu kün toğdı ilig atı
527 eşittim yıraktın anıng çavını biligin ukuşın silig savını
528 özüm arzuladı anıng tapınga tapıngalı keldim anıng kapğinga

529 tilek bu iligke tapınsa özüm yarağ körse lyacıb ötünse sözüm
530 körüp sevdi hacib bu ay toldını tilinde yorıttı kamuğ ögdini
531 yüzi körki kılkı kılınçı özi kamug yakşı kördi tili uz sözi
532 idi sevdi könglün anı topladı ilig topğinga bu yarağay tidi
533 negü tir eşitgil sevitmiş kişi sevitse kişi kör mün erdem başı
534 kimi sevse ‘aybı kör erdem bolur kimi sevmese erdem ökte bolur
535 bu sözke tanukı munu keldi söz okıgıl munı sen aya edgü öz
538 köngül kimni sevse mün erdem bolur kamuğ tetrüsi ong kokuzı tolur
537 köngül kimni sevse kamuğı sevüg körür közke ursa körünmez bolur

HACİB CEVABI AY TOLDIKA

C22

538 yanut birdi hacib kör ay toldıka ayur emdi ivme manga tur baka

B50

539 men aşnu ayayın iligke sözüng ne ermiş tileking kim ermiş özüng
540 sini bilsü ötrü yüzüng körsünü uçuz tutmasunı ağır tutsum
541 sanga men kereking baka tnnga men kamuğ işleringni seve kılğa men
542 öküş edgü sözler tilin sözledi işing itge men tip katıg kur badı
543 bu yanglıg bolur bu kişi edgüsi kişi edgüsi ol budun yüdgüsi
544 negü tir eşitgil budun başlar er kamuğ işni yetrü körüp işler er
545 kiming devleti baş kötürse örü kamuğ edgü kılğu budunka törü
546 kiming elgi bolsa budunka uzun silig bolğu kılkı kılınçı tüzün
547 yorık bolsa kiming budunka sözi süçig tutgu til söz me kodkı özi
548 yayıg ol bu devlet iter hem buzar ne irsel turur terk irikse tezer

539 B 15te bu beyit şu şekildedir (kng. beyit 510):

“eng aşnu iligke ayagın ba söz kagu kün korUngu kaçan kalgü öz”

549 bu kutka inanına usa edgü kıl bu kün munda erse yarın anda bil
550 bu kutka küvenme ay kut bulğuçı keligli turur kut yana barğuçı
551 ay devlet idisi bu devlet bile turayın tise tur sen edgü tile
552 sanga tegse beglik uluğluk oka kiçiglik anuk tut örüng bolguka
553 yana aydı hacib sen emdi yorı sevinçin tirilgil bading kut kurı
554 sen az ivme işler ödinge tapug ödi kelse açlur bu beklig kapuğ
555 yime yakşı aymış biliglig sözi biliglig sözi körse barçın tözi
556 kayu işke ivse uzar kiç kalur ive kılmiş işler ökünçlüg bolur
557 ödinge küdezgü işig ivmegü kamuğ iş ödinde bolur ay бүgü
558 eşitti bu ay toldı barça sözüg ayur serneyin men tutayın özüg
559 mini kördi hacib sözüm tıngladı yarağı körü tursu vaktı ödi
560 kayu ödte hacib tilese mini ol ödte keleyin tidi söz küni
561 turup çıktı ay toldı andın yana evinge kelip kirdi yazdı tona

AY TOLDI CEVABI HACİBKA

562 hacib kördi ay toldı kılkı yangı erende adınsıg kişide öngi
563 ayur körmişim yok bu yanglıg kişi biliglig ukuşlug budunda başı
564 bu mundağ kişiler bolur idi kız bu kız kızlıkı kıldı kız atı kız

565 kayu neng kız erse uş ol neng kūsüş kūsüş neng tilep bulmaz emger öküş
566 bu mundag kişiler iligke kerek iligke kerek neng kör ilke kerek
567 kamugka tusulur kör erdemlig er bu erdem bile er tilek arzu yir
568 ödi boldı hacib iligke sözün açaydı ay toldı kılkı tözin
569 ayu birdi kılın kılınçı yangın sayu birdi bilgin ukuşı tengin

İLİĞ CEVABI HACIBKA

570 eşitti ilig aydı keldür kanı kayuda turur bir köreyin anı
571 tiler erdim emdi bu yanglığ kişig udu barsa kılşa bu beglik işig
572 tilek barça buldum bu ol bir sözüm bu yanglığ kişiğe mungadur özüm
573 yorı bar okıgıl anı sen manga tapuğka köründür ay ersig tonga
574 turup çıktı hacib kapuğka tegip bir oğlan yügürtti tilin söz ıdıp
575 bu oğlan yügürdi tegürdi sözi tonın kedti turdı sevinçin özi
576 atın mindi keldi kapuğka tüşüp yorıp utru hacib okıdı tuşup
577 ağırladı hacib orun birdi tör edeb birle ay toldı oldurdı kör
578 hacib kirdi ilig tapa yüz urup iligke ötündi adakın turup

İLİĞ CEVABI HACİBKA

579 ilig aydı ünde manga kusüni köreyin anı men mini körsüni
580 hacib çıktı aydı ay ay toldı tur tapuğka körüngil kutung badı kui

XIV.

AY TOLDI KUN TOĞDI İLİĞ TAPUÖİNC A KÖRÜNMİŞİN AYUR

581 bu ay toldı kirdi köründi söküp açıldı ilig köngli ol yüz körmp
582 yüküندی iligke kör açtı sözün süçitti sözi hem sevitti özin

İLİĞ SUALI AY TOLDIKA

583 ilig aydı kim sen negü ol atıng kayudın kelir sen negü ol yatıng
584 amulluk bile açtı ay toldı til siliglik bile öz sözün aydı bil
585 amulluk siliglik ukuş kılkı ol ukuşsuz kişiler karnuğ yılkı ol
586 mungar mengzetü aydı şa'ir bu beyt işing tüşse ivme şabır birle ayt
587 ive kirme işke şabır kil serin ive kılmuş işler ökünçi yarın
588 kamug işte ivme scrin öz tutun serinse bulur kui bu beglik kurın

AY TOLDI CEVABI İLİĞKE

589 bu ay foldı aydı ay ilig kutı tapuğ birle hoş boldı kulluk atı
590 atım kul tapuğçı kör ornum kapuğ kılınçım könilik me kılkı tapug
591 sanga keldim oğrap uzun yol yorıp tilekke bu kün tegdim arzum kanıp
592 tilekim bu ol sen mini yirmedin tapuğka yakın tut manga irmedin
593 eşitti bu söz kör sevindi ilig tilek teg bululdu sınadı eng

İLİĞ CEVABI AY TOLDIKA

594 ilig aydı ay toldı kördüm sini sevitti bu körküng bu kılking nüni
595 tapın öz oğurlug bağırsaklıkın kapuğda asungıl manga bol yakın
596 meningdin açığ bolsu sindin tapuğ tapuğ bolsa ötrü açar kut kapug
597 bu künde naru sen kıyılma tapın tapınsa öter beg tapuğçı hakın

AY TOLDI CEVABI İLİĞKE

598 yir öpti kör ay toldı aydı ilig yarutsa közin birdi devlet elig

599 tapınmak üçün keldim evdin turup uzun yol yondım sanga yüz urup

600 bayat birsü küç bu tapuğ kılğuka küdezsü sangar öz tapuğ yazguka
601 turup çıktı sevnü kapuğka küle ögi köngli açılıp yarudı yula
602 negü tir eşit bu kutun kopmış er kutı birle arzu tilek bulmuş er
603 küle baksa begler kişike közün ögi köngli tirlür küvenür özüñ
604 yaruk tutsa begler kişike yüzi yarur er közi hem yarayur sözi
605 kimi tutsa begler özinge yakın kamuğ neng yakınlık kılur kör bakın
606 kut ol beg yakın bolsa kutka kişi tilekin bulur barça itlür işi
607 tapındı bu ay toldı anda naru tapuğda kıyılmadı erte turu
608 künün turdı turgak tünün yatğakın tapındı kıyıksız bağırsaklıkın
609 iligke kirü hem çıka tüngidi ilig edgü közün baka tüngidi
610 tapuğ arturu bardı künde yangı ağırladı ilig küninge öngi
611 tapuğ birle begler ağırlar kuluğ tapuğ singse boldı kiçig öz uluğ
612 tapuğ kıl tapuğ birle kul beg bolur tapuğ singmeginçe tilek kim bulur
613 eşit emdi bilge sözi ne tiyür sözün yangzatur sözke yinçe ayur

B55

614 tegimsiz tapuğ birle törke tegir yarağsız yaransa kör ilke tegir
615 tapıngu kıyıksız tapuğ kılğuçı tapuğ singse ötrü tilekke tegir
616 bu ay toldı künde yetürdi tapuğ ilig me açığ birle açtı kapuğ
617 küninge örü bardı ngngk bolu kokuz boldı kadğu sevinçi tolu
618 tapuğka süçindi bu ay toldı ked ilig me açındı yarı arttı ed

A32

619 kamuğ türlüg işke sınadı ilig tilek teg tükel buldı tapnur eng
XV. AY TOLDI ILİGKE ÖZİ DEVLET ERDÖKİN AYUR
620 ilig bir kün oldrup özi yalnguzun okıp kirdi ay toldı sevnür özüñ
621 kirip turdı ay toldı utru örü ilig imledi kelgil oldur berü
622 çıkardı topık kodtı ay toldı kör anı yastanıp ötrü oldurdu kör
623 ayıttı ilig tegme türlüg bilig yanut birdi ay toldı açtı tilig
624 sevindi ilig kör yaruttı yüzün anı kördi ay toldı yumdı közin
625 sözün kesti ilig hiç ündemedi közü yumdı ay toldı hiç açmadı
626 yana ayt kirdi ilig öz sözün yanut birdi ay toldı tügdi yüzün
627 baka kördi ilig kamuğ türlüğün tükel buldı bilgi ukuşı ögün
628 seve baktı ilig avıttı özin bu ay toldı terkin evürdi yüzün

ILIG SÖZİ AY TOLDIKA

629 ilig buştı artuk kararttı mengiz. ayur ay iveklik kişike isiz
630 yangıldı bu tüşte mening bu özüm negü teg açayın kişike sözüm
631 negü tir eşitgil biliglig tilin ive kılmış işler ökünçi yılın
632 ive kılmış işler neçe yig bolur ive bışmış aşnı yise ig bolur
633 iveklik turur barça yangluk başı amulluk turur barça edgü işi
634 iveklik bu erdi sini bilmedin yakın tuttum özke lapındımadın
635 kayu erse begler tapuğçı kulın tapındurğu ötrü açınsa yolın
636 bışurğu tapuğda sınagu körü ağırlasa ötrü kötürgü örü

AY TOLDI SLJ ALı tLtGKE

637 bu ay toldı aydı ay ilig kutı negüke buşar erki toldı otı
638 yazukum ne erki bilümez özüm ayu birsü evre eşitsü sözüm

639 bar erse yazukum kına erk sanga yok erse yüzüingni karartma manga
640 negü tir eşitgil ukuş mengzetü kıyas marni birle angar yangzatu
641 tapuğçı yangılsa okıtğu kerek negüke yangılmış ayıtgu kerek
642 yazukı bar erse kınağu tutup yok erse ming edgürü avıtğu kerek

İLİG CEVABI AY TOLDIKA

643 yana ok buşup aydı ilig sözi ayur ay biligsiz kişi munduzı
644 özüügke baka kör kim erding manga kayudın kelir bu fuzulluk sanga
645 tapuğluğ tise men özüing tapğı yok tusuğlug tise men yana asğı yok
646 tapuğsuz ağırlap açındım sim orun birdim erse basındıng mini

Cas

647 topık yastadıng emdi oldunguka ne oldruğ yiri bu ma könglün uka

A33

648 sanga sözledim men sözüing tıngladım közüing yumdung erse özüim tangladım
649 keçürdüm yana sözledim söz sanga nelük yüz evürdüng ayu bir manga
650 eşitmezmü erding bügüdin bu söz yakın bolsa begke küdezgü ked öz
651 ayu birmedimü atang ya anang ay oğlum begingke özüing küma teng
652 tutuzmadımu kör sanga hil başıng basınma begingni küdezgil başıng
653 bu begler ot ol otka barma yağuk kalı bardıng erse küyürmek anuk
654 usal bolma begler küyer ot turur küyer otka yaksa angar yut turur
655 baka körse begler küyer ot sanı basınsa üzer baş sorar öz kanı
656 baka tursa artuk anın korku tur kalı korkmasa sen küçün korkıtur

XVI.

B58 AY TOLDI tLİGKE DEVLET ŞİFATIN AYUR

657 küle aydı ay toldı ukh özüim ayıttıng munı sen eşitgil sözüim
658 ukup kıldım emdi bu işlerni men kerek erdi sen me munı ukxa sen
659 munu men me emdi sanga keldüküm mening kılıkım erdi bu körkittüküm
660 orun birding aşnu men oldurmadım orun yok manga sen munı uk tidim
661 topık yirde urdum bu söz berkitü özüim yangzagını sanga körkütü

C26

662 neteg kim orunsuz topık yuvlunur am teg me devlet özüim yolunur
663 seve baktuş erse közüim yümdüküm sanga körkütür men negü erdüküm
664 bu kün men me devlet karagu sanı manga kim ilinse tutar men anı
665 yana sözleding sen yime sönledun seve bakting crse yüzüm kizledim
666 özüim körkütür öz kılınçın sanga ayur kılıkım irsel inanma manga
667 negü tir eşit emdi türkeç meşel başında keçürmiş bu kökçın sakal
668 küvenme kıvı kutka kutluğ kişi inanma özüing kutka atlıg kişi
669 akar suv yorık til bu kut turmadı ajun tezginürler yorıp tınmadı

B59

670 inançsız turur kut vefasız yayığ yorırda uçar terk adakı tayığ

1UG SLJALI AY TOLDIKA

671 İlig aydı uktum açıldı sözüing yazuk 'uzri koldung kutuldu özüing
672 manga ayğıl emdi ne ol erdeming bedük sözledi söz bu öktem tiling

AY TOLDI CEVABI 1UGKE

673 bu ay toldı aydı kör erdem öküş meningdin tegir tegse erke ülüş

674 kılınçım ongay körse yaşım kiçig kamuğ beg bedükke meningdin keçig
675 yüzüm körki körklüg ne kılkim silig tilemiş tilekke yetürdüm eng
676 özüm kayda bolsa kamuğ arzular mening birle yügrür manga öz ular
677 erej minde emgek meningdin tezer sevine minde sakınç manga yol azar

678 manga öznese kim özelip ölür manga kim boyun egse arzu bulur

679 urayın tigüçi özi ursukar basayın tigüçi özi bassıkar

680 mungar mengzetü keldi emdi bu söz munı eştip uksu biliglig ked öz

681 bu kut kayda bolsa boyun bir yaraş kalı öznese kutka kadğun küreş

682 bu kut kelse yalnguk kutadur köni tümen arzu birle talulap yir aş

İLİĞ SLPALİ AY TOLDIKA

683 ilig aydı uktum bu erdemlering mününg barmu ayğıl bileyin sening

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

684 bu ay toldı aydı manga yas kılur münüm yok velikin kişiler ayur

B60

685 münüm bu mini yalnguk irsel tiyü ayıglap yorırlar kişiğe ayu

686 mün ermez manga kör bu irsellikim yangı neng talular ma özke bekim

687 kamug eski nengler irinçig bolur irinçig yüki kör yirinçig bolur

688 yangı neng bolurda bu eski nerek talu neng bolurda yavuz ne kerek

689 yangıda bolur körse barça tatıg tatıgını tilep er kör emger katıg

A38

690 yayıg tip sökerler bu kılkim üçün manga mün ururlar bu atım üçün

691 mungar mengzetü aydı alp er açuk anıng ma'nisi kör bu sözke tanuk

692 törümiş neng erse yokalğu turur törütügli halık ne kolsa kılur

693 tiriglik tidüküng bu yıl teg keçer kaçır tutsa bolmaz anı kim bulur

694 küvenme bu kutka kelir hem barır inanma bu devlet birür hem ahr

C28

695 yayıg ermez erse bu devlet özi ne edgü neng erdi bu kut ay kozi

696 kelip barmaz erse bu devlet yana tünermegey erdi yarumış küne

İLİĞ SLPALİ AY TOLDIKA

697 ilig aydı uktum bu irselliking irip kitgü yirde bolurmu beking

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

698 bu ay toldı aydı mening bu özüm keyik teg turur kılki kestim sözüüm

699 mini terk bulumaz tilegli seve kalı bulsa tutmaz kılur terk yava

A39

700 mini buldaçı er tutup beklese kaçumaz men andın söz aydım kese

3 tidükiuS; ... keçer] Aa5 gedüküng s⁷¹ 8 k. Bg t. bu yıl teg keçer C.w^t t>u lcierr | tatsa .. bolmaz] Bg fise (yetse ?) bolmas ll

694 küvenme ... heml Ays ie buu . . . terk C17 kuvenme ... | hirür J Age berir ll 695 yaylğ ... erse J Ag? . srze C1 y. irmez irse |

ne . . . kozi 1 Ag? ie kıluk neng grti buu . . . yyzi C1 rifna irdi ... ll 696 barmaz ... devlet] Agg b. ısrze buu kui knı Bi2 barmas

nfrmrgey erdi] AZS tunermegey grfi Cg t irdi

K7

İLİĞ SLPALİ AY TOLDIKA

701 ilig aydı ayğıl bu berking kayu negü teg kişen ol sini berkelegü

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

- 702 bu ay toldı aydı manga berk kişen bu bir kaç neng ol kör bingyin nişan
703 mini bulğuçı kılkı alçak kerek köngül kodkı til sözde yumşak kerek
704 özini küdezse ayı ertmese yavuz yuneng işke yakın turmasa
705 tengi birle tutsa tirilmiş nengin yorık tüzse kılkı kılınçı yangın
706 özinde uluğka tapuğ kılsa öz özinde kiçigke süçig tutsa söz
707 kişig satğamasa küvezlik bile basıtmasa özde kiçigke küle
708 yavalık bile borka baş sokmasa yavalıkka boşlağ nengin saçmasa

88

- 709 oyunka katılmasa elgin tilin könilik öze tutsa kılkı yangın
710 yayıg kut kişeni bu nengler turur bu yanglıg basa kutnı kaçmaz kalur
711 bu sözke tanukı bu şa'ir sözi bu şa 'ir sözi sözke kattı tuzı
712 keyik sanı devlet kişike tezig kalı kelse bekle tuşa hem tizig
713 tuta bilse devlet tezümez turur kalı tezse tegroez yana terk kezig

İLİG CEVABI AY TOLDIKA

- 714 ilig aydı uktum aya kut sini katığ sevdim erdi irer sen mini
715 yayıgılık yok erse bu irselliking ne edgü iş erdi sening kelmeking
716 velikin yayıg sen özüng bi-vefa vefa körkitür sen kılur sen cefa
717 anada atada bağırsak bolup ayada tutar sen küler yüz urup
718 ara körmedük teg yüz evrer özüng adınsıg bolur barça kılking sözüng
719 tirer sen yumıtsa saçar sen kamuğ okır sen yüz ursa yapar sen kapuğ

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

- 720 bu ay toldı aydı ay ilig kutı münüm erdemim barça aydım atı
721 mini kim bulup berk tutayın tise ayu birdim ol nereni tutsun usa
722 manga urmasa örk mini tutaçtı keyik teg kaçar men kim ol yetteçi
723 negü tir eşitgil sınamış karı sınamış karılar sözi söz kırı
724 kelir kut tuta bilmesen sen barır birür neng yiyü bilmesen sen alır
725 yayıg kutnı bulsa idi bekrü tut kalı beklemesen yana bardı büt
726 kutadmış kişi kör sakınmış kerek kamuğ tengsiz iştin yıramış kerek
727 arıg bolsa özi yorısa köni munıng bağı mundağ bilingü munı

İLİG SUALT AY TOLDIKA

C30

- 728 ilig aydı uktum mününg erdeming bu ay toldı atıng ne ol bu sening
729 negü ol munıng ma'nisi ay manga bileyin ukayın bütayın sanga

AY TOLDI CEVABI İUGKE

- 730 bu ay toldı aydı mening atımı büğü mengzetür ayka bu kılkı
731 bu ay toğsa aşnu idi az toğar küninge bedüyür yokarı ağar
732 tolun bolsa tolsa ajunka yarur ajun halkı andın yarukluk bulur
733 tüket bolsa kör ay bu ağsa ediz yana irlü tüngir kiter körk mengiz
734 yaruklukı eksür yana yok bolur toğar keçe azın yana ok tolur
735 mening bu özüm me bu yanglıg turur ara bar bolur ma ara yok bolur
736 neçe yuneng özke yüz ursa özüm baru körki artar keser men sözüm
737 bayusa bedüse yadılsa çavı kiter men anıngdın kiter yüz suvı
738 yana saçlur andın tirilmiş nengi söki teg bolur yandru kılkı yatı

739 mungar mengzetü keldi şa'ir sözi bu şa'ir sözi ol biligsiz közi

91

740 kelir kut kişike atı çavlanur yangı ay teg artar yarukı tolur
741 yayıg tilve devlet köngül bamağıl tolun teg bu devlet yana irilür
742 takı bir bu ma'ni ayayın sanga eşitgil anı sen munu büt manga
743 bu ay ornı boldı evi münkalib orunsuz bolur münkalib neng kılıp

C31

744 bu ay burcı sertan bu ev evrilür evi evrilür hem özi çevrilür
745 kayu evke kirse bu ay terk çıkar çıkarı üçün terk yatarın yıkar

B64

746 mening me özüm kör angar okşadı ara kılıkım ildi ara yokladı
747 kelir men barır men yorır men burun ajunuğ kezer men manga yok orun
748 bu ma'ni üçün atım ay toldı tip atadı biliglig sözin yinçke yip
749 munu men me devlet münüm erdemim ayu birdim emdi igim hem emim
750 aç a sözledim söz manga emdi büt ıdayın tise ıd kalı tutsa tut

İLTİG CEVABI AY TOLDIKA

751 ilig aydı barça eşittim sözüngyaruttı sözüng hem yaradı özüng
752 tiler erdim emdi sini teg kişi bayat birdi arzu ay erde başı
753 bayat kimke birse tilek arzusu anıng şükri boldı yanut kılğusı
754 bu künde naru bu özüm tınmadın munıng şükri kılğu kerek irmedin
755 negü tir eşit emdi bilge tetigözi bardı kodtı bizinge bitig
756 şükür kıl ay nığmet idisi unur şükür kılşa nimet bayat arturur
757 bu ni 'met idisi unitur özin munıng şükri kılşa evürmez yüzün

C32

758 az edgüke artuk öküş şükri kıl öküş bolsa ni'met anıng kadri bil
759 şükür kılşa ni'met biri on bolur biri on bolup kör evi neng tolur

B65

A41

760 ilig birdi alkış kor ay toldıka ayur tünle kündüz manga tur baka
761 telim neng tavar birdi ögdi öküş ağırladı birdi kör altun kümüş
762 angar sözledi sözni barça ilig anıngdın tiledi kamuğ ög biligr
763 kör ay toldı ma bu ağırlık bulup tapındı bülün çın bağırsak bolup
764 bir ança yondı sınadı iligkamuğdın tükel buldı bulmuş eng

XVU.

KÜN TOĞDI İLTİG AY TOLDIKA ĞDİL ŞİFATIN AYUR

765 ilig bir kün oldrup özi yalnguzun evin kıldı hali irikti özüñ
766 okıdı kör ay toldıka kıldı yol bu ay toldı kirdi kavueturdı kol
767 ilig ötrü turdı adakın örü ilig sözlemedi bir ança turu
768 bakıp kördi ilig közin imledi işaret bile kelgil oldur tidi
769 bu ay toldı oldurdu akru amul közin yirke tikti yaruttı köngül
770 iligke baka kördi yaşru közin kaşı közi tügmiş açıtmiş yüzün
771 kümüş kursi urmış öze oldurur bu kursi adakı üç adrı turur
772 bedük bir bngekig eligde tutar solındın uragun ongındın şeker
773 anı kördi erse bu ay toldı çın katıg korkh özke kodı aldı tın

İLİĞ SLTALI AY TOLDIKA

774 bir ança turup baş kötürdi ilig bu ay toldıka aydı tepret tilig
775 nelük sözlemez sen ağın teg bolup mini munda yalnguz bu yanglıg bulup

AY TOLDI CEVABI tLİGKE

776 bu ay toldı aydı ay ilig kutı mening sözlegüke özüm yok şatı
777 adınsıg körür men bu kün kıl k itig angar eyemenür men ay bilge tetig
778 karaka bilig bfrdi bilgi açuk buşar ödte beglerke barma yağuk
779 takı yakşı aymış biliglig bğü buşar ödte begler bolur ot ağı
780 kalı bolsa begler buşup övkelig yakın turma anda ay kıl k silig
781 buşar bolsa begler kelip övkesi yırak turğıl anda tegürgey yası
782 mungar mengzetü keldi emdi bu söz köngülke alıngıl küdezgil ked öz
783 buşar ödte beglerke barma yağuk kalı barding erse uçuzluk anuk
784 kör arslanka okşar bu begler özi buşursa keser baş ay bilgi yaruk

tLİĞ SLJALİ AY TOLDIKA

785 ilig aydı keldür mangra ay sözüng negüni tangırkadı emdi özüng

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

786 bu ay toldı aydı tangım bu mening kümüş kursi ornung ne ol bu sening
787 bu oldruğ ne kursi yiri ol sanga bu mağni ukayın ayu bir manga
788 ikinci eligde ne ol bu bngex munı ma özüm yetrü bilgü kerek
789 üçünçü ongungdın negü ol şeker solungdın urağın ne ol bu sangar
790 baka kördüm erse özüng övkelig munı kördüm erse yitürdüm bilig
791 bu yanglıg körüp bu özüm eymenip ötüğ ötnümez men tilimni yazıp

XVUI.

KÜN TOĞDI İLİG AY TOLDIKA ADİL ŞİFATI NETEG ERDUKIN AYUR

792 ilig aydı uktum sözüng belgülep açayın sözümnı sanga ülgülep
793 sini men okıdım eüğ aşnukı kün ağırlık bile birdim ol kün orun
794 bu tang tangsuk işler manga körkıtip buşurdung mini sen işiing berkitip
795 körüp buştım erse ilendi özüng serildim sanga men tğüldi yüzüng
796 sen aydıng manga kut men bilgil mini sanga ukturu kıldım ukğıl munı
797 negü kılmişingnı sen adra seçe yora birding uktum kamuğnı aç
798 keçürdüm men anda sening yzrüngi ağırladım ötrü ol erdem tengi
799 bu kün me mening bu özüm kılkların sanga körkıtür barça erdemlerin
800 munu men me körgil könilik törü törü kılkları bu baka tur körü
801 bu kursi özele öz oldurduki adaki üç ol kör ay könglüm tokı

B68

802 kamuğ üç adaklng emitmez bolur üçegü turur tüz kamıtımaz bolur
803 kalı üç adakta emitse biri ikisi kamıtar uçar ol eri

C35

804 kamuğ üç adaklıg köni tüz turur kalı bolsa tört kör bir egri bolur
805 kayu neng tüz erse kamuğ uz ol kamuğ uz körü barsa kıl k tüz ol
806 kayu neng emitse kör egri bolur kamuğ egriler isiz urgı bulur
807 kayu tüz emitse turumaz tüşer kayu neng köni bolsa tüşmez serer
808 mening kıl kım ol kör emitmez köni köni egü bolsa könilik küni
809 könilik özele keser men işig adırmaz men begsig ya kulısg kişig

810 bu böğde bieek kim eligde turur bıçıklı kesigli turur ay unur
811 bıçek teg bıçar men keser men işig uzatmaz men da ‘vi kılığlı kişig
812 şeker ol kişi bir angar küç tegip törü busa mindin kapuğka kelip
813 şeker teg süçiyü barır ol kişi sevinçlig bolur anda yazlur kaşı
814 urağun yime ol kişiler içır özi küçkey erse könidin kaçır
815 manga kelse tütşü törü birse men urağun içır teg açır körse men
816 bu kaşım tüğüki bu körksüzlüküm küçemçi kelirke bu yüzsüzlüküm

B69

817 kerek oğlum erse yakın ya yağuk kerek barkın erse keçigli konuk
818 törüde ikigü manga bir sanı keserde adın bulmağay ol mini
819 bu beglik ulı kör könilik turur köni bolsa begler tiriglik bolur
820 mungar mengzetü sözler öglüg kişi kim öglüg sözün tutsa itlür işi

A43

821 könilik öze boldı beglik ulı bu beglik köki ol könilik yolu
822 törü kılsa ilke köni bolsa beg tilek arzu bulğay bu kolsa kalı

AY TOLDI SUALı tLIGKE

823 yana aydı ay toldı ilig kutı nelük boldı kün toğdı ilig atı

iLIG CEVABI AY TOLDIKA

824 ilig aydı bilge mening kıkımı körüp mengzetü urdı bu atımı
825 künüg kör irilmez tolu ok turur yaruklukı bir teg talu ok turur
826 mening me kılınçım angar okşadı könilik bile toldı eksümedi

A34

827 ikinçi togar kün yarur bu ajun tözü halkka tegrür yokalmaz özüñ
828 mening me törüm bu yokalmaz özüm kamuğ halkka bir teg ne kıkım sözüm
829 üçünçi bu kün toğsa yirke isig çiçek yazlur anda tümen ming tüşig
830 kayu ilke tegse mening bu törüm ol il barça itlür taş erse korum
831 toğar kün arıg ya angsız timez kamuğka yarukluk birür eksümez

B 70

832 mening me kılınçım bu ol belgölüg tözüke tegir barça mindin ülüg
833 yana ma bu kün burcı gabıt turur bu sabit tidüküm tüpi berk bolur
834 bu kün burcı arslan burc tepremez evi tepremezi üçün artamaz
835 mening kıkımı kör yime bir yangın özüm tegşürülmez yarukta öngin

AY TOLDI SLPALI ILİGKE

836 bu ay toldı aydı ay ilig kutı aşasu ajun il yadılsu atı
837 mening me özüm bu uzun yol yonp sanga keldi emgep hem artuk arıp
838 bu kılking bu erdemlering bar üçün küsep keldiıp emdi tapuğka küçün
839 ayu bir manga sen neteg tapnayın sevinçing kayu ol anı tutnayın
840 tapuğ beg tapısı öze bolmasa yaramaz bu tapğı neçe emgese
841 negü tir eşitgil ıla atlıgı tapuğun bedömiş kişi kutluğı
842 tapınsa tapuğçı beginge kalı katıg tutğu begler sevinçi yolu
843 bu begler tapısı öze kıl tapug begi taplasa tapğı açtı kapuğ
844 tapuğçı tapug bilse törke tegir tapug bilmese tördin ilke kelir

B71

845 begin ked sevindürse tapnur kulı açıldı bu kulka ağırlık yolu

ILIG CEVABI AY TOLDIKA

846 ilig aydı uktum men emdi sözüng sevinçim tile ked küdezgil özüng
847 sanga men ayayın yarağsızlarig yarağsızka yakma yorigıl arıg
848 özüm taplamaz neng biri yalğan ol munıngda basası bu küç kılğan ol
849 suk erse kılınçı yığ erse özi ivek erse kalkı uvutsuz közi
850 buşı erse işte yime övkelig yava erse bongı ya kıyğan elig

A35

851 bu yanglığ kişiler yaramaz manga ayu birdim emdi açukluğ sanga
852 yarayın tise sen manga belgülüg bu kaç neng özüngdin yırat ay külüg
853 yakın bolğa sen künde ötrü manga ağırlık açığ anga mindin sanga

AY TOLDI SLJALI İLIGKE

854 bu ay toldı aydı eşittim munı takı bir sözüng bar ayu bir anı
855 bu edgü kayu ol neteg ol özi negü teg bolur edsü kılkı tözi

B72 tLIG CEVABI AY TOLDIKA

856 ilig aydı edgü bu kılkı yangı tusulur bolur halkka asgı öngi
857 tözü halkka barça kılur edgülük yana minnet urmaz kişiğe külük
858 öz asğın tilemez kişiğe asıg birür ol asıgdın bu kolmaz yanığ

AY TOLDI SUALı tLİGKE

859 yana aydı ay toldı uktum bu söz takı bir tilekimni aytur bu öz
860 manga ay könilik kayu ol köni anıng birle yalnguk yarutsa küni
861 kayunı ayurlar könilik yolu negü teg bolur bu könilik ulı

ILIG CEVABI AY TOLDIKA

862 ilig aydı körgil köni er özi tili köngli birle biriker sözi
863 taşı teg işi ol işi teg taşı bu yanglığ bolur ol köni çın kişi
864 köngülin çıkarsa ayada urup yorisa uyadmasa yalnguk körüp
865 könilik kerek erke kopsa kutun könilik atı ol kişilik bütün
866 kız ermez bu yalnguk kişilik kız ol az ermez bu yalnguk könilik az ol
867 mungar mengzetü aydı şa'ir bu söz sanga sözledi emdi körgil bu öz
868 yonglı bu yalnguk idi ök öküş köni çın bütün er manga ked küsüş
869 kız ermez kişi kör kişilik kız ol köni çın kişilerni ögdi ukuş

AY TOLDI SLPALI İLIGKE

870 yana aydı ay toldı ilig kutı manga açsu emdi bu söz bük katı
871 bu edgü kişiler bolurmu isiz isiz me ururmu kör edgüke iz

ILİG CEVABI AY TOLDIKA

872 ilig aydı edgü iki türlüg ol munıngda biri çın tutar edgü yol
873 bir edgü bolur kör nuadın loğup yorır ol köni çın kör edyü bolup
874 takı biri edgü kör ötgüne bolur isizke katılsa ol isiz kılur
875 iki türlüg ol kör bu isiz yime ikigünü bir tip isizke sama
876 toga isiz ol kör munıngda biri bu er ölmeginçe arırmaz kiri
877 takı biri ötgüne bolur bu isiz işi edgü bolsa tüzer bu ma iz
878 toga edgüdin tutçı edgü kelir ajun budnı andın asıglar alır
879 toğa isiz erse angar yok otı ajunka bela ol budunka yutı
880 murağar mengrzetü aydı türkeç mesel eşitgil munı sen ukup özke al
881 örüng süt bile kirse edgü kılık ölüm tutmağınça evürmez yorık

882 tadu birle katlıp törümiş kılınç ölüm buzmağınça buzulmaz erinç
883 karında törümiş kılınç öğretig yağız yir katında kiter ay tetig
884 kalı edgüke bolsa isiz işi isiz boldı kılkı ol isiz tuşı
885 isiz me katılsa kör edgü bile kamuğ edgülükke bu buldı yula
886 takı bir sebeb kör bu edgü isiz yakınlık yolından tüzer tüzse iz
887 begi edgü bolsa budun barça tüz bolur kılkı edgü yonkları uz
888 yakın tutsa begler kör edgü kişig isiz barça edgü kılur ol işig
889 isizler yakın bolsa begler tapa uzadı isiz elgi ilke tüpe
890 isiz baş kötürse kör edgü yiter bu edgü elig bulsa isiz kiter
891 kah edgü bolsa bu begler kutun kamuğ edgü boldı karası bütün
892 bu begler isiz bolmağınça isiz ol ilde sevinçin kızartmaz mengız
893 ne edgü törü urdı begler begi isizke bu kın berge zindan yigi
894 kalı edgü bolsa budun başcısı kamuğ edgü boldı anıng işçisi
895 apang edgü bolsa bu begler özün bayur budnı barça kör itlür ajun

AY TOLDI SLPALİ İLİGKE

896 yana aydı ay toldr uktum munı ilig yarlıkadı bu sözler köni

107

897 bu edgüg bilir ol kişi edgü tip asığlıg erürin munı kılgu tip
898 sever barça yalnguk tiler arzular anı koldaçılar nelük buldılar

İLİG CEVABI AY TOLDIKA

899 ilig aydı edgü talu neng turur talu nereni tutçı talular kolur
900 kayu neng talu bolsa ödrüm ağır anuş kılmakı barça özke ağır
901 isizlik uçuz ol anı kıldaçı yavuz iş uçuz ol isiz boldaçı
902 kayu neng uçuz bolsa yirde yatur ağı euz ağır boldı törde yatur
903 bu edgü ağış teg ağır agguka yavuz neng iniş ol uçuz bulğuka

B76

904 mungar mengzetü sözledi kör ukuş ukuşlug sözi tutsa asğı öküş

A37

905 ağış teg bu edgü ağumaz kişi tegip tegme yalnguk kılumaz işi
906 Ağır neng kamuğı ağır kılğuka kılumaz bu işni biligsiz buşı

A37 B76 C108

AY TOLDI SLPALİ İLİGKE

907 bu ay toldı aydı ay ilig kutı bu ögdi bile munça edgü atı
908 müni barmu yalnguk anı sözlegü ukuşlug ukarmu bilirmü negü

İLİG CEVABI AY TOLDIKA

909 ilig aydı edgü tuçı ögdilür müni bu isizler ara savlanur
910 yakınlık kılur er kişiye tuşı yavuz bolmasa kılumaz edgü işi
911 bu satğag basınçak üçün edgüni isizler yonp kör yarutmaz küni
912 kim edgü tiler erse edgü kılur basınçak ya satğagka bakmaz bolur
913 kim erse bu künlük tilese sevine isizlik kılur ol yarın yir sakınç
914 bu edgü tilegli negü tir eşit kamuğ edgülük kıl özüngke iş it

B77

915 Yas ermez bu edgü bu künlük sanga yarın bolga asging bu kün büt munga

916 asıg körnür erse isizlik bu kün yarın yas kılur anda ukğıl ögün

917 bu edgü ong ol kör isizlik bu sol solungdm tamu ornı uştmañ ong ol
918 neçe me erejlense isiz bu kün öküne birle emger yarınkı künün
919 neçe satgağ erse bu edgü kişi ökünmez yarın anda itlür işi
920 hakikat munı bil ay ay toldı sen ökünesüz men edgü atın ölse men
921 ne edgü söz aymış köni er tili köni er tili urdı sözke ulı
922 kim edgüg yingr erse isiz bolup tiler men ay edgü sini men kolup
923 ay edgü sangar kim todar ay manga berü kelgil emdi men aç men sanga
924 neçe satgağ erse bu edgü kişi tapı men bolayın bu edgü işi
925 isizlik bile erse beglik manga kerekmez bu beglik kodur men sanga

1 10

926 kişi kılkı isiz körür men közün ereji az ol kör ökünçi uzun
927 mungar mengzetü aydı şa 'ır bu söz okısa açılğay yiti kıl bu köz
928 kayu edgü öknür kör edgü üçün atıkmış isiz ahır öknür küçün
929 isiz kılsa isiz yanutı öküne usa edgülük kıl isizke öçün
930 negü teg ögeyin bu isiz kişig negü teg tileyin bu isiz ışıg
931 otunluk bıvalık yavalık kamuğ isizler kılınçı bolur ay uluğ
932 bela mihnet emgek ökünçün sıgıt isizlik yanutı bolur ay yigıt
933 kalı sevmeyin kör bu edgü kişig kalı ögmeyin men bu edgü işig
934 akılık kişilik asıg edgülük bu edgü kişidin kelir belgülüg
935 bu edgü kişi barça iş edgüsi bu edgü iş ol barça iş edgüsi
936 işing edgü bolsa negü kolsa kol iş edgü kerek ol özüng bulsa yol

111

937 Erej arzu ni 'met küvençin avınç bu edgü yanutı bolur bu sevinç
938 ilig aydı ay toldı ukğıl bu söz ayıtmış sözüngke yanut kıldı öz

AY TOLDI CEVABI tLİGKE

939 yir öpti kör ay toldı turdı örü ayur ay ıduk kut ay edgü törü
940 ajun erki buldung uzun bolsu yaş erej edgü birle esen bolsu baş
941 buzulmasu beglik bedüklük bile avınçın tirilgil sevinçin küle
942 uluğluk bile bul öküş ilke erk bu erk birle beglik ulı bolsu berk
943 aka kelsü arzu kurırmaz bolup kapuğ tutsu devlet karırmaz bolup
944 sevine barça yumğı sanga kelsüni sakınç birle duşman sızıp ölsüni
945 seza ol sanga kim tapınsa tapuğ sezaka tapınsa açar kut kapuğ

B79

946 negü tir eşitgil tapuğ kılmaş er tapuğ birle arzu tilek bulmuş er
947 tapuğ kılma kılma sezaka tapın seza beg bilir ol tapuğçı hakın
948 tapınma tapınsa akı tapğı kıl akı evi altun kümüş kapğı bil
949 saranka tapınma ay tapnur kişi tiriglik yava bolga isiz başı
950 özinge esirker saran öz nengin kişike kaçan birge ayğıl tengin
951 sözün kesti ay toldı çıktı turup evinge yüz urdı sevinçlig bolup
952 kıyısız tapuğ kıldı anda naru tüni yattı yatğakta kündüz örü
953 hakikat tapındı bağırsaklıkın ilig tuttı künde özinge yakın
954 yime keçti ödler bir ança bu yangbu ay toldı tapğun kızıl kıldı eng

XIX.

AY TOLDI İLTGKE TIL ERDEMIN SÖZ ASIÖLARIN AYUR

955 ilig bir kün ay toldını ündedi orun birdi oldur tiyü imledi
956 bu ay toldı oldurdı akru silig közin yirke tikti bekütti tilig

İLİG SLİĞALİ AY TOLÖİKA

C37

957 dı ay toldı sözle sözüng nelük şük turur sen ne boldı özüng

B80

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

958 bu ay toldı aydı ay begler begi kulu beg yüzün körse yitrür ögi
959 ilig yarlıkamaz negü sözleyin ayıtmazda aşnu negü ötneyin
960 biliglig sözün sen eşit özneme ayıtmazda aşnu sözüng sözleme
961 kişig kim okısa kereklep tilep ol ok sözlegü aşnu sözni ulap
962 ayıtmazda aşnu sözüg sözlese köni sözledi kim ay yılkı tise
963 takı tilve munduz kişi bu bilin ayıtmadı beglerke açsa tilin
964 kızıl til kılur kısıga yaşlıg sini esenlik tilese katıg ba anı

1 I t

965 negü tir eşitgil özin kışgan er esen tirlür inçin özin başgan er
966 kara baş yağısı kızıl til turur neçe baş yidi bu takı ma yiyür
967 başıngnı tilese tilingni küdez tiling tegme künde başıngnı yanur

İLİG CEVABI AY TOLDİKA

968 ilig aydı uktum sözüngni tükel tirig sözlemese idi ök myhal
969 meger iki türlüg kişi ol bilin birisi biligsiz birisi ağın
970 ağın kendü berklig tili sözlemez biligsiz tili ol sözün kizlemez
971 biligsiz tili tutçı berklig kerek biliglig kişi tilke erklig kerek

C38

972 biliglig sözi yirke suv teg turur akıtsa suvuğ yirde ni'met önür
973 biliglig kişining savı eksümez aknglı süzüük yul suvı eksümez

1 Ib

B81

A44

974 Üyük çim osuglug bolur bilgeler çıkar suv kayuda adak tepseler
975 biligsiz kişi köngli kum teg turur ögüz kirse tolma ap ot yem önür

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

976 yana aydı ay toldı ilig ukar bu til yası tegse tiriglik tüker
977 tirig bolsa yalnguk kalı sözlemez kerekligni sözler kişi kizlemez
978 ayıtğu kerek söz kişi sözlese ayıtmasa sözni katıg kizlese
979 ayıtmakhk erkek turur ay ilig cevabı tişi ol yetürse bilig
980 tişike bir erkek bolur kör eri anıngdın toğar toğsa iki ırı

İLİG SIPALı AY TOLDİKA

981 ilig aydı uktum sözüng barça çın ayıtğu sözüüm bar takı bir adın
982 bu til yasın aydıng eşittim anı anıng aşğı barmu ayu bir köni
983 bu til yasınga korksa emdi özüng yatu kalğa barça asırlıg sözüng

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

984 bu ay toldı aydı söz aşğı telim kalı sözleyü bilse uş bu tilim
985 yava söz biligsiz tilindin çıkar biligsiz kişig bilge yılkı atar

986 kara kılkı tensiz yava sözlegen yava söz turur bu kara baş yigen
987 yava sözlese söz neçe yas kılur eger sözleyü bilse aşğı bolur
988 kara karnı todsa kör ud teg yatur yava sözke avnur özin semritür
989 yise todsa yatsa bu yılkı turur bu yılkı tidüküm bu kılkı turur
990 biliglig kişiler et öz yavritur bilig birle avnur canın semritür
991 et öz ülgı barça boğuzdın kirür bu can ülgı çın söz kulaktın kirür
992 bilig belgüsi kör iki neng turur bu iki bile er kızıl etig urur
993 biri til turur kör birisi boguz bu iki basa tutsa aşğı ögüz
994 biliglig boguz tilke erklig kerek boğuz til küdezgen biliglig kerek

İLİG SLJALı AY TOLDIKA

995 ilig aydı uktum bu söz belgölüg söz aşlı neçe ol negü ol ülüg
996 kayudın çıkar söz kayuka barır munı ma ayu bir manga ay bilir
997 neçe sözlemegü neçe sözlegü negü tir biliglig ukuşlug bügü

B83 AY TOLDI CEVABI İLİGKE

998 bu ay toldı aydı söz orını sır ol söz ülgı on ol sözlegüsi bir ol
999 biri sözlegü ol tokuzı tıdığ tıdığ söz tüpi aşlı barça yıdığ

İUG SUALı AY TOLDIKA

1000 yana aydı ilig söz aşğı neçe yası ma neçe ol manga ay aç

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

C40

1001 bu ay toldı aydı söz aşğı uluğ yirinçe tüşürse bedütür kulug
1002 söz aşğı bile kör yağız yirdeki yaşıl kökke yoklar bolur tördeki
1003 kalı sözleyü bilmese til sözüg yaşıl kökte erse kör indürür özüg

İLİG SLPALı AY TOLDIKA

1004 yana aydı söznüing öküşi neçe azı ma neçe ol manga ay aç
AY TOLDI CEVABI İLİGKE

1005 bu ay toldı aydı öküş söz ol ol ayıtmadı sözlep irikse köngül
1006 bu az söz ol ol kim ayıtmışka öz cevap birse sözke yanut kılşa söz
1007 mungar mengzetü aydı şa'ir sözün tilin söz bile tüzdi açtı yüzün
1008 sözüg yakşı sözle idi saknu öz ayıttukta sözle yana terkin üz
1009 öküş söz eşitgil telim sözleme ukuş birle sözle bilig birle tüz

İLİG SLPALı AY TOLDIKA

1010 ilig aydı uktum bu sözni yime takı bir sözüm bar sen ay kizleme
1011 kimingdin eşitgü kerek söz çını sözüör kimke ayğu manga ay munı

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

C41 B85 A45

1012 bu ay toldı aydı sözüg bilgedin eşitgü biligsizke aysa kidin
1013 uluğdın eşitgü kereklig sözüg kiçigke ayu birgü tutsa özüg
1014 öküş tınglagu söz birer sözlegü manga mundağ aydı biliglig bügü
1015 öküş sezleyü bilge bolmaz kişi öküş eştü bilge bulur tör başı
1016 ağın bolsa yalnuk bilir hem biligtungu bolsa tegmez biligke elig

İLİG SUALı AY TOLDIKA

1017 yana aydı iligr ukuldı bu söz takı bir sözüm bar anı aysun öz
1018 tilig şükmü tutğu azu sözlese sözüg açsamu yig azu kizlese

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

- 1019 bu ay toldı aydı eşitsü ilig tilin sözlemese kalur bu bilig
1020 tilig sökse bolmaz telim öggüsü sözüg öggüsü bar yime sökgüsü
1021 kamuğ teprenigli bu sansız kalın tanukluk birür bir bayatıg tilin
1022 törütti tümen ming halayıklarıg tili birle tengrig ögerler arıg
1023 et özlüg kişike kereki bu ol birisi tilin söz birisi köngül
1024 köngül til törütti köni söz üçün sözi egri bolsa küyer ol küçün
1025 köni sözlese söz kör asğı öküş kalı sözlese egri barça söküş
1026 köni sözler erse tiling tepresü sözüng egri erse özüng kızlesü
1027 tilin sözlemese ağın tir kişi öküş sözlese atı yangşak başı
1028 kişide uçuzı kişi yangşakı kişide ağırı kişi ol akı
1029 bu sözler eşitti sevindi ilig közin kökke tikti kötürdi elig
1030 bayatka şükür kıldı ögdi öküş ayur ay idim sen bağırsak küşüş
1031 kamuğ edgülük tegdi sindin manga tapuğsuz kulung men yazukluğ sanga
1032 tilekimni birding kamuğ arzular erej dünya devlet öküş edgüler
1033 bu şukruğ negü teg ötey öz özüün munıng şükri sen kıl sanga ay tüzün
1034 sözün kesti açtı ağı kaznakı üledi öküç neng çığaylar hakı
1035 ağırladı ilig bu ay toldını açığ birdi elgin tilin ögdini
1036 vezirlik angar birdi tamğa ayağ tuğı kövrügi birle birdi kuyag
1037 kamuğ ilke kıldı kör elgi uzun boyun egdi duşman kiterdi özüün
1038 bu ay toldı sordı kamuğ iş küdüg küvene kıldı özke bu bulmuş ödüg
1039 bayadı budun hem itildi ili iligke du'a kıldı budnı tili

B8i

- 1040 kutuldu budun kitti emgekleri kuzı birle katlıp yorıdı böri
1041 itildi ili hem tüzüldi törü ilig devleti boldı künde örtü
1042 yorıdı bir ança bu yanglıg kutun tüzüldi ili budnı barça bütün
1043 telim arttı ilde yangı kend uluş ilig kaznakı toldı altun kümüş

C43

- 1044 sevindi ilig inçke tegdi özi ajunda yadıldı kör atı sözi

KUT KIVILKIN DEVLET İRSELLIKIN AYUR

A 46 B88

- 1045 tükel buldı ay toldı arzu tilek kıvı kut kanp yıktı arka yülek
1046 yime yakşı aymış biliglig büğü tükel bolsa ni'met bulumaz yigü
1047 takı munda yigrek bilig sözlemiş tükel bolsa ni'met tüker yaş timiş
1048 idi yakşı aymış biliglig sözi bu bilge sözi ol biligsiz közi
1049 inigli ağır ol ağıgh iner yaruğlı tunar ol yonglı tınar
1050 ne kim işler erse tükelin küder tükegli tükeke inişke yanar
1051 bu ay toldı buldı tilekin tükel tüketti tiriglig turu kaldı mal
1052 yana irlü kirdi bu tolmuş ayı kadir kışka yandı yarumış yayı
1053 yaraşık tadular karıştı işin küçendi biri tuttı bastı üçün

C44

- 1054 tadı tegşürüldi aşı boldı yig ağır boldı köngli katıg tuttı ig
1055 tadı artadı kör küçi eksüdi kağıl teg köni bod egildi kodı
1056 tutup çaldı yirke ağır ig kelip töşekke kirip yattı mungluğ ulıp

1057 otaçı tirildi tamur kördiler ol ig kem ne ermiş ayu birdiler
1058 kayu aydı kan tutmuş emdi muni aç a birgü ekçek akıtğu kanı
1059 kayu aydı ötrüm içürgü kerek özi katmış emdi boşutğu kerek
1060 kayusu soğık itti kattı cülab kayu kıldı birdi kereklig şerab
1061 ot em kalmadı kör neçe kıldılar yaraşık ne erse anı birdiler
1062 asıg kılmağı künde arttı igi koradı küçi künde yitti ögi
1063 negü tir eşitgil sakınuk kişı sakınuk kişı ol kişiler başı
1064 kerek kat şelişe kerek tiryak it kerek matrıduş kat ya çurnı ögit
1065 Kerek tut otaçı kerek erse kam ölüglıke hegiz asıg kılmağ em
1066 usal bolmağıl ay tirig boldaçı tirig boldung erse özüng öldeçi
1067 bu ay toldı halin eşitti ilig ölüm tutgaki ig tegürmiş elig
1068 ilig aytu keldi bu ay toldını kelip kördi ilig yatur halini

İLİG SLTALI AY TOLDIKA

1069 ayıttı ilig emdi könglüng neteg negü ol iging emdi udkung neteg

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

1070 bu ay toldı aydı ay ilig kutı mini tuttı ol ig angar yok otı
1071 tolu erdi ayım irildi tolu talu erdi kıkım barır bu talu
1072 sevinçin togar erdi toğmış künüm künüm batğalır teg yarumaz tünüm
1073 küvenelik tiriglik kötürdi özin yayıg dünya mindin evürdi yüzün

C45

1074 sevinç arzu nimet turu kalğalır sakınç kadğu mihnet manga kelgelir
1075 munu adırılır men seningdin bu kün ulıyu barır men ökünçün mungun
1076 negü tir eşitgil büğü il begi budun başlağıçı kişide yigi
1077 ne edgü neng erdi bu devlet kelip yana barmaz erse tilekeç yelip
1078 ne yakşı neng erdi bu beglik işi ölüm tutmaz erse yorısa kişı
1079 ne körklüg kün erdi yigitlik küni karılık yok erse yonsa köni

İLİG CEVABI AY TOLDIKA

1080 ilig aydı ay toldı kodgıl bu söz bu söz sözlemegil aya köngli tüz
1081 kişı barça igler kör edgzi bolur sanga yalnuz ermez bu ig ay unur
1082 nelük tilde körksüz yorır bu sözüng nelük könglüngi artatur sen özüng

A47

B90

1083 sanga emdi avnıp yorır erdi öz manga titgü teg sen adın boldı söz
1084 bayat edgü kılğay bu söz sözleme tügün urma otun mening könglüme

AY TOLDI CEVABI İUGKE

1085 bu ay toldı aydı ay ilig kutı bu igke emi yok tileme otı
1086 kayu kim toğar erse ölgü kerek kayu neng ağır erse ilgü kerek
1087 ağışka iniş ol edizke batıg sevinçke sakınç ol açığka tatıg
1088 yana ma sanga aydım uş bu sözüm kılınçım yayıg tip ne irsel özüm
1089 mening kıkımı aydım erdi sanga köngül bamağıu erding emdi manga
1090 barır men mungar sen sizik tutmağıl toğığıl kim ölmez tise bütmeğil
1091 inançsız time emdi sökme mini inanç kılmağıa dünya kodğa sini
1092 cefa kıldı tip sen ilenme manga meningde cefacı bu dünya sanga
1093 usanma ölür sen meningde basa inanma bu dünyaka bütme usa

- 1094 ağırladın erdi tapuğsuz mini tapuğ yetrümedim ay ilig kanı
 1095 tilek arzun ermez mening ölmekim bu kün bolmuş ermez kelip barmakım
 1096 özelü barır men öz erksiz bolup kutulğu yirim yok tiriglik bulup
 1097 yok erdim törütti igidü mini kiçig oğlan erdim bedütti mini
 1098 yalıng yüzlüg erdim bütürdi sakal kara kuzğun erdim kuğu kıldı eal
 1099 bodum erdi ok teg egildi bodum tiriglik tükedi yetildi ödüm
 1100 yine yakşı aymış büğü bilgi king eşitgil munı sen aya kızğu eng
 1101 kayu başka kirse kuğu kırtışı kuğu teg örüng kılğu könglin kişi
 1102 kiming egri bolsa köni tal bodı köni kılğu könglin yetildi ödi
 1103 örüng boldı erse kara saç sakal anungu busugeı ölümke tükel
 1104 mungar mengzetü aydı şa'ir bu söz eşitgil munı sen aya edgü öz
 1105 kara saç örüngi ölümün yumuş kılur ol tirigke tiriglik küsüş
 1106 tü ni'met yiding me tiriglik yiding ölüm yir sini sen usanma öküş

ILIG CEVABI AY TOLDIKA

- 1107 ilig aydı ay toldı ivme serinig ol bu yazuklarka yulğı yarın
 1108 ölür erdi erse kamug iglegen kişi kalmağay erdi ruzi yigen
 1109 bayat edgü kılğay bu igdin sini köngülüng çökürme sen ine yat köni
 1110 Du'a kıldı ilig kör açtı tilig şifa koldı rabdın kötürdi elig
 1111 turup çıktı andın sakınçın tügük kelip kangıka kirdi köngli tüşük
 1112 çığayka üledi öküş neng tavar asıg kılğamu tip sakındı angar
 1113 asıg kıldı erse ölümke kümüş kümüş kılğay erdi er özke yuluş
 1114 ölümke yuluş kıldı erse kişi yulup ölmegey erdi ilçi başı

A48

- 1115 bu ay toldıning kör igi ağırudı umınçsız bolup candın elgin yudı
 1116 ökündi ayur ay tiriglik isiz yavalıkka ıdtım isiz körk bediz
 1117 tiriglik keçürdüm usallık bile yigitlikni ıdtım yavalık bile
 1118 küngmiş küngk erdi uş bu özüm ecel tuttı iltür ne asğı sözüm
 1119 ajun malı tirdi özüm suklukun kalır neng barır men bu kün yoklukun

C48

- 1120 elig til uzun kıldım erdi öküş ölüm keldi tuttı tınım kıstı uş
 1121 bu yanglığ ökündi öküş yıgladı ökünçi ölümke asıg kılmadı
 1122 ne mungluğ turur bu apa oğlanı tilek teg bulumaz tiriglik küni
 1123 tilek bulsa bolmaz tiriglik yigü tirig bolsa bulmaz tilek ay büğü
 1124 az edğüke tegse unitur özin yaşıl kökte üstün yoritur sözün
 1125 ağırlıkka tegse küvez kür bolur ölüm tutsa udlur ökünçün ölür
 1126 yise todsa kılkı bolur buğrağı kalı karnı açsa bilip yir ağı
 1127 sakınçka sizar kör erejke ingr severin bulur bulsa terkin yingr
 1128 ökündi bu ay toldı tındı ulug ayur men yitürdüm könilik yoluğ
 1129 nelük tirdim erdi bu altın kümüş nelük kılmadım men çığayka ülüş
 1130 nelük kodtum erki bu edgü ışıg nelük söktüm erki yazuksuz kişig
 1131 burun ıdğum erdi kamuğ edgülgasıg kılğay erdi yarın belgülg
 1132 negü asğı bar bu ökünçüm bu kün ölüm tuttı kesti bu söz birle ün
 1133 negü tir eşitgil yiti közlüg er kişike bağrsak köni sözlüg er

1134 tözü tın tokırka ölüm bir kapuğ kirür bu kapuğka yonglı kamuğ
1135 negü ol tiriglik negü ol ölüm kayudın kelir men kayuka yolum

C49

1136 nelük toğdum erki yana ölgeli nelük küldüm erki sıgıt körgeli
1137 ajunda ölümün katıgrak kayu toğuglı kişi öldi mundag ayu
1138 mungar mengzetü aydı şa'ır sözi munıng ma'nisi uksa açlur közi

B94

1139 negü bar ajunda ölümün katıg ölümüg sakınsa kiter ming tatıg
1140 ölüm bir tengiz ol uçıyok tüpi baka körse yetrü tüpi yok batıg
1141 ölümni biligli usansa özün ölüm tutsa asğı bulunmaz sözün
1142 erejlerke avnıp usal bolğuçı ölüm tutsa odlur yetilmez küçi
1143 öküş nengke todmaz közi suk kişi ecel tutsa öknür itümez işi
1144 yayıg kutka avnıp küvenür kür er yağız yir katında yürekin yingr
1145 sevinelerke avnıp öküş külgüçi sıgıtka anungu aya ölgüçi

13Z

1146 negü tir eşitgil ukuşlug bilir bu söz işke tutsa kör asğı alır
1147 yarınlık orun edgü kolsa özün isiz kılmasunı bu iki ajun
1148 isiz kılmağıl sen ay kılkı tüzün bu kün edgü kılğıl kılınçm sözün
1149 bu ay toldı öknüp öküş yıgladı ökünçi bu yirde asıg kılmağı
1150 çığayka üledi kör altun kümüş kadaşlarka kıldı kumarı öküş
1151 közin kökke tikti ayur ay idim seningde adın men idi bilmedim
1152 törüttüng igidting bedüttüüg mini sening fazlıng erdi bilir men munı
1153 sanga tapnur erdi mening bu özüm munukı ecel tuttı kesti sözüm
1154 kutulgu yirim yok yitürdüm bilig sening rahmeting tutsu emdi elig
1155 otunluk bile kıldım isiz öküş tüzünlük bile sen keçür ay küsüş

133

1156 yavalıkta keçti tiriglik isiz süre ıdtım öd kün bu beglik isiz
1157 sözün kesti ança sakındı turup akıttı közün yaş kör oğlın körüp

XXI.

AY TOLDI OĞLI ÖGDÖLMİŞKE PEND BIRMIŞIN AYUR

1158 bir ök oğlı erdi bu ay toldıning kiçig erdi yaeı uş ol oğlınıng
1159 atı erdi ögdülmiş aşlı arıg yüzi körklüg erdi me kılkı arıg
1160 okadı bu oğlın özinge yakın tutup kuetı közde akıttı akın
1161 ayur emdi oğlum barır men munu sanga kaldı ornum barı neng unu
1162 sen erding manga köz yarukı tükel barır men seningdin esen edgü kal
1163 yime yakşı aymış bu türk buyrukı körür köz yarukı oğul kız okı
1164 oğul kız sakınçı bu tüpsüz tengiz oğul kız sarıg kıldı kızgu mengiz
1165 kiming boldı erse ogul kız kisi negü teg kelir ol kişining usı
1166 ogul kızda ötrü ata yir etin oğul kız atamaz atası atın
1167 bu ay toldı aydı eşit ay oğul sözümni unitma manga tut köngül
1168 mini kör ata erdim emdi sanga atım erdi ay toldı bak kör manga
1169 tiriglikı toldı bu ay toldıning ökünçün ulır kör asıg yok anıng
1170 süçig bu tiriglik açığ bu ölüm anundı kanı emdi kaçgu yolum
1171 avındım bu dünyaka könglüm birip vefa kılmağı kör meningdin irip

1172 mini ardı dünya okıdı seve köngül birdim erse irikti ive
1173 cefa kıldı dünya karıdı bu kut sini armasını munu sözke büt
1174 kereklig işim barça yirde kodup kereksizni kıldım havaka udup
1175 tüpi yıl keçer teg tiriglik keçip asıgsız ulır men özümke açıp
1176 orunçun ya malın itilmez işim elig tuttaçı yok bu kün bir kişim
1177 negü tir eşitgil odulmuş kişi ölümüg ukup yetrü bilmiş kişi
1178 büğü bilgi kitti ölümüg körüp ukuşlug ögi yitti ögsüz bolup
1179 ne yavlak neng ol bu ölüm tarmakı ne yavlak erür bu kişig urmakı
1180 itiglig sarayıg buzuglı ölüm kamuğ yumğılarığ saçıglı ölün
1181 mungar mengzetü aydı şı 'r ayguçı okıgıl munı sen aya bilgüçi

B97

1182 negü bar ajunda angar hilesiz negü hile bar kim angar çaresiz
1183 kamuğ nengke hile itig çare bar meger bu ölümke ölüm hilesiz

ÖGDÖLMtŞ SLJALI AY TOLDIKA

A50

1184 eşitti oğul kör atası sözün til açtı ataka evürdi yüzün
1185 ayur ay atam bir sözüm bar sanga anı aytayın men ayu bir manga
1186 bu dünya içinde tirilding öküş bilig bilding erdem okıdın ukuş
1187 ayıtting eşitging yime öğrenü sınayu tirilding kamuğrı körü
1188 negü erse barmu ölümke ıtıg anı utru tutgıl ay bilge tetig
1189 eger hile çang yok erse adın kamuğ neng hazine ülegil barın
1190 hazine bu neng bolğa başka yuluş esen bol yana bolğa altun kümüş
1191 negü tir eşitgil közi tok kişi tuz etmek idisi akı er başı
1192 üle neng kişiye yitür hem içür sini neng keçürgey sen anı keçür
1193 esenlik kerek erke neng eksümez tiriglik kerek kuşka meng eksümez
1194 tirig bolsa yalnguk tileki anuk et öz baş esen bolsa arzu yaguk

AY TOLDI CEVABI ÖGDÖLMtŞKE

1195 yanut birdi ay toldı aydı oğul eşitgil sözümni bu iştin töngül
1196 ölümke asıg kılmaz altun kümüç ölümüg tıdumaz bilig ya ukuş
1197 ölümüg tıdar erse dünya nengi bolup ölmegey erdi begler begi
1198 hakimlerke hikmet asıg kılmadı bügülerke bilgi elig tutmadı
1199 ölümke asıg kıldı erse ot em otaçı turu kalgray erdi ulam
1200 ölüm yüz kılur erdi erse körüp ağır savçılar kalğay erdi turup
1201 toguğlı tirigler ölümke sanı ölümke toguğlı tirig kim kanı
1202 tüşün ol bu dünya keligli keçer yigen yıl büke teg yir erken açar

ÖGDÜLMİŞ CEVABI AY TOLDIKA

1203 eşitti kör ögdülmüş aydı ata idi ked ukulmuş ölümüg yete
1204 negülük usanding tiriglik ıdıp negüke ilenür sen emdi ulıp
1205 nelük tirding erdi bu kalğu nenging negüke ülemeding angu nenging
1206 tirilse usal bolsa yalnguk özün ökünsü özüige ilensü sözün
1207 bu kün öknüp asgı negü ay ata başın yirke çalsa ulıp ming kata

AY TOLDI CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

1208 bu ay toldı aydı ay oğlum eşit mini kör usanma yarınlık iş it
1209 usallık mini alktı öknür özüm odungıl usal bolma körklüg yüzüm

1210 toguğlı neçe toğdı ölgü için neçe barmasa iltür ahır küçün
1211 ölügli kişi barça ödke tutuğ yetilse ödi kör mangıtmaz butuğ
1212 mungar mengzetü aydı şa'ir tili tükel söz turur bu ukulsa kalı
1213 kamuğ nengke vakt ol küni belgülig nefes tın tokırka sanı belgülig
1214 yıl ay kün keçer teg tiriglik keçer keçer kün keçürgey sini belgülig
1215 yana aydı ay toldı kör ay oğul ne halin barır men mini kör odul
1216 sen ök sen sakınım barır men mungun kiçiglikte minsiz kalu sen bu kün
1217 negü teg bolur sen meningde kidin mening yok sakınım munıngda adın
1218 ata emgeki bolsa oğlı öze ol oğlı bilir ötrü kıl k yang tüze
1219 kısa tutsa oğlın kör edgü bolur atası anası yarungu bolur
1220 kalı kıstaçı bolmasa ol oğul yava boldı sen ol oğuldın töngül

BIOO

1221 Ata bolsa bilge tetig kısa tutğu tutçı emi bu itig
1222 negü tir eşitgil oğulluğ kişi başında keçürmiş yetilmiş yaşı
1223 kiming oğlağı bolsa oğlı kızı angar yıglagu boldı mungluğ özi
1224 kiçigde ata ıdsa oğlın yava oguldın yazuk yok atadın cefa
1225 ogul kız isiz bolsa kıl k yangı ol isiz ata kıldı ıdtı onı
1226 kısa tutsa oğlın ata ögretü uluğ bolsa sevnür oğul kız yetü
1227 oğulug kısa tut ata bolğuçı sanga külmesüni kidin kelgüçi
1228 ogul kızka ögretgü erdem bilig bu erdem bile bolsu kıl k silig

ÖGDÜLMİŞ CEVABI AY TOLDIKA

1229 yanut birdi ögdülmiş aydı ata sening kadğungı yip küyer men tüte
1230 seningde kidin men tirig turmayın sening kadğuların közi körmeysin
1231 sening canıngı bir bağırsak idi manga birsü kadğun mini kodmadı
1232 kalı birmez erse yetilse ecel bitilmiş bolur bu ecelke ezel
1233 neng kadgurur sen neng bu sıgıt bayat hukmi keldi sıgıtı ağıt
1234 kalı dünya devlet kalır için sıgıt kıl kılma bu bolmaz küçün
1235 kalı bu tü ni'met kalır kılma yime özün yığlar erse yorı yıglama
1236 telim dünya yigli seningde oza kodup bardı barça bu inçik öze
1237 bilir erding emdi cefaçı ajun cefa kıl gusın sen usandın özün
1238 kamuğ dünya bolsa biregüke tüz kalır dünya ülgı tegir iki böz
1239 tiriglik için öknür erse özün ökün tutçı yığla kurıtma közün
1240 yana yangu ermez keçürmiş künün negü kıldın erse anundı tünün
1241 manga erse emdi bu kadğu sakınç sakınç kılma kılğıl sen emdi sevinç
1242 törütülmüş erdilig törügli ölür törügli ölür ol törütgen kalur

C56

1243 atam erding artuk bağırsak akı seningde bağırsak törütgen takı
1244 sini ol törütüti sanga birdi kut manga birmegeymü munu sözke büt

A52

1245 Uçuzka ağırlık anıngdın tegir kiçigke uluğluk ol ıdsa kelir
1246 mungar mengzeyür körse öglüg sözi bu öglüg sözi ol kör ögsüz közi
1247 'aziz ol aziz kim azizlarka 'iz anıngdın tegir 'iz 'aziz emdi kız
1248 uçuzka ağır ol kiçigke uluğ yavuzka yüleki bedükke ediz
1249 eşitti kör ay toldı oğlı sözün kötürdi elig kökke tiktı közin

1250 bayatka şükür kıldı artuk öküş bayat birmişinge oğulka ukuş

AY TOLDI CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

1251 ayur oğluma boldı könglüm bütün bayat fazlı birle tirilgil kutun

1252 çın aymış ukuşlug körü bar bu söz anıng ma'nisi bil yiti kıl bu köz

1253 bayat kimke birse ukuş ög bilig kamuğ arzularka yetildi elig

ğzeyür .. oglüg] Ag .. . ffgli BU mengzefu ... l ol ... ogsız J BH

246dan sonra daha şu beyit gelmektedir (kng. beyit 1397 not):

bu oglüg sozini ögung birle uk

anıng birle suzgil kamuğ bulganak k A da ayrıca işanğt edilmemiş ; B de eizgiler ve C de avı satırda sir

1254 kiming kılkı edgü kılınç ongay tilek buldı barça yaruttı kün ay

1255 kamuğ edgüke mün bu edgü kılınç kılınç edgü bolsa bolur ming sevinç

1256 bu ay toldı elgin kötürdi yana bayatng öküş ögdi kıldı sena

C57

1257 ayur ay idim sen törüttüng tözüg yimi birle igdür sen sansız özüg

1258 törüttüng mini sen kötürdüng kutun yazukluğ kulung men tapuğsuz otun

1259 idi edgü tuttung bu ödke tegi kamuğ arzu birding bu dünya yigi

1260 tözü arzu nfmek tükel men yidim sevinçlig men sindin ay edgü idim

1261 manga tegdi hukmüng barur men munu bir ök oğlum erdi kodur men unu

1262 ata erdim emdi ölür bu ata idim sen tirig sen angar bir kuta

1263 erejke yakın tut yırak tut bela ikigün ajunda muni sen yula

1264 isizdin küdezgil ula edgüke mungadturmagıl sen yigü kedgüke

1265 köngüldin birü kıldı edgü du'a ay edgü du'a sen belanı yığa

1266 negü tir eşitgil sakınuk kişi sakınuk kişi ol kişiler başı

1267 bayat kimke kılsa ğnayet basut ikigü ajunda bu er buldı kut

1268 kayu kulka bolsa bayattın yülek bu buldı ikigün ajunda tilek

1269 bayat fazlı bolsa kim erze öze kamug arzu ni'metke tegdi tüze

1270 mungar mengzetü aydı öglüg kişi kim öglüg sözi tutsa itlür işi

1271 küdezildi kimni küdezse idi tilek buldı ni'met talusın yidi

1272 kayu kul bayatka inansa turup bela kadğu kapğın özinge tudı

1273 yana aydı ay toldı uk ay oğul ölümüg unıtma öyü tur odul

1274 inanma tiriglikke yıl teg Keçer usanma bu dünyadın öz terk köçer

1275 bayatka tutuzdum sini men katığ tilese küdezgey yitürgey tatığ

1276 munu adrılır men seningdin bu kün ökünçün sığıt birle yıglap ögün

1277 meningde kidin sen negü kılğungı ayayın eşitgil ukulmuş tengi

XXU. AY TOLDI OĞLI ÖGDÜLMİŞKE ÖTLEMİŞİN AYUR

B104

1278 köngül til köni tut bayatka tapın usanma yarınlık işingni itin

1279 kamug edgü isiz bayat hukmi bil bayatka inangıl anıng tapğı kıl

1280 negü kim kereking anıngdın tile anıngda adın yok sanga küç bile

1281 ağır tut negü erse yarlıkların ağır kılğa tengri bu kün hem yarın

1282 yorıkıng köni tut yangılma özüng köngül til kiçig tut bedütme sözüng

1283 tirildim bir ança barır men sakın negü kıldı dünya manga kör bakın

1284 özüng otka atma bu dünya üçün kişi nengin alma küçeme küçün
1285 tirig bildi bu öz yiyü bilmedi künüm keçti öknüp asıg kılmağı
1286 sanga kaldı malım manga boldı yük erej birle yip yat sevine birle bük
1287 tuta bilse tap bu tirilmiş nenging ikigün ajunda kızangay enging
1288 tuta bilmeſe sen adın munça nengsanga yetmegey kör sarıg kılğa eng
1289 köni bol bütünlük bile tut kılınç könilik içinde turur bu sevinç
1290 negü tir eşit bu köni kılklığ er bu iki ajunuğ köni kılklığ yir
1291 erejlig tilese kişi öz künin könilik içinde tilegü emin
1292 özüng bay bolayın tise belgülüg könilikte buldı bu baylar ülüg
1293 bedüklük tilese budunka uluğ özüngke açuk tut könilik yoluğ

A54

1301 C60

1294 ongay bolsa yalnuk kılınçı köni ikigün ajunda yaruyur küni
1295 yana aydı ay toldı oğlum eşit özüng edgü birle tamudın köşit
1296 kamuğ edgülik kıl isizdin yıra kamuğ edgü kelgey sen oldur tura
1297 isiz işke yakma sanga kılğa kor isizlik yılan ol sini tikge kör
1298 iki yüzlüg erke sözüng sözleme yadılgay sözüng sır açılğay yime
1299 evingke yağutma uşakçı kişig bütün ilke yadğay körüp bilmişig
1300 sınamış bütülmüş kişig tut katıg sanga teggey andın tümen ming tatıg
1301 sözüg barça tıngla yime bütme terk köngül sırrı açma katıg kizle berk
1302 kişig tepsemegil yime içme song bu iki kılınçlıg bulur tutçı mung

1294 ongay ... kılınçı] Ai5 oğggoy ... Ba • . . yalnuk ya { y nol . . . yangluk ... 1 ikigün . . . yarayur] Affi ikegü acunta garudur
Ba ik (noktasız; r den sonraki u satır üstünde eklenmiş) C7 . . . yaruyur] emdi | özumf . . . tamudın] Aae . • . tamutın (satır
altında uyg. harfl. söz birle ozni tamuğdın || 1296 edgülik ... isizdin] Az7 etgü kılğıl 84 yıra (y noktasız) || 1297 isiz] Ai gsiz l
isizlik . . . tikge] Ai •• •• — ğ ğfcğ iş up Cn ... tikeç

1303 tişig boşlağ ıdma yapa tut kapuğ tişidin tegir erke tengsiz kamuğ
1304 yatığ evke ıdma çıkarma tişig katılmazda aşnu sınagıl kişig
1305 kılınç edgü tut nengke kadğurmagıl kılınç edgü bolsa kelir neng tigil
1306 mungar mengzer emdi bu sözni eşit bu söz işke tutğıl özüngke iş it
1307 neng neng kişike kerek edgü yang kerek bolsa bulğay kamuğ edgü neng
1308 isizke negülük kerek neng tavar neçe kirse bolğay çığay birle teng
1309 uvutsuz kişidin yırak tur teze meningdin ming alkış uvutluğ öze
1310 kamuğ işte ivme serin öz buka serimlig kişiler tegir arzuka
1311 kayu işte bolsa yorık utru tut yorık utru tutsa sanga örge kut

bu beyit 1304ten sonra geliyor ; fakat sonradan her iki satır üstünde ikaddem sözleri yazılarak sıra doğrulanmıştır | tişig boşlağ

] Ag gfig ag | fifidın . . . kamuğ] Ag kifitin . . . Bı.j z tegir grke şeksiz iamug
bu beyit 1303ten önce geliyor f kng. beyit 1303 not) | tiatie ... tisiy ~l

1312 tilingni küdezgil közüngni küdez boğuzung küdezgil halal yigil az
1313 budun munka bolsa yırak tur saça kara bulğakına katılma kaç
1314 tilingde yorımasu begler sözi meger edgülikte adın ay kozi

1315 kişi yası kolma özüng kılma yas neçe edgölük kıl heıva arzu bas
1316 kayu işke kirse çıkışingnı kör çıkış körmese iş bolur erke kor
1317 kalı kelse övkeng katıgıan serin serimlig kişining sevinçi yarın
1318 negü tir eşitgil seringgen kişi serinse iter er buzulmuş işi

C61

1319 serinse kişi öz tilekin tapar serip turdaçı er örüng kuş tutar

B107

1320 kalı tegse emgek ya kadğu sakınç serinse kelir ötrü kayra sevinç
1321 apang irse devlet yapulsa kapuğ serinse yana işi itlür kamug
1322 seringil serinmek eren kılkı ol serinse bulur er mesel kökke yol

1<H hos/uzuna ... tüsil ~l Aıg bogaznı ... yegil (önce glt yazılm
dünya erdemin asıg:n yasın haber birür odğurmuş ögdülmişke dünyanın münin ayıblarm ayur ögdülmiş odğurmuşka fani
dünya birle baki ‘ukbi kazğangusun ayur
odğurmuş iligke pend bitip ıdmiş ın ayur ilig odğurmuşka ikine yolu bitig ıdmişin ayur ögdülmiş odğurmuş birle ikine
mynazara» kılmişin ayur beglerke tapınmak törüsün tokusun ayur kapuğdaki er at birle negü teg tirilgüsın ayur kara budun birle
negü teg katılğusun ayur aleviler birle neteg katılğusun ayur ılım adamları birie katılmakın ayur yime otaçılar muğazzjmler
muğbbjrler muneccjmler şa’irier tangeılar igdişçiler uzlar çıgaylar birle katılmak negü teg kerekin kerekmezin ayur
evlik almak oğul kız igidmekni ayur elig asrakılarıg neteg tutğusun ayur aşka okımak hem barğu barmağusun ayur

1323 ölümüg unitma anuk tur sakın özüngni unitma tübüngke bakın
1324 kalınka katılma sen bekle sözüng kişiler evinde küdezgil közüng
1325 kırışke körü sen çıkış kıl nenging sözüng sözlemegil meger öz tenging
1326 tilingde çıkarma bu yalğan sözüg bu yalğan sözün er uçuzlar özüg
1327 kadaş yak yağukka yakınlık ula uluğka kiçigke sevüg bol küle
1328 tuz etmekni king tut kişike yitür kişi ‘‘aybı körse sen açma yitür
1329 tapugka irig bol bayatka tapın yazuktın yırak tur özüngni sakın
1330 bolu birse devlet küvezlenmegil usa edgölük kıl isiz kılmağıl
1331 avınma bu dünyaka erter barır inanma bu devletka terkin karır
1332 tayanma tiriglikke tüş teg keçer küvenme kıvı kutka kuş teg uçar
1333 tiriglik yava kılma edgü kılın keçer kün içinde kereking alın
1334 bor içme fesadka katılma yıra zina kılma fasık atanma kara
1335 bu iki kılıktın ıduk kut kaçar ol erke çığaylık yolını açar

C62

1336 negü tir eşitgil sınamış kişi sınamış kişiler bilir iş başı
1337 bor içme zinaka katılma hazer bu iki çığaylık tonını keder

B108

1338 bu bordın kopar ming yazukka yürek zinadın kaçar kut yüzüngke sudar
1339 sözün kesti ay toldı aydı oğul unitma sanga söz kereki bu ol
1340 tükel sözledim men munga bütse sen sevinç eksümegey sözüm tutsa sen
1341 sanga sözledim söz kumarı atı unitma bu sözler köngülke biti

1334 A542 ve B1056da bu beyıt bır az farklı olarak tekrarlanmıştı 1297 ve 1335 not) ; aynı sırada bulunan C ğen deki beyit ise
1337. beytin bk.) l 6o7 . . gıra] AıQ bor (satır altında ar. hartl. ferab) A 542 ... ayı kıyılma yorı B 1058 b.ı. otunka If. yorı l

AY TOLDI KÜN TOÖDİ İLİGKE KUMARU BITİĞ BITİMİŞİN AYUR

- 1342 bitigü bile koldı kağıd tetig bayat atı birle bitidi bitig
1343 bayat atı birle söziğ başladı törütgen igidgen keçürgen idi
1344 törütti tümen ming bu sansız tirig tirilgü birür kodmaz açın bing
1345 yoritur kamuğka tilemiş tilek kerek bolmaz anda kör arka yüleğ
1346 tilese törütür bolur kolmışı tilep boldı barça anıng kılmışı
1347 ölümke törütti bu sansız konum tirig barça ölgü angar yok ölüm
1348 sevüğ savçıkı ming meningdin selam tegürsün bayatım kesüksüz ulam
1349 tözü işleringe yime ök adın tegürsün selamım idim kesmedin

.. ayur] Als a. t. vezir (satır üstünde yazılmış) eligke ... Bg ... bah a. t. vezir ilifke ...

ü ... tetig] AIO tovad birle k. kağat yidig Bfl bitigfnie aldı bu kağıd bitisf U lt41 sözü 1 B? sözün l toriHpen ... idi 1 Am

fnrpdapn ifi Rı

1350 uzun kiç yaşagıl ay ilig kutı öküş il aşagıl bu beglik atı

B109

1351 Atım erdi ay toldı kıkım tolu irildi toluluk tüker öz ölü

A56

- 1352 ölüm tutgakı keldi tuttu katıg kutulğu yirim yok kiterdi tatığ
1353 mini edgü tuttung açındıg öküş sanga tapnumadın barır bu öz uş
1354 bu edgü yanutı kumarı bitig bitip kodtum emdi sanga. ay tetig
1355 bu dünya işinge iş erdim bile işingni yorittım könilik bile
1356 munu emdi artuk bağırsaklık bitip kodtum öt sav kumarı okın
1357 negü tir eşitgil bağırsak kişi bağırsaklık ol kör kişilik başı
1358 bağırsak kişining sözi tut savı bu söz sav sanga bolğa devlet avı
1359 bağırsak kişi ol kişide çımı bağırsak sözi tut bedütgey sini
1360 ay ilig munu men bağırsak sanga sözüm ieke tutğıl ay ersig tonga
1361 ölüm utru keldi ökündi özüm asıg kılmadı bu ökünçüm sözüm
1362 kerek boldı emdi bu kılmış tapuğr öküne boldı kılmış isizlik kamuğ
1363 yatu kaldı tirmiş bu altun kümüş manga tegdi sakış anıngdın ülüş
1364 ulır men ökünüp asıg yok öküne idim rahmetinde adın yokumunç
1365 bu kün men barır men munu erksizin yarın sen kelir sen udu şeksizin
1366 ölüm tutmaz erken odun ay ilig işingni itingil yetürgil bilig
1367 bela küç yirinde sen edgü kılın budunuğ sevindürgil elgin tilin
1368 esenlik ödinde sen edgü titür tavar neng barında üle hem yitür
1369 negü tir eşitgil köni sözlüg er kiçigde odunmış yiti közlüg er
1370 ölüm kelmez erken ölümke itin tiriglik ödinde tapuğ kıl tapın
1371 ölüm kelse tutsa öküne asğı yok neçe me ulısa kara yir katın
1372 ay iliy katıgıan meningde kidin yava kılma öd kün tapuğda adın
1373 sini armasun dünya devlet bile kamuğ iş içinde könilik tile
1374 törü tüz yoritğıl budunka köni kününg edgü bolğay könilik küni

1375 özüng otka atma bu dünya üçün hava boynı biçgil et özke öçün
1376 bu dünya begi sen anga bolma kul sini kodmaz erken anı kodğu tul
1377 küvezlenme artuk kötürme köngül inanç kılğu ermez bu dünya töngül
1378 yakın tut özüngke kişi edgüsü isizdin yırak tur tokıgay yası
1379 kişi sukinga birmegil sen işing vefasız kişiye yitürme aşing

A57 38o C65

1380 tapuğka irig bol yazukta tıdın sanga teggü ermez tapuğda adın

B111

1381 ölümüg unitma avgar yok tolum busuğdın çıkar teg çıkar bu ölüm
1382 neçe kaçsa ahır ölüm tutğusu neçe kalsa ahır ölüm yetgüsü
1383 ölümke usanma köngül tut tirig neçe kiç tirilse töşengü ying
1384 kanı kim kutuldu ölümdin kaçıp kanı kim aşundu ödindin keçip
1385 idi yakşı sözler bilig yangzatu bu öd kün tirigliklerig mengzetü
1386 apa oğlanı körse arkış sanı örüg turğu bolmaz örügler kanı
1387 ata arkasmdın toğulsa ogul ana karnı menzil kaç aylık amul
1388 anasında toğsa atansa atı musafır bolup mindi ödlele atı
1389 küni bir mangım ol tüni bir mangım iletür ölümke kurıtur engim
1390 ajun bir tüşün ol gürüng bir tüşün bu tüşün kopursa tüşün ol ajun
1391 küder ol ajunda sanga iki yol bu iki yolungda kayu erki yol
1392 yolung ongça kelse itildi işing kalı solça kelse ulıp çal başing
1393 tanglağ erür dünya ilig kutı tarısa orar er tirilgü otı
1394 negü ekse yirke yana ol önür negü birse evre anı ok alur
1395 kişi nengi alma yime tökme kan bu iki yazukka ulır çıksa can

B112

1396 bu tüş teg tiriglik keçer belgüsüz kerek beg kerek kul barır kelgüsüz
1397 kanı tüş sanı boldı keçmiş küning ökünete adın yok bu kalmış küning
1398 negü tir eşitgil odunmuş kişi odunmuşta kidin ökünmüş kişi
1399 tüşüng teg keçürdüng tiriglik oduğ kanı asgı körkit manga bir boduğ
1400 küningni keçürdüng tilek arzuka tiriglik tükedi öküne ol yoduğ
1401 usanma tiriglikke artuk sakın tiriglik ölümke idi ök yakın
1402 saran bolma ilig akı bol akı kalır mengü ölmez akılık atı
1403 er at sü bu nengke küvenme öküş asığ kılmağay sü bu altun kümüş

1395 nengi .. . yime] Aıg ... yana Cn malı a. yana [yazukka] Aıg yazukdın ll 1396 belgüsüz] Aıy b. (söz l) l bes; .. .

kelgüsüz J B1 k

IfnicruVTIy U 1tQ7 nlrım/ff

1404 yuluğ kılma özni adınlar üçün suyurka özüngni küyürme küçün
1405 seningde ozakı ajun begleri ajun kodtı bardı yatur kör güri
1406 sanga ma anunmış turur bu ölüm ödinge küder ay yarumış künum
1407 negü tir eşit dünya “aybın bilip sanga sözlegüçi ukuştın alıp
1408 açığ suv teg ol kör bu dünya nengi neçe içse kanmaz ölimez tili
1409 kölike teg ol kör bu dünya tonga ederse kaçır kaçsa yapçur sanga
1410 sakığ ol körü barsa dünya işi tutayın tiyü sunsa yitrür kişi

1411 ay ilig katıgılan özüng edgü bol begi edgü bolsa budun edgü ol
1412 budun koy sanı ol begi koyeısı bağır sak kerek koyka koy küteisi
1413 kapugda tirildi kalın aç böri ay ilig koyuğ ked küdezip yori
1414 buşı bolma işte sen övke yığın buşı bolsa begler buz ar beğlikin
1415 irig sözlemegil kişike tilin irig til ot ol kör küyer teg yalın
1416 örüg bol amul bol tüzün bol silig kamuğ edgü lükke tegürgil elig
1417 yüz utru turur bu uzun yol sefer ukuşlug bu yolka azuk ked iter
1418 ıg saray kangı itme ay ilig kutı anundı sanga ev kara yir katı
1419 ediz king bedizlig saraying kalıp karangku yir evde yatur sen ulıp
1420 neng kene urur sen bu altun kümüş sanga teggüsi ol iki böz ülüş
1421 mungar mengzetü aydı şa 'ir tili bu şa'ir sözi kör aç ar söz yolu
1422 usal yalnguk oğlı öküş neng tirer yigüke tegirmü sakınmaz birer
1423 bayusa tileki bulunsa tükel tüketür tiriglik uçup can yır ar
1424 avınma erejke küvenme ay beg avınçing küvençing uditğay u teg
1425 tiriglik yava kılma dünya üçün keçiğli turur bolğa emgek küçün
1426 ağı çuz töşenür özüng oglağı kara yir töşengü turur ay bögü
1427 avınçu sevüglar bile avnur öz kara yir katında yaşıp yatğu tüz
1428 yayılmaz yonga keveldin tüşüp edersiz yıgaç mingü mungluğ bolup
1429 bularnı sakıngıl ölümke itin ökünme yarın bu kara yir katın
1430 kamuğ işke tevfig bayattın tile bayat birge şeksiz sanga küç bile
1431 negü kelse tapla kör edgü isiz boyun bir kazaka kóni tut ağız
1432 Özüng kolsa iki ajun begliki bu biş işke yakma bu ol yigliki
1433 haramka katılma yime kılma küç kişi kanı tökme haşım kılma öç
1434 bor içme fesaddın yır ar tur teze bu kaç neng yorır tutçı begük buza
1435 özüng mengü beglik tilese tuçı törü kıl budundın kölungil küçi
1436 budunka başı sen ay ilig bu kün budunuğ küdezigil oduğ tur ögün
1437 uluğ yük boyunka yüdürdi ilig usal bolma saklan ay kılkı si.ig
1438 et öz ar u sürgen havaka bulun bulun bolma bolsa özüngni yulun
1439 keçürmiş tirig ik tüpi boldı yıl bu kalmış tiriglik neçe birge il
1440 yava kılma emdi bu kalmış kününg özüngdin arıtğıl yazukung mününg

B 115

1441 vefa kılğıu ermez bu dünya bilin keçer dünyada öz azukung alın
1442 negü tir eşitgil sakınuk kişi sakınuk kişi ol ajunda başı
1443 bu ajun tüçün ol sen arkış sanı tüşünde neçe bolğa arkış küni

1435 e7İgu] BIO ve Cn menggü l törü ... kotürgil] AIB tasü . . . k badanka kofürgil Cn . . . kiteriyil ll 1436 butiunuğ] AZI
budunag (< boyunka yüdürdi] Bi2 yudürdang boyhnka
143ğ Cde bu beyit iki salır üzerinç yazılınng (satırların sonundal kat) ll 1439 iüpi ... yıl] Aa7 boy bolfi bı (h ?) BU . . . gıl l
birge il Bu b. ıl Cıs b. ıl (ı hangkeli) ll 1440 özünsdin .. mününf l Bi5 ¹ğ ermes . . . sı

1444 saray ol ajun kör bu kazğançyiri negü bulsa munda naru ıd yori
1445 özüng köçgü mundın köçüng aşnu ıd kerekligni alğıl kereksizni tıd
1446 munu men barur men mini kör odun katıgılan özüngke at edgü kodun
1447 negü tir eşitgil ölügü tirig ölürde birip bardı öt sav eng

1448 ölügli tirigke birür pend tilin eşitgil anı sen köngülke alın
1449 ayur ay tirig sen usanma odun usandım ökünçün yatur men yılın
1450 ay ilig bu beglik uzun kolsa sen kaç iş kıl kaç iş kod kılur erse sen
1451 törü kıl katıglan bolup kılma küç tapuğ kıl bayatka anıng kapğı kuç
1452 ikinçi usal bolma sak tur oduğ sanga tegmesün bir müfaca yodug

e bu bevit iki satır üzerinç vazılmıs 1 nl uiri ğ Aoo rJ nmm hfl

1453 iki ödte kılma kayu erse iş hava övke kelse serip kışğu tiş
1454 bu kaç neng küdezgil küdezildi il uzun turğa beglik sanga birge il
1455 kamuğ edgüeng ağır tut kötür isizlerni tutma ilingdin kotur
1456 isiz öngdi urma törü edgü ur kününg edgü bolğay kutung bağa kur
1457 negü tir eşitgil ay bilge külüg bu sözdin kötürgil özüngke ülüg
1458 törü edgü ur ay törü birgüçi turu öldi isiz törü urğuçı
1459 isiz öngdi urma ay ilçi бүгү isiz bolsa bolmaz ajunuğ yigü
1460 isiz öngdi ursa özi öz ödin isiz kodtı atın özinde kidin
1461 kim erse urup kodsı edgü törü anın tıktı atın adakın örü
1462 özüngni yangılma ay ilig bakın түпүгini unitma öyü tur sakın

104

1463 isiz kılkı tutma ay elgi uzun isiz kıl ulıtur ikigün ajun
1464 uzun boldı elging budunka yakın fususun keçer bu tiriglik bakın
1465 keçigli turur dünya keçti sakın keligli ölüm utru keldi sakın
1466 mini kör meningdin kötür öt erig ökünme yann sen bu kün sen tirig
1467 kişi ölse andın kumarı kalır munukı kumarum sanga ay bilir
1468 severim sen erding ay ilig manga asıg lıg kumarumrı kodtum sanga
1469 asıgıg kumarı kişike söz ol kumarı sözüg tutsa asgı yüz ol
1470 munu söz bitip kodtum emdi çını unitma bu sözni unitma mini
1471 neçe kiç yaşap öz tirig tursa sen ölüm boldı ahır yanış körse sen
1472 siziksiz ölüm bir kün ahır kelir tirilmiş bu canlıg canın alğalır
1473 okıgçı kelürke anungu kerek uzun yol yorırka itingü kerek
1474 ölümdin kutulğu yarı yok bilin ölümke itingil kereking alın
1475 negü tir eşitgil ögi yetmiş er ölümüg ölürde oza ukmış er
1476 kezigçe kelir bu ölümünğ kırı ölümke özüng çın anuklap yori

B 117

1477 kümüş kur bağıuçı munu men tiyü ölüm tuttı erse üzüldi kırı
1478 ay ilig munu men ötedim hakıng tükel kıldım emdi bağırsaklıkıng
1479 bayat birsü tevfiğ kamuğ edgüke kutadsu bu edgü yigü kedgüke
1480 esenin tirilgil öküş yıl yaşa sevinçin avınçın öküş il aşı
1481 bağırsaklık erdi mening bu sözüm esen kal selamet ay körklüg yüzüm

A 60

1482 munu men banr men ay ilig kutı turu kaldı oğlum bu bağırım otı
1483 bayatka tutuzdum munı yalvara tilese küdezgey küyer ot ara
1484 sanga hacetim bu körü bir munı süre ıdma bolğay yavalar sanı
1485 kamuğ nengke tengri kılur ol sebeb kamuğ edgü isiz angar öz ülep

1486 ogul kız sebebi ata ol ana kılınç artasa ya itilse yana
1487 munu men atası ölür men bu kün kiçig kaldı oğlum yetim ögsüzün
1488 bar erse kalı bu tapuğçı hakı sebeb bol muni edgü yolka okı
1489 körü ıdma ögretgil erdem bilig bilig erdemin bulsu ilke elig
1490 itilsü kılınç tüzülsü yorık tusulso tapuğka alınsu alık
1491 yava ıdma boşlağ yığa tut kısa yığa tutsa oğlan bulur kut basa
1492 negü tir eşitgil kan köklemiş sinamiş ukup hem bilip sözlemiş
1493 kiçig erken ögret oğulka bilig kiçigde bilig bilse kötrür elig
1494 ayama oğul kızka berge yitür oğul kızka berge bilig ögretür
1495 kiçiglikte bilse oğul kız neni karıp ölmeginçe unıtmaz anı
1496 tüketti bitig türdi badı tutup alıp oğlınğa birdi elgin sunup
1497 ayur bu bitig tut yitürme oğul iligke tegürgil kumarum bu ol
1498 bitigim okısun sözüm tutsumı ölümke anunsun işin itsüni
1499 uluğ tındı ötrü oğulka baka ayur sen muni uk könike yaka
1500 yana aldı oğlın konınga kuça öpüp yıgladı bürnü yaşın saça
1501 ayur ay oğul kördüng emdi mini ne halin barır men unıtma muni
1502 sanga ma siziksiz bu öd kalgü ol usal bolma ahır özüng ölgü ol
1503 kereklig sözüg men tutuzdum sanga sözümni unıtma du'a kıl manga

C— 1

1504 kalı ilig ödlepe tilese sini yorık tüz tapuğ kıl basınma anı
1505 yava bolma boşlağ yügürme özün köni bol silig bol kılınçın sözün
1506 kiçe yatsa kiç yat yana erte tur yatıp erte kopğan kutın arturur
1507 bayat yarlığın sen ağır tut ağır iligke tapuğ kıl isingil ağır
1508 isizke yağuma yırak tur teze yori edgülük kıl yorık yol tüze
1509 sözüngni küdezgil selamet yori özüngni küdezgil esenin karı
1510 sözün kesti oğlın kuçup yıgladı ulındı yana ol öküneler yidi
1511 ayur ay inançsız ajun bi-vefa nelük kıldınğ emdi manga sen cefa
1512 tü ni 'met bile bu igidmiş özüm kirür bu kara yirke körklüg yüzüm
1513 anadın neteg toğdum erse bu kün anıng teg barır men yalınğın mungun
1514 negü tir eşitgil ölügli ök er ölümke ökünüp ulıglı bek er

. . kiç] AW keçe g. keç l kopgan . . . arturur] Aas turğtl kudun arda fur >6 dan sonra daha şu beyit gelmektedir :

apang kopmaz grze gsüng arıg ile

ğcıl /f/ğrtZz /»»* AL ; L»* L.7.

1515 karındın çıkardınğ karınka kirür şekerdin igidting yılanka birür
1516 isizim yigitlik tiriglik isiz ökünçün sıgıt birle gürke kirür
1517 sıgıt kodtı ay loldı yetiüp ögin kumarı üledi kişike nengin
1518 bahıl koldı barça kadaşlarka ol tiler boldı canı yaşıl kökke yol
1519 közin kökke tikti kötürdi elig şahadet bile kesti teprer tilig
1520 yaruk can üzüldi tünerdi küni bayat ah birle kesildi tını
1521 edizlik tiledi süzük can turuğ uçup bardı can kaldı kalbüd kuruğ
1522 bolup toğmaduk teg yitip bardı can ajunda atı kaldı belgü nişan
1523 negü tir eşit emdi köngli köni usallık usındın odunmış küni

1524 et öznüng evi ol bedizlig eving süzüc can evi ol bediz teg tening
1525 kuruğ kaldı kalbüd uçup barsa can bayat bildi kança barır erse can
1526 ediz boldı orı ay kutlug kuta tengise kodı inse boldı yuta
1527 ikide biri boldı şeksiz ülüg tirildi ölümsüz uzun mengülüg
1528 ne munglug turur körse yalnguk özi yorırda yatar eti keslür sözi
1529 kayudın kelir erki kança banr kayuda turur erki kayda yonr
1530 biligli bilirmü negü tir negü ukuglu ukarmu negü tir bügü
1531 biligli bayat ol bilir bu işig ukuğlı uğan ol ukar bu işig
1532 ara bir ıçar kör yonır belgüsüz ara köz körürde bolur belgüsüz
1533 idi kışğa özlüg bu yalnguk özi sakınçı uzun hem bedük til sözi
1534 körü barsa yalnguk bu erksizlikin nelük munça yavlak kötürdi egin
1535 iki künlük erter ajunug bulup nelük kerdi kögsin kaya teg bolup
1536 negü tir eşitgil odunmış kişi ölümüg ukup yolka könmiş kişi

171

1537 ne tengsiz ölüm sen ay yavlak ölüm tusulmaz sanga itse tük ming tolum

B 121

1538 tözüke tegir sen kutulmaz biri isiz edgü nengke sen ök sen torı
1539 kerek erdi bilge tirilse kutun kamuğ ölsün erdi biligsiz otun
1540 isiz edgü kalmaz neçe tüz ölür uluğ ya kiçig tut kara yir bolur
1541 ölümke keçig yok tirig boldaçı nece kiç tirilse ölüm keldeçi
1542 ne yakşı ayur bu budun başlar er biligin ukuşun işin işler er
1543 ne edgü iş erdi ölüm bolmasa ne körklüg iş crdi kişi ölmese

A 62

1544 erejke tegürdi mini bu ölüm ölüm ol buzuglı tüpüm hem ulum
1545 ölürke tang ermez toguğlı ölür toguslı ölür kör kara yir bolur
1546 kişi isiz ermez kişilik isiz eren isiz ermez könilik isiz
1547 bu kunga kılınçı bu ol öngdisi kerek öngdi tutğıl kerek tōngdisi
XXIV. KÜN TOĞDI ILIG ÖGDÜLMİŞNI OKIMIŞIN AYUR
1548 bu ay toldı yasın keçürdi ilig okıp oglinga birdi öt sav eng
1549 ayur ay oğul kılma artuk sakınç sakınç keçse ahır tüpinde sevine
1550 sanga tegmedi bu sakınç yalnguzun manga tegdi kadğu sakınçlar uzun

122

1551 köngülñi çökürme özünñi avıt baka tur manga öz tapuğka ivit
1552 atang öldi erse ata men sanga atalık kılayın ogul bol manga

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1553 yir öpti kör ögdülmüş aydı ilig uzun kiç yaşagıl aşayu ilig
1554 men igdiş kulung men tapuğçı seningyuluğ bolsu canım iligke mening
1555 atam canı boldı iligke yuluğ yulug kılsu tengri sanga bu kuluğ
1556 çıkardı atası bitigin ogul iligke ötündi kör akru amul
1557 ilig aldı açtı okıdı bitig sözün uktı aydı isiz ay tetig

C 73

1558 ayur ay bağırsak kişide burun kapuğum kurıttıng kor itting orun
1559 tirigle tapındıng öteding hakım ölürde mungadıp yiding hem ğamım
1560 hakingnı öteyümedim men sening bayat ok ötesün sening hakların

1561 neteg kim sevinçlig men sindin bu kün bayat birsüni ming sevinçing kutun

1562 sözün kesti ilig közi yaş saça turup çıktı andın sakınçig kuça

1563 evinge kelip kirdi köngli tüşük kapuğ yaptı kaç kün sakınçın tügük

1564 bu ay toldıning kıldı oğlu yogı cıgayka üledi kümüş hem ağı

1565 keçürdi yime ök ata kadğusun yakın kıldı özke kişi edğusin

B 123

1566 ata pendı tuttı yorıdı köni kutı künde arttı yarudı küni

1567 negü tir eşit emdi öglüg kişi başında keçürmiş bilir il işi

1558 karıttın» . . . orun] Aıa Kodartung kurıdtng o. BS kurıt(t)ing l U 1559 tapmdıng] Bg tapundang l ölüde . . . gamım] Aı7
olerte munyad tın hem tenim li 1560 bayaf . . . öfesün] Aıg b. olf gde süu Bıo yanayok ö. İl is6l . sindin] Aı9 . . . sentin BH
sevünelügme s. l birsüni . . . sevinçing] Aı9 bersi ı : . . » . . . _n. :lp) sevüncün ll 15ğ2 andın] Bi2 körgil (sonraddn haşk

1568 ala pendini sen katığ tut katıg kutadgay küning birge künde tatıg

1569 atangnı anangnı sevindür tapın yanut birge tapğung tümen ming asıg

1570 ilig me katığlandı anda naru küninge uru bardı edğü törü

1571 bayadı budun hem itildi ili iligke du'a kıldı budnı tili

1572 ilig bir kün oldurdu yalnguz özün kemişti kitab ötrü baktı uzun

1573 tügülüdi ögi köngü yetlümedi tiledi ayıtğu kişi bulmadı

1574 sakındı kör ay toldı erdemleri ayur ay dınga ol erde eri

1575 kapuğ körki erdi manga edğü iş budun asğı erdi angar tegse iş

1576 kuruğ kaldı orni irildi işim irükler bütürgü kanı bir kişim

1577 yana saknu aldı kör ögdülmişig ayur men unıtmış men edğü işig

1578 ölüde ol ay toldı oğlın manga tutuzdı anı men unıttım tanga

1579 ata öldi erse oğul bar tirig birisin yitürdüm tutayın bing

A 63

1580 kişi ıdtı terkin kör ögdülmişig okıdı özüige bekitti işig

XXV.

ÖGDÜLMİŞ KÜN TOĞDI İLİG TAPUĞINGA KÖRUNMIŞİN AYUR

B 124

1581 yorıp kirdi ögdülmiş utru turup iligke köründi sevinçlig bolup

İLİG SUALı ÖGDÜLMİŞKE

1582 ilig kördi terkin okıdı anı ayıttı negü kıldı ödleki sini

1583 negü teg keçer bu keçigli küningkönimü yorır sen ya egri yolung

1584 negü kıldı ödleki atangda kidin sevinemü birür ya sakınç kadğudın

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1585 ötündi bu ögdülmiş ilig kutı uzun kiç tirilsü yadılsu atı

1586 yırak boldum ilig tapuğında taş inglendi ödleki manga tügdi kaş

1587 büte boldı ilig yüzün körmedim sakınç kadğu birle yonp külmedim

1588 bu kün edlep ilig mini ündedi umıncılıgka devlet manga kur badı

1589 ilig yarlığını eşitti özüm künum edğü boldı yarudı közüm

1590 ilig tegme türlügi ayıttı bilig ötündi bu ögdülmiş açtı tilig

XXVI.

ÖGDÜLMİŞ KÜN TOĞDI İLİG TAPUĞINGA KIRMIŞİN AYUR

1591 ilig aydı munda naru ay oğul manga tapnu turğıl çökürme köngül
1592 atang tapğı bar erdi artuk telim öteyümedim bardı kğaldı birim
1593 ötegü kerek men bu haklar sanga kişiler tili bolmasa bir manga
1594 negü tir eşitgil ue ordu begi bilip sözleşmiş sözke yetrüp ögi
1595 kişi emgek ıdsa sanga belgölüg unitma ol emgekni bolma ölüg
1596 kişilikni kodma ay aşlı kişi kişilik kılı tur kişiye tuşı
1597 kimüng emgeki kirse kimke birer yanutın öküş kıl sen ötrü angar
1598 kişi emgekini bilümez kişi tüköl ud bolur bu ay ilçi başı
1599 yorı ud atanma kişilik kıla kişiye kişi bol kişilik bile
1600 kişilik üçün at urundı kişi kişilik bile at kötürdi kişi

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİĞKE

1601 yir öpti kör ögdülmiş aydı ilig ilig köz yarutsa manga boldı ig
1602 tapuğçı kulung men begim sen uluğ uluğ beg ağırlar tapuğçı kuluğ
1603 tilese ağır tut tilese uçuz yuluğ kıldım emdi sanga men bu öz
1604 turup çıktı akru kapuğka kelip bir ança yorıp bardı evke tegip
1605 kurın badı ögdülmiş anda naru kıyısız tapuğ kıldı ilde turu
1606 tapındı kiçe tangda tepremedi tünin yattı yatğak aş anda yidi
1607 ilig könglinge sıgıdı erse tapuğ elig birdi devlet açıldı kapuğ
1608 negü tir eşit bu tapuğ kılğuçı tapuğ birle devlet atın mingüçi
1609 ay begler sevinçi tilegli kişi kamuğ beg tileki öze kıl işi
1610 begi taplamaz işni kılsa kılı ilene özke kılğı serilse kalı
1611 kalı kılsa begler tapısız tapuğ yava kıldı tapmış tiriglik kamuğ
1612 yakın tuttı ilig kör ögdülmişig törüçe ayu birdi tegme işig
1613 yana bir kün oldrup mungadı ilig ayur ay diriga yitürdüm eng
1614 kapuğda kalın bod tirildi tolu kanı bir işimke yarağlı talu
1615 işim barça sındı yok ol bildeçi kanı bir bağırsak işim kıldaçı
1616 negü tir eşitgil sınemiş kişi sinap edgü isizni bilmiş kişi
1617 tilese bulur barça arzu kişi tilek teg kişi bulmaz edgü başı

A 64

1618 bu bod sın yonglı kara baş kalın kişi tip inangu kişi yok bilin
1619 kişide kereki yarağhsı ol yarap hem tusulup yonglısı ol
1620 negü tu eşitgil bu şi ‘r ayğuçı sözüg ma ‘ni birle tizip kodğuçı
1621 yonglı kötür men yarağlısı yok yarağlı bulunsa yorığlısı yok

C 17

1622 kalın bod kara baş yonglı telim teliinde tilese tusuğlısı yok
1623 yana aydı ilig meselde kelir uruğluğ kişi ölse urğı kalır
1624 negü ekse yirke yana ol önür ogul toğsa kılka ataka yanur
1625 bu ay toldı oğlı ala yurnı ol ata barsa ornı oğul ornı ol
1626 ata bardı ornı kurug hem kokuz kokuz toğşuka kördüm oğlın ked uz
1627 edleyin men bu bolsun kişi kişi bolmış asğın tusulğay tuşı
1628 bolugluğ kötür men yarağ muni kiçiglikte taşın adın yok münü
1629 idi yakşı aymış ıla atlığı budunda bedüki kişi kutiugı
1630 elig ursa begler kimi edlese yakı baş bolur bu beginde basa
1631 kimi tutsa begler özüige yakın yağudı tileki kereki bakın

1632 küle baksa begler kişike turup anga yıglu tirlür er at yüz urup
1633 ilig aydı emdi manga çare yok munı edlese men kişi bolğu ok
1634 ötemiş bolayın atası hakın kılayın kişilik bağırsaklıkın
1635 bu ay toldı taprı telim erdi kör kişilik kılayın anıng yangı kür

C 78

1636 kişilik tidüküm bolur edgülük bu edgü bolur ol yigü kedgülük
1637 kişi aşı edgüg unıtmaz bolur kişi urğı könglin emitmez bolur
1638 negü tir eşitgil avnga sözi avnga sözün tut unıtma kozi
1639 bu edgü kılı tur ay edgü kişi karımaz bolur edgü mengü yaşı
1640 bu edgü karımaz yime opramaz yaşı ked uzun ol atı artamaz

B 128

1641 ağıladı ilig kör ögdülmişig angar aydı edgü isiz öz işig
1642 açındı ilig kör kötürdi örü bolu birdi evren yumıttı törü
1643 ongardı törü hem toku iş tapuğaçıldı tapuğdın tilemiş kapug
1644 münü boldı erdem sözi boldı söz ilig turdı erse angar açtı köz
1645 ilig aydı emdi tilemiş işim tözü itlü bargay içim hem taşım
1646 Yüleki bar erdi munung belgülig
anın edledim kıldım açığ ülüg
1647 munu boldı emdi tilek teg kişi takı bolğusı bar yetilse yaşı
1648 uluğ bolğu oğlan ne ersig toğan kiçigde bolur barça belgü nişan
1649 mungar mengzer emdi bu beytig okı uka barsa ma'ni açılğay takı
1650 kamuğ bolğu nengke bolur belgü teng kiçigde bedüginçe ol bolğu teng
1651 yimiş yigü ni 'met çiçekinde kör kamuğ nengke yangzag munı bilgü teng
1652 tapındı bu ögdülmiş utru turup kıyılmadı tangda kiçe öd bolup
1653 kiterdi özindin yarağsız muhal tusuidı kamuğ türlüğ işke tükel
1654 kutuldu ilig kitti emgekleri budun asğı arttı yenip yükleri

İLİG SVALI ÖGDÜLMİŞKE

1655 ilig ündedi bir kün ögdülmişigangar sözledi söz ukup bilmişig

1656 İlig aydı emdi eşit ay oğul
söz aytur özüm sen manga tut köngül

1657 ayu bir kişike tusulur
kayu kayu ol tususı manga ay sayn

ÖGDÜLMİŞ CEVABI tUGKR

1658 yanut birdi ögdülmiş aydı ay beg bilig ordusı ay kişilerde yig

B 129

1659 kişike tusulğu ikigü ajun kılınç edgüsi ol ay kılkı tüzün
1660 ikinci uvut ol üçünçi köni bu üç neng bile er bulur kut küni
1661 kılınç edgü bolsa kamuğ halk seveı kılıkı köni bolsa törke ağar
1662 uvut ol tıdığlı kamuğ teügsizig uvutsuzluk çıke idi teügsiz ig
1663 takı bir siliglik kılınçı köni ikigü ajunda kutadur küui
1664 könilik uvut hem bu edgü kılınç üçegün birikse bu buldı sevinç

C 80

İLİG SUALI ÖGDÖLMİŞKE

1665 yana aydı ilig eşittim bu söz tusulmaz kayu ol kişike yavuz

ÖGDÜİMLMÜŞ CEVABI İLİGKE

1666 Yanut birdi ögdülmiş aydı ilig bögülep bu sözke yetürsü bilig
1667 kişiye tusulmaz tükel yas kılur bu üç neng turur kör ay ilçi unur
1668 biri arkuk erse bu kılkı yavuz takı biri yalğan tüzer erse söz
1669 takı bir saran ol kişide ili bu üç neng üçegü biligsiz tili
1670 kiming bolsa arkuk kılınçı otun içi barça tetrü bolur toğsa kün
1671 çavıksa kim erse bu yalğan tilin savı bardı yalnguk ara sen bilin
1672 saranhkta inga negü bar adın tirer neng yiyümez kalır neng kidin
1673 negü tir şşitgil saranng bilig ay erğuy ay mungiug ay tügmiş elig
1674 tirig bilding altun yiyü bilmedingbu altun yıgıp bir nelük birmeding

. . iligke] Aıa o. cuvubt iligike

... ilig] Aı3 berti ... Bg ... bv söz l bögülep ... bilig] Aı3 begülep ?) eşifsü ilig bilge öz l l 1667 yas kılur] BıO üç neng ol l bu ..
nTiur] rdim edgü oğul l l 1668 arkuk ... kılkı J AıB ardak grze kılık ol BıH ında ı/aman) ... Cg ... kıl ol l biri ... söz J Aıg . . .
turur sozni e yazılmış) üz Cfi birsi u ğ •• u ••

1675 ay dünya tirip sen yiyümez kişi yigüçi anundı anuk tut aş
1676 ol üç neng kiming bolsa keldi kutı bu üç neng kiming bolsa yitti atı

İLİG SLPALİ ÖGDÜLMİŞKE

1677 yana aydı ilig eşittim munı takı bir sözüm bar ayu bir anı

C 81

1678 anadınmu bilge toğar bu kişi azu öğrenürmü yetilse yaşı

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1679 yanut birdi ögdülmiş ilig kutı bilig hem ukuş ol bu erdem atı
1680 biligsiz togar ol turu öğrenür bilig bilse ötrü kamuğ iş önür
1681 anadın toğuşlı biligsiz toğar bilig öğrenür ötrü törke agar
1682 ukuş ol anı yalnguk öğrenmedi tadı birle katlıp törütür idi
1683 ukuşta adın barça erdemlerig kişi öğrenür ötrü yetlür bilig
1684 Sevindi ilig kör eşit bu söz ayur öz tilekini buldı bu öz
1685 atasın yitürdüm munukı oğul ata ornı tuttı bulup edgü yol
1686 bayatka şnkur kılgu emdi öküş budunka törü kılğı edgü ülüş
1687 bağırsak körür men bu ögdülmişig bütünlük bile kıldı barça işig
1688 angar ma bu kün kılgu edgü yanut ol edgü yanutın bu bulsu anut
1689 negü tü eşitgil kişi ödrümi kişi ödrümi hem budun ködrümi
1690 kişilik kılurka kişilik anut kişilik tenginçe törü kıl yanut
1691 vefaka vefa ol kişilik hakı vefa kıl kişi bol atungı bedüt
1692 küninge ağırladı ilig anı kamug ilke toldı kör atı üni
1693 budunda bedük boldı belgü nişan ajunda çavı bardı edgü du 'an
1694 uluğ boldı iş tuş ara belgülüg bedük boldı begler ara bu külüg
1695 köngül til kiçig tuttı kılkı ongay yaraştı kamugbirle keçti kün ay
1696 köngül kodkı tuttı tilin söz süçig budunuğ isitti taşıg hem içig
1697 adaş koldaş erdeş tutundu kalın adaş koldaş ol erke arka bilin
1698 kiming bolsa koldaş adaşı telim anıng arkası bek kaya ol yalını
1699 kiming arkası bolsa küçlüg bolur bu küçlüg kişi kutka tüplüg bolur

1700 ne edgü bolur kutka kodkı köngül ne körklüg bolur bilge bolsa amul

1701 yime yakşı aymış bu öglüg kişi kim öglüg sözün tutsa itlür işi

B 132

1702 kiming birle devlet yaraşsa kelip köngül kodkı tutgu kiçiglik kılıp

1703 kelir erse devlet kişike köle tutup berkelegüsi kiçiglik bile

1704 köçüt teg bolur kut tüpi hem tözi köngül kodkısı ol anıng yıldızı

1705 ne edgü bolur kodkı alçak kişi ne körklüg bulur künde itlür işi

1706 uluğsıg küvez kür kişi ol turı küninge kodı ol küvezlik kurı

1707 kamuğka yaraşur bu kut ursa yüz ukuşlugka artuk yaraşur ked uz

1708 mungar mengzer emdi bu beytig okı okıgıl uka bar ay elgi akı

1709 biligsizke devlet yaraşsa kelip biligügke artuk yaraşur bi.ip

1710 biligsiz bile tursa devlet kalı biliglig bile turğa tüplüg erip

1711 biligsiz bedük bolsa devlet bile biliglig bedükrek kü çav at bile

1712 biligsizke devlet kelir erse kut turumaz bu devlet anıng birle büt

1713 munukı bu sözke tanuk keldi söz okıgıl munı sen aya köngli tüz

1714 kelir kut kişike ağular anı singer ol ağırlık yorısa köni

1715 bolumsuzka devlet kelü birse kul iter devletin ol keçürmez küni

1716 sınadı kör ilig bu ögdülmişig könilik öze buldı barça işig

1717 ağırladı ança kötürdi örü uçuzladı ança yavuzrak körü

1718 ağırlık ödinde kişig sermedi uçuzluk ödinde tapuğ kesmedi

1719 iligke yışığ boldı köngli bütüp ağı kaznakı birdi edgü tutup

1720 emanet yüdürdi boyunka ulug emanet yüder erke canım yuluğ

1721 işin sürdi ögdülmiş artuk köni küninge yakın tuttı ilig anı

1722 aç a adra tuttı kamuğ işlerin sakışlıg bitip kodtı barça barın

1723 küdezdi nengın ked özin sakladı tapındı kayırça kıyık kılmağı

1724 negü tir eşitgil yetilmiş yaşı tiriglikte kızzak bütün çın kişi

1725 ağır neng kişike bu altun kümüz özin tutğuçı er kümüzte küsüş

1726 Kümüzşe ilinmegli yalnguk bütün tegir çın tükel bu ajunka kutun

1727 biliglig bilig birdi bilgin köre köni çın kişi bolsa közke süng

1728 takı mundd yigrek ayur kör ukuş bağırsakka can birse ermez öküş

1729 köni tip ayurlar kayu ol köni könilik kılıglı emanet küni

1730 erende kayu ol tükel irtegü köni erse kılkı anı er tigü

1731 kişide kayu ol kişi öggüsi akı öggüsi ol saran sökgüsi

1732 apa oğlanın körse mungluğ tigü bütün kün tirer neng bulumaz yigü

1733 kayu yügrü tınmaz ajun tezigür kayu can yuluglar tengizke kirtür

1734 kayu tag kazar körse tüplür kayağ kayu yir kulaçlayu yügrür yadag

1735 kayu art aşar kör ögüzler keçer kayu yir kazar suv kuduğda içer

1736 kayusı çerigde kılıç baldu yir kayusı turada yuluğda karır

1737 kayu oğrı tevlig karakçı kunuk kuyusı basımçı ölütcü kırık

1738 bu emgek neçe boğzı egni üçün tirer neng yimez ölse emger küçün

1739 bu barça biligsiz kişi kılkı ol biligsiz kişiler tükel ylkı ol

1740 bayatka bütügli biliglig kişi tegürmiş ödinde tükel yir aşı

C8S

1741 negü tir eşitgil ukuşlug amul yorıglı tınıglı küdezçisi ol

1742 kerek yat kerek dünya tezgîn yügür negü erse kismet sanga ol tegür
1743 köngül til köni tut ay bilge büğü sanga eksümegey ödinde yigü
1744 hu baylık tilese ajun edgüsi könilik bile ol anıng bulgusı
1745 takı bir ajunuğ bulayın tise könilik bütünlük bile kol usa
1746 yime yakşı aymış ögi yetrniş er könüik bile bu ajun tutmış er
1747 Bu dünyada baylık tilese özüng köni bol könilik öze tut sözüng
1748 takı bir ajunuğ tutayın tise könilik bile tut köngül til özüng
1749 ay ilig körü bar kişiler küni ne körkülg keçer ol yorısa köni
1750 könilik bütünlük bile kıl bu iş kişilik bile kıl kamuğ türlüg iş
1751 kopurdı kutı künde ögdülmişig sav aydı budunka eşitti kişig
1752 ilig me sınadı kamuğ türlüğün bütünlük bile buldı baktı ögün
1753 bütün buldı ilig kör ögdülmişi siziksiz köni tip negü kılması
1754 negü tir eşit emdi bilge öge biligsiz ukup emdi boynung ege
1755 körü barğu begler topuğei kuhn tapındurğu kulnı sınavı ulın
1756 beginge yaraglıg körünse kulı angar ötrü açgu ağırlık yolu

C 86

1757 tilekçe bolur iş tapuğçı bedür tapuğçı bedüse beg atı bedür
1758 idi yakşı aymış bu yağma begi kamuğ işke bi gi yetilmiş ögi
1759 aya beg işig iş biliglike bir yaraglıg köni tüz yorıqlıka bir
1760 kayu beg yarağsızka birse işi yarağsız özi kıldı kılmaş kişig
1761 bayat kimni erse kötürse kutun angar işçi birür yaraglıg bütün

B 136.

1762 kötürmişni 'ilmek tilese yana angar işçi birür yarutmaz küne
1763 yeter ol biligsiz barır bu otun işi barça buzlır kopar kök tütün
1764 ağırladı ilig kör ögdülmişig inandı angar birdi yumğı işig
1765 kamuğ ilke kıldı kör elgi uzun uzun boldı elgi yorık til sözün
1766 ayag birdi tamga at üstem kedüt ağırladı aşru tükel boldı kut
1767 öküş edgü yarlıg tümen edgü söz ilig yarlıkadı yakın boldı öz

194

1768 Kapugdaki er at kiçig ya ulug tanguk tuttı barça kılıp can yuluğ
1769 kamuğ işçi barça köründi kelip tapuğ tozğu birle neng artut kılıp
1770 uru bardı ögdülmiş edgü törü agnladı tegme kişisin körü
1771 budundın kötürdi kamuğ küç basınç özindin kiterdi yarağsız kılınç
1772 tüzüldi törü hem itildi ili ilig inçke tegdi bekıp il ulı
1773 sevigli telim boldı sevmez yağı ilin kodtı kaçtı süzüldi toğı
1774 kutuldu ilig kıldı inçin sevinç yetildi tirigük bu buldı avınç
1775 bu yanglıg asıglar biligdin kelir ukuşlug biliglig siligdin kelir
1776 kalı ögmegü ol ukuşlug kişig neteg yirmegü bu ukuşsuz işig
1777 ukuşlug işi barça ülgülüg ol biligsiz işi barça telgülüg ol
1778 ne edgü yaraşur ukuşlugka kut ya edgü kılınçlıg biligligke büt
1779 negü tir eşitgil ıla beg sözi sözi ma 'nisi ol sözüngke tözi
1780 biligsizke devlet kelür erse kut budun barça buzlır bolur ilke yut
1781 ukuşlugka tegse adın begliki ilin inçke tegrür bu bir sözke büt
1782 ilig inçke tegdi yaradı küni bayatka şükür kıldı ögdi anı

1783 közin kökke tikti kötürdi elig ayur ay idim sen birigli bilig
1784 bilig birding ilke elig birding erk könilik öze tut köngül bolsu berk

1778 ne edgü] Ays negü me Ba yimc (ü yerir.e n ile i noktasız hiligligke J B2 ne (n noktasız) e. kılınç ol bilig erke]] 1779
nega ... ıla Hİfifgil ına Ba İAÜ f eşf bu ı Cg nigü ... l söti ... fözi] AZB sgsüing . . Bg ... o/ biligsiz İcözi Cg sözüng ma nisi ol . .

Bıte 1779dan sonra daha şu beyit gelroektedir :

ıdi yaksı sözler bu fağır <İ7ı ukulsa fafığı yıpar teg yıdı D 0 r 11 ü k Ada ayrıca işanğt edilmemiş; Bde eizgılar ve Cde ayı

1785 sen ök bir manga küç kamuğ edgüke elig asrakılar yükin yüdğüke
1786 çıgayka üledi öküğ neng tavar köngül tüzdi rabka kamugdın singar
1787 tirildi bu yanglıg sevinçin kün ay tözü il karası tükel boldı bay
1788 kişi ödrümi kör bu yanglıg bolur isizim bu yanglıg kişiler ölü
1789 mengilig budun kim bu yanglıg begi mengelig beg ol kolsa budnı yigi
1790 isiz edgüler ölse toprak bolur neçe bolsa toprak kör atı kalur

İLİG SLPALı ÖGDÜLMİŞKE

1791 ilig bir kün oldurdu yalnuz özi bu ögdülmüşig ündep aydı sözi
1792 ayur ay ögdülmüş bak emdi manga atang enıgeki kirmedi bir sanga
1793 atang öldi kaldıng sen oğlan kiçig kiçigke bedüktin bolur yol keçig

kamuğ] Asa sinük ber mangga ... BH senük ... neçe Ci6 senük A»» 1ğ

1794 atang öğretümedi erdem bilig tegümedi mindin yime ök elig
1795 neteg met yumıttı bu erdem sanga ayu birgil emdi munı sen manga

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLTGKE

1796 yanut birdi ögdülmüş aydı ilig uzun kiç yaşasu bu üsteng elig
1797 bayat kimke birse inayet ülüg tilekke tegir boldı atlıg külüg
1798 mungar mengzetü aydı türkeç mesel başında keçürmiş bu kökçın sakal
1799 bayat fazlı birle bedür ol kişi tilekin bulur künde itlür işi
1800 bayat birmişin halk tıdumaz küçün yağız yir yaşıl kök tirilse öçün

B 139

1801 bayattın kerek barça işke yülek anın bulsa ötrü kişi öz tilek
1802 yana ma ay ilig ata alkişi oğulka tegir ol sevinçi tuşı

C 89

1803 atam kıldı erdi kör edgü du'a duğ birle tegdim bu yirke ağa
1804 iligni sebeb kıldı erklig idim bu erdem biligdin turu kalmadım

1805 Elig urdı ilig mini edledi
bolu birdi evren özüm yokladı
1806 Küle baksa begler kimi edlese
ava yıglur arzu kerek ol yise
1807 Kişi köngli bağ ol yaşargu suvı
bu begler sözi birle edgü savı
1808 Kayu bagka tegse suv eksümedin
çiçek yazlur anda tümen tü yıdın
1809 Begi yarlıgı bolsa edgü söze

kulı köngli yükser yazar kaş göze
1810 Kalı bolmasa edgü yarlıg tilin
yaşarmış çiçekler kurır terk bilin
1811 Bayat fazlı kolgu kerek kul kamuğ
bayat fazlı bolsa açıldı kapuğ
1812 Mungar mengzetü aydı şa'ir bu söz
munı ukıl emdi aya edgü öz
1813 Bayat fazlı birle ağırlar kulug
bilig kağrı açlur ongarur yoluğ
1814 bilig bilse künde kutadur küni
neçe me kiçig erse bolur uluğ

ILIG SVĞALI ÖGDOLMIŞKK

1815 yana aydı ilig ay ögdülmiş bilig bilgüçiler neteg bilmiş
1816 kişi öğrenipmü bour ol bögü azu tadu birle toğarmu tigü
ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLTGKE
1817 yanut birdi ögdülmiş açtı tilin ayur men urayın bu sözke ulın
1818 törütürde birse bayat ög köngül tükel maye buldı biligke ogul

B 140

1819 küninge tengedür turu öglenür negüni tilese bilür öğrenür
1820 biligke tegir ötrü bilge bolur bu bilgi bile asğı ilke tolur
1821 törütür ödinde köngül birmese tüekke tegümez bu anda basa
1822 takı bir sebeb kolsa oğlan bilig kiçigde tegürgü biligke elig
1823 kiçig oğlan erken bilig öğrenür uluğ bolsa ötrü tilekke tegür
1824 bilig erdem edgü kılınç ya kılık kişi öğrenür ötrü tüzlür yorık
1825 bilig tut ya erdem kişi öğrenür meger bu ukuş ol tadudın önür
1826 mungar mengzetü keldi türkeç meşel okıgıl munı sen asıg özke al
1827 kişi öğrenür bilgi artar öküş neçe öğrenip uksa bolmaz ukuş
1828 bayattın erür bu ukuş bolğusu tadu birle kirse bolur belğüsü
1829 bayattın ata ol ukuş belgülüg ukuştın bulur er ming edgü ülüg
1830 kişide uluğrak ukuşlug kişi ukuş boldı erke ming erdem başı
1831 ukuşsuz kişini kişi timegü neçe sözlese söz yime bütmeğül

ILIG SLPALı ÖGDÜLMİŞKE

1832 yana aydı ilig eşittim bu söz takı bir sözüüm bar ayıtğu bu öz
1833 ukuşuğ adırting biligde öngi negü teg turur ay sözüngnüng onğı
1834 negü ol ukuş orını kayda turur kayudın kopar kopsa kayda barur

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLIGKE

1835 yanut birdi ögdülmiş aydı ukuş ağır neng turur ol kişike küsüş
1836 ukuş orını üstün mencede turur ağır neng üçün orını başta erür
1837 kişen ol kişike ukuş belgülüg kılınç köni ol işi ülgülüg

A 71

1838 bağrsak bayat kör ödürmiş kulın kişedi ukuş birle kılın tilin
1839 ukuşsuz ölüğ ol ukuşlug tirig ukuş munça tenglig adırtlar eng
1840 karartku ev ol bu kişi tün sanı ukuş bir yula teg yarutur anı
1841 ukuştın kelür kör kamuğ edgülük biligin bedür er bolur belgülük

1842 bu iki bile boldı yalnguk ulug bu ikin ongarur könilik yoluğ
1843 biligin seçildi kişi ylıkıdın biligde bedükrek negü bar adın
1844 mungar mengzetü sözledi kör ukuş ukuş işke tutsa kör asğı öküş

202

1845 kişi ylıkı birle adırtı bilig bilig birle yalnguk kötürdi elig
1846 yorı ylıkı bolma bilig bil ukuş bilig birle sözle yorık tut tilig

ILIG SU ALI ÖGDÜLMİŞKE

1847 yana aydı ilig takı bir sözüm erür bu ayur men ay körklüg yüzüm
1848 manga ayğıl emdi ukuş sureti negü teg bolur ol yörüğü atı
1849 yüzi körki kılkı kılınçı ne ol yaşı kurı bod sın avınçı ne ol
XXVU. ÖGDÜLMİŞ İLIGKE UKUŞ ŞUNGTİN AYUR
1850 yanut birdi ögdülmiş aydı ukuş kılınçı köni kör küvençi öküş
1851 yüzi körki körklüg ne yaşı kiçig kamuğ edgülükke anıngdın keçig
1852 örüg hem silig ol ne kılkı amul kamuğ teprenürke bağırsak köngül
1853 kayuka elig ursa itlü barır kayuka sözi tegse yetlü barır
1854 isig yüzlüg ol kör kamuğka sevüg kişilerke andın asığlar ülüg
1855 yiti közlüg ol kör bakişi yırak kayu işke tegse bekitür adak
1856 neçe bulğanuk işke tegse süzer neçe ters tügün erse baksa yazar
1857 bakar soldın ongdın hem öngdün kidin kamuğ iş yarağın bilir hem ödin
1858 kaçıklıg yeter ol uçuglın tutar sınıkug sapar ol buzukuğ iter
1859 ukuşsuz ökündi ayur ay ukuş seningsiz mungadur men artuk öküş

C 93

1860 manga tegmedi bir seningdin ülüg seningsiz kişi köngli boldı ölüg

B 143

1861 yula ol ukuş kör karağuka köz ölüg tenke can ol ağın tilke söz
1862 ukuşlug ukuşka ayur ay işim ne edgü işim sen itigli işim

1853 clig •• iflü] Als ilig urza sdiSr B? . . . iflur Cg ilig ... l yetlü] Cg yitlü (i eizgisi sonradan eklenmiş)
1854 C de bu beyit iki satır üzerinç yazılmış l isig yüzlüg] AU ısıg y i.sig y. (satır altında körk) l ülGg] Bg ülüfr (satır altında
tiger)

iftrr Cğñ ¹Aa. miDfSlırm ırarl tı Afvl c+i r İlm i <i l rüff iyiğrifitr ~l A<Q Ti

1863 kılınç ong tutar hiç solı yok ukuş bütün çın turur hiç alı yok ukuş
1864 ukuş kimde bolsa bu ol belgüsi bu belgü bile ol ukuş bilgüsi
1865 ukuşnung eng aşnu kılkı ongay könilik bile ol yorıkı yıl ay
1866 ukuşlug köni hem silig til sözi bütünlük bile boldı kılkı tözi
1867 örüg ol amul ked serimlig şabur körüp işni yetrü ol akru tegür
1868 kılınçı karı körse yaşı yigit angar munglug arzun öge ya tigit
1869 mungar mengzer emdi bu sözni okı uka tursa ma'ni açılğay takı
1870 kılınçı karı oğlan özlüg ukuş ukuş kayda bolsa angar bar yapuş
1871 kiçigi seviglig karısı amul özi tüzün alçak kör asğı öküş

ILIG CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

1872 bu sözler eşitti sevindi ilig ayur ay odunmuş sözi ög bilig
1873 bayat birdi barça tükel edgülük bayattın eta sen marijğa belgülük

1874 bu emgek yük ol bir ağır yüdgüke anı yüdse ötrü tegir edgüke

1875 kim edgü tilese ağır yük yüder ağır yük yüdügli tilekin küder

C 94

1876 yükümni yüder sen tilek iş yorır mini tındurur sen sanga yük tegir

B 144

1877 bayat birsü tevfiik manga emdi küç hakingni öteyin yanut birke üç

1878 bilir men bu yanglıg tapug kıldukung bağırsaklık ol bu mini koldukung

1879 bağırsak tapuğçı tükel ol bolur öz aşğın kodup kör beg aşğın kolar

1880 negü tir eşit bu tapuğçı tili begin inçke tegrür tapuğsak kulı

1881 mengilig bolur beg tükel kut başı bağırsak kulı bolsa kılsa işi

1882 tapuğçı bile beg kötürdi egin tilek teg tapug kılsa tındurur begin

1883 baş agrıg yük emgek kötürse kulı beginge aç birse arzu yolu

1884 kayu beg bulur erse mundag kuluğ bayattın ata ol angar ked ulug

1885 ajun begleri öldi bizde oza öküşreki bardı bu arzu öze

1886 ajun budni tındı avınçın kutun iligke du 'a kıldı budni bütün

1887 adın il kişisi eşitti munı yüzün körgüke arzuladı anı

1888 keçürdi yıl ay kün bu arzu öze ilin itti edgü törüsün tüze

İLİG SLPALİ ÖGDÖLMİŞKE

1889 ilig bir kün ündedi ögdülmişig ayur aytayın söz sen ay bilmişig

1890 et öz yiti endamka baksa kör er tatıg buldı barça öz ülgün tırer

1891 köngül tatğı ne ol bu köz tatğı ne bu iki tatğıdın özüm ülgü ne

207

ÖGDÜLMİŞ CEVABI HJC.KK

A 73

1892 yanut birdi ögdülmie aydı tatıgköngül arzu kolsa bekürtse katıg

1893 sevitmiş yüzün körse közke tatıg köngül arzusın bulsa özke tatlıg

İLİG SUALI ÖGDÖLMİŞKE

1894 yana aydı ilig ay ögdülmiş ay seviglig nişanı negü ermiş ay

1895 sever men tiyü barça da 'vi kılur bu davika ma'ni negü teg bolur

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1896 yanut birdi ögdülmiş aydı bolur sevüg yüzke baksa severin bilir

1897 kamuğ nengke örtüg bolur baksa köz köngülke yok örtüg munı bilgü teng

1898 sever sevmezın öz bileyin tise köngülke baka körgü bilgey basa

1899 sevügler yüzinde bolur belgü neng közin közke tikse anı bilgü teng

1900 mungar mengzetü aydı şair sözi ukup tınglayu al kişi arbuzı

1901 sevigli kişining yüzi belgülig tili açsa ma'ni sözi belgülig

1902 sever sevmezın öz bileyin tise sanga tetrü baksa közi belgülig

İLİG SLPALİ ÖGDÖLMİŞKE

1903 ilig aydı uktum eşittim bu söz takı bir sözüüm bar anı aysu öz

1904 kereklig söz aytur men emdi sanga idi ked bakıp sözleyü bir manga

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1905 yanut birdi ögdülmiş ilig kutı büig birle begler bedütti atı

1906 bilig ordusı ol bu begler özi biligsiz bolur kul neng kul sözi

1907 ayıtmak ongay boldı tersi cevap cevapka ilig bilgi bolğay şavab

1908 ongayın ilig tuttı tersi manga kemişmegil emdi ay ersig tonga

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

1909 ilig aydı ayıtlı mungluğ bolur özi bilmedükin anıngdın kolar

B 147

C 97

1910 kalı mundağ erse sevingü kerek ayıtmış sözümnı sen ayğu kekek

ÖGDÜLMİŞ CEVABI iligke

1911 yanut birdi aydı ay edgü törü eşitmek ked ol sözlemekte körü

1912 sözüg sözlegüçi bu can yavritur eşitgüçi avnur et öz semrtür

1913 negü tir eşitgil sınamış bügü sözüg sözlemegü eşitgü ögü

1914 eşitmek bile boldı bilge kişi bu söz sözlemektin barır er başı

1915 eşitse bolur ol kuakka tatıg telim sözlemiş sözde bolmaz asıg

1916 sözüg sözlemese sav altun sanı bakır boldı tildin çıkarsa anı

A 74

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

1917 ilig aydı emdi köni sözleding sen emdi özüngke kutun kur badıng

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1918 yanut birdi ögdülmiş ilig kutı özüm yigledüki bu kulluk atı

1910 mundağ . . . sevingü] A22 munduz (uz ?) grze sakmgau Cıg autfmış sözümnı 1 Aw unıdmış sosümi

1919 kulı can sızurgu avınsa beyi kalı yetlür erse bu kulnung ögi

1920 eşitsü ayayın özüm bilmişin ilig me keçürsün hata bolmışın

XXVUL

BEGLIKKE SEZA BOLĞU TEG BEG NEGÜ TEG KEREKİN AYUR

1921 ilig aydı emdi ayıtğu sözümnı bu erdi munu emdi aytur özüm

1922 törüttü apa oğlanın bir bayat ulug bar kiçig bar isiz edgü at

1923 biliglig biligsiz çıgay bar ya bay ukuşlug ukuşsuz otun bar ked ay

1924 negü teg kerek beg munı başlasa çavı barsa atı işin işlese

1925 itilse ili hem bayusa budun atı edgü bolsa ol erter ödün

1926 hazine urunsa kümüş hem agı yağı boynı yenese kiterse çoğı

1927 yumıtsa er at bolsa küçlüg elig yorıtsa törü tüz yetürse bnig

1928 çavıksa ajunda yadılsa atı bedüse küninge kötürse kutı

1929 erejin avınsa yise il uzun bütün can ügölse yise ol ajun

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

1930 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig idi ters ayıttı manga bu bilig

1931 bu beglik işin barça begler bilir törü öngdi kık yang olardı kelir

1932 anasında togsa oğar beglikin körü öğrenür iş bilür yiglikin

1933 bayat kimke birse bu beglik işi birür ög köngül kör ol işke tuşı

1934 kimi beg törütmek tilese bayat birür aşnu kık yang ukuş yüg kanat

B 149

1935 bu beglik işi boldı begler işi bu begler işin büdi beglik kişi

1936 bu işni ilig minde yigrek bilür atası beg erdi özi beg turur

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

1937 ilig aydı uktum bu söz barça çın köni sözleding söz yıpar burdı kin

1929 erejin . .. uzun] Ai5 avınçın avınza yeze il usun Bg e. ainsa (s •atın aiansa) . •. azon (satır altında köp) | bütün . . . ajun

ğ Al5 yidür can o. acun RQ A fnn (r vonng A ıl*» ğ

21 3

1938 bu iş kılguçı er kılur öz işi mün erdem biligli körügüli kişi
1939 men iş kılguçı men sen iş körgüçi işig körgüçidin bilür kılguçı
1940 bayat birdi emdi sanga ög köngül ukuş hem bilig birle boldung amul
1941 manga ok tapınding kiçigde berü körü ögrenü bilditig edgü törü
1942 kamuğ işni uktung ma bilding özün manga ma bağrsak sen kılın sözün
1943 bağrsakka aytur kişi öz sözün bağrsak yuluğlar kişiğe özin
1944 bağrsak üçün sen büter men saüga bağrsaklıkın ay bu sözler manga
1945 negü tir eşitgil bağrsak kişi bağrsaklık ol kör kişilik başı
1946 bağrsaknı ögdi ukuşlug öküş bağrsak kişiler kişiğe küsüş
1947 bağrsaknı bulsa bağırka urun manga mundag aydı bilig hem ukuş

B 150 ÖGDÜLMİŞ CEVABI TLIGKE

1948 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig esen ine tirilgıl ay üsteng elig
1949 bu beglikke aşnu tüp aşı kerek atım alp katığ kung yana tong yürek
1950 atası beg erse oğul toğdı beg oğul togsa beg hem ataları teg
1951 ukuşlug kerek hem biliglig kerek akılık kerek hem siliglig kerek
1952 bilig birle begler budun başladı ukuş birle il kün işin işledi
1953 beğ atı bilig birle bağlng turur bilig lamı kitse beg atı kalur
1954 ked öglüg kerek hem biliglig ukuş biliglig kişining yağısı öküş
1955 negü tir eşitgil bilig bilmiş er başında keçürmiş öküş yılmış er

C 100

1956 biliglig kerek beg ukuşlug oduğ angar tegmese bir müfaca yodug
1957 kılınç edgü erdem kerek ming tümen atı edgü bolsa tutunsa bodug
1958 apa oğlanı barça aslı bedük bilig birle boldı kör ödrüm ked ök
1959 urug edgü bolsa er edgü togar er edgü bolup ötrü törke ağar
1960 ıduk ol bu beglik anglık tiler anglık bile ilde saklık tiler
1961 budunka talası kerek alp atım bedük işke ötrü bu bolsa titim
1962 negü tir eşitgil ötüken begi sinap sözlemiş sözni yetrüp ögi
1963 budunka begi artuk ödrüm kerek köngül til köni kılkı ködrüm kerek
1964 biliglig ukuşlug budunka talu akı hem közi tok ne köngli tolu
1965 kamuğ edgüke bolsa elgi uzun uvutluğ silig hem kılınçı tüzün
1966 seza beg bolur bu budunka uluğ munıngdın kelir ötrü edgü urug
1967 bilig birle başlar kişi iş başın ukuş birle ukxa ongarur işin
1968 budunuğ bilig birle bastı begi bilig bolmasa işke yakmaz ögi
1969 yangılsa bu begler ay ilig kutı anıng begüki igler ıtgü otı
1970 bu beglik iğinge otı ög bilig ukuş birle emle ay kılkı silig
1971 biliglig ukuşlug kerek beg tetig anın kılsa ötrü iğinge itig

C 101

1972 biliglig ukuşlug büğü ilçi beg ikiğün ajunda bolur ornı yig

1973 ikigün ajunuğ buluğlı kişi idi kutluğ ol bu tükel kut başı
 1974 mungar mengzetü aydı şair bu söz körü barsa ma'ni biligsizke köz
 1975 mengilig kayu ol manga ay yora kişi kutluğı kim kişiler ara
 1976 yise birse dünya tirilse kutun takı bir ajunda bu buldı tönğ
 1977 kılınçı ongay bolsa kılkı köni sevinçin keçer kör uş ol beg küni

B 152

1978 bayat kimke birse bu edgü kılık bu edgü kılık birle edgü yorık
 1979 anıng boldı dünya tü ni'met bile tilese özüng yi tilese üle
 1980 bayat birse fazlı kulinga kutun bolur kılkı edgü kılınçı bütün

 197¹ ının ... Uig] Az3 adın (d sonradan tashih edilmişe benz ı/tlünRf yidif
 197» C de bu beyit iki satır üzerinç yazılmış l biigü] Aao bega l i

 1981 kılınç edgü erdem kerek ming tümen anın tutsa il kend kötürse tuman
 1982 ne edgü turur bu kılınç edgüsi kılınç edgü erke yigü kedgüsi
 1983 bayat kimke birse kılınç arkukı anı emgetür bu zamane okı
 1984 kayu begde bolsa bu aıuk kılınç işi barça tetrü sevinçi sakınç
 1985 sakınuk kerek beg ne kılkı arıg anglık tiler tutçı urğı ang
 1986 sakınuk kişi köngli korklık bolur köngül korksa begler işig tüz kılur
 1987 kalı bolmasa beg sakınuk süzük angsız bolur barça kılkı üzük
 1988 örüglük amulluk bolur begke körk bu beglik işinge bu ol bağı ör
 1989 ked öglüg kerek beg ongarsa işin bilip başlasa ötrü işler başın
 1990 bu öglüg kişiler ongarur işig yırak tutğu işte bu ögsüz kişig

B4 ming (i yerinç n ile) l anın ... kötürse] AQ adm tudza gl kep ne] AİO 1 erke yigü] AİO g. yegü Ci3 irke y. bu beyit iki satır
 üzerinç yazılmış [birse ... arkakı] AU berze . . •

B 153

1991 köngül bolmasa er közi aşgı yok ögi bolmasa er köngül osğı yok
 1992 negü tir eşitgil ay ilçi başı örüg ked köngüllüg sınanmış kişi

 1993 kayu erde bolsa ukuş birle ög anı er atagıl neçe ögse ög
 1994 ukuş ög bilig kimdc bolsa tükel yavuz erse ked ti kiçig erse ög
 1995 ne edgü turur bu kişike öge ögi bolsa ötrü atağı öge
 1996 iveklik beling ol kamuğka yavuz kalı bolsa begke yüzi boldı boz
 1997 ivek kurgu kılkı kılınçı buşı biligsizke belgü bolur bu işi
 1998 ive kılınmış işler neçe yig bolur ive yise aş suv neçe ig bolur
 1999 kamuğ iş içinde amulluk ödür meger ta'at erse ivingü yügür
 2000 közi tok kerek hem uvutluğ tüzün açuk hem yaruk bolsa kılın sözün
 2001 todumsuz bolur ol közi suk kişi közi sukka yetmez bu dünya aş
 2002 bu sukluk ig ol bir otı yok emi anı emleyümez bu dünya kamı
 2003 kamuğ aç yise içse ahır todur közi aç kişi ölse açlık kodur
 2004 közi suk kişi nengke bolmaz bu bay kamuğ dünya bulsa ahır suk çıgay
 2005 uvutluğ kerek beg kişidetalu uvutluğ kılınçı irilmez tolu

2006 kimingde uvut bolsa kılkı silig kamuğ tengsiz işke tegürmez elig
2007 bayat kimke birse uvut köz suvı angar birdi devlet tükel yüz suvı
2008 kamuğ tengsiz iştin yngıǵlı uvut kamuğ edgü işke ulaǵlı uvut
2009 ne edgü neng ol bu uvut erke körk kamuğ edgü işke uvut boldı örk
2010 tili çın kerek bolsa köngli köni budunka asıg kılsa togsa küni
2011 kalı bolsa begler hiyanet köngül budunka asıg bolmaz andın töngül
2012 köngül til ongay bolmasa kör kılık ol ildin kaçar kutka bolmaz yorık
2013 sözün kıyǵuçı begke tutma umunç tiriglik yava bolǵa kılǵay ökünç
2014 idi sak kerek beg yana ked oduǵ usat bolsa begler tokınur yoduǵ

A 81

2015 iki neng turur ilke baǵı beki biri saklık ol bir törü il köki
2016 kayu beg sak erse ilin bekledi yaǵı boynı yeneti öze örkledi

C 104

2017 kayu beg törü birse ilde köni ilin itti kodtı yaruttı küni
2018 bu beglik baǵı kör bu iki bolur bu iki tükel bolsa beglik kılur
2019 negü tir eşitgil yaǵıçı kür er bu saklık bile öz yaǵısın urar

A 82

2020 aya ilçı begler ilig kolsa sak bu saklık bile sen tözü ilke bak
2021 bu saklık bile arttı begler ili usallık körü buzdı beglik ulı
2022 bu saklık bile sen yaǵı boynı yene budunka törü kıl tiril kingrü ine

B 155

2023 iki neng bile ilçı beglik buzar kirür egri yolka könidin azar
2024 biri küç birisi usallık kılur bu iki bile beg ilin artatur
2025 yaǵı boynı yenemek tiler erse sen kulak köz kerek sak kılıp tursa sen
2026 bu saklık bile sançtı begler yaǵı usallık bile buzdı beglik baǵı
2027 usal bolsa begler işin bütrümez usal beg bütün bilgü beglik yimez
2028 sak er tutçı itnip usalıǵ busar usal bolmaǵınça yaǵıǵ kim basar
2029 sak erse begi ilke tegmez elig kalı tegse yetrür ukuş ög bilig
2030 bu küçkey kişi kendü begük yimez bu küçkey küçini budun kötrümez
2031 negü tir eşitgil biliglig sözün yiyümedi küçkey ilin kiç uzun
2032 köyer ot turur küç yagusa küyer törü suv turur aksa ni 'met öner
2033 uzun il yiyeyin tise ay bögü törü tüz yoritǵu budunuǵ küğü
2034 il artar törü birle itlür ajun il eksür bu küç bule buzlar ajun
2035 telim ordular buzdı küçkey küçin turu öldi ahu bu küçkey açın
2036 köngül tüzse begler yorıtısa törü bu beglik buzulmaz turur kiç örü

B 156

2037 kamuğda yaraǵsız ay ilig kutı bu begler öze kopsa yalǵan atı
2038 sözi çın kerek beg ne kılkı bütün inansa angar halk tirilse kutun
2039 bu yalǵan kişiler vefasız bolur vefasız kişi halkka tengsiz kılur
2040 negü tir eşitgil vefalıǵ kişi vefa ol kişiye kişilik başı
2041 tili yalǵan ernalı cefa kılkı ol cefa kimde erse uş ol yılkı ol
2042 kişi yalǵanmda tileme vefa bu bir söz sınanmış öküş yılkı ol
2043 yürekliǵ kerek beg yime alp atım yürek birle boldı yaǵıka titim
2044 sü başlar eren kür yürekliǵ kerek yüreksiz er at alsa andın yürek

2045 yürekliğ yüreksizke bolsa başı yürekliğ bolur ötrü tegme kişi
 2046 bu sözke tanukı bu beytiğ okı bu sözke anuk tut köngül ög takı
 2047 kör arslan bolu birse ıtka başı bu ıt barça arslan bolur öz tuşı

2037 kamağda] CQ kamuğda

2038 C de bu beyit iki satır üzerinç yazılmış l beg . . . bütün] A19 bydün B1 . . . katun C? beg ne (n noktasız) ... ll 2040 negü tir

] Aa1 n.

nigü f.

Dorllük Ada ayrıca işanğt edilmemiş; Bde eizgiler ve Cde sonradan yazılmış şı r sözü ile ayırt edilmiştir

2041 erse ... ol] Aa2 bolza üfol B1 e. uşol Cn irse uşol ll 2042 sı

2048 kalı bolsa arslanka ıt başcısı ol arslan bolur barça ıt sakışı
 2049 akılık kerek begke kodkı köngül bu kodkı köngül birle kılkı amul
 2050 akı bolsa begler atı çavlanur atı çavı birle ajun beklenür
 2051 ava yıǵlu tirlür er at sü bolur er at sü bile er tilekin bulur
 2052 negü tir eşitgil urup yigli er urup al ay alp er yana erke bir
 2053 akı bol baǵışla içür hem yitür kalı eksüse ur yana al yetür
 2054 azıǵlıǵ kür erke bu neng eksümez tutuǵlı örüng kuşka meng eksümez
 2055 kılıç baldu ok ya kavi küç yürek bar erken ked er nengke korkmaz kerek
 2056 ajunçı büğü beg nelük kene urur er at kayda bolsa anuk kene alur
 2057 bu il tutǵuka köp er at sü kerek er at tutǵuka neng tavar tü kerek
 2058 bu neng alǵuka bir kerek bay budun budun baylıkınga törü tüz kodun
 2059 bularda biri kalsa törti kalur bu törti yime kalsa beglik ulur
 2060 adın ma bu biş neng yırak tutǵu beg atı edgü bolsa kü çav bolǵu teg
 2061 birisi iveklik birisi saran üçünçi buşılık serin öz tirign
 2062 bu törtüne yavuz begke arkuk kılınç bişinei yaraǵsız bu yalǵan erinç
 2063 bu kaç nengde begler yırak tutǵu öz atı artamasa yorık bolsa söz
 2064 bularda eng inga bu arkuk kılınç bu arkuk kılınçlıg ne munglug erinç
 2065 mungar mengzetü sözni şa ‘ir ayur bu şa ‘ir sözi tutsa sözke bayur
 2066 ağır yük kişike kılınç arkukı kılınç arkuk erse bulun at okı
 2067 yaǵı kılmaǵusın kılınçı kılur yaǵı bu yaǵıda negü adruki
 2068 öküş il tutayın tise ay ilig üç iş kılǵu ötrü yetilse elig
 2069 ong elgin kılıç tutsa ursa salıp sol elgi bile neng ülese alıp
 2070 tilin sözlese söz şekerde süçig boyun birdi beg kul ulug ya kiçig
 2071 ay ilig bu kaç neng kerek begke kör budunka sevülse orun bolsa tör
 2072 küler yüz süçig söz silig öz kerek kılınçı bularka tükel tüz kerek
 2073 köngül tutsa kodkı hem elgi akı bularka yaraşı baǵırsaklıkı
 2074 kamuğ türlüg erdem bu bilse tükel yırak erse andın yaraǵsız muhal
 2075 kişi ödrümi bu budunda talu talu ödrüm ol bu irüksüz tolu
 2076 ajun budnı barça angar kul bolur ajun yir bu begler tilekin bulur
 2077 tügük yüz irig söz küvez kür kılık kişig yirgürür köndrü bilmez yorık
 2078 otunluk iveklik yinik kurǵuluk kara kılkı ol bu yırak turǵuluk
 2079 kara kılkı begke kereksiz yaǵuk yaǵuk bolsa begke uçuzluk anuk

2080 kara kul karası bolur beg örüng karalı örüngli adırttı körüng
2081 talu beg bolayın tise belgülüg talu tutğu erdem ay atlıg külüg
2082 atı beg bolur bolsa kılkı kara karada bu ınga bolur halk ara

A 84

2083 yüzi körki körklüg kerek beg yülüg bodı ortu bolsa ne çavluğ külüg
2084 körügli yüzün körse sevse körüp ili budnı baksa küvense turup
2085 yağka katıg bolsa ersiglikı körür közke suv birse körklüglüki
2086 ayı bod uzun bolsa ögmez bilig ayı ma çöküt bolsa bolmaz silig
2087 kalı mundağ erse bod ortu kerek bodı ortu bolsa bolur edgürek
2088 negü tir eşitgil sınamış kişi başında keçürmiş yaşamış kişi
2089 bodı kısğa yunçığ kılınçı buşı buşı kayda bolsa tütüşke başı
2090 bod ortu kerek hem tenginçe yarağ işing ortu tut ay biliglig kişi
2091 bor içmez kerek beg fesad kılmasa bu iki kılıktın kaçır kut basa
2092 süçigke süçinse ajun begleri açığ boldı il kün budun igleri
2093 oyunka avınsa ajun tutğuçı ilin buzdı boldı özi koltğuçı
2094 ödinde keçürse bu beglik işin anı yetse bolmaz ederse kuşın
2095 negü tir eşitgil bilig birgüçi biligsizni bordın söküp tıdğuçı
2096 bor içme aya bongı boğzı kulı bor içse açıldı ıgaylık yolu
2097 kara bongı boldı nengi boldı yıl begi bongı bolsa kaçan turğa il
2098 yağı ol bu bor timçi iltür kümüş kılınçı tütüş boldı kılkı uruş
2099 esürse kişi tilve munduz bolur bu tilve işi kör kaçan tüz bolur
2100 negü tir eşitgil sakınuk tili bu söz işke tutğıl ay boğzı kulı
2101 neçe kılgu işler bor içse kalur neçe kılmağu iş esürse kelür
2102 neçe tengsiz işler bor içse bolur neçe edgü işler esürse kalur
2103 bor içse oyunka avınsa begi kaçan yetgey il kün işinge ögi
2104 fesad kayda bolsa kaçır kut teze fesad çın yorır tutçı beglik buza
2105 arıg ol bu kut kıv anglık tiler süzük ol bu devlet süzükni yüler
2106 begi içgüçi bolsa müfsid otun kamuğ içgüçi boldı budnı bütün
2107 kara tengsiz barça begler iter begi kılma tengsiz anı kim yeter
2108 angsıznı yalnguk suvun yup arır kalı artasa suv negün yup arır
2109 kişi iglese ot otaçı birür otaçı iğinge otın kim kılur
2110 arıg tutgu begler köni kıl kılık budun beg yolındın tüzer yol yorık
2111 neteg tutsa begler kör öngdi törü budun boldı andağ ol öngdi körü
2112 bu sözke tanukı munu bu söz ol sözinge baka körse ma'ni tüz ol
2113 bu begler ne yolça yorısa kalı uş ol beg yorıkı bu kulnung yolu
2114 begi edgü bolsa yonkı köni takı artuk edgü yongay kulı
2115 küvez kör kereksiz ne köngü uluğ küvezük azıtur könilik yoluğ
2116 uluğ boldı beglei kutun belgülüg kiçig tutğu könglin kötürse ülüg
2117 negü tir eşitgil ukuşlug yig er budunda talusı biliglig beg er
2118 ulugsıg bedük tutsa begler köngül siziksiz uçuzluk körür ay oğul
2119 küvezlik bile kökke ağmaz kişi kalı kodkı bolsa buzulmaz işi
2120 küvezlik asıgsız köngül tumlıtur köngüi kodkı bolsa kişig yoklatur
2121 beg alçak kerek bolsa kodkı köngül munı teg yok erse sen andın töngül

bu beyit iki satır üzerinç yazılmış [fanukı] Cs ganatı
c Ada ayrıca işanğt edilmemiş ; Bde eizgüer ve Cde ayrı satırda şjr
dilmişlr
kulnung] Ayy üfal beg yarıkı kulnıng Bı ve Cg üfol ... ll 2114
ıza Ba yorıkı (satır altında yürüfi) | yorıgay J A33 yonglı CQ yonga bu beyit iki satır üzerinç yazılmış | küvez kör] 83 k. ol (
salır altında) | azıtur . . . yolug] BS azıtur (satır altında azğarur z noktasız) . . .

C 111

2122 beg alçak kerek bolsa köngli açuk yazukluğ kişidin keçürse yazuk
2123 isinür er at terk bağırsak bolur bağırsak kişiler tapugsak bolur
2124 budun başçı begke bu himmet kerek bu himmet bile hem mürüvvet kerek
2125 bu himmet mürüvvet bile barsa çav bolur beg tileki yorır ötrü av
2126 kiming himmeti bolmasa ol ölüğ ikigün ajunda bu bulmaz ülüg
2127 bu himmet bile hem siyaset kerek siyasetka beglik riyaset kerek

B 162

2128 siyaset bile beg tüzer il törü kara kılkı itlür siyaset körü
2129 bu sözke yanutı bu beyt ol tanuk tanuk kayda bolsa bu huccet anuk
2130 bu begler kapuğın siyaset bezer siyaset bile beg ilini tüzer
2131 isizke siyaset yorıtğu kerek budun bulğanukın siyaset süzer
2132 bu il tutrukı hem tüpi beklikı iki neng turur aşı yıldız köki
2133 birisi budunka törü ol ülüş birisi er atka ülese kümüş
2134 törü birle budnı sevinse turup kümüş bolsa er at yarunsa körüp
2135 bu iki kutu bulsa beydin sevinç ili kapğı itlür bulur beg ağınç
2136 kayu beg budunka törü birmese küçlezmese budnın yigüçi yise
2137 ot ıdtı budunka buzuldı ili yıkıldı siziksiz bu beglik ulı
2138 kayu beg er atnı sevindürme kılıç kında çıkmaz anıngda basa
2139 kılıç birle begler uzatur elig kılıcsız usal beg basumaz ilig
2140 kılıç baldu boldı bu il sakçısı kılıçın alır il budun başçısı
2141 negü tir eşitgil ajun tutguçı kılıç baldu birle yağıg utğuçı
2142 aya il tutuğh ilig saklağu usallık bile yir yigüçi ağu
2143 kılıç baldu sakçı tutun ay unur kılıç sakçı bolsa beg inelik bulur
2144 kılıç teprer erken yağı tepremez kılıç kınka kirse beg inelik yimez
2145 sevinçlig tut ay beg kılıç urğuçığ sevinçin tiril tutçı körme açığ
2146 yana aydı ögdülmiş ilig kutı bu il işleri ters ulug kör atı

se] Ai9 bermeze | yigingi yise] Aıg yegüei yeze ll 2137 ıdtı] AW udtı] Ago ı/akılfi sesiksiz ll 2138 seındürme] Azı» BH ve
Ca sevünçıkma 1 A 86

A 77 C 113

B 164

2147 bedük iş budun başlamakı ağır baş agrıg bile tutçı emgek tegir
2148 sevinçi az ol körse kadğu öküş az ol öggüçisi telimrek söküş
2149 kayuka baka körse korkınç turur sevinçin sora körse azrak erür
2150 öküş sevmegüçi severi az ol kerışı telimrek ereji az ol

- 2151 bütünsüz bolur tegme yirde köngül köngül bütmeşe erke artuk mung ol
2152 körü barsa tegme işinde hatar hatarlıg işig körse tatig kiter
2153 negü tir eşitgil ukuşlug sözi ukuşlug sözi körse yinçü tözi
2154 ilig boynı kılça ükekçe başı angar ked inanmaz ukuşlug kişi
2155 kılıç baş özele mesel beglik ol künuşe angar ming hatarlıg işi
2156 bu yanglıg turur barça beglik işi kayısı erej yir kayu öz başı
2157 özüng dünya ‘ukbi bulayın tise bu kaç işni kodma katıgılan usa
2158 köngül til köni tut bayatka sığın idi yarlıgın sen ağır tut tapın
2159 negü kelse rabdın tupı bol tapı özüng kullukı ol tapılık tapı
2160 tözü halkka könglün bağırsak bolun tuçı edgülik kıl sen edgü bulun
2161 budunka asıg kıl bolup kılma yas kılınç edgü tutıl isiz yası bas
2162 sening boldı dünya tiriglik bile tiriglik bulunsa yatıp yi küle
2163 bütün can üzülse munç tut ulug bayat birge edgüke edgü yoluğ
2164 munukı men aydım eşitti ilig bu yanglıg kerek begke erdem bilig
2165 kayu erde bolsa bu erdem törü anı beg atap ilke tikgü örü
2166 tükel beg bolur bu budunka baş; anıngdın bulur tegme edgü kişi
2167 negü tir eşitgil biliglig tetig biliglig tetig bilgi ilke itig
2168 biliglig kerek beg ukuşlug köni yürekli hem öglüg bedüse üni
2169 akı hem tüzün hem uvutluğ silig bağırsak bolup ked küdezse ilig
2170 közi tok serimlig ne kodkı köngül suyrkap keçürge ne kılkı amul
2171 kamuğ erdemi bolsa erde örü budunka birür bolsa edgü törü

A 78

- 2172 kayu ilke bolsa bu yanglıg begi kutuldu ol il budnı kitti igi

B 165

- 2173 togar kut küni ilke inelik bolur diriga bu yanglıg kişiler ölü
2174 bu erdi ay ilig mening bilmişim munukı ötündüm sanga ukmışım

İLİG SUALI ÖGDÜLMİŞKE

- 2175 ilig aydı uktum köni sözleding kerekı bu erdi bilig yazmadıng
2176 takı bir ayıtgı sözüm bar sanga anı ma açuklug ayu bir manga
2177 bu yanglıg begi bolsa erdem tolu veziri negü teg kerek ay talu
2178 kalın kaznak ursa bu altun kümüş itilse ili artsa ol kend uluş
2179 ilin itse bassa tüz öügdi urup isinse er at köngli edgü bulup
2180 budun inçke tegse ilig tegmese begi atı edgün yadılsa basa

XXIX.

ÖGDÜLMİŞ BEGLERKE VEZİR BOLĞU NE(TEG ER KEREKİN AYUR

- 2181 yanut birdi ögdülmüş aydı ilig vezir boldı beglerke sungu elig
2182 siziksiz kerek boldı begke vezir vezir edgü bolsa beg inçin udır
2183 vezir ol yüdügli bu begler yükin vezir ol bekütügli beglik kökin
2184 idi artuk ödrüm talu er kerek ögi köngli yetse urunsa yürek
2185 ukuşu öküş bolsa bilgi tengiz kamuğ iş bütürse kızartsa mengiz
2186 uruğlug kerek hem sakınuk köni könilik öze keçse ötrü küni
2187 uluğ iş bu işke er ödrüm kerek bütünlük bile kılkı ködrüm kerek
2188 ukuşlug kerek hem biliglig kerek tetiglik kerek hem siliglik kerek
2189 ukuşlug kişi urğı edgü urug kopar kayda bolsa bu kalmaz kurug

2190 sakınuk kerek din idisi arıg imin bolsa il budnı andın ang
2191 sakınuk kişi ol kişi ödrümi mungadmışka barça bu ol ot emi

csiz] Ai3 seslsiz | inçin] Als ençin ll 2183 yadSgli ... yükin] AM . bukin | bekGtegli] Ai4 bekenSgli ll 2184 idi ... odrem] Als
Ui | gefse] Als feze Bı yefse Cg butse (b noktasız) da bevtin ille mısraı verinç ikinci mısraı ve ikinci mısraın yering ise
2186.

2192 sakınuk kişi işte saklık kılur yarağsızka yakmaz iş oğrın bilür
2193 beginde basa ilke elgi uzun vezir ol iligke kılınçın sözün
2194 uruğsuz kişiler angsız bolur arıgsız vezirka yarağsız bolur
2195 vefalıg bolur bu uruğluğ kişi cefaçı bolur ol angsız işi
2196 negü tir eşitgil törülüg kişi törülüg kişi boldı il tör başı

C 116

2197 uruğluğ kişiler kılınçı silig vefa birle halkka yadıglı elig
2198 angsız kılınçı vefasız cefa neçe me yitürse şeker hem yilig

B 167

2199 uvutluğ kerek hem közi tok bütün uvutsuz kişi ol kişide otun
2200 közi tok kerek nengke suklanmasa közi aç todumaz bu dünya yise

A 79

2201 kişide talusı uvutlug kişi uvutluğ kişi ol kişide başı
2202 uvut kimde bolsa kamuğ işni ur uvut birle yalnguk otun kapğı tur
2203 uvutsuz kişi ol kişide ili köni sözlemez söz uvutsuz tili
2204 negü tir eşitgil uvutluğ tüzün saısa ötlar emdi bağırsak öziün
2205 uvutsuz kişide yırak tur yırak uvutsuz bolur üsterigli karak
2206 uvutsuz yüzi körse etsiz süngük uvutsuz özi körse bütmez irük
2207 uvut birle yalnguk yüzi suvlanur uvut bolsa ötrü közi suvlanur
2208 yüzi körki körklüg kerek hem yülüg kılınçı köni tegse halkka ülug
2209 kılınçı köni bolsa kılkı ongay munıngdın tegir halkka edgü yıl ay
2210 köni bolmasa işte işçi başı kamuğ egri boldı bu begler işi
2211 könilik bütünlik kerek işçike anın bütse begler işin birgüke
2212 bu körklüg kişi kılkı körklüg bolur kılınç bolsa körklüg il asğı tolur

C 117

2213 kiming bolsa körklüg yüzi taş özi taşı teg yime körklüg ol iç yüzi

B 168

2214 negü tir eşitgil sınamış kişi sınap edgü isizni ğilmiş kişi
2215 kişi körkinge iç kılkı iş ol yüzi körki birle kılınçı tuş ol
2216 taşı körse tap tut içinge tanuk taşı teg içi ol içi teg taş ol
2217 yülüg bolsa kaşığ bolur ol vezir vezir bolsa kaşığ işi ked yorır
2218 sakışçı kerek bolsa bilge tetig bilig birle bilse bu türüg bitig
2219 vezir işi barça sakışlar bolur sakış bilmese işçi işi kalur
2220 sakış birle saklar kişi iş küdüg sakışın seçer er yıl ay kün ödüg
2221 sakış sakiıkn boldı atı sakış körü barsa sakış idi ök sak iş
2222 tetig bolmasa iş ongarmaz kişi tetiglik bile kıldı yalnguk işi
2223 bitig birle yalnguk bitir bilmiş in bitise bilür er negü Kümüşın

2224 tetiglik nişanı turur bu bitig bitig bilgüçi er bolur ked tetig
2225 bitig bilmez erse apa oğlanı negü bilgey erdi yıl ay kün sanı
2226 bitip kodmasa erdi bilge bitigsakışka negü erdi al yang itig
2227 törütmezde aşnu bayat bu 'alem törütti yorıttı bu levh-u kalem
2228 ferişte bitir kul negü kalmışın idi ötrü aydur yarın ol işin
2229 kerek köngli kodkı ma yumşak tili bu ol kör kişiğe sevitür yolu
2230 köngül kodkı bolsa sevitür kişig sevitmiş kişiler avıtur işig
2231 negü tir eşitgil kör alçak amul ne edgü bolur erke kodkı köngül
2232 budunda sevüg boldı kodkı kişi sevügsüz bolur küngli katkı kişi
2233 uluğluk uzun yir kişi kodkısı bedüklükke tegmez budun katkısı
2234 vezirlikka artuk bütün er kerek okıgılı bitigli ked öglüg kerek
2235 tili köngli bir hem kılınçı köni uvutluğ bağırsak budunda çıını
2236 közi tok odug sak biligli işig adırgran yaraglıg yaragsız kişig
2237 tapuğsak ne özkey yine eymenük emanet bile bolsa köngli süzük
2238 tükel kimde bolsa bu erdem bilig vezirlik angar birse bolğay ilig

C 119

B 170

2239 bu yanglıg kişi bolsa begke vezir begi birle budnı tüz inçke tegir
2240 tilekçe tükel bolğa ilig işi itilgey ili hem bayuğay kişi
2241 vezir bolsa ilke yarağsız yavuz ol il budm buzluur çıgay bayı tüz
2242 vezir edgü bolsa budunka asıg budun aşğı birle iligke tatıg
2243 negü tir eşitgil ay bilgi ögüz bilig birle köngli yaronmış kögüz
2244 begi edgü bolsa ne köngli tili tutar işçileri könilik yolu
2245 kalı bolsa begler bu küçkey isiz anıng işçileri buzar edgü iz
2246 begi edgü bolsa anıng işçisi bolur kılkı edgü tegürmez yası
2247 isiz bolmağınça bu begler bakın isizig yakurmaz özinge yakın
2248 isiz kayda bolsa isizler bile ay edgü yorı sen iş edgü tile
2249 isiz edgü birle yaraşmaz bolur köni egri birle küreşmez bolur
2250 kara kün yaruk künke yakmaz yaguk yaşıl suv kızıl otka bolmaz konuk
2251 bilişmez kişig sen bileyin tise bilişin ayıtıl ukulğay basa
2252 kamuğ neng katıldı öz ügri bile köni tur katılma sen egri bile
2253 bu sözke tanukı bu beyt ol okı bu beytig okı sen köngülke tokı
2254 yonglı uçuglı kamuğ nereni kör tutar özke iş tuş özi tereni kör
2255 isiz edgü birle katılmaz kaçar kamuğ nengke yangzağ bu bir yangnı kör
2256 vezir begke tutçı kingeşçi bolur kingeşçi kişiler tengeşçi bolur
2257 isizke katılma kara edgüsi isiz boldı kılkı ağır yüdgüsi
2258 bu begler yakın tutsa edgü kişi atı edgü kaldı hem il kün işi
2259 yana beg yakın tutsa isiz kişi isiz kıldı atın hem il kün işi
2260 bu yanglıg bolunsa ay ilig vezir begin inçke tegrür karası udır

B 171

2261 bolur beg tileki anıngdın tükel işi barça itlür kayu erse hal

A 81

2262 bayur ötrü budnı hem itlür ili hazine köpedür kutadur yılı

2263 bolur atı mengü karımar bolup bolur orni edgü karısa ulup

2264 yidi bu ajunuğ yigey ol ajun tirilgey kutun tutçı mengü uzun

İLİĞ SLPALI ÖGDÖLMIŞKE

2265 ilig aydı uktum bu sözler ögün idi edgü sözler yorıdı bu kün

2266 manga ayğıl emdi sü başlar kişi negü teg kerek kılsa begler işi

2267 süsin başlasa hem işin işlese işin başka iltse hata tuşmasa

2268 ayu bir manga sen kayusu yarar çerigin söküp ol yağısın tarar

XXX.

ÖGDÜLMİŞ İLİĞKE SÜ BAŞLAR ER NEGÜ TEG KEREKİN AYUR

2269 Yanut birdi ögdülmiş aydı ilig yağıka tuçı bolsu üsteng elig

2270 siziksiz kerek begke sü başçısı yaraşmaz yağrının kötürse usı

2271 bu işke idi kung katıg er kerek başında keçürmiş tükel tong yürek

2272 idi ök uluğ iş bu sü başlamak çerig tüzmeke hem yağını sımak

2273 talu er kerek sak bu işke oduğ angar tegmese bir usalın yoduğ

2274 akı alp atım bolsa alçak köngül tuzı etmeki king ne kılıkı amul

2275 akı bolğu artuk sü başlar kişi tirilse angar ötrü ödrüm başı

2276 ülese er atka kamuğ bar malın adaş koldaş erdeş tutunsa kalın

2277 özinge bir at ton tolum kodsı tap çavıksa ajunda atın yadsa tap

2278 oğul kız kişim tip nengin irkmese ya yir suv bağım tip kümüş tirmese

2279 kılıçın tilese kamuğ arzusın urup alsa birse bedütse küsin

2280 yitürse içürse kedürse kedim at üstem kız oğlan bu birse telim

2281 angar tirlür ötrü kör ersig eren sevüy can yuluğlap yatur tağ kayan

2282 yürekliğ kerek artuk öglüg kerek kögüzlüg kerek hem köngüllüg kerek

2283 yağıda kereksiz yüreksiz kişi yüreksiz kişi ol tişiler işi

2284 yüreksiz kişiler çerig artatur çerig artasa er eng artatur

2285 yağıda yürekliğ seringü kerek yağı at kemişse tiringü kerek

2286 ayıklıg turur bu ölüm belgülig ödi kelmeginçe er ölmez külig

2287 negü tir eşitgil azıglıg kür er ölümüg unıtsa yağısın urar

B 173

2288 ödsüz ölmez anadın toğup nelük korkar özüng yağını körüp

2289 yağıka yalıng teg eren teg uruş ecelsiz ölüm bolmaz özke bolup

2290 uvutluğ kerek er uvutı üçün yağı birle kangur kadıtmaz öçün

1181 ariynr . . . eren] Aai anggar . . . kgngrsig (satır altında ar. harfl.)H arslan eren | gatar ... kagan] A21 tengr baz ayan (?)

Bg ve C:

tfl/uu ll i»8» kögazlüg] AZI köggüzlüg

»i83 Azıte bu beyit 2284ten sonra geliyor | kifi ... üşiler~l A24 kifütl

2291 uvut birle yalnguk yağısın saçar yağıda eng aşnu uvutsuz kaçar

2292 uvutka bolup korklık alplik kılur öğüneke bolup er özin öldürür

2293 yürekliğ tigüçi uvutlug bolur uvutlug kişi ölse ungu ölür

2294 kılınçı ongay bolsa kodkı köngül budunka sevitür özin bu yang ol

2295 isitür kişi könglin alçak kişi yıratır erenig tili il buşı

2296 bedük tutsa könglin bu sü başlar er siziksiz yağıdm bu er berge yir

2297 bu köngli bedük er usallık kılur usal er ya buzlur ya ödsüz ölür

2298 kür ersig kerek bolsa kaşığ yülüg yadılsa atı bolsa çavluğ külüg
2299 isizlerke kaşığ kerek korksalar yavaşlarka edgü kerek sevseler
2300 siyaset yoritğu kerek sü başı sıyasetka aşıng bolur sü işi
2301 siyaset yorıtısa sü başlığ bolur süsi başıng erse er aşığ bolur
2302 kayu sü bolur bolsa başsız boşang uş ol sü buzuldı ilig kiç yaşang

B 174

2303 isizlerke haşmet siyaset kerek yana edgüke tutçı hurmet kerek
2304 tegür edgülerke tükel edgülük sevinçin tilegü yüdürmegü yük
2305 bu edgüg tiler barça yalnguk turup kişi kul bolur erke edgü bulup
2306 negü tir eşitgil ay kılkı tüzün bu beytig okıgıl avıngıl özün
2307 boş azad kişi barça edgü kulı sen edgü kılı aç könilik yolu
2308 kişilik kılurka kişi bol tuşı kişi mundağ urdı kişilik ulı
2309 kerek sü başınga bu bir kaç kılık yağıka yüz ursa bu tüzse yorık
2310 yağıda kör arslan yüreki kerek kanştukta esri bileki kerek
2311 tonguz teg titimlig böri teg küçi adnglayu azğır kutuz teg öçi
2312 yana alçı bolsa kızıl tilkü teg titir buğrası teg kör öç sürse keg
2313 sağızğanda sakrak kerek tutsa öz kaya kuzğını teg yırak tutsa köz
2314 uluğ tutsa hamyet kör arslanlayu ügi teg usuz bolsa tünle sayu
2315 bu yanglar bile er yağıçı bolur yağıçı bolur hem yarağçı bolur
2316 yağıçı yarağçı kişi ol tuçı yağı sançğuçı hem yetürgen uçı
2317 tuzı etmeki hem aş kink kerek atı ton tolumı angar teng kerek
2318 aş içgü tuz etmek yadar er atı aş içgü turur bu tiriglik otı
2319 negü tir eşitgil ıla atlıgı tuz etmek kinküt ay kişi kutluğı
2320 çav at tilese tuz etmek yitür tiriglik tilese anı ok yetür
2321 kişilik kılıklı mançlıg akı tuz etmek hakı tip öter er hakı
2322 uluğluk tilese aş içgü üle uzun yaş tilese bulur aş bile
2323 kerek hayl başınga bu bir kaç kılık itilse işi ötrü tüzse yorık
2324 sözi çın kerek bolsa kevli bütün uluğ bolsa yalğan inanmaz buğun
2325 ikinci akılık kerek birse neng saranka yumıtmaz kişi alğu yang
2326 üçünçi yürekli kerek kögsi kür yüreksiz yağı körse iglep yatur
2327 bu törtüne kerek alçı hile bilir bu hile bilir erke arslan ulır
2328 titimlig kerek hem topulsa çerig yitilik kerek ked komıtsa erig
2329 bu erdem bile bolsa sü başçısı yağı sançğa yadğa yağıning küsi
2330 bu yanglığ sü başçı bu sü başlasa elig bulga duşman öze işlese

C 125

2331 ursa ursa bu sü başçısı oduğ turğu tün kün kiterse usı
2332 öküş er kereksiz er ödrüm kerek er ödrüm bolunsa tolum tüm kerek

B 176

2333 öküş sü çerig erse başsız bolur bu başsız çerig sü yüreksiz bolur
2334 sınamış yağıçı kişi tenglemiş on iki ming er sü öküş sü timiş
2335 çerig sançmış alp er tutuzmış ayu manga tört ming er sü tükel sü tiyü
2336 kalın sü yayılma içın bulğaşur anı itse bolmaz yarağsız tuşur
2337 çavıkmış kür alp er yime sözlemiş er ödrüm kerek sü tolumluğ timiş
3338 negü tir atıkmış yağıçı eşit bu söz eştip ötrü özüngke iş it

2339 öküş sü tileme er ödrüm tile er ödrüm tile hem tolum tüm bile
2340 itiglig az edgü öküşte körü telim tuştı artak öküş sü bile
2341 yağıka kalı yortsa sü başlar er yakın tutgu özke yağı işler er
2342 adırğu ödürğü yezek tutğakı yırak tutğu saklap közi kulğakı
2343 yezek hem telim yetse tutgak kitip yağığ başğu bolsa urunsa kayıp
2344 süsin itse yapsa ma yortuğ tüzüp kidin kalmasa er ya öngdün ozup

nış] Ai5 yidürmiş | mim . . . üyü] Aıs m. gr tup tükel fysnü fegü BS
n ile) ... fıyü (noktalara dikkat) CQ ... tıgü ll 2336 yayılsa] CJ ne 6 ile) | bolmaz] B4 bolmas ll 2337 çavıkmış . . . yime] Al7
eavukmış
... timif] An file hem iolum iam temiş
bu beyit iki satır üzerinç yazılmış | negü . . . yağteı J Cıg adık.mif Bg Ttigü . .. CQ nigü fir eşitgil ... | eşftı ... it] Aıs Sfı gdrü
gsüngge ie i. i.

2345 Tüşün bilse yortuğ tüze bilse ked er at tutsa sakçı oduğ tursa ked
2346 yonkın küdezse ğalem başlar er öngi turmasa bir yağı işler er
2347 tüşürse toyuğ ked körüp berk ying yırak ıdmasa tıdsa yıgsa erig

B 177

2348 bolmasa bolsa artuk odug usal bolsa tegrür basımçı yodug
2349 yağıka yağusa yezekin alu tüşürse toyuğ körse ot suv talu
2350 süsin ked küdezse til içğınmasa süsi az öküşin yağı bilmese
2351 katığlanğu aşnu til alğu kerek bu tildin yağı kılkı bilgü kerek
2352 angar tenglese ötrü itse işin yağı boynı yenese kiterse başın

A 88

2353 bu saklık bolur hem odugluk bolur yağıda kayısı sak erse unur
2354 oduğ beg sözi kör büke yolçılığ kör arslan münügli kılıç kamçılığ
2355 yağı sançğuka tutğu iki tolum bu iki tolumdın yağı yir ölüm
2356 eng aşnu yağıka kerek hile al bu hile bile kıl yağı mengzi al
2357 ikinçi bu saklık oduğluk turur kayısı sak erse ol üsteng bolur
2358 kayısı sak erse yağıda odug siziksiz yağıka bu tegrür yoduğ
2359 yağing sü telim tutsa azrak sening tokışka ivinme yarağ kör aning
2360 yaraşğu yarağı bar erse yaraş yok erse yarıklan bil alşıp küreş
2361 katığlan usandur usa bas kiçe kiçe az öküşüğü ne bilgey aç
2362 kalı başğuka bulmasa sen yarı yalavaç ıdıp sen bar illeş yorı
2363 tilin arsık il bol küdezgıl özüng tokışka ivinmegü kesgil sözüng
2364 takı bolmaz erse yağı oğrasa tokışmak tilese köngül birmese
2365 uzatma işing sen çerig tir tokış üle neng eng ög tokış at okış
2366 tokışğ uzatsa yağı öglenür öküş körse erning közi öğrenür
2367 negü tir eşitgil yağı sançmış er başında keçürmiş közün körmiş er
2368 körüşmez yağının küsi ked yırak körüşse basınur körügli karak
2369 yağıka yalın teg nenging almasu uzatsa basıttıng yiti kıl adak
2370 çerigde bir ança busugka kigür yadağ okeı tuşrup sen öngdün yüğür
2371 yağıçı örüng kırğıl ersigleng yağıka alın kıl kötürsü çerig:
2372 örüng kırğıl artnk yağıçı bolur yağıçı bolur hem yarağçı bolur

- 2373 kiçig kur yigitler bolur ked yiti kalı yüz evürse udtur oti
 2374 ınanur eng kılğıl öngdün kidin ongunğdm solungdın bir ança adın
 2375 yağusa çerigke ilişse eri tuşınça tegişgü kemişse urı
 2376 eng aşnu yıraktın tegişgü okun yagusa süngün teggü birse boyun
 2377 katılsa kılıç baldu birle tegiş tişin tırngakın teg yaka tut iliş

- 2378 tiren arka birme yağıka bolup yağığ sanç yok erse uruş yat ölüp
 2379 Negü tir eşitgil karışgan kür er seringil seringeng yağısın urar
 2380 kelin kız sevinçi küden tünleri kür alp er küvençi çerig künleri
 2381 küvez alp sekirtip çerig sürse bat laçın kuş kovar teg töker kanları
 2382 yağı körse alp er köpirtür izig bu kangur adınlarka tegmez kezig
 2383 Çerig körse alp er kör arslan bolur sekirtür ya öldürür ya ungu ölür
 2384 yağı körse alp er kızartur mengiz karışsa bodulur kızıl hem yağız
 2385 at üstem yarıklar bolur kıp kızıl kızıl kızğu engler bolur yap yaşıl
 2386 yağı at kemişse sanga ograsa serin arka birme saçılşa basa
 2387 yağ teprese sen udu tepregil ite ud adakın yorı turmağıl

... er j Ag7 n. ter fşidgil ... gr Bg nigü ... er CJ nigü ... ir l seringil sirilgen serilze y. arar (a ?) Bg seringil seringeng .. . CJ siringil
 Metnin bu kısmı nushalarda karışıktr. A ve B de bu beyitler dortlük r ; C de ise eyri satırda ffr sözü ile ayırt edilmiştir. Burada
 bazı teen. dortlük seklı

- 2388 Kalı kaçsa sindin yağı turmasa erig yetgü tutğu bulun tutmasa

- 2389 sançmış ersig eren bulnukup yana evre sançtı yağısın utup
 2390 yağı kaçsa tap kıl edirme yırak kalı yandru yansa kaçumaz adak
 2391 munguksa yağı yüz ölümke urur ölümke yüz ursa kim utru turur

- 2392 yirde özüngni küdezgil oğul küdezgil yok erse özüngdin töngül
 2393 usal bolsa er kör yorırda ölür usal bolmasa er tilekin bulur
 2394 manga mundağ aydı sınemiş kişi sınemiş kişiler sözi söz başı
 2395 Yağı kaçsa tap kıl edirme udu edertçi yidi körse berge todü
 2396 yağığ bir saçıtşa yana tirlümez otug suv uditşa yana tirlümez
 2397 mungukmış kişiler ölümüg kolur ölümüg koluğlı er öldürü ölür
 2398 kim iş kılsa terkin angar birgü neng uş ol neng bile er kızıl kılsa eng
 2399 kim er tutsa öggü açingu kerek ol açığ bile er urunsa yürek
 2400 yavuz ögdi bulsa idi ked bolur kedig ogse kendü kaçan kin kalur
 2401 erig ögse elgin kör arslan tutar atıg ögse yügrür uçarığ yeter
 2402 balıkmiş bar erse sen emlet körü bulun bolmış erse yulup ol kirü
 2403 kalı ölmüş erse ağırlap kötür oğul kız bar erse angar hak yitür

- 2404 er at körse ötrü sevinçlig bolur yağı oğn bolsa sevüg can birür
 2405 isig söz küler yüz bile birgü neng bu üç neng kişiğe bolur edgü yang

2406 boş azad kişiler mungar kul bolur bu kul can yuluğlar sevinçin kolar
2407 mungar mengzer emdi bu söz ay bugün körü barsa yetrü çin aymış tığü
2408 küler yüz isig söz üle neng tavar boş azad kişiler bu üçke avar

S] AH bergü l Uf ol] AH •Jfal Be ve Cn uşol l »399 kim ... ogga] tutsa (t noktasız) l açığ] AlZ Açuğ l »400 idi ked] Aıy gü
ket l kedig] 1401 elgın] AU ilgin l afif ... ueter~l Au adıa nır»» şs n •

2409 sen altun kümüş birle alma kuluğ bu üç neng yuluğ kıl kamugrı yavar
2410 sü başar kişi bolsa mundağ kerek anın başlasa sü bolur edgürek
2411 sen altun kümüşni ülegil nenging yuluğ kılğa canın sav altun tenging
2412 bu üç nengke bolur tapuğçı kılı munı tutsa begler kamuğ neng ulı
2413 bu yanglıg sü başçı bulur erse beg işi başka barğay küvene bolğu teg
2414 bu yanglıg bolur erse sü başlar er işi barça itlip küveneke teğer
2415 yaraglıg vezir kolsa andağ kerek sü başçı tiler erse mundağ kerek
2416 angar ötrü begler mansa bolur tilemiş tilekin beg andın bulur

A 90

2417 yana aydı ögdülmiş ilig kutı iki iş bedük iş uluğluk atı
2418 vezir bir ikinci sü başlar alem birisi kılıç tuttu biri kalem

C 131

2419 bu il bağı örki bu iki tüzer bu iki birikse anı kim üzer
2420 idi artuk öçürüm kerek bu kişi kalı öznesi begke iltür başı
2421 tusulsa idi ök tususı öküş kalı öznesi yası il kend uluş
2422 begi bolsa edgü kişi ödrümi bu iki tapuğçı budun ködrümi
2423 bulardın bolur ötrü ilke asığ bu asğı bile ötrü begke tatıg
2424 negü tir eşitgil kör ilçi bugün bugün sözlerin bulsa aş teg yığü
2425 kılıç birle aldı kör il alğuçı kalem birle bastı ol il başğuçı
2426 kılıç birle alsa bolur terk ilig kalem bolmağınça basumaz elig
2427 kılıç birle alsa kayu il küçün anı sürse bolmaz öküş yıl öçün
2428 kalem birle tutsa kayu kend uluş tilek tegrür anda tözüke ülüş
2429 bu erdi ay ilig özüm bilmiş munukı ötündüm ayıtmış tuşı

ödrüm J A4 yiti (y ?) ... odrüm Bi3 ... Bdrüm (satır altında ozdnırbaşı] A4 osneze b fdlSr ifi Bıg ... ılfSr başı Cğ ornasa (r
?) b lara dikkat l)]l 2421 tusulsa ... 5k] AS tusulza sti gk BU ... ol Cg life kenarında yazılmış) tolsa idi ök [oznese ... kend]

Ag gsneze

ILIG SUALI ÖGDÜLMİŞKE

2430 ilig aydı uktum munı belgülüg takı bir sözüm bar anı ay külüg
2431 manga sözle emdi körüp edgürek uluğ hacıbiğ ay neteg er kerek
2432 hacıblar özele bu bolsa ulug bağırsaklıkın kılsa canın yulug

C 132

2433 küvense begi hem özi hem ili olarka du'a kılsa budnı tili
2434 ilig aydı sözle yime bu sözüg munı ma ayu bir yarut bu közüg

XXXI.

ÖGDÜLMİŞ İLIGKE ULUĞ HACIBLIKKA NEGÜ TEG ER KEREKİN AYUR

2435 yanut birdi ögdülmüş açtı tilin ayur inç tirilsü ilig ming yılın
2436 ulug hacib artuk bütün çın gerek bu çınlık bile ked bütün din gerek

B 183

2437 tüp aslı gerek edgü kılkı ongay tusulsa budunka toğursa kün ay
2438 tüpi edgü bolsa er edgü bolur bu edgü kişi halkka edgü kolar
2439 kişi edgüsindin kelir edgülük yigü içgü mingü takı kedgülük
2440 kılınçı ongay bolsa tengler söz ök sözüg tengler erning işi ked süzük
2441 közi tok gerek hem uvutluğ silig tetiglik gerek hem tümen tü bilig
2442 közi tok kişi işte almaz orunç orunç alsa hacib bolur beg külüne
2441 orunç ol buzuğlı ongulmuş işig orunç yig kılur ol bütürmiş işig
2444 uvutluğ silig bolsa kılkı tüzün kelir andın edgü kılınçın sözün
2445 uvutluğ kişi kılma isiz işig yarağsızka yakmaz bu sermez kişig
2446 silig erke devlet singimlig bolur silig bolsa kutka tegimlig bolur
2447 tetig bolsa malka mungadmaz bolur bilig bilse işte yangılmaz bolur
2448 yime yakşı aymış biliglig bedük biligligke tegdi öz ülgü ked ök
2449 biliglig gerek kılma begler işi kamuğka yaramaz biligsiz kişi
2450 bilig tegmese kimke erse ülgü tirig tise bolmaz anı tut ölüg
2451 bilig birle yalnguk bedüp eavlanur kişilerde üster kamuğ iş önür

B 184

2452 biligsiz kişi ol kuruğ sır bediz biliglig kişi ornı kökte ediz
2453 ukuşlug gerek işte artuk oduğ oduğlug bile işte tutnur boduğ
2454 ukuş bolsa asğı idi ök öküş kamuğ edgülük ülgü ol bu ukuş
2455 ukuşsuz kişi ol yimişsiz yıgaç yimişsiz yıgaçığ negü kılun aç
2456 ukuşlug yise yir ikigün ajun ukuşlug atanur atansa tüzün
2457 ukuşlug biliglig kişi ol kişi kişide talusı budunda başı
2458 yüzi körki körklüg gerek hem yülüg toğan ersig ünlüg sözi belgülig
2459 sevitür yüzi körki körlüglüki yaraşur kirip çıksa ersiglik

C 134

2460 yülüg ersig erning bolur haşmeti bu haşmet bile ol kişi hurmeti
2461 sakınuk gerek din idisi arıg arıg bolsa kılkı kılınçı arıg
2462 sakınuk arıg din idisi kişi irinmez kılur barça yalnguk işi
2463 sakınuk kişi yir kişi kadğusı sakınuk kişi ol kişi edgüsi
2464 yüz utru bolur tutçı hacib özi körür közke körklüg gerek ol yüzi
2465 bu körklüg yüzüg körse yüz suvlanur köngül açlur anda bu can yimlenür
2466 mungar mengzetü aytur emdi bilig biliglig sözi tut ay kılkı silig
2467 idi edgü neng bu kişi körki yüz bu yüz körkinge suv içer iki köz
2468 kupa körklügüg kör kılın özke fal işing edgü bolğay kamuğ sözni üz
2469 köngüllüg gerek hem ked ögiüg gerek amul bolsa kılkı takı edgürek
2470 köngüllüg kişi söz unıtmaz bolur köngülsüz sözüg ked tutumaz bolur

kng. bir de beyit 2190 | sakınuk ... idisi] AİB sakıyuk k. tin idizi Ca

. . jdisi

B de bu beyit yok | sakınuk . . . idisi] Aİ7 sakıyak a. tin idizi Cs sakınak

| irinmez . . . yalnguk] Aİ7 srimmez ... Cs ... yangluk II 2463 sakınuk . . . idkıkak k. yer Cğ sakınuk ... | sakınuk] AİS sakıyuk Ci

2471 köngül bolmasa er körümez işig ögi bolmasa er itümez işig
2472 köngülsüz kişiler kuruğ kep bolur köngül birle yalıtguk kamuğ iş kılır
2473 ögi ked kerek köngli alçak amul çıgay tul yetimke bağırsak köngül
2474 tetiglik kerek hem törü ked bilir ajun körki barça tetigdin kelir
2475 köngül kodkı bolsa kamuğka kiçig tili bolsa yumşak şekerde süçig

C 135

2476 yaruk tutsa yüz köz kişike küle kılınç edgü tutsa kişilik bile

A 92

2477 negü tir eşitgil kişi alçakı köngül til kiçig tut ay er kıvçakı
2478 köngül kodkı tutsa bulur kut eng küler yüz isig sözke tirlür tirig
2479 küler yüz ısıg sözke yalnguk isir isinse bu yalnguk bolur kul esir
2480 serimlig kerek hem tuta bilse öz közin ked küdezse tilin tıdsa söz
2481 kulakı sak erse ögi bilgi king yorıkı tüz erse tili köngli teng

B 186

2482 tükel bilse erdem bitise bitig kamuğ işke bilgin bu kılsa itig
2483 bu erdem bilig kör kerek barça tüz ulug hacib ötrü kızıl kılsa yüz
2484 tapuğlarda artuk bu yinçke tapuğ haciblık turur baksa yetrü kamuğ
2485 bu kaç neng kerek kim atansa hacib kişi başlasa yolka öngdün keçip
2486 mungar mengzer emdi bu şa'ir sözi bu şa'ir sözi ol biliğsiz közi
2487 haciblıkka aşnu bu on neng kerek yiti köz kulak sak köngül king kerek
2488 yüzi körki bod til ukuş ög bilig kılınçı bularka tükel teng kerek
2489 uzun kiç yaşasunı ilig özi uluğ hacib ol begke körgü közi
2490 törü hem toku öngdi yinçke tapuğ uluğ hacib itse açar yol kapuğ
2491 mungar mengzetü keldi bilge sözi eşitse köngül birsü alsu özi
2492 uluğ iş turur bu haciblık işi munı başka iltmez meger ked kişi
2493 haciblar işi tut ya begler işi uluğ ya kiçig tut ötüğçi kişi
2494 açığı bitigçi ya iş tutğuçı ya tonçı etükçi amil bolğuçı
2495 ya yat baz yalavaç keliş ya barış boşug birgü açığ olarka tegiş
2496 konukları körgü ya boğzı yimi açığıg açığısızka kılsa emi

B 187

2497 ağzında erse kişi başlağu törüsin tokusun yazım kılmağu
2498 çıgay tul yetim kışsa birse ötüğ anı barça tınglap ötüñse ötüğ
2499 mezalim ödinde ötüğçilerig körü alsa yol kılsa bolsa ing
2500 yana körse ie taş yarağısızlarıg ayu birse tıdsa kötürse arıg
2501 bu yanglıg tü işler neçe ülgülüğ uluğ hacib elgi tegir belgülig
2502 bu işke basut barça andın kelir kalı artasa kalsa andın kalır
2503 ay ilig haciblarka saklarıgu ol bu kaç yirde artuk katıglarıgu ol
2504 biri beg sözini katıg tutsa berk ikinci havaka ukuş kılsa örk

1494 ağtet ... ya] AU . me BİS açığı (satır altında ayğaeı) . . 1 yn . .. amil] An ya fudeı fdSkei anız (n veya r ?) Bf3 ya tone.

•llında amfl) CR ga tutfi ötügei a. ll 2495 ya ... ya] Aıg yayad bar l/u (y noktasız) Ca ••• nct (ı/ verinç 6 ile) l bingü ... teçis

2505 üçünçi körürde küdezse özin tilinde çıkarmasa tegme sözün
2506 orunç olmasa kılşa barça işig yagutsa beginge yıramış kişig
2507 iki neng kişide bolunsa ilig angar birmegil iş uzatma elig
2508 biri tilde yalğan çıkarsa sözün biri egrilik ol sikirtse özin
2509 bu iki kılınç kimde bolsa köni özüngke yakurma ay ilig anı
2510 adın üç iş ol kör tapuğçı işi küdezmeze andın özi yir başı
2511 biri söz eşitse katıg tutsa berk biri körse tengsiz közin yumsa terk
2512 üçünçi özin tutsa tursa köni sevinçin keçürgey bu bulmış küni
2513 negü tir eşitgil бүгү bilge beg bu söz işke tutsa sanga bolğa yig
2514 başing kolsa begler sözün sözleme yana ilke yazma başingnı yime
2515 kara ilke yazsa kurıtur başın tili sözde yazsa uşatur tişin
2516 telim körmişim bar tegimsiz kişi turup ilke yazdı kesildi başı
2517 öküş me eşittim bu til sözlemiş köngül sırrı açılıp erin başlamış
2518 yana aydı bilge бүгү sözledi özin tutnumaz er başın yir tidi
2519 hacıblarka artuk küdezgü özüg körürde közüg hem ötügde sözüg
2520 ödi bolmaginça özi kirmese ayıtmazda aşnu ötüg birmese

C 138

2521 negü tir eşitgil ukuşlug tili ukuşlug tili açtı ma 'ni yolu
2522 ödi bolsa körkit meliklerke yüz ayıttukta sözle tilin sözke söz
2523 kamuğ nengke vakt ol ödi belgölüg ödi boldı erse körür iki köz
2524 bu yanglıg kerek barça erdem bilig uluğ hacib ötrü uzatsa elig
2525 bu erdi ay ilig özüm bilmiş munuku ötündüm ayıtmıg tuşı

İLİG SVALt ÖGDÖLMtŞKE

2526 ilig aydı uktum eşittim bu söz takı bir söz aytur seningdin bu öz

*517 eşittim ... sozlemif] Ag g. buu til sözlemiş BS eşit(i)jm . . . sözi fıStll(t)im ... bdfıamış | açılıp . . . başlamzş] Ag açmış

ffsin kislemif Bg a. irir ğh uoklBBH;) Ci3 a. irin başlamış
tei8 Crif» hu hevit ilci sa+rı üzerineç vazılmış l uana . . . büffü l AQ vime

2527 manga ayğıl emdi kapuğ başlar er negü teg kengek ay bu iş işler er
ÖGDÜLMİŞ İLİGKE KAPUĞ BAŞLAR ER NEGÜ TEG KEREKİN AYUR

2528 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig esen ine tirilgil ay kılkı silig
2529 kapuğ başlar er ked bağırsak kerek teni canı birle tapuğsak kerek
2530 kapugda yarutsa kurangu tünüy kapuğda batursa yarumış künüg
2531 törü hem toku bilse kılşa tapuğ öügay bolsa kılkı kılınçı kamuğ
2532 tuzı etmeki king akı bolsa ked kümüş birse altun er at tirse ked
2533 kiçe bolsa yatğak bu yatsa burun ayu birse tegme kişike orun
2534 azak yat baz erse ayıtğu kerek oduğrak kim erse yağutğu kerek
2535 körü bekletip çıksa kangı kapug tükel boldı ol künki barça tapuğ
2536 Yana erte tursa kapuğ başlasa kiçe tangda turgaknı tepretmese
2537 kalı yol ödi bolsa başlap kirip körünse hilin barça yumgı tirip
2538 özi çıksa körnüp öküç turmasa kapuğda kişi kodsı özde basa
2539 er at kirse hilçe körünse tözü bu körse yaraglıg yarağsız azu

2540 kalı yol kesilse kapuğ başçısı yana kirgü bolsa er at sözçisi

It 190

2541 ötünse er at ötgı kolsa tilek mungadmış kişike bu bolsa yülek

2542 alu birse açığ kör altun kümüş kayuka at alsa kayuka yumuş

2543 tapnuri kim bağırsak seve tapınmaz kayusu yoriğlı yava

2544 yaraglıg kayu ol asığlng kayu boluğluğ kayu ol tusuluğ kayu

2445 ötünse beginge bu tegme bing aç a adra birse kötürse eng

2546 çıkıp edgü yarlıg tegürse tilin er at köngli mundağ isitse alın

A 94

2547 kapugda ite tursa oldruğ turuğ tüzülse orun kalmasa bir kurug

2548 körü alsa yat baz keligli kişig ağır tutsa koldaş kılınmış işig

2549 liv aş tirki kirse körü ıdsa köz yaragsızni körse anı tıdsa öz

2550 şireni çıkarda körtüp saklasa angar toğru yolda elig tegmese

2551 kapuğda çıkarsa liv aş tirkini körü tüz ületse begi körkini

2552 neçe ka tegürgü kerek bu aşığ kuruğ kodmasa bir içig hem taşıg

2553 iki neng bedütür bu begler çavı ilinde tuğı kör törinde livi

2554 adın ma iki neng kapug körki ol bedütür beg atın açar kutka yol

2555 uluğ hacıbı bolsa azad kişi takı bir yaraglıg kapug il başı

2556 bu iki kişi birle itlür kapug uuğluk bile atı yadlur kamuğ

2557 idişçi töşekçi yime aşçık tözü köz kemişse yime tuğçık

2558 yime kuşçı kişçi yime ok yaeı anuk tutsa künde kapuğda tuçı

2559 turup barsa evke hilin koldaşın özi birle iltse yitürse aşın

2560 yitürse içürse todursa karın kuruğ ıdmasa birse özde barın

2561 özing bir at ton tolum kılta tap adının ülese bir az kods tap

2562 tapuğka kelir erse yat baz kişi körü alsa itse otağı işi

2563 tapuğka körügingçe körse anı aş boğzı ornı atı hem tonı

2564 yime aytu tursa er at hallerin açı hem tokı ya tonın oprakın

2565 mungadnglı barmu elig tarlıkın mungınga yarasa ötese hakın

2566 kim erse kapuğka birer kelmese aytsa tilese ne bolmış tise

2567 kalı iglig erse ayıtğu kerek yavalık kılur erse tıdgu kerek

2568 bu barça beginge bağırsaklık ol sevinçin tilep bu tapuğsaklık ol

2569 negü tir eşitgil tapuğ kılnuş er tapuğ birle begde ağır bolmış er

2570 tapuğçı beginge bağırsak kerek bağırsak tigüçi tapuğsak kerek

2571 tapuğsak bir özkey bağırsak kulı bekütür yarı künde beglik ulı

2572 öz aşğı tilemez bağırsak bolup beg aşğı tiler künde edgü kolup

2573 asıg kılta azğan amtig men kulı çiçek yalıg erse bieer men ulı

2574 bağırsız tusulmaz oğulda körü bağırsak tapuğçı tususı örü

2575 asıgsız tusulmaz kadaş erse kod tusulur adaş tut asıg birle tod

2576 tili birle yumşak süçig tutğu söz köngül tutsa alçak yaruk tutsa yüz

2577 tügük yüz açığ söz kişig tumlur tiriglikte kitmez köngülde yatur

2578 mungar mengzer emdi bu heyti okı sözi ma'ni birle ukulğay takı

2579 sözün sökse yalnguk açtsa tilin süngükke sızıg ol köngülke yalın

2580 urup berge başı büter terk söner tilin sökse bütmez açığı yılın

2581 kalı atlanur bolsa begler süke ya kuşka çögenke ya il körgüke

2582 idi sak küdezgü bu yirde begin yodug tegmese anda tengsizlikin
2583 kalı tuşsa beglerke yangluk hafa tuşar at öze kuşta avda süde
2584 bütünsüz bar erse yıratğu anı siziklig bar erse sakıngu anı

A 95

2585 bütün çın sevigli bağırsak kişi yakın yortsa begke küdezse başı

B 193

2586 sü başçı tüze tursa yortuğ kurın iriglerini yığsa yetürse songın
2587 kiçig kur uluğlar ara kirmese yarak taş yonglı yakın yortmasa
2588 kapugda neteg erse oldrug turug bu yortugda andag kerek ay ulug
2589 kapuğ başlar erning bağırsaklığı bu yanglıg kerek ay ajunçı akı
2590 bu yanglıg kerek bu kapuğ başlar er begi etmeki yip işin işler er
2591 munukı men aydım eşitti ilig talu er tilese ödürsü bilig

İLİĞ SVALI ÖGDÜLMİŞKE

2592 ilig aydı uktum munı belgölüg takı bir sözüg ay manga ülgölüg
2593 bilir sen siziksiz ajun begleri yalavaç ıdur ildin ilke eri
2594 ayu bir manga bir bilig söz uzı yalavaç ıdur ildin ilke özi
2595 negü teg kerek bu yalavaçlık er angar bütse begler karılatsa yir

ğturag] A4 oldurg (önce oldng ya.ln>ş sonra tashih edilmi) z M kurug l uortutrd] Aı vordia.fn •

XXXUI.

ÖC.DÜLMİ.? İll(KK YAL.AVAE U)CUKA NF.C.O •İKG KR KFğRKKIN AYUK

2596 Yanut birdi ögdülmüş aydı ilig bu işke idi ked yetürsü bilig
2597 Kamuğ erde ördüm yalavaç kerek biliglig ukuşlug talu ked yürek
2598 bayat kullarında eng ödründüsi yalavaçlar erdi kişi edgüsi
2599 yalavaçtın itlür telim türüg iş yalavaçtın ötrü kelür körklüg iş
2600 ukuşlug kerek ked yalavaç örüg biliglig kerek sözke bilse yörüg
2601 yana bilse söznüng iei hem taşı itilse anıng ötrü tüzmiş işi
2602 negü tir eşitgil ajunçı beg er budun başlağuçı biliglig yig er
2603 öküçte talu er ukuşlugnı bil budunda bedüki biligligni kıl
2604 kayu işte aşnu aşunsa ukuş ol iş başka bardı sınadım öküş
2605 kayu işke bilge yetürdi bilig anı yetti tuttı teyürdi elig
2606 ukuş işke tutsa bilig başlasa öküş işler itlür kişi işlese
2607 bağırsak kerek hem közi köngli tok bütün çın kılıkı köni bolsa ok
2608 bağırsak tapuğçı beg asgın tiler beg asgın tilegli begin çın sever
2609 beginge asığçı bağırsaknı bil bağırsaknı bulsa özüng bağırı kıl
2610 bağırsak tapuğçı bağır sanı teg bağırda yakınrak yürek kanı teg
2611 közi suk kişi özke erksiz bolur bu suklar yalavaçka tengsiz bolur
2612 közi tok çıgay erse bayka sanur serinse kişi tegme işte unur
2613 suk er umduçı ol yavuz umduçı kişi umduçısı atı koltğuçı
2614 negü tir eşitgil közi tok kişi közi tok kişi boldı baylar başı
2615 çıgay kılsa kımni közi suklukı bayutmaz anı bu ajun toklukı
2616 kimi erse umdu kılur erse kul anıng boşlukı kör ölüm birle ol

C 145

2617 takı yakşı aymış bnig birgüçi közi sukka öt sav eng birgüçi
2618 tükel bay bolayın tise belgölüg köngüI baylıkı kol ay ersig külüg
2619 neçe me kul erse közi tok beg ol suk öz beglikindin bu kulluk yığ ol
2620 kayu beg suk erse çıgay ol çıgay kayu kul közi tok beg ol köngli bay
2621 uvutlug kerek ked amul hem silig siliglik bile bilse türlüg biliy
2622 uvut bolmasa er otun il bolur uvut birle yalnguk bütünlük kılur
2623 amul bolsa ötrü atanur tüzün silig bolsa kılıkı sevitür özün
2624 tetiglik büe bolsa erke bilig tözü işke tegrür bu bilgi elig
2625 bu beytig okıgıl negü tir eşit bilig birle başlap özüngke iş it
2626 ukuş birle uk iş bilig birle bil kününg bolsu kutlug kutadsunı yıl
2627 tetiylik bile er tilekke letir bilig bil ukuş uk işing ötrü kıl
2628 tetiglik bile bilse türlüg bitig bitig bilse ötrü bolur er tetig
2629 bitise okısa eşitse sözüganın ötrü bilge kılur er özüg
2630 kamuğ türlüg erdem bu bilse tükel bu erdem bile er mengiz kılsa al
2631 kitablar okır hem bilir erse söz ukar erse sır hem koşar erse öz
2632 nucum bilse tıb hem yora bilse tüş anıng yormış teg sözi kelse tuş
2633 bilir erse sakış yime hendese ‘aded cezri kılsa misahat basa
2634 yana nerdü satranc bilir erse ked harifleri andın ulır erse ked
2635 çögenke ked erse atar erse ok yime kuşçı avel ajunda ozuk
2636 kamuğ til bilir erse açsa tilig kamuğ hatnı bilse bitise elig

.. fegir] BU s¹ • • • fegi Ci4 ... tigr (ilk r noktasız) l bil ... uk] AS III bil (b noktasız ; / yerinç önce k yazılroış ; sonra k eizgisi
üzerinden ih edilmiş

le bu beyit iki satır uzerinç yazılmış l er] Ag ve Bi5 gr i28 den sonra her halde 2627. ve 2628. beyitler ile karıştırılmış olan sr
„l; .

2637 bu yanglıg kerek barça erdem bilir bu yanglıg yalavaç tilekke tegir
2638 yalavaç tetig bolsa bilse odug beg asgı bolur anda tutnur bodug
2639 yalavaç yavuz bolsa kıvçak kovı siziksiz tüker anda begler suvı
2640 yalavaç barır er idi ked kerek kamuğ türlüg işke bu tutsa yürek
2641 kayu türlüg erdem angar satsalar anı utsa ötrü ağır tutsalar
2642 kayu türlüg er me sözün sözlese anı ukısa bilse yana kızlese
2643 yalavaç bilir bolsa erdem kamuğ bedüyür begi atı ilde uluğ

B 197

2644 negü tir eşitgil bilir kök ayuk bu söz ukmasa er anuig ögi yok
2645 kiming erdemi bolsa atı yorır kalı bolmasa erdem atsız karır

C 147

2646 kişi erdemi birle erdin keçer öküş bolsa erdem er örlep uçar
2647 elig sunsa erdem bile er tegip ulug tağ başın yirke ildür egip
2648 söz ukgan kerek bolsa hazır cevap cevap kılsa birmiş sözinge savab
2649 bor içmez kerek ked özin tutğuçı özin tutğuçı er bulur kut küçi
2650 biliglig bor içse biligsiz bolur bilgsiz esürse adın ne kalur
2651 bor ol bu biligke ukuşka yağı bor atı hakikat tütüş ol çoğı
2652 neçe me biliglig ukuşlug kişi başın borka soksa buzar öz işi

2653 neçe me uvutluğ silig kılkı uz bor içse otunluk kılur barça öz
2654 isizim uvut ya ukuş ög biligr angsız bu borka birür ay silig
2655 bor içme bor içse barır er kutı bor içse bolur tilve munduz atı
2656 karıka süçig kirse çıkrur sözüğ bu çıkmış söz ök yandru örter özüğ
2657 negü tir eşitgil bu beyt ayğuçı okıgıl açılğay taşı hem iei
2658 kalı içting erse esürgü süçig köngül sırrı açtı çıkardı içig
2659 biliglig bor içse biligsiz bolur biligsiz bor içse bolur kene kiçig
2660 tili uz kerek hem köngüllüğ kerek sözi uz kerek hem ked öglüğ kerek

A i7

2661 singimlig bolur ol tili uz kişi sözi uz yorısa yarar er işi
2662 köngüllüğ kerek ked unıtmasa söz negü söz eşitse katıg tutsa öz
2663 yüzi körki körküğ kerek hem bodı yülüğ bolsa bod sın kişide kedi
2664 özi ersig erse bedük himmeti bu iki bile ol kişi kıymeti
2665 sözi bolsa yumşak şeker teg süçig siieig sözke yumşar uluğ hem kiçig
2666 yalavaç işi kör neçe söz bolur sözi yakşı bolsa tilekin bulur
2667 bu yanglıg kişi bulsa ilig kutı angar birse bolğay yalavaç atı
2668 anı ıdsa bolğay yalavaçlıkın yırak erse yat baz öz erse yakın

İLIG SLPALı ÖGDÜMİŞKE

2669 ilig aydı uktum eşittim munı takı bir sözüim bar ayu bir anı
2670 seningdin ötelsün manga söz takı meningdin ötelsün sanga söz hakı
2671 bitigçi negü teg kerek ay tetig angar beg inanıp bititse bitig

XXXIV

ÖGDÜLMİŞ İLİGKE BİTİGEİ İLİMĞA NEGÜ TEG KEREKİN AYLJR

2672 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig bu işke idi ked yetürsü bilig
2673 ötüg birdi ögdülmiş aydı ay beg yorayın bu sözni köngülteki teg
2674 neçe me bilig bilse begler özi bitigçi kerek ol bitise sözi
2675 bitigçike ayğu kerek iş sözün küdezse bitigçi öküş ya azın
2676 bu iç söz tutuglı bütün çın kerek bütünlükke artuk bütün din kerek
2677 kalı tutmasa bu bitigçi sözüğ begi sırrı açlur bu örter özüğ
2678 neçe me bu begler sözün kizlese bu iki kişike kerek sözlese
2679 birisi bitigçi birisi vezir bu iki kişike söz açmak tegir
2680 bu iki kişike söz açgu kerek söz açsa avagları yüdgü kerek
2681 bu iki kişide bolur barça söz bu söz tutmasa öz işin buzdı öz
2682 idi yakşı aymış ötüken begi tilin tutzu birmiş sanga söz yigi
2683 ay begler inançı sözüng kizle berk sözüng kizlemese başıng barğa terk
2684 bu ağzung misali üngür sanı teg sözüng çıksa andın sehar tanı teg
2685 yazıldı ajunka anı tırgüsüz eşitti tözü halk anı öngüsüz
2686 ağızdın ara ot ara suv çıkar birisi itigli birisi yıkar
2687 küyer ot teg ol bu kereksiz sözüngagızdın çıkarmağu küygey özüng

B 200

2688 akar suv teg ol bu tilin edgü söz kayuka bu aksa çiçek öndi tüz
2689 aya er atanmış biliglig bögü köngül sırrı artuk katıg kizlegü
2690 negü tir eşitgil bu beytig okı köngül sırrı kizle ay könglüm tokı

2681 Cde bu beyit iki satır üzerine yazılmış 1 Sz ... buzdtğ Aaa ki İl 266i idi ... öfüken] Asa Hl_y. ayft gdSken Bİo sdi yakfi ..
Cu idi yah ... yigi] Ağa fudra bermiş sangga soz bigi (b ?) Bİfl tutsa ... gjgi (fS¹ (ğ yc^Te h ile) İl 2684 misali] AZS mesel (
satır ustunde uyg. harfl. 6ır l andtn . .. fanı] Aas anu saçar scını İl 2685 yazıldı . . tirgSsaz] ABC

2H2

2691 köngül sırrı berk tut sen ayma tilin kalı aydıng erse ökünçi yılın
2692 kızıl til kara başka yavlak yağı bu yavlak yağış bekle inçin salın
2693 bitigçi biliglig ukuşlug kerek hatı uz belagat takı edgürek
2694 bitigde hat uz bolsa açlur köngül okıgu kelir baksa avnur köngül
2695 belagat bile hat tengesse kalı idi edgü til bu bitig söz tili
2696 negü tir eşitgil ıla sır tengi idi edgü yang bu bitig söz yangı
2697 kamuğ edgü sözler bitigde bolur bitinmiş üçün söz unıtmaz kalur
2698 bitimedi erse bitigli bitig negü bilgey erding bu hikmet bilig

A 98

2699 bitip kodmasa erdi bilge bögü bizingde ozakış kim erdi tigü
2700 yok erse bitig bu kişiler ara tilin sözke kim bütgey erdi köre
2701 kişi ildin ilke söz ıdgu bolur bitig bolmasa söz neçe sözleyür
2702 idi ked kereklig turur bu bilig bitig birle begler iter il itig
2703 bu begler işinge tusulur kişi bu üç türlüğ ol kör ay ilçi başı
2704 birisi biliglig ukuşlug bögü takı bir bitigçi turur sözlegü
2705 üçünçi kür ersig er ol tong yürek yağıka börıke bu ersig kerek
2706 ukuşlug biliglig bu öglüg bögü kingeşke tusulur angar ne tigü
2707 kamuğr il işin barça itgen bitig bitigin tutar il kirişin tetig
2708 kılıç alsa ersig eren işlese yağı boynı yenese öze iglese
2709 yumıtsa kayuda bu üç türlüğ er tilekin bulur er tümen arzu yır
2710 bularda narukı kalın bu kutu bu üçke udu bardaçı ol butu
2711 kılıç birle tutlur kalı tutsa il kalem birle baslur kalı bassa il
2712 biligin ukuşun tegip il tüzer bu üç neng bile er ajunuğ süzer
2713 bilig birle başlar begi il törü ukuş birle işler kamuğ iş körü
2714 kılıç il tutar hem budun kazganur kalem il tüzer hem hazine urur
2715 kılıç kan tamuzsa begi il alır kalemde kara tamsa altun kelir
2716 bu iki turur bu ajun tutrukı oza keçmiş iş hem kelir utrukı
2717 aya beg bu iki uluğ erdem ol bögü ilçi begler munı tutğu yol
2718 mungar mengzetü keldi emdi bu söz eşitgil munı sen aya edgü öz
2719 idi edgü erdem bilig bilse er takı artuk erdem kılıç ursa er
2720 kılıç birle tutlur talu edgü il kalem birle itlür tilek arzu yır
2721 közi tok kerek hem özi umdusuz bağırsak kerek çın özi koltğusuz
2722 közi tok kişi nengke suklanmaz ol kişi neng bile bolsa arsızkız ol
2723 Kişi umduçı bolsa boldı bulın suyrka anı sen ay körki tolun
2724 neçe me beg erse kul ol umduçı kişide ili umduçı ol tuçı
2725 suk erse bitigçi bilig artatur bitir umdu birle bitig artatur
2726 kümüş körse altun angar arsızkar idisi başın yır ya baş alsıkar
2727 bağırsak tapuğçı ışık yastanur tiledükte tutçı kapuğda turur

2728 bağırsak tapuğcı beg aşğın tiler teni canı malın beginge ular
2729 bor içmez kerek bolsa kılkı arıg yarağsız kılınçig yıratısa arıg
2730 bitigçi bor içse biligdin tezer biligdin tezigli bitigdin azar
2731 bitigçi keçe tangda ilde kerek neçede kerek bolsa anda kerek

C 153

2732 kişide talula bu iki kişig angar ötrü birgil bu iki işig
2733 birisi bitigçi hatı belgölüg birisi yalavaç tili ülgölüg
2734 yakında yağukta ya yat baz ara tuşar erse övke bulardın köng
2735 bu iki kişidin tuşar tuşsa iş bu iki kişiler iter itse iş
2736 birisi bitigde yangılsa sözüg birisi tili birle itse sözüg
2737 bitigçi bu yanglıg kerek ay ilig inansa angar birse bolğay elig
2738 bu yanglıg kişike inansa bolur kişilik tilese anıngdın kelür
2739 bu erdi ay ilig mening bilmişim ötündüm iligke tükendi işim

İLTG SLPAU ÖGDÜLMİŞKE

2740 ilig aydı uktum munı ma ögün takı bir sözüm bar anı ay bu kün
2741 açığı negü teg kerek ay manga angar bütse begler yitürse nenge
2742 ağı kaznakı tutsa altun kümüş ol er başka iltse bu aymış yumuş

tvae .. ülgölitg] Bİ yalavaç ... algölsg (sahife kenarında endaz[eslık] ?) U²⁷³⁴ l/ognleft • haz } Ajg ... gagad bar Bg ve Cg
yagakda ... || 2735 eder edze || 2736 bifiade~l A.1? bidisr

XXXV.

ÖGDÖLMİŞ İLIGKE AÖNGİ NEGÜ TEG ER KEREKİN AYUR

2743 yanut birdi ögdülmiş ilig kutı sevüg neng bu altun kümüş can otı
2744 idi çın bütün ked kerek er köni köngül yaymasa ötrü tutsa munı
2745 negü tir eşitgil bu sartlar başı ajun tezigini nengke tegmiş kişi

B 204 274e C 154

2746 sevüg neng bu can canda yigrek sevüg kümüş altun ol canda kedrek sevüg
2747 itilmez köngölüg iter bu kümüş egilmez kişini eger bu kümüş
2748 kümüş körse yalnguk köngül tutmasa yaragay anı çın firişte tise
2749 kür er kördi altun özi yumşadı irig sözlüg urning sözi yumşadı
2750 közi tok kerek hem kılınçı bütün barı arta barsa küninge kutun
2751 öküş neng körü todmış erse közi yana korkar erse bayatka özi
2752 halal hem haram adrar erse aç a yarağug yaragsızni bilse seçe
2753 közi tok kişiler nenging edlemez bütün çın kişiler özin yiglemez
2754 kiçigde körü kalsa altun kümüş anıng suklukı bolmaz ança öküş
2755 özi korkar erse bayatka kalı bu er tutga şeksiz könilik yolu
2756 könilik mün ol barça edgü asıg bu asgı bile buldı mengü tatug
2757 köni bolsa yalnguk küni edgü ol küni edgü bolsa kutı mengü ol
2758 negü tir eşitgil bağırsak sözi bu söz işke tutğıl ay ajun tözi
2759 köngül til köni tut kılınçig bütün sanga kelge devlet bu dünya bütün
2760 köni boldung erse kutadğay küning selamet tirilgil sevinçin kulun
2761 bağırsak kerek hem odug sak tetig tetiglik bile er kılur ming itig
2762 uvutluğ kerek hem yime ög köngül uvutsuz kişide yırak tur töilgül

2763 uvut ol tıdıǵlı yaraǵsız işig uvut ol iter kılkı artak kişig
2764 bor içmekkerek hem özin tutǵuçı özin tutǵuçı er kutuǵ tapǵuçı

i bu bevit iki satır üzerinç yazılmaş j holmaz } Bg holmas ll 2755 korkar] • fanga] Bio f futǵa (satır altında er turga 5 ll 275ǵ
iti/l] Bn man uz ?) l buldı mengü j BH baidt mensrsS Cm hnlf/ı mnrr;; n vırı

2765 bor içse akılık kılur ol nengin kişike üler neng alumaz tengin
2766 bu işke aǵıçı saran edǵürek saranlık bile neng küdǵezǵü kerek
2767 baǵırsak tapuǵçı kör özkey bolur bu özkey tapuǵçı begin bay kılur
2768 baǵırsak kişi ol kişi ödrümi baǵırsaknı bek tut ay er ködrümi
2769 aǵıçı oduǵ bolsa iş artamaz sakıǵılg tutar neng özin örtemez
2770 öǵı bolsa yalnguk unıtmaz bolur sanu saknu işler yangılmaş bolur
2771 unıtǵan bolur körse öǵsüz kişi bu öǵsüz aǵıçı buzar öz işi
2772 tetiglik kerek kılsa türlüǵ sakış tetig bolmaǵınça kalı adrar iş
2773 bitigçi kerek uz kamuǵ hat bilir sakışıg bitigin küdǵezse kalır

C 156

2774 bitigçi küçlezǵü kiriş hem çıkng bitigin küdeǵü kamuǵ türlüǵ iş
2775 yıl ay öd bitise küni belǵülüy açuklug adırtlıǵ sanı belǵülüg

B 206

2776 sakış saklık cın bitig birle ol bitip kodsı sakış kapuǵ açtı yol
2777 Negü tir eşitgil baǵırsak kişi sakış birle bek tutgu işçi işi
2778 bitigsiz işig bek tutumaz köngül köngülke ısanma biti ay oǵul
2779 bitise kalır söz usansa barır usal bolsa işçi sakıšta ulır
2780 bilir bolsa tegme bu türlüǵ bitig anın saklasa ötrü kılsa itig
2781 sakıšta usansa kayu işçiler sakış birdükünde ulır baş çalar
2782 elig sakışın bilse artuk yete bırsısa öǵı köngli sakış tuta
2783 elig sakışında keçer erse sen kerek hendese sakışı tutsa sen
2784 körü barsa yınçke sakış hendese munı birle yir kök bolur ol sasa
2785 negü tir eşitgil ay bilge bǵü biliglig sözi bolsa aş teg yigü
2786 idi me batıg hendese sakışı anın teǵinür kör hakimler başı
2787 evin teg yarır bu yiti kat köküǵ adırttı seçim teg yir erse kaşı

] BB ve Cǵ nigü

: bu beyit iki satır üzerinç yazılmaş l fafumaz] QS fatumas ll 2779 ısa (satır altında unufset) j sakıfia] C? saktfda ll 2781 sakıšta
] Bfl a k ?) Cs saktfda ll 2782 sakifin . . . yefe] BJ . . . yete C10 sakışı . . .] Cn ilig { tince elig yazılmaş sonra taahih edilmiş) j
kerek hendesec j

2788 biliglig ukuşlug kerek kılkı tüz ukuşlug kişiler işi barça uz

C 157

2789 biliglig kişiler bolur cın köni köni kayda bolsa yaruyur küni
2790 ukuş bolmasa er özin tutnumaz bilig bolmasa er işin itnümez

B 207

2791 bolur kangı içre aǵıçı işi özin ked küdeǵü bu yanglıg kişi
2792 köngül til köni tutsa kılkı bütün angar tegmese ot yalını tütün

2793 közin ked küdezse tilin beklese ukuş birle arzu havag örklese
2794 közüin körse ötrü köngül arzular köngül arzu kolsa anı kim yngar
2795 köngül beg turur yiti endam öze begi başlasa budnı yügrür tüze
2796 idi yakşı aymış biliglig sözüg ay ersig küdezgil köngülüg közüg
2797 et öz yiti endam köngülke udar köngül birle yalnguk ağır yük yüder
2798 tükel sır bediz ol köngülsüz kişi köngülsüz kişi bilge atın yodar
2799 kerek elgi berk sak kereksiz akı saçılmasa ötrü agı kaznakı
2800 akılık idi ked anı kodmağu kişi nengi birle akı bolmağu
2801 satığçı kerek bilse türlüg satıg satığ bilmese er kılumaz asıg

C 158

2802 kamuğ neng tavarıg biliglig kerek ağrın uçuzun ukuğlı kerek
2803 bilir bolsa kıymet ol arsıkmasa satıgda tavngda neng alsıkmasa
2804 alımka birimke ongay bolsa öz uluğka kiçigke süçig tutsa söz
2805 negü ötnü alsa yana birse terk angar birgeler neng kaçan kolsa terk
2806 satıgka ongay bolsa kılkı köni angar eksümez neng kereklig küni
2807 kalı birse begler er atka açıg tegürse anı bolmasa yüzde eığ
2808 açığ tıdsa işçi er at köngli sır er at köngli sına alır begke kir
2809 negü tir eşitgil akılar başı köngülke alıngıl ay çırguy kişi
2810 severig sevügsüz kılayın tise tilin ayğu nengni tıdıp birmese
2811 ayıp birmegü neng tilin aymagu tilin aydıng erse anı tıdmagu
2812 sözün kıysa begler umınç kötrülür umınç kitti erse nenging kotrular
2813 odug sak kerek ked kereksiz azak azak bolsa işçi bolur iş uzak
2814 bu beglerke tapnur tapuğçı kamuğ mungadıp kelip tuttu tapğun kapug
2815 mungadsa tapuğçı elig tarlıkın begi eştip ıdsa açığ yarlığın
2816 uzatsa ağıçı bu nengr birmese mungadmış tapuğçı tönğülgey basa

C 159

2817 kerekinde bulsa kişi öz mungı yam erse yanganča bolur ol tengi
2818 negü tir eşitgil bu kökçın sanga mungadmış munginga yara ay tonga
2819 tilemişte bulsa tilegli nergin yanut kılsa bolmaz canında öngin
2820 kerek ödte bir yam yanganča bolur kamuğ nengke yangzağ munu bu tengin

B 209

2821 bu yanglığ kişi bulsa emdi ilig ukuşlug biliglig uvutlug silig
2822 angar birse bolğay agı kaznakı inansa yarağay küdezse hakı
ILIG SUALt ÖGDÜLMİŞKE
2823 ilig aydı uktum yaruttung mini takı bir sözüm bar ayu bir anı
2824 ayak tirkı başlar bu aş başçısı negü teg kerek ayğıl aş işçisi
2825 siziksiz yise beg anıngdın aşig inansa angar beg küdezse başıg
3826 idi ters turur bu aş içgü yigü siziklig kişidin yise ay бүгү
2827 munı ma ayu birgil emdi manga bileyin ukayın ay ersig tonga
5GDÜLMİŞ İLİGKE AŞ BAŞÇI İJTAN SALAR NEGÜ TEG KEREKtN AYUR
2828 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig bu işke bütün er kerek ked silig
2829 kişide talusı köni çın kişi
ödürgü angar birgrü aş suv işi
2830 bu işke idi çın bütün er tile bağırsak tapuğsak uvutu bile

2831 bağırsak tapuğçı bütün çın kişi beginge yuluglar et öz can başı
2832 boguzdın bolur barça begke hatar işin kılşa aşçı anı kim yeter
2833 kamuğ yirde begler küdezgü özin yigü içgüde açğu saklık közin

B 210

2834 budun başlar erke bolur ming yağı yağı bolsa kimke yadıqlıg ağı
2835 bütün çın bışığ bolmasa bu kişi hatarlıg bolur aştı begler işi
2836 mutvgar kieki eski tapuğçı kerek açını sücünü aşın birse terk
2837 telim tapğı erse öküş emgegi angar bütse bolğay açınmış begi
2838 negü tir eşitgil kişi edgrüsi kalı tenglemiş teg ukuş belgüsi
2839 kayu nengke emgek katılşa öküş sevüg boldı ol neng kamuğda küsüş
2840 kayu nengke ıdsa tiriglik kişi sevüg boldı ol neng sevüg can tuşı
2841 tiriglik isiz ermez emgek isiz bu emgekke birmez tiriglik isiz
2842 tiriglik barır er açımaz tilin yava bolsa emgek açır kiç yılın
2843 közi tok kerek ked yime köngli bay anglık kerek hem yüzi körki ay
2844 sakınuk kerek din şeriat bilir bu mundag kişidin bütünlük kelir

C 161

2845 arıg boldı begler tadısı özi arıg bolmasa aş kaçan yir kozi
2846 arıg bolsa aşçı arıg aş birür arıg bolsa aş suv seve ked yılür
2847 közi suk kişi aşka sukluk kılur elig tegrür aşka aşığ artatur
2848 közi suk kişining kılınçı yig ol kılınç yiglik erke tengsiz ig ol
2849 neçe me bütün çın er erse köni amtSgda bütün çın özüng bil munı
2850 bütün tutgu barça kişig çın bışığ özüg ked sakingu küdezgü başığ
2851 inungar mengzetü keldi emdi bu söz unitma bu sözni aya edgü öz
2852 kamuğnı bütün tut küdezgil özüng Özüngke bağırsak sening öz közung
2853 kamuğda ‘azizrek bu canıng ‘aziz ‘aziz canını bek tut uzatma sözüng
2854 yüzi körki körklüg kerek kılkı uz yılüg bolsa bodluğ tili köngli tüz
2855 bu körklüg kişi közke körnür arıg arıg bolmasa aş boguzka kang
2856 anglıkını sevmiş turur bir bayat arıglik bile er bulur edgü at
2857 arıglikını barça kişiler tiler arıg bolsa aş suv kişi arzular
2858 yirak tutgu aştı arıgsız kişi arıgsız kişining arıgsız işi
2859 könilik kerek hçın bülün çın kılık köni bolmasa er tüzümez yorık
2860 kalı egri bolsa bu aş başçısı kamuğ egri boldı anıng işçisi
2861 yumıtsa kalın yig bu aş oğrısı kaçan körki kelgey begi tirkisi
2862 könilik kerek erke edgü kılınç anın bulsa ötrü tilemiş sevinç
2863 negü tir eşitgil köni kılklığ er köni kılkı bolsa aiun bütürü yir
2864 köni kayda bolsa kutadur küni tünermez küni er yorısa köni
2865 hiyanet kayu yirde ursa adak asıg birgü barça kaçar ked yırak
2866 hiyanet kişi kayda sunsa elig tengiz erse suglur kuritur ying
2867 bağırsak kerek ked begini sever uvutluğ kerek ked özini yıgar
2868 ukuşlug kerek hem biliglig kerek ödi bolsa aşka iriklig kerek
2869 törüçe yorısa tapuğ kılşa öz kirürde çıkarda köni tutsa köz
2870 ukuş işke tutsa küdezse özin bilig işke tutsa tıdusa közin
2871 vefa kılşa begke tilep edgü at ol at birle edgü kalır mengü at
2872 ukuşlug kişiler at edgü kolar biliglig kişiler inançlıg bolur

2873 ukuşlug kişidin kişilik kelür biliglig kişüer kişisi bolur

2874 negü tir eşitgil ukuşlug kişi ukuşlug kişi ol kişide başı

C 163

2875 ukuşlug vefalıg kişi tüzünü yuluğlar kişike kamuğ özini

2876 angsız cefalıg kılınçı otun kalı aydı erser kıyar sözini

2877 munu aydım emdi ay ilig kişi bu yanglıg kerek bolsa aşçı başı

B 213

2878 kirip ötrü tirki ayak başlasa anıngdın begi aş siziksiz yise

2879 bu erdi ay ilig özüm bilmişin ayu birdim emdi köngül bulmuşın

ILIG SUĞALı ÖGDÜLMİŞKE

2880 ilig aydı uktum eşittim munı takı bir sözüm bar ayu bir anı

2881 manga aygıl emdi idişçi başı negü teg kerek kılsa içgü işi

2882 mansa aügar beg ne köngli bütüp alıp içse içgü anı çın tutup

XXXVU.

ÖGDÜLMİŞ 1UGKE İDtŞEI BAŞI NEGÜ TEG KEREKİN AYUR

2883 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig mungar ma idi ked yetürsü bilig

2884 öz igdiş kerek ked sınamış yılın köngül basmış erse könitmiş yolın

2885 bütün çın bağırsak közi köngli tok köni bolsa kılkı mesel atgu ok

2886 anın ötrü bolsa idiş tutğuçı yarağay bu ieke yetilgey küçi

C 1M

2887 kamuğ türlüğ otlar idişçi tutar güvariş ya ma'cun ya çurnı katar

2888 telim türlüğ otlar anıngda bolur yigü yangağu ot ya içgü kolur

2889 kuruğ öl yimiş tut ya içgü süçig anıngdın bolur bu boğuzka keçig

2890 boguzdın bolur barça begke hatar boguz tatğı aşçı idişçi tutar

2891 bu aşçı idişçi bütün bolmasa idi sarp bolur begke içse yise

2892 negü tir eşit ay biliglig büğü boguz ked küdezgü aş akru yigrü

2893 boğuzuğ küdezse başınga asıg aşig az yise bu agızka tatıg

2894 öküş kördüm erni yava kıldı baş küdezmedi bogzın kovı kıldı yaş

2895 boğuzdın kirür ig kişike kemi boğnzdın bolur hem angar ot emi

2896 ukuşlug kerek hem bilig ked bilir ukuşlug kieidin kişilik kelir

2897 isizke katılmaz ukuşlug kişi bütün çın bolur bu biliglig işi

2898 köni ermese küygey erdi ulun köni turmasa kör bolur er bulun

2899 köni bol sen iş kıl ay ersig begim könilikte taştın yok ermiş yigim

Bi3 öl (ıkı v ile) l keçig] B13 kiçig Cg keçig le bn beyit iki satır üzerinç yazılmış l idişçi] Cg idifei (eı aonredaı»

]i 2891 idifei] CQ ıdifei ı idi] Bı ıdi Cg id 1l iSei negü] B; ve C? nigü fe] Cfı küde(z)se l bu] Cg er

ie bu beytin 1. mısraı ile 2895. beytin 2. mısraı yerlerini değıştirmiştir. 2. tedi boğzın kslimeleri ile doğru başlandıngı halde

devamı alttaki satır ile r; aail dojrırusu 2895. beytin sonunda bulunmaktadır j yava ... bcf] Bı

JtJ 1

2900 idişçi başı ked kuyug er kerek köni tutsa ötrü köngül ög yürek

2901 könilik öze işlese iş bütün yakurmasa özke yarağsız otun

C 165

2902 bile katsa egü köriüp özi beklese kodsı tamğa urup

2903 yigü içgü katmış kamuğ otlarığ öz elgi bile katsa tutsa ang
2904 kuruğ öl yimiş ya culengbin cylaş özi katgu tutgu bu barça şerab
2905 açını süçinü bağırsaklığın idişin küdezse ötese hakın

B 215

2906 kirür otrü emgek begi tapğinga ol emgek tusulur kulı aşğinga
2907 kayu nengke kirse kiei emgeki uş ol nengde boldı canının köki
2908 mungar mengzetü sözledi söz silig siligler sözi körse barça bilig
2909 kayu nengke kirse kişi emgeki sevüg boldı ol neng sevüg can köki
2910 kişi emgek ıdsı tiriglik ıdıp anı sevgü yüdü yüdürsä yüki
2911 bu yanglıg bulunsa idişçi başı angar birse bolgay idişçi işi

302 303

2912 bu işke munı teg silig er kerek muning tapğı körki yarutsa yürek
2913 muningda basakı bu boşğutları sakalsız kerek barça körki yarı
3914 yalıng yüzlüg oğlan tolun teg yüzi bodı tal kara saç bediz teg özi
2915 bili bolsa yılmık yana yarı king örüng bolsa kırtış kızıl kızğu eng
2916 Yaşıl kök sarıg al ağı ton kedip aşığ kötürse yaraşur yorıp
2917 sakalsız kerek bu idişçi arıg küdezilse içgüde kıl tü yamıg
2918 idişte tü bolsa yaraşsız bolur tü aş suvka tüşe tatıgsız bolur
2919 munın aydı bolğay bilig birgüçi sakalsız kerek tip idiş tutğuçı
2920 idişçi arıg bolsa körklüg yüzi anıngdın singer içse içgü kozi
2921 negü tutsa körklüg kişi kılkı uz yaraşur alır kör bu can ülgı köz
2922 negü tir eşitgil bu beyt ayğuçı eşitgil munı sen aya bilgüçi
2923 yüzi körki körklüg kerek kılkı uz negü tutsa andın tamar barça tüz
2924 karın açmış erke yüzi körse aş usup suvsamışka körüp kangusuz
2925 idişçi başı kör uş andağ kerek idiş tutğuçılar bu mundağ kerek
2926 ınansa angar ötrü begler bütüp yakın tutsa bolgay bütün çın tutup
2927 ay ilig kaç işke er ödrüm tile bağırsak közi tok uvutı bile
2928 birisi yalavaç bitigçi biri takı bir idişçi kör aşçı biri
2929 bularıg idi ked talula birin kalı tuşsa tengsiz ökünme yarın

C 167

2930 yalavaç bitigçi kah bolsa yig anıng yası ilke tokır ay tetig
2931 idişçi ya aşçı yig erse kalı anıng yası can kör tiriglik ulı
2932 katıgıan ay ilig bu bir kaç kişig talulayu ödrü tutuzgıl işig
2933 yana aydı ögdülmüş ilig kutı bedük boldı begler işi teg atı
2834 bedük işte tengsiz baş agng bolur baş ağrıg kötürmeşe beglik kalur
2935 negü tir eşitgil kingeşçi öge kingeşte töker begke yünçü üge
2936 aya beg erej kolma emgek kötür erej birle emgek adakşu yatur
2937 beg emgep il itse budun şük bayur bayusa budun beg tileki bolur
2938 sevinme keğ artuk erejlig kişi bolur ahır emgek erejke tuşı
2939 neçe me bu aşçı idişçi sanga bütün erse artuk ay ersig tonga
2940 olarda bağırsak özüngke özüng adın bolmagay sen uzatma sözüng
2941 negü tir eşitgil öge buyrukı unitma munı sen bitı hem okı
2942 sevüg can özele iminde imin kolup bulmadım men özümde öngin
2943 katıgıan küdezgil katıg tut anı kalı bardı erse tileme emin

2944 Ayıtmışnı aydım ay ilig kutı negü teg kerekin emi hem otı
2945 bu yanglıg kişi birle begler bedür yağı boynı yençer kü çavın ıdur
2946 munu sözledim men senga belgölüg takı bir sözüm bar adın ülgölüg
2947 ilig tınglar erse anı sözleyin yok erse bu sözni özüm kizleyin

ILIG SLPALI ÖGDÜLMİŞKE

2948 yanut birdi ilig ayur ay bögü negü ol manga ay sözüng sözlegü
2949 seningdin eşitgü kerek barça söz biligke tengiz sen ukuşka ögüz

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ıLIGKE

2950 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig iligdin tegir ilke türlüg bilig

B 218

2951 iligke ötündüm tapuğçı yolu negü teg tapingu beginge kulı
2952 yime bilgü begler tapuğçı kulin negü teg açingu tapınsa yılın
2953 neçe beg hakı erse kullar öze yime kul hakı yokmu begler öze
2954 beg hakın körse kullar turup kerek kul hakın körse tapğın körüp
2955 tapuğçı tapug kılssa dünya üçün kalı bulmasa dünya emger küçün

ILIG SLPALI ÖGDÖLMİŞKE

2956 ilig aydı keldür manga ay aç negü ol tapuğçı hakı ay seçe

XXXVUI.

ÖGDÜLMİŞ ıLIGKE TAPUĞEILAR HAKI BEGLER ÖZE NEGÜ TEG ERDÜKIN AYUR

C 169

2957 bu ögdülmiş aydı bu begler öze tapuğçı hakı bar tapuğda oza
2958 eng aşnu yigü içgü birgü kerek tapingu itiglerin itgü kerek
2959 tapuğ kılmak emgek katıg iş bolur munı bilse begler tapuğ yiş kılur
2960 et öz can yuluglar tapuğ kılguçı tiler beg sevinçi bu kul bolguçı
2961 isig tumlıg aç tok yadağ hem yalıng kıl ç baldu ok yir ay illg biling
2962 kidin öngdün ong sol bolur bu turup begin inçke tegrür bu emgek körüp
2963 yağıka bu öngdün bolur bek tolum tiriglik tiler begke özke ölüm

B 219

2964 bu yanglıg beining sevinçin tilep özin emgetür tünni künke ulap
2965 bu tapğı üçün beg ötegü hakın anı edgü tutğu bağırsaklıkın
2966 negü tir eşitgil uç ordu hanı budunda talusı kişide çını
2967 aya beg boluğlı budunka ulug bedüt edgü tutğıl tapuğçı kuluğ
2968 tapuğçı bile begler elgi uzar tapuğçı bile erklig il kend tüzer
2969 neçe beg uluğ bolsa aşlı bedük tapuğçı bile boldı atı bedük
2970 ay ilig kişilik mürüvvet bolur mürüvvet kişike tarikat bolur
2971 mürüvvet tarikat bu ol belgölüg kişi emgeki bilse kılssa ülüg

C 170

2972 tapuğçı kapuğda umınçka turur umınç birmese beg mürüvvet barur
2973 körü barğu begler tapuğçı neçe tusulur neçe ol tusulmaz neçe
2974 tusulur tenginçe açingu kerek tapınmış tengi hak tegürgü kerek
2975 kişi yılmıda inga ermez ay beg munı tenglese iş bolur ülgü teg
2976 boğuz todrur aşnu kişi yılmıning basa asgı kötrür bu yalnguk anıng
2977 açığ birse begler tilin edgü söz tapuğçı yuluğlar beginge et öz
2978 isinür tapuğçı bağırsak bolur özin emgetür beg sevinçin kolar

2979 mungar mengzetü sözlemiş söz tetig bilig birle yalnguk uzatur elig
2980 kişi edgölükke sevüg can birür bir edgü yanutı on edgü kılur
2981 asıg bolsa yalnguk özin kul kılur angar kul bolur özke emgek urur
2982 tapuğka köni birgü edgü açığ yalıngnı bütürgü todurğu açığ
2983 negü beg bolur ol ay ilig kutı kitermese kuldın çıgaylık atı
2984 negü tir eşitgil avueğa sözi avueğa sözi ol yigitler közi
2985 kişi emgek ıdsa kişi yurninga yanutı kişilik kılur orninga
2986 kişi emgeki bilmegüçi kişi kişi tip atamağu yılkı tuşı
2987 iki türölüg ol bu tapuğ kılğuçı biri boş biri kul umın tutguçi
2988 bu kul kendü erksiz tapuğçı bolur tapug kılmasa begde berge bulur

Inauk] Bi3 yalnguk Cs yungluk Il 2978 isinür] Cs ısinür | sevinçin] Cs 79 tetig] Bı tetig (t noktasız) Cy bflig | yalriauk] Bi
yalnguk Cy gangluk Lı k. Bde ciztriler ve Cde avrı satırda sir sozü ile avırt pdılmütir

2989 boşug kör bu tapnur özin kul kılıp munıng emgekin yulgu tapgın bilip
2990 boş azad kişi barça edyü kulı bularka aa birgü edgü yolu
2991 boşuğ kul bile tutsa bolmaz bu tüz boşuğ boş tengi tut kuluğ kulea üz
2992 bu begler kapuğı erej kapğı ol erej kapğı tutmak özüng asğı ol
2993 tapuğçı bayusa beg atı bolur bu atı du’a birle mengü kalur

B 221

2994 Ay ilig tapuğçı bile beg mesel satıgçı osuğluğ bolur ın tükel
2995 satıgçı birür neng angar mün sanı alıglı alır ilde evrer anı
2996 yıl ay kün tükese asıg yumdarur yüz utru ulaşur öz asğı alur
2997 mungar mengzer emdi tapuğçı kişi begi birle ortuk sakışlığ işi
2998 begi neng birür kulka edgü sözüün tapuğçı et öz birle tapnur özüün
2999 urur can yuluğlap tapuğçı kılıç anıng asğı il kend uluşlar erin
3000 yağı boynı yençer hazine urur tilek arzu ni ‘met ulaşu kelür

C 172

3001 barça asıg sanı boldı tegim asıg kılğuçığ edgü tutğu begim
3002 negü tir eşitgil bu sartlar başı öz asğın tilep dünya kezgen kişi
3003 asıg lıg kul erse oğulda yakın asıgsız ogulnı yağı bil sakın
3004 kamuğ teprenigli asıg ka yorır asıg bolmasa aveı evde karır
3005 er at boldı begler kanatı yügi kanatsız kuş uemaz ay begler begi
3006 er at birle begler küçi belgürer er at birle begler tügünler yörer
3007 yumıtsa kayu begke ersig eren ajunka bu beg boldı şahjb kıran
3008 kayu begde erdem yumıtsa tükel angar ynlur arzu ne kolsa tükel

22

3009 ajunıka erdem kerek ming tümen bu erdem bile yir ajunçı cihan
3010 uçuz tutma erdemni ögren oğul bu erdem yorıkı örüng kuş teg ol
3011 örüng kuş kutı teg bu erdem kutı yorı kuş atağıl sen erdem atı
3012 negü tir eşitgil örüng başlıg er ajunug karıtmış uzun yaşlıg er
3013 bilig erdem ögren ağır tut anı ağır kılğay ahır ol erdem sini
3014 bilig bil ukuş uk yorıma yava ödi kelse edgü birür ol küni

ü] BQ ve Ca nigü | asğın tilep] BS ı tiler Cg asğı t. İl 3003 asıglıg] Cs l avel evde] BH avel ivde Cı avel evde İl 3005 açmaz

begi] Bİ2 açmas

İLİG SUALI ÖGDÜLMİŞKE

3015 bu sözler eşitti sevindi ilig ayur ay ukuşlug uruğı silig

C 173

3016 idi yakşı urdung kişilik ulı bu ol çın vefalıg kişiler yolu

3017 budun erki boldı mening bu özüm uzun boldı elgim yorık til sözüm

3018 küvenmez men emdi bu beglik bulup öz inelik tilep me tiriglik bulup

3019 tilekim bu ol kim manga kelgüçi bayusa meningdin bedüse küçi

3020 bu begler sevinçi yarınkı asıg du'a tap manga edgü atın yanıg

3021 bu barı hazine bu altun kümüş er atka ülegüke tirdim öküş

3022 kişike birür men tilep edgü at dıra artsu atım yontsu bayat

3023 tilekim bu ol kiın manga tapğuçı bayup kalsa minde kidin kalğuçı

B 223

3024 özüm köçse barsa kalır bu budun du'a birle tapsa manga ol ödün

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

3025 yanut birdi ögdülmüş aydı ilig yetürdi bu işke tükel ög bilig

3026 ölügli kişike negü bar adın meger edgü atı yorısa kidin

3027 bu dünya tilese ülegü kümüş kalı 'ukbi kolsa bu ol hem yuluş

3028 Bu altun kümüşüg üle ay ilig kayu il tilese yetilgey elig

3029 negü tir eşitgil bögü beg tili bu beglik işinge ol urmuş ulı

3030 ülegü neng er tutgu begler kalın kaçan kolsa tutğay yağısı ilin

3031 hazine nerek köp er at eok kerek begi bay kereksiz budun tok kerek

3032 er at bolsa begler ili eksümez er at bolmasa beg ilin kiç yimez

3033 er at bolsa begdin sevinçlig yaruk kayu il tilese bulur beg anuk

3034 akı bolsa elgi ajun begleri ikigü ajunnung bu buldı törü

3035 negü tir eşitgil biliglig tilin saranlık bile beg yiyümez ilin

3036 iki neng karıştı yakışmaz kaçar saranka yağumaz akng berk kuçar

3037 sarandın kaçar barça erdemlig er akıka yumıtur tilek arzu yir

3038 saranlık bile boldı beglik yağı saranka kopar tegme yirde çoğı

] Bİ ve Cı4 nigS ll 30»8 kumnfug] Bg kSmaşSng l elig] Cıa ilig ll 3»29 17 niga ll 3030 er] Bg gr ll 3032 ili eksemez] Bİo i.

eksümes Cg engi e.

3039 adın iki neng ol bu il tutrukı birisi sav altun kılıç bir takı

3040 akılık bile beklegü ol ilig akılık bile beg bedür ay ilig

3041 kür alp er kötürse yaşın teg temür azıglıg erenlerde teşlür tamur

3042 sav altun bile bertse begler elig kılıçsız tili birle evrer ilig

3043 bu iki bile itgü uş bu ilig bu iki bile er bedür ay ilig

3044 sav altun yazar ol tögülmüş kişig sav altun iter ol buzulmuş işig

C 175

3045 kayda erse kümüş anda ol kümüş kayda erse kılıç tuttu yol

3046 aya beg kümüş saç tirilsü ked er kümüş yığsa saçlur kılıçlıg kur er

3047 kılıçlıg kür er kör kümüşke tutuğ yumıtmış sav altun kılıçka yuluğ
3048 saran beg tirer neng hazine urur akı beg kılıç birle artlap alur
3049 bu yanglıg turur bu ajun öngdisi saranka söküşü akı ögdisi
3050 sözün kesti ögdülmiş öpti ying iligke du'a kıldı ögdi bing

İLİĞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKT

3051 bu sözler eşitti sevindi ilig du'a kıldı rabka kötürdi elig
3052 bağır sak inangu idim katıgılık yuinde sngingu idim
3053 seningde adın yok yülekim manga küvençim sen ök sen umınçım sanga
3054 kayu edgü kaldı manga kılmağing negü arzu kaldı manga birmeding
3055 neteg tapnuğay men bu ol çın sözüm aya mengü mungsuz bu mungluğ özüm
3056 seningdin kolur men basut küç bile köni yol öze tut mini sen yüle
3057 kamuğ edgülıkte takı artukı bu ögdülmiş ol emdi könglüm tokı
3058 munı birding emdi manga sen ata kılur men munıng şükri yüz ming kata
3059 et öz can yuluğlay mening işime du'a arturur bu keçer yaşıma
3060 manga küç bir emdi öteyin hakın sevin sü manga bolsu köngli yakın
3061 yana aydı ilig ay ögdülmiş ukuşlug biliglig sini ögmişe
3062 Ukuşlug tilese ukuş sen tükel
biliglig tilese bilig sen kemal
3063 inançlıg bağır sak bütün sen silig könilik bile sen kötürdüng elig
3064 tapınding açıgda aşundı tapuğ tapuğ kalmadı sen yetürdüng kamuğ
3065 meningdin kerek emdi edgü yanut sanga hak öteyin tiriglik anut
3066 neteg kim sevindi seningdin köngül bayat birsü andağ sevine ay oğul

B 226

3067 sözüg kesti ilig serindi turu yir öpti tapuğçısı koptı örü
3068 turup çıktı andın sevinçligf bolup atın mindi keldi evinge turup
3069 kıyksız keçe tangda kıldı tapuğ yaradı tapuğ açtı devlet kapug
3070 tirildi ögi hem koyuldı bilig bolu birdi evren uzadı elig
3071 negü tir eşitgil kutı belgülig kutı birle ilde çavıkmış külig
3072 kiming birle devlet yaraşa kelip başın kökke tegrür yokaru kılıp
3073 kelü birse devlet yumıtsa bu neng kişi köngli tirlür bolur kızğu eng

C 177

3074 mungar mengzetü aydı kökçin sanga bu söz yakşı tıngla ay ersig tonga
3075 kiming bolsa devlet uzadı elig kamuğ tetrüsi ong sözi ög bilig
3076 ajun feylesufı nengi bolmasa neçe tıldam erse kişedi tilig
3077 bu yanglıg turur bu ajun öngdüsi yayığ dünya devlet çavıkar küsi
3078 yavuzka yüz ursa yüzi suvlanur kiçigke köz açsa bedüklük bulur
3079 tegir erse kimke bu devlet kelip tüzer ie taşını bu barça itip
3080 kalı kelse keldrür kamuğ arzular ajunda çavıkar atı belgürer
3081 kalı barsa iltür bu keldürmişin yağız yirke ildrür kötürmiş başın
3082 aya ög köngüllüg ukuşlug oduğ ayı sevme dünya tokığay yoduğ
3083 neng bu karangku tüneng orun süzüük mengü ilke aşungıl burun
3084 tünek ol bu dünya kötürgil köngül ediz ordu il kol sen amrul amul
3085 negü tir eşitgil ay köngli süzüük kamuğ iş içinde ay köngli tüzük
3086 ay himmet idisi ajun kol talu talu koldaçı er kutı top tolu

3087 keçer dünya kodğıl tile ‘ukbini kodu birmese dünya kodğay sini
3088 cefaçı bu dünya cefa kıl angar cefa kılsa ötrü yanaşur sangar
3089 aya yolda azmış başı tezgünük ayı sevme dünyağ tüpi ol üyük

C 178

3090 üyükke kingli üyüldi kodı örü kelmedi ol sevinç bulmadı
3091 örü tangıl özni üyüktin kutul özünğ kullukın sen tapuğ birle yul
3092 yana yangıl emdi tilek birge öz tiling evre yandur turu kaldı söz

B 228

3093 köngül tüzdi ilig kör anda naru budunka birü turdı edgü törü
3094 budun inçke tegdi turuk semridi severi bedüdi yağı yavırdı
3095 keçürdi küvençin sevinçin küni ajunka yadıldı atı çav üni
3096 tirildi bir ança yorıdı bu yangböri toklı birle kozı boldı teng

İLG SUĞALİ ÖGDÜLMİŞKE

3097 ilig bir kün oldrup kör ögdülmüşig okıdı ayıttı keçer kün işig
3098 negü teg keçer kün ay ögdülmüş ay çığaymu telim boldı ilde ya bay
3099 il içre negü bar yarağsız yavuz budun hali açğıl manga örtme söz
3100 budun tillerinde negü söz yorır söküsmü telimrek ya ögdi kelir
3101 münümmü öküşrek azu erdemim ayu bir manga sen kılayın emim

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLGİKE

3102 yanut birdi ögdülmüş aydı ilig tilek keldi tuttu tegürdi elig
3103 ilig devletinde itildi ajun sakınç kışğa boldı sevinçler uzun
3104 bayadı budun inçke tegdi yatur uluş kend bezendi köngül yilkütür
3105 erej birle erter budun künleri sevinçin keçer kör bütün tünleri
3106 tilin sözledi barça edgü sena du’a birle tınmaz tınığlı tına
3107 törü suv teg ol küç kör ot teg yoduğ süzük suv akıttıg udıttı otug
3108 törü tüz yorıttıg itildi ajun kim erse küçek ilde körmez közüin
3109 ay ilig üç iştin tegir küç basınç biri beg usal bolsa tegse irüng
3110 ikinci basınçak budun başlar er üçünçi suk erse budun bağı yir
3111 seningde yok çındı bu üçte biri kayudın tegir ilke küçkey eri
3112 ay edgü törüüüg arıg beg silig bayat birdi erdem sanga ög bilig
3113 özünğ buldı tevfik kamug edgüke
budun todtı bütti yigü kedgüke
3114 şükür kıl bayatka tapuğ kıl sevin erej kıl bir ança sen inçin avın
3115 taşırtın negü tuşsa yangluk yazuk munu men yügürdeçi kul men anuk
3116 şükür kıldı artuk sevindi ilig sena kıldı rabka kötürdi elig
3117 ayur ay bağırsak idim sen ulug ağır kıldınğ ilde bu yunçığ kuluğ
3118 tegürdüng manga sen kamuğ edgölük munıng şükri boynum öze boldı yük

C180

3119 Bu şükruğ kaçan kılğa özüm yete munıng şükri mindin sanga sen öte

İLG SUALI ÖGDÜLMİŞKE

3120 yana aydı ilig ay ögdülmüşim bayat fazlı erdi sini bulmuşım

B 230

3121 sebab sen sen emdi kamuğ edgüke küçüg tıdğuka hem törü birgüke
3122 bayat birdi emdi kamuğ edgölük sini birdi artuk adın on ülük

3123 neçe beg katıglansa yalnuz özün bolu birmese kul itümez uzun
3124 beg içtin bolur körgü taştın közi bağırsak kulı ol közi hem sözi
3125 közüüm sen tilim sen elim sen manga anın edgü boldı atım ay tonga
3126 negü tir eşit emdi hakan tili ajun başlamış bütrü basmış ili
3127 bağırsak kuuğ bulsa begler tilep anı tutğu altun kümüşke kalap
3128 köni çın kişi bulsa begler bütün özi inçke tegdi tirildi kutun
3129 tapuğçı talusı bağırsak bolur bağırsak tapuğçı tilep kim bulur
3130 bağırsak yok erse ajunda talu kişilik kaçan turğay erdi tolu
3131 esirker men emdi ay ögdülmiş bir ök sen atangdın manga kalmışa
3132 takı bir bar erse sini teg adın uda birgey erdi kör öngdün kidin
3133 bir ök sen manga kör ay kılkı köni sini öz yitürse adın bir kanı
3134 bu yalnuzlukunga özüm eyemenür takı bir iş erse sanga ay unur
3135 sanga tegmegey erdi emgek öküş manga ma du'a teggey erdi ülüş
3136 tile barmu körgil kadaşlar ara sanga udğu teg bir ayıtğıl köre

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

3137 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig esen bolsu işke yetilgey elig
3143

3138 erejlensü ilig tuçı inçrünü tilek arzu kelsü özi tınçrunu
3139 mening emgerimke ilip altunı ağır kılması köngli tutsu köni
3140 manga tegse emgek erej me tegir erej birle emgek yanaşu yorır
3141 kalı il işinge tusulğu kişi tiler erse ilig budun il başı
3142 negü tir eşitgil ay ilçi bögü bögülep kılur ilçi künde ögü
3143 öküş bolsa ilke basutçı tile il itlür bedük beg yatıp yir küle
3144 telim bolsa ilde tusulur tetig begig inçke tegrür kılur bu itig
3145 yok ermez kadaşlar ara bar mening bu yanglığ kişi bilgi artuk anıng
3146 kamug erdemi bar sakınuk oduğ kayu işke tegse bodur tü bodug
3147 kılınçı köni atı odğurmuş ol kamuğ edgülükke elig urmuş ol
3148 velikin evürdi bu dünyada yüz turup tağka kirdi köngül kıldı tüz
3149 bayat tapğı birle özin emgetür tapuğ birle yazuk igin emletür

3139 ilig] CJ İLİG II 3140 erej] Be erej (satır altında devlef) 3141 C de bu beyit iki satır üzerinç yazılmış | kışı] Cğ kışig tilek
... başı (b noktasız) Cıo ... ilig bedük il işig II 3142 negü ögö.] Bs ögü (sahife kenarında yahfi) II 3143 tile] Bg tile (t n

3150 Meningde yüz üsteng anıng erdemi budunda talusı kiği ködrümi
3151 mini birle bolsa mening ol kadaş kamug işke bolğay anıng bilgi baş
3152 ilig altunı tiriga köngli bütüp sevinçin tirilgey ajunuğ tutup

İLİG SLPALİ ÖGDÜLMİŞKE

3153 ilig aydı arzum tilekim bu ol anı bulsa ötrü tayanğay köngül
3154 negü teg kılur sen bu işke itigmanga yakru bir sen anı ay tetig
3155 negü teg okılım anı ay berü kimi ıdsa bolğay okıtçı naru
3156 bitigmü kerek ya söz ıdsa tilin yaragı negü teg sen andag kılın

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İUGKE

3157 yanut birdi ögdülmiş aydı bu söz ayıtmışka ilig cevab kıldı öz
3158 kadaşım barını ötündi özüm kelirmü ya kelmez açılmaz sözüm

3159 kalı kelse edgü ağırladı söz apang kelmese bolğa yarlıg uçuz

3160 sırlıgaymu erki ilig altını ilengeymü erki manga ol köni

ILIG CEVAHI (K.DOI.MIŞKR

3161 İlig aydı men söz aytım sanga

sen öz bilmişing sözni ayding manga

B 233

3162 okı kelse kelgey kalı kelmese negüke ilengü sözüm tutmasa

3163 sen ögdüng aning türlüğ erdemlerin ol erdem üçün men tiler men erin

3164 biliglig ukuşlug tidüküng üçün anı arzuladım havaka öçün

C 183

3165 biliglig ukuşlug kişi ol kişi aningda naru barça yılkı tuşı

3166 biliglig ukuşlug bilir bilse iş biliglig ukuşlug kılur kılsa iş

3167 mungar mengzer emdi bu söz belgülüg eşitgil munı sen ay ersig külüg

3168 bilig birle yazlur kamuğ ters tügün bilig bil ukuş uk tirilgil ögün

3169 bilig işke tutıl takı til köni takı ögrenü tur usanma bu kün

3170 manga yalnguz ermez anıngdın asıg sanga ma kadaştın asıg hem tatıg

3171 kadaşlıg bolur sen kerek bu kadaş kadaş bolmasa tutğu erke adaş

3172 idi yakşı aymış kör ilçi başı kamuğda küçi bek kadaşlıg kişi

3173 kadaşlıg kişi küsi çavı bedük adaşlıg kişi atı savı bedük

3174 kadaşing yok erse yorı tut adaş adaş edgü bolsa bu boldı kadaş

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

3175 yanut birdi ögdülmiş ilig kutı anı çın tilese iteyin otı

3176 ilig yarlıkasa barayın özüm okıyın anı men açayın sözüm

3177 tilin sözleyin men tükel türlüğün biligdin ukuştın söz ödrüp ögün

3178 ilig me bitisü öz elgin bitig okısu ilig yarlıgın ol tetig

3179 manga bütsü mindin tiyü bilmesü yime yarlıg eştip kite turmasu

3180 neçe me özüm sözlese söz tilin ilig yarlıgı bu bitig söz adın

3181 negü tir eşitgil ay aşlı ağı kara könglin avlar begi yarlıgı

3182 takı yakşı aymış biliglig özi

tügülmüş köngülün yazar beg sözi

3183 isig sözlese kulka begler tilin unıtmaz anı kul tirilse yılın

3184 Kalı beg tili yumşak erse süçig

anı sevdi budnı ulug tut kiçig

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

3185 ilig aydı emdi bu erse yarağ bitiyin bitigim angar bolsu ağ

3186 sanga barğu erse itingil ıtıg

munu men özümün bitiyin bitig

XXXIX.

KÜN TOÖDİ TLİG ODĞURMIŞKA BITİG BITİP IDMIŞIN AYUR

B 23S

3187 devat koldı kağıd bitidi bitig bitig birle itti işinge itig

3188 bayat atı birle sözüğ başladı törütgen igidgen keçürgen tidi

3189 ayur men bitidim bayatım atı bu at ol kamuğ türlüğ igke otı

3190 öküş ögdi artuk telim ming şena kılur men bayatka angar yok fena

3191 tiledi törütti kamuğ tepreng tirilgü birür yim tutar ol tirig
3192 uğan ol köni çın törü birgüçi törümiş kamuğ halkka yetrür küçi

3193 Yaşıl kök yarattı yaruttı kün ay

kara kün yaruk kün sakışlıg yıl ay

3194 Töritti bu evren tuçı evrülür

bayat hukmi takdir bile tezhinür

3195 Törütmezde aşnu yorıttı kaza

kazaka tapı bol boyun eg uda

3196 kolsa kıldı ne kolsa kılur negü aysa boldı ne aysa bolur

3197 ilngdin selam köngül aytu bitig bitidim esenlik öze ay tetig

3198 esen barmu erki et öz inçlikin negü teg yüder erki ödleک yükün

3199 eşittim sening edgü kılking yanging

bu ödte yok ol tip sanga tuş tenging

3200 bayat kılmış emdi sanga edgülık bilig birmiş erdem ukuş ög ülük

3201 bu yanglıg kılınçing eşitti özüm sini arzuladı ay körkülık yüzüm

3202 kadaşingnı ıdtım hu ögdülmışig sözümni tegürgey ukup bilmişig

3203 yakın ka kadaştın yitürmiş sen öz uluş kend budundın evürmiş sen yüz

3204 turup tağka kinnng özüng yalnguzun tapug kılguca bu taping ked uzun

3205 negü kıldı erdi kadaşlar sanga nelük yüz evürdüng aça ay manga

3206 Kalı tegdi erse sanga küç basınç

berü kel manga ay bu kadgu sakınç

3207 Sanga men bingyin törü küç bile

bu yirde tirilgil sevinçin küle

3208 kadaştın kadaşka asığlar bolur asığ birle yalnguk tatıglar bulur

3209 barışğu kerek ka kadaşlar bile katılğu kerek iş adaşlar bile

3210 kayuda yaraşıklık erse yakın ol işte bolur asğı könglün bakın

3211 negü tir eşitgil bu şır ayğuçı ikigü yaraşsa asıg yir tuçı

C 186

3212 yi yaşıl suv yaraştı bile ara ming çiçekler yazıldı küle

3213 yaraşık yorısa kadaş ya adaş olardı bolur ka kadaşka bile

3214 kalı bardıng erse tapug kılğalı

tapuğ kendte kılğıl bu ol din yolu

3215 uluş kendte ta'at telim bar ıduk uş ol yirde yetrü körü barsa yok

3216 bilig ögren aşnu tapuğka öküş biligsiz tapug asğı bolmaz ülüş

B 237

3217 kişi iki türlüğ kişi atanur biri öğretigli bul öğrenür

3218 ikide naru barça yılkı sanı tilese munı tut tilese anı

ILIG PENül OpĞUkMIŞKA

3219 sen emdi kayu sen manga ay aça ikide biri bol üçünçte kaç

3220 bilig bilding erse tükel ögrenip anı işlet emdi kör emgek ıdıp

3221 kalı bilmeding erse ögren bilig tapuğlarka ötrü tegürgil elig

3222 negü tir eşitgil bilig birgüçi bilig birle ta'at tapuğ kılğuçı

3223 bilig birle yakğıl bayat tapğinga bilig tamga bolur tamu kapğinga

3224 bilig birle ta'at muyanı tümen

biligsiz tapuğ kılşa bulmaz muyan
3225 biligsiz tapuğ kılmışında körü biliglig udımış muyanı örü
3226 uluş kend içinde tapuğ bar telim uş ol yirde kılşa bulamaz yarım
3227 sening anda tapğung namaz ol biri takı biri ruza tutar sen ırı
3228 muningda adın anda ta'at kayu manga körkitü bir tilin sözleyü
3229 atandı özüng emdi zahid atı bu atıng sanga boldı ta'at yutı
3230 mungar arıkar erse emdi özüng bu ta'at yava boldı kesgil sözüng
3231 tapuğ kılğu halktın anı kızlegü öküş ta'at erse anı azlagu
3232 kişi edgüsi kılşa ta'at tapug
anı halkta kızler yapar kapuğ
3233 negü tir eşit emdi uani bu söz bu söz işke tutğıl aya edgü öz
3234 eren er katında özin kızledi tapuğ kıldı yüz yıl anı azladı
3235 tapuğ kızlegü kıl kişi körmesü bu söz sırrım erdi özüm sözledi
3236 berü kel uluş kendte kılğıl tapuğ kamuğ edgülükke açılso kapuğ
3237 budunka tusulğıl munginga yara kadaşka bağır bir yakınlık ula
3238 telim ögsüzüg kör ya tul tulsakıg ya közsüz ya oldrum yime aksakıg
3239 cema'at bile kıl fariza namaz ıgıyaylar hacı kıl adına namaz
3240 halal dünya kazğan ıgıyayka üle kişi elgi tutğıl yanut kıl yüle
3241 bu samış tapuğ barça ğat turur bu faat bile barça rahat turur
3242 munı barça kodtı özüng yalnguzun namaz ruza tuttı ay kılkı tüzün
3243 namaz ruza barça öz asğing turur öz asgın tilegli bağırsız bolur

C 188

3244 idi yakşı aymış kişi ödrümi kışike bağırsak kişi ködrümi
3245 kişi edgüsi bu öz asgın kodup
kişi asğı kolsa kör emgek yüdüp
3246 bağırsak kerek er ne bağırı sücip törü birse edgü isizke açıp
3247 tirig yalnguk oğlı tusulgan kerek tusulmaz kişi toğsa ölgen kerek
3248 kışike tusulur kişi edgüsi bu edgü kişi ol budun todğusı
3249 tapuğka inanıp kayu erse kul bulumadı tengri sevinçinge yol
3250 bayatım sevinçi tilese özüng müsülman sevinçi tile kes sözüng
3251 sening tapğinga munluğ ermez bayat özüng kullukı kıl tile edgü at
3252 kiming atı kul bolsa kılkı tapuğtapuğsuz kul atı mecaz ol kamuğ
3253 tapug kıl tapuğ tınma kulluk bu ol tapuğka baka kör me bekle bu yol
3254 idi yakşı aymış bögü bilgi king munı işke tutğıl aya elgi king
3255 tapug ta'atim tip küvenme öküş tapuğ kıl bayatka tapugluğ küsüş
3256 tapuğ kıl bayatka bu ol kullukung tapındım tiyü sen unitma ukuş
3257 Ay odgurmış emdi okır men sini öz asğı tiler tip sakınma mini

04 törü || 3247 yalnauk J 83 yalnguk Cfı yangluk I fusulmaz J Bs 'ilmaz || 3248 todğusı J Bğ todğusı Co tutğusı || 3249
sevinçinge J CJ 0 sevinçi J C? sevünei I sevinçi . kes J Bg . . . tile kin (?) Cg sevaneı ıgırSİa . ermez J By . . . ermes Cy

tapganga . || 3254 icli yakşı J BİO

vahşı I iske I Cıo ivin

C İH9 l» ğtlıll k(l< USğI İİİUİMİ RRİİftd

- 3258 Kalı kelse asgı tususu sanga
Yime kelmese sen yası yok manga
3259 okır men sini halkka edgü için
Bu edgü budun asgı buzma küçün
- 3260 baka kör men aymış bu sözler tapa çın erse berü kelgil andın kopa
3261 mini birle turgıl manga kıl basut çıgayıg yülegil nengin edgü tut
3262 özüngke muyan ol manga edgü at ikigü ajun birge erklig bayat
3263 mini edgüke yit özüng edgü bol kişi edgü erdin tüzer edgü yol
3264 sebeb bolğıl emdi manga edgüke bayat birge edgü sanga ay böke
3265 negü tir eşitgil tejik bilgesi tejik bılğeleri çavıkar küsi
3266 begi bolsa edgü budunka bütün anıng asgı barça budun yir kutun
3267 özüng edgü kolma beging edgü kol begi edgü bolsa budun asgı ol
3268 kara edgü bolsa bir özke bolur beği edgü bolsa hudun kün körür
3269 kişi tip ayurlar kayu ol kişi kişiye asıg kılsa itse işi
3270 tözü yalnguk oğlu sever edgünü bu edgü kayu ol ögeyin anı
3271 bu edgü ol ol kılsa halka asıg bu asgı bile bulsa budnı tatıg
3272 bağırsak bolur lu.ılkü rdgü kişi bağırsak bolun bolduılg edgü kişi
3273 munu sözledim söz bitigin ulam tükettim sözümni kurıttım kalem
3274 takı ma negü erdi erse sözüm kadaşing tegürgey tilin ay yüzüm
3275 bitig türdi badı öze tamğalap sunup birdi ögdülmiş aldı ulap
3276 ilig aydı barğıl takı ma negü
yarağlng söz erse tegür ay bögü
3277 katığlan anı keldür emdi manga
kuruğ kelme ansız manga ay tonga
3278 biliglig negü tir eşitgil özüng yalavaç tetig ıd tutuz ma sözüng
3279 negü tutzayın men sanga emdi söz kamur söz seningde aya köngli tüz
3280 negü sözlegü erse sözle tilin yarağı ne erse sen andağ kılın
3281 ilel tip turup çıktı ögdülmişe ol edgü kılınç birle igdilmişe
3282 atın mindi evke yüz urdı turup kelip tüşti kirdi yaka kur yörüp
3283 yaşık yandı yirke yakurdı başın yaruk dünya mengzi kızardı ışın
3284 kodı ıdtı kesme yaruk yuz tudı sevüg zülfi toldı yokarı kodı
3285 turup yandı kıldı bu yatğu namaz töşek koldı yattı udıp bardı az
3286 belinglep odundu kötürdi başın kara zengi kılmış yüzini ışın
3287 turup yandı kıldı yana tang namaz du'a kıldı tesbih yime küdti az
3288 tuma torku kalkan kötürdi uşun yaruk yüz küler teg yarudı ajun

XL. ÖGDÖLMİŞ ÖDÖURMIŞ TAPA BARMİŞİN AYUR

- 3289 ederledi terkin atını tutup
kadaşı tapa bardı evdin turup
B 242
3290 yakın tegdi erse kadaşka barıp atındın kodı tüşti tegdi yonp
3291 tegip akru elgin tokıdı kapuğ turup çıktı odğurmuş ıdtı tapuğ
C 191
3292 kapuğ açtı çıktı kadaşın körüp kueuştı esenleşti yüz köz öpüp
3293 elig aldı evke kigürdi bata orun birdi oldurdı elgin tuta

3294 idi ök sevindi kadaşın körüp bayatka eukur kıldı artuk ögüp
3295 ne körklü sevinç ol kişi adrlıp
selamet kavuşsa tileyü kelip
3296 ne edgü bolur ol kadaştın yırap barıp tegse tuşsa yağukluk ulap
3297 ne körklüg bolur kör bağırsak kadaş kadaşka yağukluk ulasa adaş
3298 ne körklüg bolur kör bağırsaklıkın kadaşka kadaş köngli bolsa yakın
3299 negü tir eşitgil bağırsak kadaş yakınlık ulaglı köngüldeş adaş
3300 kamuğ gayib özler körüşse közün sakınç boldı kışğa sevinçi uzun
3301 ne körklüg bolur kör kişi adrlıp selamet kavuşsa iki öz özün
ODĞURMIŞ SUALI ÖGDÜLMİŞKE
3302 ayıttı kadaşlann odğurmuşa
esen tip haber birdi ögdülmişe
3303 yana aydı odğurmuş ayğıl manga kalı kelding emdi ne boldı sanga
3304 eşittim sini men ilig birle tip budunka tusulur bilig birle tip
3305 nelük kelding erki olarnı kodup budun yüklerin sen boyunka yüdüp

fsa] Bg kavyşsa || 3296 kadaffın] B? kadaşdm Cs kadaşdın || 3297 f l kadaşka J Bg kadaşka || 3299 negü .. kadaş] BİO fügü • •
• kadaf aş B de eizgiler ve C de ayrı satırda fir sözü ile avırt edilmistir

ÖGDÜLMİŞ CEVAHI ()1.H.HI<MIŞKA
3306 yanut birdi ögdülmie aydı özüm sini arzuladı ay körklüg yüzüm
3307 turup keldim emdi köreyin tiyü sakınç kadğu bağın yöreyin tiyü
3308 küser erdim artuk sini körgüke bu kün buldum inelik sanga kelgüke
3309 büte keçti ödlele sini körmedim tiler erdim arzun ödi bulmadım
3310 ödi emdi ermiş munukı özüm sanga tuştı şükrin kılur til sözüm
3311 esen bolsa ermiş bu yalnguk özi tilekke tegir ay bağırsak kuzı
3312 negü tir eşitgil küsemiş kişi keçer üdleleked sınamış kişi
3313 tirig bolsa yalnguk tilekin bulur tilek bulguka mün tiriglik bolur
3314 tirig bolsa yalnguk tilep tapşur ok esen bolsa barmış yana kavşur ok
3315 tiriglik tilegil tileme tilek tilek bulguka bu tiriglik yülek
3316 bayat birdi ahır tilekim manga esenlik bile men kavuştım sanga
3317 adın ma sözüm bar bu sözde basa anı ma ayayın özüng tınglasa
OEĞLJRMİŞ ÖGDÜLMİŞ BIRLE MLJNAZARA. KILMIŞIN AYUR
3318 yanut birdi odğurmuş aydı sözüng eşittim sözümni eşitgil özüng
3319 yakınlık ulamış üçün bir bayat
muyan birsü ming ming tümen edgü at
3320 takı bir sözüg ay ne erki adın anı ma manga sözle kodma kidin
ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODÖURMIŞKA
3321 cevab kıldı ögdülmiş aydı bu söz sini kördi erse yaruk boldı köz
3322 kişi öz tilekin yorısa yoluğ
angar tegmez emgek ay bilgi ulug
3323 negü tir eşitgil sınamış sözi
aning ma'nisi uk ay köngli yazı
3324 kayu işke arzu yorısa tilek adak ursa buldı ol arzu yülek

3325 tilek birle mangsa yırak yir yakın kaçan körse yüzün bulur can ilek
3326 yana aydı ögdülmiş uş bu özüim sanga kadgura tilde kesmez sözüim
3327 uluş kendni kodtung yakın ka kadaş kişide yıradıng biliş yok adaş
3328 ağır yük yüdüp bu özüng yalnguzun yalıng aç yorır sen ne yunçığ özüin
3329 kadaş köngli barça sanga kadğurar körü ıdsa bulmaz köngül yilgürer

3330 apa oğlanı barça yalnguz umaz
özüng munda yalnguz kalı iglemez

3331 bu kadğu mini evde yatğurmadı sakınç kadğu birle özüim umadı
3332 sanga ok törütmedi tengri tamuğ sanga aymadı bu azabıg kamug

B 245

3333 negü ol nelük munça emger özüng manga belgölüg ay bileyin sözüng

ODĞURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

3334 yanut birdi odğurmue aydı bu söz eşittim eşitgil cevap birsü öz

C 194

3335 bu söz kim sen ayding bağırsaklık ol kadaş belgüsi hem yağuk yaklık ol

3336 kadaş kadğuların kadaş yimese adın yat kaçan yir kadaş bolmasa

3337 özüim ka kadaştın neçe adrılıp

nelük turğay erdim bu yirke kelip

3338 baka kördüm emdi dinim yigliği bu yirde köründi özüim yigliği

3339 anın keldim emdi bu yirke turup bayat tapğı kılsa men yalnguz bolup

3340 bu dünya işinge katılmış kişi kılumaz tapuğ birle 'ukbi işi

3341 bu halkka tözü yapmağınça kapuğ törütügli rabka kılumaz tapuğ

3342 hava nefis boyunun sığıu ked katıg özüng ötrü bulsa tapuğda tatıg

3343 negü tir eşitgil sakınuk kişi

hava birle bolmaz bütün din işi

3344 hava nefis bile kör yağı ol uluğ bu iki azıtur tapuğçı kulug

3345 havaka bolu birse tutğun bolur et öz arzu bulsa mini kul kılur

3346 havaka basıkma ukuş birle kes et öz baş kötürse bilig birle bas

3347 bu yanglıg üçün men uluş kend kodup bu yirke sığındım ağır yük yüdüp

3348 kişide öngin boldum erse kalı

kuruğ sözlemez men ne 'aybet tili

3349 bu yalnguz turur sen tiding ay kadaş bayat yadı iş tap manga ay adaş

3350 yakın ka kadaştın yırak boldukum olarka todurmadım açım tokum

3351 budun köngli yuvka küdezmeki sarı köngül sınsa haşımı bayat adli tap

C 195

3352 neçe bolmasa halkka mindin asıg yime körmegeyler meningdin yasıg

3353 asıg yas ne edgü ne isiz barı bayattın turur kör anıng takdiri

3354 bu 'arşta kodı kör seraka tegi

tözü barça bir teg bayatka mungi

3355 negü bar kişiler ara ay külüg

asıg tut ya kor yas sanga belgölüg

3356 negü asğı bar tip ayur sen tapug tapuğ kulluk ol kulka açtı kapuğ

3357 kul atı anın boldı kulka atag

tapuğ kılsa tün kün ulanulsa tağ

3358 yaratsa yaratmasa erklig bayat tapuğ atı tilde atamasa at
3359 bu yaİnguzlukumdın manga yası yok et öz din esenin munın buldum ok
3360 negü tir eşitgil bu beyt ayğuçı taşı körme mağnı baka kör içi
3361 yorı yalnguz işsiz ay yalnguk uzı tutı kıldı yalnguz tili kör sözi
3362 tapuğçı rapınsa bu yalnguz özün negü kor kılur künke yalnguz özi

335² yime J B? yime (yi için iki nokta; üstteki noktaya dikkat) Cı tasız) ll 3353 ne ... ne] Ca ya ... ya l bayattm] BS ve Ca
bayatdın ll iegi] BS kodı (satır altında yır başı) . . . tegi (satır altında yır ayakı B10 ve C1 nigü l yas] C1 gaz ll 3356 negü ... sen
] BH nigü ... se (ayur se l) 3357 atag] BİZ ayag Ca atag l ulanulsa tağ] BİZ ula bolsa tı < t sonradan eklıpmü ? l taff U »t<8
atamasa l Bit atamasa (satır altınc

3363 Kişike katılmaknı ökdüng kadaş
negü teg katılgu ya bolsa adaş
3364 manga kelmişingde berü men bu kün tapugdın kesildim baka kör ögün
3365 tek ök bir sanga öz katılmış üçün yası munça erse küçeme küçün
3366 özüm kirse emdi kişiler ara kaçan tegge elgim tapuğka köre
ÖGDÜLMİŞ CEVABI odğurmişka
3367 yanut birdi ögdülmüş aydı sözüng eşittim eşit sen evürme yüzüng
3368 sen aymış bu söz barça andağ turur hakikat körü barsa tıladağ turur
3369 kişike tusulgu kerek bu tirigting tutsa atın kopursa erig
3370 tiriglik nişanı ne ol bdgüsi kişi körmese bir anıng edgüsi
3371 kisi alğu toğsa oğul kız öküş oğulsuz tise erke körksüz söküş
3372 negü tir eşitgil kişi ödrümi uruğ kesmegüke kisi ol emi
3373 oğulsuz ölürde ökündi tilin aya kin keligli ogul kız kılın
3374 kiming oglı kalsa atada kidin atama anı sen tirigde adın
3375 ogulsuz kişi ölse kesti uruğ ajunda atı yitti ornı kurug

B 24» OEöURMIŞ CEVAİl ÖC.DÜl.MIŞKE

3376 yanut birdi odğurmuş aydı bu çın munıngda adınsıg yime bar adın
3377 kalı edgü bolsa oğul kız silig anı teg bolur kim yoritting tilig
3378 kalı bolsa isiz ulıtğay sini
özüng ölse terkin unitgay sini
3379 isiz kılğa atıng öze karğışın
sini sökge yat baz uluğlar başın
3380 oğul kız yağı ol yağı ne kerek yağısız tiriglik takı edgürek
3381 yağdın negü teg yarukluk bolur yağı atı yaska tanukluk birür
3382 ne edgü bilig birdi bilgi koyuğ oğul kız atı erke kitmez oyug

C 197

3383 mungar mengzer emdi biliglig sözi köni sözlemiş körse köngli yazı
3384 özüng sızğurur sen oğul kız tiyü bu emgek biliglig oğul kız kayu
3385 tirer sen haramış barır sen kalır sen ınçık yiyü bar ol arzu yiyü
3386 kime mindi sakın kisi alğuçı tengiz utra kirdi kime mingüçi
3387 oğul kız törüse kimesi sınır kime sınsa suvda tirig kim kalur

3388 kız atasın suyurkağı ol oğul kız atası yimi agu ol
3389 oğul kız isizi atada kidin atamaz atasın anasın adın
3390 bu yanglıg 'iyaldın kaçar bar vefa kılıkı yavuz ol kılınçı cefa
3391 ogul kız atası tü emgek körer bela mihnet erse yangan teg yüder
3392 adaş koldaş erdeş tutungu tiding bu edgü idi ters yüki yüdmeking
3393 yime yakşı aymış büğü bilgi yarp kişi köngli yuvka küdezme ki sarp
3394 sırınça sakışı turur bu köngül idi ked küdez sınması ay oğul
3395 köngül oğlağı ol sınağı mungar isigke erir terk soğukka tongar
3396 adaş köngli sinsa bolur kır yağı yağı kayda bolsa bolur ming çoğı
3397 yagıdın tiriglik tatırsız bolur yağı kayda erse yarağısız bolur
3398 neçe me kiçig erse duşman sanga anı sen uluğ tut ay ersig tonga
3399 çibun boldı duşman yanganka bedük ısırsa yanganıg suçıtur ked ök
3400 negü tir eşitgil yağılığ kişi yağı birle ungu tükemiş yaşı
3401 kiçig duşmanım tip usanma özün nelük korkayın tip küvenme sözün
3402 yagıng boldı erse usal bulmağıl yağıka yağı bol tüzünke tüzün

B 250 ÖGDÖLMİŞ CEVABI ODÖURMIŞKA

3403 yanut birdi ögdülmüş açtı tilin ayur söz eşitgil köngülke alın
3404 törütti bayat bu ajunuğ bilip yigü içgü ıdtı halaldin kılıp
3405 katılsa karılsa tutup edgü iş işi edgü bolsa kılur edgü iş
3406 kişi asğı bolsa kişike katıl kişike tusulmak kişi asğı bil
3407 bu yalnguz yoriğli kişi kıvçakı kişike tusulmaz bolur ay akı
3408 kişike tusulmaz kişi ol ölüg tusulğıl ölüg bolma ersig külüg
3409 telim bolsa erke adaş koldaşı yadıldı atı ilke itti işi
3410 bu dünya içinde bulur bu tilek kalı 'ukbi kolsa bu ol hem yülek
3411 sakınç kadğı holma yuluğlar özüg sevine bolsa spvnür yarutur közüg
3412 yadar erdemin barça halkka ayur münin körse kizler til açmaz tuyur
3413 Yağı ol erig yatsa odgurguçı
münin erdemin ilke bildürgüçi
3414 yağı bolmağınça er ersigliki kaçan belgürer ilde atı köki
3415 öküş bolsa emdi bu erdem kiming öküş boldı tengsiz yağısı anıng
3416 kiming erdemi bolsa aşı ağı yetiz il kişisi ol erke yağı
3417 ked erke bolur kör yağı belgülig yavuzka yağı yok yavuz er ölüg
3418 kayu erke duşman yumıtsa kalın ol er erdemi erde artuk bilin
3419 yğı birle tegşip er atı bedür yağısız kişi atı kopmaz yatur
3420 negü tir eşitgil kör erdemlig er bu erdem bile er tilek arzu yir
3421 negü er bolur kör ming er dyşnıanı minger sözlemese küninge anı
3422 börümü bolur körgil itte kayar udula işitse ming itler üni
3423 kişig songdamaz men tiding yalnguzun kuruğ sözlemez men tiding til sözün
3424 kimi sözleget sen kişi bolmasa kişiler arala özüng turmasa
3425 er ol er turur kör kişiler ara yorıp til küdezse bu bulsa töre
3426 İrig sözke yumşak yanut kılsa öz
açığ sözleseler süçig tutsa söz
3427 kişi yüki yüdse yüdürmese yük cefa kılsalar bu vefa kılsa şük
3428 köngülde kiterse kör öç keklerin

tilinde yorıtsa köngülde barın
3429 negü tir eşitgil kişi edgüsi bu edgü bile yadmış atı küsi
C 200
3430 İrig sözlemegil kişike tilin irig sözke agrır köngül kiç yılın
B 252
3431 sini kim söker erse öggil anı otun ol bolur sen tüzünler sanı
3432 cefa kılğuçıka kılı tur vefa vefa er kılur ol isizler cefa
3433 kesilse seningdin yakın ka kadaş yakınlık ula sen anga ay adaş
3434 sanga küç kılur erse küçkey kalı keçürgil anı sen bu ol din yolu
3435 yazuk kılsa kul küng keçür ol yazuk bu yazuk keçürmiş muyan kıl azuk
3436 bu ol erlik anın eren yük yüdüp yorır şabrı birle ölümüg küdüp
3437 bu kün sen bir evke kirip yalnguzun ne edgü bulur sen ay kılkı tüzün
3438 erej arzu ni 'met közün körmeding kümüş gevher altun bakır bulmadıng
3439 saray karşı yir suv sini birle yok at üstem kız oğlan kanı birle yok
3440 kişiler öze yok sanga erk elig özüng yngsa sen bolsa atıng silig
3441 kayu neng bulup kodtung emdi anı kayu tilve zahid atadı sini
3442 öküşüg kodup er azıg taplasa bu er ötrü zahid bolur kur basa
3443 tilep bulmasa barça zahid bolur şabırda adın hile bulmaz turur
3444 er ol er bolur kör ming arzu bulup angar yüz evürse eren teg bolup
3445 yitürse içürse çıgayka ülep
bayatka tapuğ kılsa könglin ulap
3446 kelir bolsa dünya köngül bamasa barır erse ağrıp kaşın tüğmese
3447 kalı üstese elgi arzu öze
özini tutunsa köngül til tüze
3448 bu sözke yakar körse ma'ni bu söz eşit işke tutğıl aya kılkı tüz
3449 erende eri ol kamuğ nengke erk bulup kılğu yirde özin tutsa berk
3450 takı erde yigrek eren ol turur
ming arzu bulup bu özin tıdsa tçık

sini] Bg yir syv sını Cn y. sav sening l at . . . kanı] Bg at . . . ging (g eizgisi yok / yerinç / l ile) || 344° sen ğ B10 »e C1a se

OEĞURMIŞ Cli.VAHI ()(İDULMIŞKE
3451 yanut birdi odgurmuş aydı çın ay negü ol tileking aya körki ay
3452 negü sözlese men sözümni yirip cevabın kılur sen özümni serip
3453 açukluğ manga ay tileking ne ol negü kolğu erse aç a sözle kol
ÖGDÖLMIŞ CEVABI ODÖURMIŞKA
3454 yanut birdi ögdülmiş aydı özüm tilek birle keldi açayın sözüm
3455 bu kün togdı ilig eşitti sini özinge kereklep kör ıdtı mini
3456 katığ arzuladı sini körgüke mini sözei ıdtı okıp iltgüke
B 254
3457 neçe me ağır kelse barğu kerek iligke tegip bir körüngü kerek
3458 ilig me idi edgü sultan turur
budunka bağırsak sevüg can turur
3459 kim ilig yüzün körse kutluğ bolur ikigün ajunda tükel kut bulur

- 3460 negü tir eşitgil bu il kend begi ajun başlap ilke yetilmiş ögi
3461 törülüg köni beg kut ol belgülüg kutı birle tegrür tözüke ülüg
3462 kayuda çavıksa köni beg atı
angar bargu andın bulur er kutı
3463 bu kök tirgüki ol könilik törü törü artasa kök turumaz örü
3464 törülüg bu begler yok erse tirig bayat buzğay erdi yiti kat yirig
3465 köni beg yüzi körse kutluğ bolur muyanka tegir hem yazukı yulur
3466 bilir sen bu kün men kişi boldukum sebab ilig erdi yülekim tokum
3467 bayat birdi erdi ukuş ög bilig tözü edgülükke tegürdüm elig
3468 bayat birdi tevfik kamuğ edgüke budun asğinga hem yüki yüdgüke
3469 sini me tiler emdi ilig bu kün elig bir kılıp yazsa beglik tügün
3470 okıtçı mini ıdtı emdi sanga
mini yalnguz ıdma ay ersig tonga
3471 bitig ıdtı ilig öz elgin bitip negü söziedi erse körgil okıp

255

- 3472 çıkardı bitig birdi elgin sunup bitig aldı odğurmuş açtı tunup

ODĞURMIŞ SUĞALı ÖGDÜLMİŞKE

- 3473 okıdı bitig kiç sakındı uzun
ayur ked bilig birmiş ilig sözün

A 99

- 3474 okımuş ilig emdi kelğil tiyü
kamuğ edgülükni atamış sayu
3475 bedük iş turur kör bu işler manga neteg kılgu ayğıl kingeş bir munga
ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODÖURMIŞKA

- 3476 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig sini sözleyü şük kurıtmaz tilig
3477 tili teprese sözde atıng çıkar sini körgüke ol köz açtı bakar
3478 kimi sevse ermiş köngül arzulap tilin sözde atı yorır söz ulap
3479 sevitmiş negü tir bu beytig okı sevuğlüg yüzi ol köngül toklukı
3480 köngül kimni sevse körür közde o közün kaçsa baksa uçar yüzde ol
3481 köngülde negü erse arzu tilek ağız açsa barça tilin sözde ol
ODÖURMIŞ CEVABI ÖGDÖLMİŞKE
3482 yanut birdi odğurmuş aydı manga kingeş bir yarağı ne ol ay tonga
3483 bağırsak kadaşım sen ök sen yakın kingeş bir öteğil kadaşlık hakın
3484 seningdin kolar men bu işke kingeş bilig birie sen bu kingeşke tengeş

256

- 3485 kadaş sen tilese yime tut adaş adaşlı kadaşlı ikigün tudaş
3486 bağırsak sen ök sen bu kün çın manga negü kılgu ayğıl büter men sanga
ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODĞURMIŞKA
3487 yanut birdi ögdülmiş aydı bu söz ayıtma manga sen aya kutluğ öz
3488 mini ıdtı ilig okıtçı saanga
negü teg kingeşür sen emdi manga
3489 baralım timekte adın yok sözüm neteg ayga barma tiyü bu özüm

3490 sini birle bolsa kör asğı öküş öz asğın tilerke kingeşmez ukuş
3491 negü tir eşitgil biliglig çigil biligsiz eşitgil boyun bir egil
3492 öz asğı tilerke kingeş megü söz sanga asğı bolmaz aya kutluğ öz
3493 Kingeş ol kişike kingeş ay kadaş ol er kolmaz erse öz asğın adaş
3494 Öz asğın tilegli öz ülgü üçün
yarağlını tergsiz turur tir küçün
3495 neçe iş kişike kingeşgü kerek köngül taplamış işni kılgu kerek
3496 Özünge bağırsak sening öz özünge kişike inanma kesildi sözüng
3497 Sen ök bil negü kılgu erse kingeş tileme meningdin bu işke kingeş

B 257

3498 sini alğalı keldim andın turup
kungeş bu yori bargıl emdi kopup
3499 kişiler arakı muyan edgölük
blı yirde bulunmaz munu belgölük
3500 uş kend içindeki edgü neçe sanga sözledim emdi adra seçe

3501 Bilir sen bu sözler köni sözledim sanga edgü koldum bilir bir idim

M92

3502 kişidin kaçır sen ne kıldı kişi kişike katıl it kişiler işi
3503 müsülman işin it munginga yara
bayat birge uçmak kör ornung tönğ
3504 köngül til köni tut kılınçing bütün kayuda tilese tirilgil kutun
3505 kişisiz tirilme kişiler ara
kişi ‘‘aybı körme özünge köng
3506 mungar mengzer emdi bu beyt ay bögü okngu munı ötrü işke bağı
3507 kayuda tilese yori edgü bol
tüpi aşı kolma özüüg edgü kol
3508 kişi edgüsü kör unıtmaz özin kayuda yorisa tiler edgü yol
3509 er edgü kerek tutsa edgü kılınç kayuda tilese bulur ming sevinç
3510 bu edgü kamuğ yirde edgü bolur ol edgü yanutı hem edgü bulur
3511 sen edgü kılınç tut isiz bolmağıl kayuda tilese yori korkmağıl

B 218 ODĞURMIŞ ÖGDÜİMİŞKK Dİ.JNYANIN(. AYIBLARIN AYUK

3512 Yanut birdi odgurmuş aydı özüm
sözünge eşitti eşitgil sözüm
3513 bu dünya özin ked sevitmiş sanga kamuğ ‘‘aybı erdem körünmiş sanga
3514 tang ermez seningdin meselde kelir kayu neng sevig bolsa ‘‘aybı barır
3515 sevitmiş üçün dünya ‘aybı kamug sanga bolmış erdem ay ilde ulug
3516 negü tir eşitgil bu sevmiş kişi sevigke sevig ‘aybı erdem başı
3517 seviglög nişanı bu ol belgölög sevig ‘aybı erdem bolur ay külög
3518 özünge dünya sevmiş nişanı bu ol
kamuğ ‘aybın erdemke tutmış köngül
3519 negü teg öger sen bu dünya nıaüğü anıng ‘aybını men ayayın sanga
3520 apa yazdı erse bayat kınadı

bu dünyağ tünək kıldı erklig idi

C 206

- 3521 tünekte ne arzu tiler sen tilek tilek uçmak içre bolur kut yülek
3522 apa uçmak içre yidi kör evin arıngu kılındı bu dünya evin
3523 bayat yirmişi ol bu yek sevmiş i takı artukı ol sevüp salmışı
3524 ödürse bayat bir tilemiş kulın angar dünya birmez arıtur yolın
3525 ayı edgü ermez bu dünya kutı bayattın yıratır bu ol din yutı
3526 bayat men tigüçi kişide haşı ajun koldı bardı ol it sakışı
3527 bayusa bolur ol budun kötkisi çığaylık bile ol köngül kodkısı
3528 yalıng toğmış er kör yalıng bangu ol nelük dünya tirmek yana kodğu ol
3529 nelük arıkar sen aya öldeçi
özüng iki künlük konuk boldaçı
3530 bilir sen tiriglik ölümke turur anundı ölüm uş ödinge küdür
3531 kapuğ açtı dünya takı bir kapuğ ölüm kapğı açlur kirür halk kamug
3532 özüng iki künlük avıngu üçün körürde küyürme özüngni küçün
3533 yayığ dünya irsel kutı evrülür negü birdi erse yana terk alur
3534 adırmaz kişisin kulug ya begig ödürmez talusin yavuz ma yigig
3535 birig beglenür kör takı bir begin okıyu turur tegme künde öngin

A 101

- 3536 körü barsa dünya kölike sanı ederse kaçır kaçsa edrer sini
3537 mungar mengzer emdi körü bar bu söz munıng ma'nisi uk aya köngli tüz
3538 bu dünya kaçır kim ederse anı kalı kaçsa andın ederür sini

C 207

- 3539 dinka öçlüg bu dünya nengi yise dünya din yir baka kör munı
3540 bezenip bu dünya özin körkitür itinmiş kelin teg köngül yilkitür
3541 köngül birse kunga bolur bir turı yaka ying tutar künde kesmez urı
3542 yana kılkı irsel kılınçı yayıg
begi birle turmaz tükel üç ayıg
3543 Kim erse köngül badı erse angar yava kıldı isiz tiriglik mungar
3544 idi kız erür bu tiriglik küni yava işke işletse bolmaz munı
3545 tiriglik mün ol kör kamuğ edgüke yava kılmağıl sen anı ay böke
3546 bu üçte adın yok bu dünya nengi halal ol ya şubhe haram ol öngi
3547 halalka sakış ol haramka ma kın kalı şubhe erse yime ked sakın
3548 sevitse kimi dünya ahır sürer avıtsa erej birle terkin irer
3549 sevinç birle igdip tükel semritür sakınç kadğu birle yana yavritur
3550 sevinçin körü barsa ahır sakınç sakınçın tirilse bolur kin sevinç
3551 uçı ni 'met erse tüpi mihnet ol başı mihnet erse songı ni 'met ol
3552 negü tir eşitgil sakınuk oduğ
yırak tur bu dünya tegürgey yoduğ
3553 sening baylıkıng kör çığaylık turur sanga kim çıgay erse baylık turur
3554 sini kim yise yir sen ahır etin öçüngni alır sen kara yir katın
3555 buzulgu turur ou itilmişlering saçılğu turur bu yumıtmışlaring

C 208

- 3556 banglı turur bu afun terk ödün keligli turur ol ajun ked odun

3557 banglı barur künde sindin yırar keligli kelir terk sanga öz ular

B 261

3558 banglıka birmez biliglig köngül keliglike itnür ukuşlug amul

3559 ölümüg biliglig sevinmez özün ölürüg körügü avınmaz uzun

3560 yonglı kişi yolda itmez evin

köçügü kişi evde kodmaz nengin

3561 konuk sen bu dünya sanga bir tüşün tüşünde sakınç tutma artuk uzun

3562 ayı edgü ermez bu dünya nengi kiming bolsa evrer kılınçı yangı

3563 bedel kıldı ebdal nengin hem malın bakıp kodtı zahid bu dünya ulın

3564 körünmez teg ol bu tuzakçı sanga bu dünya nengi ol saçılmış menge

3565 usayuk bu yalnguk idi suk közi kalı torka kirmez bu yalnguk özi

3566 negü tir eşitgil sakınuk başı bu dünya işindin sakınmış kişi

3567 tuzakçı körünmez mengin körkitür bezenmiş kelin teg köngül yılkitür

3568 közi suk serimsiz usayuk özüng mengin tatting erse adak berkitür

3569 kamuğ dünya birke yumıtsa bütün erej birle ming yıl tirilse kutun

3570 negü aşğı ahır kara yir koyı anıng tüşneki ol yagız yir oyı

3571 keçürmiş tirigük sanga bolğa tüş negü kılding erse yanut kelge tüş

C 209

3572 Uş ol kün ökünse ökünç asğı yok negü kılding erse yıl ay kün tanuk

3573 ajun tatğı barça bu üç neng turur üçegü tatıgları tüz teng turur

A 102

3574 yimek içmek ol kör bu üçte biri takı bir tişi ol avıtsa eri

3575 üçünçi esenin tiriglik turur

bu üçte bu bir ked kereklig turur

3576 bu üç neng sevinçi tatğı kamuğ adın üçke tegmez ay ilde uluğ

3577 yimek içmek ol bir tatıg ay kadaş yanutı çıkarda yavuz ay adaş

3578 bu tatğing üç ernek boğuzka turur anıngda naru barsa karnuig tolur

3579 kalı singmese aş tadu artatur tadu artasa er kör iglep yatur

B 262

3580 enge akı ölümde tatıg yok aya er sakı

3581 takı bir tatıg bu tişi tatğı ol soğuk suvka yunmak anıng yangı ol

3582 anıngda basa kör oğul kız turur oğul kız yükin yüdmek emgek erür

3583 negü tir eşitgil bu beyt ayğuçı tişi hem oğul kız üzer er küçi

3584 tişi birle suhbet idi ked tatıg soğuk suvka yunmak yanutı katıg

3585 tatıg kayda erse tatıgsız bile süçig kayda erse songında açığ

3586 tiriglik tatıgı bu erse kalı tatıgsız turur dünya mihnet yolu

3587 süçig bu tatıglıg tiriglik künüm tatıgsız kılur ahır açığ ölüm

3588 bu üç neng turur dünya tatğı bütün yanutı eşitting ay kılkı tüzün

3589 bu dünya yağı ol et öz bir yağı bu iki yağının yadıglıg ağı

3590 üçünçi yağı yek bu din oğrısı tegürmesü tengri buların yası

3591 bularda idi sarp bu yavlak yağı et özdin tegir ol öküşrek çoğı

3592 bayat atı aysa tezer yek barır kodu barsa dünya seningdin kalır

3593 et özni negü teg kitergü bolur meger kim ölüm tutsa kalsa kalur

3594 di yakşı aymış biliglig bögü biliglig bögüler sözün tınglağı

3595 mini mungka tegrür et öz emgetür ara küldürür kör ara yıglatur
3596 ajun tezgünür men tilekin udu ara aç yatur men arala todur
3597 bir arzu yitürse takı bir kolur takı birni bulsa tükel beg bolur
3598 basumaz özüm bu et özni utup basa bir bağırsak idim sen tutup
3599 bu yavlak osuğluğ turur bu et öz semiz tutsa artuk bolur bu yavuz
3600 bulak semrise kör munar hem azar idisin ealar yirke andın tezer

359² cıysa fezer] AİO birle tuser Bıg o. kgmuğ l koda . . . dünya] Bıa kodu barsa d. C; koda birse dünya U 3593 et ... bolur]
Aao Sğ öğ üstünde yazılmış) . . . kudesze b. Bı.j . . . nıgu teğ kerek holar (sonrada de yazılmış ; önce d ö r t l ü k şeklinde
düşünülmüş olacak) Cg ... nığü tı /• ğ.f. u ,,,, ;7; A;G;;İ Ao Hi ... beau Bn ıC/ı

3601 tükel avcı it teg et özke bakın semiz bolsa bilmez idisi hakın
3602 karın todsa avka yügürmez bolur idisi tilekinçe barmaz turur
3603 kiçig oğlan özlüg et öz mengzeği boguz todsa yügrür tiler öz tengi
3604 karın todsa et öz bolur ermegü tilekeç tilese tilek birmegü
3605 tiriglik tükeli tükel üç kün ol anungda narusı neçe tüş tün ol
3606 birisi yarın ol bin keçti tün yanrıka tegirmü tiriglik bu kün
3607 anıngda narukı tiriglik neçe tiriglikke tutma söz aydım aç
3608 tişi suhbeti me bu erlik otın öçürmek üçün ol birer sağtın
3609 bu otuğ negü teg öçürse öçer kerek erse körklüg ya körksüz kuçar
3610 boğuz tatğı barça karın todmak ol karın todsa artuk asığ kodmak ol
3611 karın todsa arpa ya halva bir ol kalur barça artıp tulur kirgü yol
3612 şeker halva yigli ya arpa üyür todup yatsa tangda yana aç turur
3613 negü tir eşitgil sakınuk çıgay çıgay erse nengke közi köngli bay
3614 şekerlig yiding sen ajun ni ‘meti kavuk yür yidim men özüm takatı
3615 ikigün todup teng keçe yattımız keçip bardı kelmiş künüm saati
3616 ajunug neçe tirse öz ölgülüg iki böz tegir ol sanga belgülüg
3617 çıgay bay ikigün ölümde kidin yana tüz bolurlar kara yir katın
3618 iki künki erter erejke bolup nelük arıkar sen tiriglik bulup
3619 özüng suklanur sen ajun tırgeli ölüm suklanur kör sini tutğalı

3611 karın ... bir] Ağ boguz iodza (sat.r altında uyg. hartl. t er l kalur] At ve C7 kahr İl 36li yigli •••ğ] AS yegh .ğ. uyur •,.,.,
I toduv uatsa I AS keçe yadğa Cs keçe tod.a İl 36İ3 negü . sa

3620 Tiriglik barır künde sindin kaçır yavuz bu ölüm kör ulungı bıçar
3621 siziksiz ölür kör tirig boldacı kayı kün ölürüg yok ol bildeçi
3622 kiçig erse umnur sakal öngüke sakal önse umnur örüng bolğuka
3623 sakalıg örüng bolsa keldi ölüm ölümke asıg kılmaz ok ya tolum
3624 körürde küyürme özüngni küçün özüng otka atma bu dünya üçün
3625 açığ suv teg ol kör bu dünya nengi neçe içse kanmaz ölimez engi
3626 kuruğ kumka okşar bu yalnguk özi ögüz kirse todmaz bu sukluk közi
3627 sakıg ol bu dünya közüngde uçar neçe öz edirse ol ança kaçır
3628 et öz arzu sürgen tapuğka tezig körünmez yağıka bu birmez kezig
3629 Et özke alık birme egme boyun

avınçı sakınç ol tileki oyun
3630 keçürmiş tiriglik barır kelgüsüz
neçe ol bu kalmış yime belgüsüz
3631 bu bulmuş kününg barı kılma yava ölümke itingil tapug kıl ive
3632 negü tir eşitgil odunmuş kişi kamuğ bulganuktın süzülmüş kişi
3633 keçürdüng keçigli bu tünki tününg keçermü siziklig keligli kününg
3634 keçürmiş keçürgü ara bir tüşün tiriglikke munça bedütme ününg
3635 büte boldı munda tiriglik yidim öd ödleğ ıdıp nefş butını sıdım
C 213
3636 bu kün kend uluşka okır sen mini bulun kılşa nefsim yuluglı kanı

3629 alık . . egme] Aa2 uylf berze frmez CB ıka hirse egmez l sakın • u «eOTnp ll 3630 kelgüsüz] Cıo belgüsüz l neçe . .
kalmış] AM . . . ka(l)mt) tl nlk ll 3631 itingil ... iue] Aaı gdingil . . . gve BS anungtl . . .
«tı» r AĞ kı h.üit ilr; catır liyrine vazılmış l neeü • • • kişi] AZS

3637 et öz bir yağı ol idi sarı yağı kamuğ yirde yadmış tuzakı ağı
3638 tilekinçe ıdma katıglan tiren
et öz ülgü birmez ukuşlug eren
3639 negü tir eşitgil özin basmış er
hava boynı yeneip özin tutmuş er
3640 et özke bulun bolma bilgi uluğ
et öz bulnasa kör kolur din yulug
3641 biliglig tise bolmağay ol kişig havası udu kılşa barça işig
3642 ukuşlug tise bolmagay ol enget öz bulnı bolsa ay köngli tirig
3643 biligsiz kişi ol bolur belgülüg et özke birür bolsa tutçı ülüg
3644 ukuşsuz kişiler ol ol ay kadaş hava arzularka özin kılşa baş
3145 munukı bu yanghğ turur bu ajun münin barça aydım sen ukğıl özüñ

sarı] Aı ft . . . gü sarı Bıl gt . . . take ür (t noktagiz) Ci . . . ayı (•yarp l yirde yadmış] Aı yerte ıdmif (ööce s yazılmış sonra
tashılı •de yadmif Cz yerde (e hangkeli) ıdmft ll 3ğ38 ttlekinee . . . tirign l eren Bıg tilekeç yadarma . . . tirign (i noktasız) Cg
... tirign (l yı f . . . eren] AS gt ... bermez u. eren Bıa ef . . . birmv]nıfı lng

ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞKA DÜNYA BIRLE UKBI KAZĞANÖUSİN AYUR

3646 yanut birdi ögdülmüş aydı bu söz eşittim sen aydıñ aya kutlug öz
3647 munı ma eşitgil takı belgülüg biligke ukuşka bu söz ülgülüg
3648 neçe andağ erse bu dünya hali açığ kılma özke tiriglik yolu
3649 bu king dünya özke küçün kılma tar yazukluğ kulıñga bayat fazlı bar

C 214

3650 azabı telim erse rahmet öküş yazukluğ üçün boldı rahmet küsüş
3651 azabka katığ kork umın rahmetin tapug kıl yetürgil bu kulluk atın
3652 ajun budnı barça uluş kend kodup turup tağka kirse uluğ yük yüdüp
3653 buzulğay ajun barça kalğay kuruğ apa oğlanı barça kesgey urug
3654 iki ev yarattı bu halkka kamuğ biri atı uçmak birining tamuğ
3655 yana barça yalnguk bu dünya tilep yügürse tüni barça künke ulap

3656 tapug kodsä dünya tilese tamug yime kalmağay erdi bu uçmak kurug
3657 bayat birdi kulka iki köz kulak biri dünya baksa biri 'ukbi bak
3658 elig birdi iki sunup tutğuka biri dünyaka tut biri 'ukbika
3659 adak birdi iki yoriğü üçün herü mangsa biri naru mang küçün
3660 yime yakşı aymış büğü bilgi king ajunda çavıkmış akı elgi king
3661 aya kul boluğlı ukuşlug odug usal bolma saklan tokıgay yoduğ
3662 törüttü bayat bu ikigün ajun munı bulsa tavrata anı kol özüñ
3663 apa oğlanın barça erklig bayat açığılı toduglı törüttü bu at
3664 eginke kedim ya boğuzka yimi kerek ay kadaş bu tiriglik emi
3665 tirigke bu nengdin keçiş yok kadaş egin bütgü ton hem karın todğu aş

A 10S C 215

3666 halal dünya bulsa yise kazganıp çığayka ülese anıngdın alıp
3667 kişi agrukı bolmasa bu boğuz kişi önmezi ol bu agruk boğuz
3668 bayat adlinge tutçı korku yorı umın fazlinga tutçı tegnü yorı
3669 bu iki ara boldı kulluk bilin
bu ol yol yangılma bu kulluk yolın
3670 idi yakşı aymış bilig birgüçi biligsizke öt sav eng birgüçi
3671 rica birle havfın kanat sen kılın bu iki arakı yoluğ sen alın
3672 bayat yarlığın kıl özüñg kullukı uçup kir sarayka erejin salın

B 268

3673 rica havf bu iki kanat sanı ol bu ikin ueuğh bulur kökke yol
3674 yazukum öküş tip umınç kesmegü tapuğka inanıp tapuğ yasmağü
3675 tapuğ kıl tapuğ boldı kulluk kamuğ kiming atı kul bolsa kılkı tapuğ
3676 ağır tutğu yarlığ uçuz kılsa öz uçuzluktın ötrü ağır bolsa öz
3677 tapuğka özüñni çığay bil çığay tapuğka çığay bil yazuklarka bay
3678 kişide yavuzı özüñg bil özüñg
meger edgü bolsa özüñy hem sözüñg
3679 munu bilmişimni ayu birdim uş sözüm işke tutgıl yarın kelge tuş
3680 kalı tutmasa sen bu aymışlarım cevap kıl yanayın ay ersig erim
3681 uzun boldı sözler neügi asğı yok takı ma uzatıp adın tusğı yok

ODöURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

3682 eüğ başka urdı bu odğurmişa sakındı uzun kiç kötürdi başa
3683 ayur ay kadaş tegdi emgek sarKa kadaşlık kılıp sözleding sen manga
3684 manga edgü saknıp bu söz sözleding muyan birsü tengri sakınçım yiding
3685 baka kördüm emdi bu işte manga salahı körünmez ay ersig tonga
3686 köngül taplamadı bu iştin kaçır köngül taplamaz işke yaksa hatar

B 26

3687 ne edgü bilig birdi bilgi bedük sevitmiş sevuğlerke köngli süzük
3688 kayu işni kılmak tilese özüñg
köngül birle aşnu kingeşgil sözüñg
3689 kişike kingeşgil ayıt barça söz köngül taplamasa yırak tutgıl öz
3690 kamuğda bağırsak özüñge özüñg köriül taplamaz işni kod kes sözüñg
3691 köngül taplamasa kayu işlerig
asığ bolmaz anda ay köngü tirig

3692 köngül taplamadı bu işni seve özüm yandı emdi bu sözün ive
3693 seningdin kolur men munu uzrımı kodu bir mini ay kişi ködrümi
3694 iligke tusülğu yok erdemlerim
ne kılıkım kılınçım savım sözlerim

3695 özüm dünyadın kaçtı keldi berü yana men negü teg barayın naru

A 106

3696 bayat tapğinga bu ulanmış özüm kişi tapğı kılmak yararmu tüzüm
3697 kodu birgil emdi mini tengrike du'aeı bolaym sanga edgüke

3687 birdi ... bedük] Aaa berti b. susük B1 b. bilge sözü (?) | sevit A22 ktlıneı budün kılkl kgngli tysSk B1 seuifmif (<?; satır
altında sfvüı Cg sevinmif ... [I 3688 kayu] A23 kamug l kingefgil] Aza kengefgil

3698 iki öz körüşmek tilese küsep mangar kelme sen men barayın tilep

3699 manga tegsü emgek sen inçın tiril ilig tapğı birle budun aşğı kıl

3700 Negü tir eşitgil bağırsak kişi

yakınlık ulağlı tapuğsak kişi

3701 komıtsa köngül kör yontsa kiçig yakın boldı sakın tilemiş işig

3702 tilek birle mangsa kişi arzulap arıp yolda kalmaz tilekin ulap

3703 tilekke barur erse yalnguk yorıp bulur ol tilekin bu kalmaz arıp

3704 idi yakşı aymış sevitmiş kişi vefaka çavıkmış sevügler başı

3705 yakın bolsa könglün yırak yir yakın yakınlık vefasın köngülke bakın

3706 toğardın batarka bir örlem yir ol vefa birle bilse yakınlık hakın

ar . . . sen] AS mangga ... Bi2 m. kvlmegil C17 manga . . . l 3ğ99 ıo7o ıcingga . . . sⁿfⁿ B13 mangar fegsün . . . l ilig . . . birle] Ağ
glig . . . C1 yerinç b ile)]l 3700 negü . . . eşitgil] Af n. ter . . . BU nigü t. eşif bu ağı] Cg kılıçlı ll 3701 komıtsa ... kişig] Ay

komıza k. kez yamıda k. koz yarutsa kifı Ca komıtsa (kn vorin» y.r.ğc. .— —

AIOO Wfo v

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ülgı.URMIŞKA

3707 yanut birdi ögdülmiş aydı sözüm eşitgil eşitti sözüngni özüm

3708 tileking bu erse sening ay kadaş küçemez men emdi köngül kılma baş

3709 kesildi sözüm sen esen edjfü kal iligke bitig bir yüzüm kılma al

3710 bitig ıdh ilig öz elgin bitip özüılg barmasa sen bitig bir itip

3711 tutayın men emdi manga bir cevap sözüng sözleyük öz tilin ülgülep

3712 tilin sözlegil hem bitigil bitig iligke yanayın ay bilge tetig

XLIV.

ODöURMIŞ İLIGKE BİTİG BıTİP İDMIŞİN AYUR

3713 yanut birdi odgurnnş aydı bitig bitiyin kör ança ay bilge tetig

3714 devat koldı kağaz kötürdi kalem iligke bitig başladı söz ulam

3715 bayat atı birle sözüy başladı

törügken igidgen keçürgen tidi

3716 öküş ögdi sansız sena bu tilin

kılur men bayatka ayın hem yılın

3717 yağız yir yaşıl kök yarattı kün ay

karangku yarukluk ıgay tut ya bay
3718 törütti kalın bod bu sansız tirig tirilgü birür kodmaz açın birig
3719 bir ol bir idi kim törütti iki sakışka katılmaz anıng birliki
3720 bir ol bar siziksiz kalı kançasız
köngölde yırak tutgu okşag mengiz
3721 uluğluk angar ol bedüklük angar ugan erküg ol bir kamuğdın singar
3722 yarattı kalın barça sansız kuluğ tilemişke birdi ağırlık kamuğ
3723 karangku titigsig bu börk ev içi yaruttı yaşıq birJe erklig küçi

120 sozin | töriltgen ... tidi] Aaa tongtgen yigitgen k. iu B13 torutgen || 3716 sansız . . . tilin] Bi4 . . . fjlın Cg birle ...] ayın ...
yılın] tilin hem ilın Cğ . . . yılın Eg noktasız) [beyit yok ; Ağste 3718den sonra celivor 1 uir >ĞM. 1

3724 yaşıl kök törütti kötürdi ediz kün ay birle yulduz bezedi bediz
3725 kodısı yağız yır yaşıl suv bile örüsi süzük yıl öze ot ula
3726 isig tumlıgıg hem kurug ya ölüg yaraştırdı halkka tegürdi ülüg
3727 törütti tilek teg tilemiş tilek kerek bolmadı anda arka yülek
3728 tilese ağırlar tapuğsuz kuluğ tilese uçuzlar tusulmaz tapuğ
3729 tilemiş tileki bolur bol tise yoritur kazasın ne erse kese
3730 öküş ming selamım sevüg savçıka ol edgü kulavuz köni yolçıka
3731 iligke du'açı bitidim bitig selamın esenlik öze ay tetig
3732 ilig yarlıkamış bitig birle söz okıdım bitigin yaruk boldı köz
3733 öküş edgü yarlıg tümen öt erig marica yarlıkamış kamuğ sözlerig
3734 yime va'de kılınmış öküş edgülek ağırlık açıklar yigü kedgülek
3735 yonglı bu yalnguk bu arzu öze yorırlar tileyü ajunug keze
3736 tapuğsuz özüm bulsa edgü açığ kalı taplamaz men bu devlet yaşığ
3737 velikjn bu bir kaç müni bar adın özüm barsa yası ma kelgey kidin
3738 olarda biri bu tapuğ bilmez öz barıp tapnumasa yarumağa yüz
3739 törü yok toku yok yime kıl kılınç törüsüz tapuğçı yaramaz erinç
3740 ikinci cefaçı bu dünyağ bilip cefa kıldım aşnu cefa kılga tip
3741 bayatka sığındım özüg bekledim bu din birle iman küdezsü idim
3742 boguzka eginke banm yetgey ök neng anda naru manga bolğa yük
3743 boğuzka yiyim hem eginke kedim manga kılmaz eksük törütgen idim
3744 törütti igidti bu ödke tegi takı ma igidgey ay dünya begi
3745 sanga birdi dünya esirkemedi manga birmegeymü birigli idi
3746 kamuğ edgü isiz ıgay baylıkım bayattın körür men ay ersig akun
3747 bayat kapğı tuttum kılur men tapuğ kamuğ halk yumıtğu bu ol ın kapuğ
3748 sanga ya sening kapğinga men barıp negüni tileyin tiriglik ıdıp

C 220

3749 ikigü bayat kullarımız biz ök bu kulluk içinde kurumuz tüz ök
3750 bu kul kulka kulluk yarağsız bolur tapuğçıka tapsa uçuzluk bulur
3751 kişi himmeti bolsa mundağ kerek bayat tapğı kılsa urunsa yürek
3752 idi yakşı aymış süzülmiş köngül eşitgil ay bilge ukuşlug amul

B 273

3753 açığlı toduglıka kılma tapug

negüke kılur sen tapuğka butuğ

3754 tapın bir bayatka tuş tınmadın tünün kündüzün bul açığığ kapug

3745 Bgde bu beyit 3744ten önce geliyor | san~;a birdi | Aıg *o ». hirdi | manja . . . idl | Als manfrga bermegeymü bengli iti Bg
nı aya gr kedi ll 3746 isiz | Ai9 fsiz (g dıkkat) | bayattın . . . ersig | A bilge a. BİO bayatdın ... Cİ5 bayatdın k. me» a. bilge . . . ll

3747 tuttun ... men BU tat(f)am k men Cıs iut(f)am k. me l yumttga | Cıa yumıfui

3755 ay ilig bu tıd hacetim kıl reva sanga tapnayın men elig yüz ova

3756 tiriglik kolar men özüm ölgüsüz yigitlik tiler men karı bolğusuz

3757 esen tut mini sen tuçı ıgsızın bayutgıl çığay kılmagıl nengsizin

3758 bu dört neng manga bir sanga tapnayın sevüg can yuluğlap özüm itneyin

3759 bu nengler manga birse sen ay ilig özüm kul kılayın bingyin elig

3760 munı birgüke bir küçüng yetmese ne artuklukung bar manga. ay kese

3761 yigü kedgü erse yigüm bar kedim takı ma kerek bolsa birgey idim

3762 ağırlık uçuzluk bayattın turur ölüm ya tiriglik hem andın erür

3763 munı çın biligli ukuşlug kişi adınsığ bolurmu ay ilçi başı

3764 mini bir bayatım küdezmişi teg küdezümegey sen aya aşlı beg

3765 sini men küdezgü kerek men keçe mini ol küdezür söz aydım aça

3766 Özüng todmagınça manga tegmez aş

mini todrur öngdün özi yimez aş

3767 ötügçi kereksiz mungadsa özüm tilim tepremedin eşitür sözüm

B 274

3768 tıdumaz ya yol kılğuçı tegürmez manga bir küvez kür küçi

3769 sanga yazsa men sen keçürmege sen keçürgey idim ming yazuk kılsa mcu

3770 negü tir eşitgil yazukluğ kulı köngül sırrı açtı kör ötnür tili

3771 aya çın vefalığ bağırsak idim

seningde bağırsak adın bulmadım

3772 mungadmış özümke birür sen tilek yavuz arkasızka sen arka yülek

3773 igimke şifa sen sakınça sevine muılğumka tayançım irikse avınç

3774 küvençim avınçım sevinçim kamuğ sevinçing içinde turur ay ulug

3775 öküş kıldım emdi sanga men yazuk sening rahmetingde bu yazuk az ok

3776 keçürgil yazukum sanga yası yok kınama mini sen sanga aşğı yok

3777 yazukum telim erse rahmet me bar anı kıl mening birle sindin yarar

3778 eger kınasa sen yaraglıg ma men keçürseğkeçür sen yaraglıg ma sen

3779 bilir sen bilir men sini bir idim bilir men bilir sen sini bir tidim

3780 otun men otunluk bile öz ulır

tüzün sen tüzünlük me sindin kelir

3781 orunçak turur bu sevüg can revan orunçak yana bir kötürmez bu can

3782 ay ilig bu dünya keçimlig turur tiriglik küninge tüker alkınur

3783 negüke inanıp sakıngu uzun negüke süçinip avıngu özün

3784 ata bardı iş tuş içi ya ini

ana bardı oğlung kızınğ kör kanı

3785 ölüglik körür sen ölüg sen tirlg sizik tutma bir kün eşüngey ying

3786 usanma ay ilig udıma odun özüngde kidin edgü atıng kodun

3787 yava kılding erse keçürmiş kününg yava kılma emdi keligli tününg
3788 keçer kün içinde kereking alın köçütçi kelirke itigin kılın
3789 bu halıg körürde mening bu közüm negü teg barugay sanga bu özüm
3790 cefalıg ajundın kötürdüm köngül vefalıg idimke sngındım amul
3791 kodu bir ay ilig mini sen manga du'aı bolayın bu yirde sanga
3792 negüke tusulğay sanga bu özüm özüngke özüng ök tusul tut sözüm
3793 kişidin töngüldüm töngül sen yime kişidin asıg yok sanga ya manga
3794 men emdi bu kalmış tiriglik ıdıp bayatım sevinçin tiler men tapıp
3795 barı tap kereksiz adın artukum bu dünya tüpi ked üyük ol sukum
3796 tüpi yıl keçer teg tiriglik keçip odundum men emdi küyer men açıp
3797 egin bütti boğzum yime boldı tok töbün barsu dünya adın asğı yok
3798 negü tir eşit boğzı egni bütün
barım tap tise er bolur beg kutun
3799 idi yakşı aymış tapı bolmış er tapılık ieinde kutı tolmuş er
3800 boğuzka yiyimçe ajunda yidim tap eginke kedimçe eginde kelim tap
3801 tiriglik bolurça yigümni bulur men
kerek bolsa birgey manga bir idim tap
3802 tusulmak üçün ünder erse ilig meningde tusulgu ukuş yok bilig
3803 kalı il işinge tusuldu tise
tusulğu yiri yok söz aydım kese
3804 kalı iş küdügdin tir erse manga ming er işi kılğay kadaşım sanga
3805 apang edğü tir erse ilig mini özüng edğü bolsu yarutğay sini
3806 Ming edgüg adkını tutgınça sen yakangnı bir ök yolu tutgıl esen
3807 ajunda çavıkmış ne türlüğ eren iligke yumıtmış turur ming tümen
3808 negü bolğa mindin iligke asıg asıgsız işig kılma bolmaz tatıg
3809 özüm 'uzrı koldum men emdi sanga kodu bir mini sen sarılma manga
3810 takı ma negü söz yorımış alın kadaşım eşitti ötüngey tilin
3811 tüketti sözün türdi badı bitig sunup birdi aldı kadaşı tetig

B 276

3812 ayur men bitidim tilekim sözüm tilin sözlemiş söz eşitting tüzüm
3813 tilin me ötüngil eşitsün ilig
kodu birsü mindin kötürsü elig
3814 yalavaç söz iltür yanutı kolar
yanut söz eşitting tegür ay unur
3815 negü tir eşitgil uç ordu hanı tözü ilke yangzap söz aymış köni

C 224

3816 yalavaçka mün yok sözün kıymasa tutuzmış sözüğ çın tükel sözlese
3817 takı munda yigrek ayur türk hanı kınama yalavaç söz aysa köni
3818 yalavaçka bolmaz ölüm ya kıyın eşitmiş sözün çın tegürse tilin
3819 yalavaç tidüküm bu ilçi turur bu ilçi sözün aysa ölmez kalur
3820 yalavaç tutuzmış sözün sözlese açıg bir tilin ög söz aydım kese
ÖGDÖLMIŞ CEVABI ODĞURMIŞKA
3821 yanut birdi ögdülmiş aydı sözüng eşittim negü sözledi söz özüng
3822 bitiding bitigke yanutı bitig manga bir bireyin ay bilge tetig

3823 velikin sizikim bu ol ay kadaş ilig kılmağay kör sini özde taş
3824 yanamu mini idğay erki ilig okığalı yandru ay kılkı silig
3825 yana yandru terkin mini ıdga ol eger barmasa sen köngül kodga ol

ODĞURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞK

B 277

3826 yanut birdi odğurmuş aydı kadaş bu söz sözlemegil köngül bolğa baş
3827 özüm barğu ermez bu yirdin naru özüng emgetip kelme yandru berü
3828 tilep bulmaga neng tilese yavuz yorımağuş söz sözlese sen uçuz
3829 negü tir eşit emdi bilgi koyuğ sinap bilgüçi edgü isiz kamuğ

C 225

3830 kolup birmegü nereni kolma küç tilep bulmağuş neng tileme küçün
3831 yorıp tegmegü yirke barma yadag kalı bardıng erse öz emger küçün
3832 yana aydı odğurmuş emdi yorı yana evre kelme ay ersig urı

ÖGDÜLMİŞ CEVABI OEĞURMIŞK.

3833 örü turdı ögdülmiş aydı sözüm kesildi seningdin barayın özüm
3834 kadaşı uzattı kör ögdülmişig tutuzdı takı söz ömiş bilmişig
3835 atın mindi ögdülmiş evre yanıp evinge kelip tüşti yattı tınıp
3836 yaşık yirke yandı yüzün kızledi kalık mengzi kiş teg bolup örledi
3837 ajun türtti yüzke kömür teg boduğ körür köz yumuldu udıdı odug
3838 töşek koldı yattı kör ögdülmişe udıp bardı ança kötürdi başa
3839 toğardın butıklandı ot teg yalın yarudı yangı yüz açar teg kelin
3840 kopa keldi örlep sıta kalkanı ajun mengzi boldı örting erdini
3841 çıkıp kangıka bardı evdin turup iligke köründi özi yol kolup

ILIG SLPALİ ÖGDÜLMİŞKE

3842 ayıttı ilig aşnu odğurmuşig ayur sözle keltür sözüngni bışığ
3843 negü söz yorıdı ne boldı işing tileking ne boldı kelürmü işing
3844 bitig birdi ögdülmiş aşnu turup ilig aldı açtı okıdı korup
3845 yüzi kızdı ongıdı yana küleirip sakındı bir ança uzun kiç irip
3846 ayur bu kadaşing irig sözlemiş angar torku ıdtım tiken çıknemiş

C 226

3847 münü yok bu sözke köni sözlemiş köni söz irig ol irig çoğlamış
3848 negü erdi sözler tilin sözlemiş manga ayğıl emdi eşitmiş ömiş

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ILIGKE

3849 ötündi iligke eşitmiş sözün ne yanglıg yorıtmış sözün tüp tözin
3850 ayur söz yorıdı neçe türügün ol aydı men aydım ukuşun ögün
3851 mening sözçe barça yanut kıldı söz takı tuttum erse katıg yumdı köz
3852 negü kıldım erse berü kelmedi kese sözledi söz köngül birmedi
3853 eşitti anıng sözlerin kör iligsözi erdi barça ukuş ög bilig
3854 takı arzuladı komıdı köngül komısa köngül kör kişike mung ol
3855 körü barsa yakşı ayur er başı köngül bulnasa boldı erksiz kişi

279

3856 beg ol bu köngül kör kamuğ öz kulı begi kança barsa udu kul yolu
3857 komısa köngül kör tilese tilek tilek bolmağınça bu bulmaz yölek

ILIG CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

3858 yana aydı ilig ay ögdülmişe kadaşing tükel ök kişi ermişe
3859 eşitmegüm erdi aning sözlerin ne kılkı kılınçı ne bilgi barın
3860 eşittim köngülke sıgurdum anı katıgılan tilekke tegürgil mini
3861 mening öz ilimde tilekim bolup yarağsız bolur bulmasa men kolup

ÖGDÜLMİŞ CEVAIU H.I(*KE

3862 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig budunda talu beg ay kılkı silig
3863 yanarda kadaşımka aydım bu söz yana ıdğay ilig sanga kelgey öz

C 227

3864 birmegey ahır iltgey sini bu kün bar tidim men ağırlap anı
3865 töngöldürdi aydı yana kelme tip özüm bargu ermez küçün kolma tip

B 280

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

3866 ilig aydı uktum eşittim sözüng bu söz işke kirmez yobatma özüng
3867 negü beg bolur ol tilekin tilep anı bulmasa ol tuçı arzulap
3868 ne erklig bolur ol budunka uluğ yoritmasa ilde bu yarlıg kamuğ
3869 bedüklük nişanı bu ol belgölüg tilemiş tilektin bu bulsa ülüg

Sgdalmış ... iligke] A.w ö. cuvabı i. BT . . . ilig padifahka

3862 birdi] A29 berti

3864 Cıde beytin ikinci mısraı yerinç 3865. beytin ikinci mısraı ya? miş ve manaya bakmadan mısraın sonu ve kafiyesi
uydurulmuş | birminr hermegey a. eldgey seni blo ve Cı ... iligey s. l bu . . . adı] A:u huifti r. KThm harau ermez unüsü mini ll

3865 töngöldürdi ... tip] Ag2 . . .

3870 köngül arzu kolsa negü erseni emi ol tilekke tegürse anı
3871 yana ma bu arzu manga boldı ig munı emlemese özüm bargu yig
3872 negü tir eşitgil bu beytig okı aning ma'nisi uk ay könglüm tokı
3873 kamuğ igke ot ol emi belgölüg ol ig emlegüçi kamı belgölüg
3874 köngül arzu birle kalı iglese tilek bulsa onglur kemi belgölüg

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

3875 yana aydı ögdülmiş ilig kutı ajunda negü bar anga yok otı
3876 ilig ine esenin tirilsün uzun sanga men bolayın yuluğ bu özün
3877 bu söz men ötündüm iligke tilin asıg yok bu kün öz ökünse yılın
3878 negü tir eşitgil ukuşlug sanga sözüg saknu sözle ay ersig tonga

C 22

3879 Tilin sözlemese söz asgı telim ökündürdi sözlep mini bu tilim
3880 sözüg sözlemese sanga kul bolur kalı sözlese sen sini kul kılur
3881 sözüg saknu sözle sen ivme serin ive sözlemiş söz ökünçi yarın
3882 sizinmedim erdi kör odgurmışng okıp kelmegüsün er erdi bışığ
3883 ilig bir tilese özüm mirağ tiler
tusulğay manga tegme künde onar
3884 tilekim bu ok men bile bolsa men elig bir kılıp ked tapuğ kılsa men

B 281

3885 neçe tuttum erse anı men katıg ol ança tirendi ilette tatıg
3886 yana bargu erse barayın özüm negü ayğu erse ayayın sözüüm

3887 ilig me yana bir bitig birsüni okısun bitig ol manga bütsünü

ILIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

3888 ilig aydı ıdtım bitig bir yolu bitigke yanut kıldı taş teg tolı

3889 yana ok negü teg bitiyin bitig bitig orninga sen bitig sen tetig

ÖGDÖLMİŞ CEVABI İLİĞKE

3890 yanut birdi ögdülmiş ilig kutı neçe andag erse bitig me biti

3891 yalavaç neçe çın ked erse amul

bitig bolmasa sözke bütmez köngül

3892 tanığlı kişike tanuk ol bitig tanuk bolsa hile yorımaz itig

İLTG CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

3893 ilig aydı arzung bu erse kalı bitlg me bitiyin açıp söz yolu

3894 bitig me bitiyin munukı sözün bitigke ısanma katığlan özün

3895 negü sözlegü erse sözle tilin anı ündegil sen manga bir alın

KÜN TOÖDİ İLİĞ ODÖURMIŞKA İKİNE BİTİG İDMİŞİN AYUR

B 282

3896 devat koldı kağaz yana ok ilig kalem aldı elgin bitidi bitig

3897 bayat atı birle sözüg başladı törütgen igidgen keçürgen tidi

3898 ayur nüng sena ol uğan tengrike ezel hukmi tegrür köni egrike

3899 bir ol bir katıksız karıksız arıg

yokuğ bar kılur ol kılur yok barıg

3900 bir ök bil tilin ög bütürgil köngül tapug kıl köngül til köni tut amul

3901 negü kolsa kolmış tilekin bulur negüg bol tise ol tilemiş bolur

3902 tözü teprenürke tirilgü birür tiriglik tuşı bu ölüm ol ıdur

3903 ağırık uçuzluk anıng hukmi ol uluğka kiçiğke yime açsa yol

3904 tilemiş tilekin biliglisi yok yoritur kazasın tıdıglısı yok

3905 tümen ming selamım sevüg savçıka tegürsün bayatım köni yolçıka

3906 tözü işleringe yime ök selam tegürsün bayatım kesüksüz ulam

3907 iligdin öküş ögdi aytıg selam ıdur men sanga ay ukuşı tamam

3908 köngül aytu ıdtım bitidim bitignegü teg erür sen ay bilge tetig

3909 sanga ıdtım erdi kadaşingm men tilekim ol erdi manga kelse sen

3910 özüng taplamaduk berü kelmeking manga tuşmaking hem yüzüm körmeking

3911 bitigke yanut söz bitimiş özüng tilin me kadaşing tegürdi sözüng

3912 okıdım bitiging ukuldı bu söz sözümni eşitgil kaçurmağıl öz

3913 şekerde süçigrek söz ıdtım sanga aguda açığ keldi yangı manga

3914 eşitgil yana bu menilig sözlerim köngüike alın ay bağırsak erim

3915 özüng koldı erse bu zahid atın atung boldı zahid özüng tağ katın

3916 bu çav birle atıng yadıldı köre bedük belgü boldı kişiler ara

3917 tapuğ kılmişing barça atıng üçün yava kılmağıl sen öz ülgüng küçün

3918 budun közi tegse tapugka kalı buzuldı bu tapğung ykıldı ulı

3919 bayat tapğı barça kerek örtüğün açılmasa halkka bu örtüg bu kün

3920 bayat kızledi kör sevügrek kulın bu kullar ara halk tanumaz tilin

3921 öz özin me ol kul bilümez bakın yağımı bayatka bilemü yakın

3922 berü kel uluş kend içinde tiril sini bilmesü halk katılgıl karıl

3923 halal dünya kazğan özüngni yitür todur aç yalıngı hem oprak bütür

3924 halal dünya bulsa kişi edgüsi bulur iki ajun yigü kedgüsi
3925 bu sözni eşit ay manga kelmedük negü tir arıg bilge bağı bedük
3926 tuşar erse dünya kalı edgüke yarar iki ajun yiyü kedyüke
3927 bulup dünya malın yiyü bilmese sakış tegdi ülgı ağır yüdügüke
3928 bayat kullarına tusul ay bügü kişike tusulur eng er tigü
3929 sini men müsülman tususu üçün
okır men bu yirke ay zahid küçün
3930 berü kel tusulğıl kişike yara tusulmaz ölüg ol tırigler ara
3931 Öz aşğın tilegti kişimü bolur
kişi ol bolur kör il aşğın kolur
3932 akılık ol ermez ülese nengin akı ol yuluğ kılsa canın tenin
3933 bağırsak ol ermez özin beklese bağırsak ol ol kör kişig edlese
3934 kişi edgü tırlar bu edgü kayu mangsi ayu birgıl ay bilge bügü
3935 kişi edgü tırlar bu edgü kim ol bu edgü kişi mungda erke em ol
3936 ay köngli süzüük er ay bilgi öküş baka kör bu sözke yetürgil ukuş
3937 bu aymış sözüüm çın erürmü köre çın erse heva bas berü kel tura
3938 uzun sözlese söz irinçig bolur ukuşlug kişiler sözüg az kılur
3939 bu söz tap kıl emdi adın sözleme ukuşka biligke tilin özneme
3940 takı ma negü erse kalmış sözüüm kadaşing tegürgey tutuzdı özüm
3941 tüketti bitig türdi badi katıg kalık tanı esti kurıttı hatıg
3942 kötürdi bitig kör öze tamğalap sunup birdi ögdülmiş aldı ulap
B 285
3943 yana aydı ilig ay ögdülmişe bitig bir yime ay tilin bilmişe
3944 katıgılan yarağı ne erse takı anı kıl anı kend uluşka okı
C 232
3945 tileki ne erse bu yirke kelip anı men bingyin itigin kılıp
A 113
3946 İlel tip turup çıktı ögdülmişe yorıp keldi evke ol edgü işe

3937 erürmü kong] As2 .e. kgrü Cıo irürmü k. l hava .. tura turu Bıo berü kel hava bas t. Cıo havi bas ... 11 3938 sözlese ...

irine s. frineıg BH sözlemiş . . . l sözüg . . . kllur] Ays sgsüg a. kolur Cn
ioio Aağte bevtin ilk mısraı yering önce 3938. beytin ilk mısraı

3947 tegip tüşti oldurdu evke kirip yidi içti tındı bir ança serip
3948 yüzün kızledi yirke rumi kızı ajun kırtışı boldı zengi yüzi
3949 kalık bütrü tuttı kara kuş öngi ajun barça toldı kara kuş yüngi
3950 töşek koldı yattı sakındı özün negü sözlegüsi kadaşı közün
3951 udup bardı azrak odundu yana öçükmiş kömür teg karangukü tüne
3952 usı uçtı koptı adakın örü kara tün kötürmüş etekin örü
3953 yaşık koptı yirdin kötürdi başın yaruk yüz küler teg yirişti tişin
3954 kopup yundı kıldı yana tang namaz yime turdı ança du'a kıldı az
3955 atın tuttı terkin bir oğlan bile turup çıktı evdin sevünçün küle
3956 barıp tegdi erse kadaşka yakın yırak tüşti attın küdezdi hakın
3957 yorıp bardı akru tokıdı kapuğ kadaşı örü turdı kodtı tapuğ

3958 kapuğ açtı terkin ol utru çıkıp selam kıldı tuttu kör elgin alıp
3959 yana kirdi odğurmuş elgin tutup orun kıldı törde ağırlap öpüp

ODöURMIŞ SLPALİ ÖGDÜLMİŞKE

3960 ayur ay kadaşım nelük emgeding yana ok manga sen tekin kelmeding
3961 kese sözledim söz eşitting anı nelük emgetür sen küçeyü mini

3962 negü tir eşitgil bilig birgüçi sinap edgü isiz kişig bilgüçi
3963 kişike sınağı bir ök körse tap tilek bilgüke bir tilin yörse tap
3964 bakır altunuğ er körüp bilmese alıp azkına bir taşığ sürse tap

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODöURMIŞKA

3965 yanut birdi ögdülmiş aydı kadaş manga buşmağıl sen köngül kılma baş
3966 tapuğçı köz açsa begini körür negü aysa begler anı ok kılur
3967 iligke bitigin tegürdüm sözüng tilin me negü aydı erse özüng
3968 sözüngke yanut kıldı ıdtı bitig çıkardı bitig birdi elgin tetig

OEöURMIŞ SUALİ ÖGDÖLMİŞKE

3969 bitig aldı odğurnuş açtı turup okıdı bitigin sakındı körüp
3970 ayur ay kadaşım ne erki iging mini munça yavlak ederdi beging

ÖGDÜLMİŞ ODğURMIŞ BİRLE İKİNE KATA MENA?ARA. KILMIŞIN AYUR

3971 yanut birdi ögdülmiş açtı tilin ayur ay kadaşım eşit söz bilin
3972 iligning tileki sanga edgü ol bu edgü içinde tiler edgü yol
3973 bilür sen bu yirde bu fağt tapug kılurung neçe edgü açğay kapuğ
3974 yana kend uluşta men aymışlarım neçe türlüğ edgü turur ay erim
3975 yavuz ermez emdi bu dünya kutın bulup tirlü bilse kopursa atın

3976 özüng 'ukbi kolsa ay zahid bulur muyan edgü mundın iletse bolur
3977 yavuz tise bolmaz bu dünya nengin yise birse halkka kızartsa engin
3978 yime yakşı aymış akılar başı eşitgil munı sen ay edgn kişi
3979 kamuğ edgülikke neng ol yolçısı kamuğ ig toğaka neng ol emçisi
3980 nengi bolsa yalnguk bulur ög bilig kamuğ edgülikke uzatur elig
3981 bu neng birle yalnguk tilese tilek yaşıl kökke yoklar neng ol ked yölek
3982 hac erse tileking gerek neng tavar ğazılık tilese yime bu yarar
3983 nengi bolmasa er alıp birgüke elig kışğa boldı kamuğ edgüke
3984 negülük kodur sen bu edgülerig nelük taplamaz sen bu öt sav erig
3985 tapuğka negü teg inansa bolur tapındım tiyü bilse müflis kalur
3986 bayatığ tapuğ birle bulmaz kulı idi yinçke yol bu tapuğçı yolu
3987 neçe ming tapuğçı tapındı yılın çıkar can ödinde yitürdi yolın
3988 neçe ming tapuğsuz yazukluğ kulı ahır tın keserde ongardı yolu
3989 bilir men bayatım sevinçi kamuğ tapuğ ta'at içre turur ay uluğ
3990 bilümese emdi bu ta'at çını kayu ta'at erki ukumaz munı
3991 kalı mundağ erse kamuğ ta'atng tükel kılğu bulsa bu aymış tatığ
3992 baka kör bu sözler kim aydım sainga bu yanglığ erürmü ayu bir manga
3993 kalı mundağ erse kim aydım bu söz tilin kön sözümler tut aya köngli tüz

3994 havaka bulun bolma köndür köngül kişiğe kahlğıl yoriğıl amul
3995 yanut birdi odgurmış aydı kadaş mungadturdung emdi agu kılding aş
3996 tutayın sen aymış sözüğ tıngladım iligke barıp men tapuğ başladım
3997 tapuğka eng aşnu törü bilgü öz yime kıl kılınçı sözi sözke tüz
3998 kirü hem çıka bilse oldruğ turuğ tapuğ bilmese er tek emger kuruğ
3999 negü tir eşitgil tapug bilgüçi sına bilmişin aydı azrak üçü
4000 bu beglerke tapmak tilese özüng köngül til köni tut küdezgil sözüng
4001 örü hem toku birle öğren tapuğ tapuğ bilding erse yaradı yüzüng
4002 kişiğe yıramış turur bu özüm
törü yok toku yok ne kıl kım sözüüm
4003 negü teg kılur men begingke tapuğ yapılmış turur kör manga bu kapuğ
4004 negüğe küçer sen mini berk tutup iligke tapın tip sözüümni utup
ÖGDÖLMİŞ CEVABI ODĞURMIŞKA
4005 yanut birdi ögdülmüş aydı bu söz yime edgü ermez aya köngli tüz
4006 seningdin kötürgey ilig bu törü kerek erse oldur kerek tur örü
ODĞURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKE
4007 yanut birdi odğurmış aydı bu söz idi yakşı ermez aya kılkı tüz
4008 negü teg yaraşur sanga ya manga törü bilmese öz yorısa anga
4009 bu il itgü tutgu budun tüzgüğe bu begler tikildi ajun süzgüğe
4010 bu il kün itigi bu begler işi törü hem toku birle itti kişi
4011 anın ötrü begler uzattı elig ukuş utru tuttı yoritti tilig
4012 idi yakşı aymış ajun ilçisi
biliglig ukuşlug budun başçısı
4013 ajun tutğuçı er ukuşlug kerek
budun başğuçıka kerek ked yürek
4014 bu iki bolunsa basa tapğuçı törülüg tokuluğ kerek bilgüçi
4015 anın ötrü begler bedütür küçin yağı boynı yençer alır öz oçin
4016 biz emdi bu öngdi törü ursamız negü teg yaraşur törü buzsamız
B 290 ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODĞURMIŞKA
4017 yanut birdi ögdülmüş aydı kadaş idi ters iş ermez batar kıl sa aş
4018 munu men bilir men bu öngdi törü ayayın men emdi sen öğren körü
4019 kişi bilmese öğrenür kör bilir bilip ötrü yalnguk tilekke tegir
4020 mungar mengzetü aydı bilgi açuk bu söz tutmaz ernalı bilgü bnguk

4013 ajun ... er] AİO acun ... gr BH ajun (satr altında dünya) ... ked] AİO başğuka bua k. ket BH ... ök (ög ?)
4014 B de bu beyit yok | bolunsa ... tapgaet] AH balılza .. basa tutgaet | törülüg tokulag] Cs tüzüldi ukuşlug | 401\$ küçin] AN
yençer ... oçin] Ai2 y yadar gz au Bİa ... öçün Cy yeneip ...
4016 Bde bu beyit iki satır üzerinç yazılmış | törü ursamız] A

4021 toga bilge togmaz kişi öğrenür toga sözlemez til turu sözlenür
4022 kişi öğrenip ötrü bilge bolur bilig bilse ötrü kamuğ iş önür
ODĞURMIŞ CEVABI ÖGDÖLMİŞKE
4023 yanut birdi odğurmış aydı sening tileking bu erse tilek yok mening
4024 ayı mungkarur sen bu kün sen mini negü teg bolur ay bu tapgung kanı

4025 köngülke kirürmü sözüng tınglayın özüm öğrenürmü anı anglayın

4026 manga ayğıl emdi törünü neçe tokularnı sayu atayu biçe

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODĞURMIŞKA

4027 yanut birdi ögdülmiş aydı tükel köni sözleding söz aya edgü fal

4028 ukuşka yırak erdi aşnu yolung könilikke urdung sen emdi ulung

4029 men emdi ayayın eşitgil ögün sen öğren yazılsu sanga bu tügün

4030 kalı öğrenür erse emdi özüng tilin tıldama emdi keşgil sözüng

ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞKA BEGLERKE TAPINI TÖRUSİN TOKUSIN AYUR

4031 iki türlüg ol bu tapuğçı kişi tapuğ kılsa itlür küninge işi

A 116

4032 erken tapuğka kirür takı bir bedük bolsa ötrü kılur

4033 ikide talu edgüreki ol ol

kiçigde tapuğ kılsa bassa köngül

4034 neçe me bu kün söz sanga aysa öz kiçiglerke başlap ayayın bu söz

4035 sözüg örte tutsa songı yig bolur kayu neng yig erse tüpi lg bolur

4036 bışığıng tilese bışurğu sözügbütünluk tilese bütürgü özüg

C 238

4037 tapuğka açayın tise er kapuğ kiçig oğlan erken kılını tapuğ

4038 törü hem toku bilse tüzse yonk kirü hem çıka bilse itse kılık

4039 tapuğka irig bolsa erte turup köngül til kiçig tutsa kodkı bolup

4040 yumuşka irig bolsa yügrü turu kulak köz yiti tutsa aşru körü

4041 özinde uluğka tapuğ kılsa öz tilin beklese ked katıg tutsa söz

4042 tapuğug ongarsa bu yanglıg kiçig beginge yagudı ongardı keçig

4043 kirür hem çıkar bolsa anda naru ötünse ötüg sav törüçe körü

4044 kiçig kur bu yirke tege tüngise negüke yararın seçer beg basa

4045 tapuğçı tetig erse kılkı bütün ötügke yarar bu kopar terk kutun

4046 atım ersig erse bolur ok yaeı köni erse kılkı bolur tamgaçı

4047 kılınçı arıg erse körklüg yüzi idişçi kılur beg ay köngli yazı

4048 bitig bilse sakıg açığı bolur ukuş ög ked erse bitigçi bolur

4049 bularda kayuka ulansa bu öz idi korku aynu tapuğ kılgu uz

4050 negü tir eşitgil tapuğ kılguçı tapuğ yetrüp ötrü tilek bulguçı

4051 yüz utru turur bolsa begke özüng idi korku turgıl küdezgil közüng

4052 kılınç it yonk tüz özüngni küdez köngül til köni tut kısırgıl sözüng

C 239

4053 tapuğ birle itlür kamuğ türlüg iş tapuğ birle kavşur sanga edgü iş

4054 negü edgü kolsa sanga bu özüng tapuğ kıl tapuğung yarutğay yüzüng

4055 kalı begke utru turur erse sen

közüng yirde tutğıl kulak törde sen

4056 elig kavşuru tut adakıng tüze

bu ong elging urğıl sol elging öze

4057 kapuğda kirürde ongung aşnu mang tilin yarlıkarda öğüng birle ang

4058 ötüg ötnür çıkan köni tut elig iki tiz bile sök tüzün bol silig

4059 kıya bakma anda solun ya ongun özüvğ eymenü tur eşit söz ögün

B 293

4060 sanga söz ayıtsa ötün söz çını cevab birse yarlıg tegürgil köni
4061 süçig içme boelağ yorıma yava yarağsız yavuz işte kaçğıl ive
4062 eşitmiş sözüg sen eşitmedük it
közüng körmışin sen körünmedük it
4063 bu yanglıg tapınsa yaransa kişi kutı künde artar kör illür işi
4064 kayusı alur hil bolur hil başı kayusı at adgır öze il başı
4065 kayusı sü başı kayusı hacib kayusı ılımğa bolur söz açıp
4066 bu kurka tegip uz tapınsa bu er uluğlukka yetlür tükel arzu yir
4067 kayuka ögelik tegir ög bolur kayu kök ayukluk öze at alur
4068 kayusı inanç beg kayu eağrı beg kayusı tigin beg kayu çavlı beg
4069 kayu yavğu yuğruş bolur il begi kayu atı tengsiz bolur er ögi
4070 bu yirke tegi ol tapuğçı kurı munıngda naru yok ağırlık kurı
4071 bu kurka tegürse tapuğçı bu beg ötedi tapuğçı hakın öggü teg
4072 bu kurka tegip er tapınsa birer idi ked tusulur begi arzu yir
4073 kalı ornasa bu otun er ili idi ök uluğ yas kılur bu kulı
4074 idi yakşı aymış ukuşlug büğü tegimsiz kişike bu kur birmegü
4075 takı munda yigrek ayur bu bilig biligsizke birme aya beg elig
4076 ukuşsuz kişiler bilig artatur biligsiz kişiler budun yavritur
4077 biligsizke birse begi kur orun beginge yazıglı munı bil burun
4078 uluğlukka tegse ukuşsuz kişi idisi başın yir ay ilçi başı
4079 kerek emdi begler tapuğçı kulın biligi tenginçe bedütse ulın
4080 kuluğ ked sınağu kılınçı yangı ukuşı tenginçe tegürgü ötlgi
4081 bağırsak kerek kul beginge açır anı ötrü begler açınsa tegir
4082 negü tir eşitgil törü birgüçi törü birle beglik işin itgüçi
4083 neçe kul bedüse kul atı kul ok bedütmiş beginge tapuğçı ol ok
4084 neçe beg kiçig erse atı beg ök tapuğçı atında beg atı yig ök
4085 ay begler ağırlap bedük bolmış er basınma begingni bedük tut ağır
4086 öçeşme bu begler bile sen bolup sözün sözlemegil meger ked körüp
4087 olar kut tururlar kut elgi uzun küyer ot tururlar küyürgey özün
4088 zemanı tururlar zemanı bile yaraşık kerek er sevinse küle
4089 takı yakşı aymış sına bilmiş er tapuğ birle kopmış tilek bulmış er
4090 küle baksa begler sanga öz közüün sevinme angar sen küvenme özün
4091 tapuğka tayanma kötürme köngül sanga tügge begler yangılsa yüzün
4092 kiçig ya uluğ tut ne çavluğ külüg tapuğçı tapuğçı turur belgülüg
4093 katığlarıgu begke tapug yazmasa
tapuğçı yolında ongın azmasa
4094 neçe me yakın tutsa begler sini özüngni unitma yongıl köni
4095 neçe edgü tutsa özüng korku tur işimsinmegil sen kıya baknu tur
4096 ara ot bolur kör ara suv bolur ara küldürür kör ara yıglatur
4097 bu üç nengke bolma yakın koenısı küyer ot akar suv bu begler küsi
4098 kür arslanka okşar körü tursa beg öge tegse yumşar bolur torku teg
4099 kalı basnu tegse buşar baş keser tamurın teşer kör sorup kan ieer
A 118
4100 buşar ödte barma begiğke yaguk kalı bardıng erse uçuzluk anuk

4101 ayıttukta sözle okıdukta kir selamet tirilgil tuçı bol ağır
4102 telim sözni eştip eşitmez itin közün körmişingni yitürgil katın

C 242

4103 negü tir eşitgil özin tutnur er ödinde kirip kör ötüg ötnür er
4104 kirü tur tiseler ağırlık öküş çıka tur tise kör yüzüنگke söküş
4105 közüنگni küdezgil özüنگni tutun özin tutguçı er ajunda küsüş
4106 üç işte yırak tur katıڭlan usa biri kılma beglik söz aydım kese
4107 takı biri yalğan biri sukluk ol bu üç iş üçegü tüpi yokluk ol
4108 yongama kişig sen uşak sözleme köni sözlegil söz barın kizleme
4109 özüنگni arıڭ tut kamugdın sungar arıڭ ol bu begler arıڭ neng sever
4110 özüڭ kangıka kirse baknu yorı sini kim ağırlar ağırla anı
4111 küvezlenme elging sala kirmegil elig alşu tutşu yime turmağıl
4112 özüڭ oldurur erse ornung bilin kişig satğamağıl siliglik kılın
4113 kakırma sen anda ya sudma katıڭ otunluk bolur bu kiterür tatıڭ
4114 yana bağdaş 'ılme yanın yatmagıl ünün katğura sen katıڭ külmegil
4115 yana alma tırngak adışma butung uçuzluk tegürgey iletgey kutung
4116 seningde uluڭrak sözün sözlese sözüڭ barça kodğu anı tinglasa
4117 köni sözle sözni kızangay enging sözüڭ sözlemegil meger öz tenging
4118 içip kangıka kirme özni tutun yarağsız bolur ol içigli otun
4119 bu üç neng turur er küdezmeşe öz başın alsıkar terk eşit uş bu söz
4120 birisi bu begler sözün tutğu beg küdezgü anı öz sevüڭ canı teg
4121 ikine yazmasa ilke tursa köni özin ked küdezse bu bulğak küni
4122 üçüne kangı içre köni tutsa öz yırak tutsa tengsiz yarağsızda köz
4123 bu üçte birisin kılıڭlı kişı neçe me bedük erse keslür başı

B 297

4124 adakın yonglı ay kılkı tüzün ödi bolmağınça körünme özüڭ
4125 kalı oldurur erse öz kur bulup okıp başlasa ötrü kirgil turup
4126 kaçan söz sorar erse begler sanga uzatma sözüڭni ay ersig tonga
4127 ayıtısa ötüڭgil bilirin özüڭ
sözün kesse kodğıl uzatma sözüڭ
4128 kalı aşka begler okısa sini
edeb birle aş yi ked ögren munı
4129 ong elging bile sen kötürgil yigü bayat atı aşnu ayıt ay büğü
4130 kişı utrukı aşka sunma elig özüڭ utrukı aş yigil ay silig
4131 biçek tartma anda süngük kemdime aşig tartmağıl sen kişig ündeme
4132 teşi teg yimegil yime tavrakın silig bolma artuk tişi teg sakın
4133 neçe me tok erse yigü beg aşı bu begler aşı ol ağırlık başı
4134 ne türlüڭ bu işke tegir erse öz
bağırsaklıkın teg yaruk kılğa köz
4135 idi yakşı aymış biliglig kişı bu söz tutsa aşgı sav altun tuşı

C 244

4136 kalı tegse beglik sanga belgülüg bilig birle işlet işig ay külüg
4137 kalı yavğu tengsiz bolur erse sen vefa kıl neçe küç bulur erse sen
4138 apang tegse emdi sü erki sanga akı bol odug tur ay ersig tongra

4139 tegir erse hil ya sanga on otağ elig tarğü malın kılıç tutğu yar

B 298

4140 vezirlik tegip bolsa elging uzun törü urma isiz silig bol tüzün

4141 ögelik tegir erse öglengü ol yangılsa begi bu ayu birse yol

4142 kalı kök ayukluk tegir erse kör özin ked küdezgü kutı badı kur

4143 sü başı ya il başı bolsa özüng köni bol yiti tut kulaking közüng

4144 özüng bolsa hacib oruñ almağu cıgay tul yetimler sözün tınglağu

4145 ağılıkka kılsa ağıcı sini

bütün çın bolup sen yongıl köni

4146 bitigçi ılımğa bolunsa özüng

köngül sırrı bek tut çıkarma sözüng

4147 bu ol atka tegmiş tapug kılguçı munıngda narusı uda birgüçi

4148 bir ança yime bar takı işçiler töşekçi ya kuşçı yime aşçılar

4149 bu yanglıg tapugda yırak tur sanga ereji birer ol kör emgek minge

4150 ağırlık tilese özüngke tuçı

ağırla kişig sen aya koptacı

4151 uluğug uluğla küdez hurmeti sanga kelge devlet ulugluk kutı

4152 negü tir eşitgil avuçğa sözi avuçğa sözi tutsa açlur közi

4153 uluğ hurmeti bar ajunda törü uluğ kelse kopğıl adakın örü

4154 yaraşur uluğka kiçig hurmeti uluğ ma kiçigke kılur ok körü

4155 sözün kesti ögdülmiş aydı munu bu yanglıg bolur beg tapuğçı unu

4156 men aydım eşitting sen ögrending ul negü teg tapıngu tükel bilding ul

4157 bu yanglıg turur begke kılğu tapuğ tapuğ singse ötrü açar kut kapuğ

4158 tusulğu tapuğ bu munı bilgü tap kalı bilding erse özüng begke sap

ODÖURMIŞ SyALI Ot.DUI.MIŞKE

4159 yanut birdi odğurmuş aydı bu söz eşittim men emdi aya edgü öz

4160 takı bir sözüm bar ayıtğu sanga anı ma ayu birgil emdi manga

4161 özüm kendke kirse ilig tapğinga baru turğu künde anıng kapğinga

4162 negü teg yorıknı bilingü adaş tiriglik olardı turur ay kadaş

4163 er at birle şeksiz katılğu kerek olarka yaraşı tirilgü kerek

4164 munı ma ayu bir manga sen bu kün negü teg katılğu ukayın ögün

XLVUL

ÖGDÖLMİŞ KAPUĞDAKI ER AT BİRLE NEGÜ TEG TIRILGÜSİN AYUR

4165 yanut birdi ögdülmiş aydı bu ma kereklig turur ay kadaş aysama

B 300

4166 Munı ma sanga emdi ögretgü ol negü teg yorıgu anı bilgü ol

odğurmuş ... ögdülmişke] nushalarda bu başlık yok (nushalardaki başlık beyıt 4164 not)

41S9 birdi 1 A.yı berti l eşiHim] Bfi efH(t)jm Cg eşiil(t)im ll 416o ac

4167 tiriglik olarıng bile ol kadaş kayusın kadaş tut kayusın adaş

4168 kapugdaki birle yaraşgu kerek katılğu kelişgü barışgu kerek

4169 kapuğdaki birle yaraşmasa uz tiriglik tatımaz aya edgü öz

4170 negü tir eşitgil tapuğ kılguçı törü birle başlap kapuğ tüzgüçi

4171 yakınlık tilese özüng beg bile kapuğdaki birle yakınlık tile
4172 uluğluk tapayın tise sen özün er at birle yakşı yon ay tüzün
4173 neçe me yakın tutsa begler sini yaraşğıl er at birle turğıl köni
4174 tükel üç kutu ol kapuğda kişi bularnulğ bile ol tiriglik işi
4175 bularda biri özde ulgung turur uluğka tapınsa özüng kut bulur
4176 uluğla olarnı ağırla sözün
sini edgü tutğay yarutğay yüzin
4177 idi yakşı aymış biliglig bügü bögüler sözini uçuz tutmağū
4178 Kiçigke ulugluk ulugdın kelir
ulugka tapınsa kiçig kut alır
4179 uluğlar sözün tut yumuş kıl yügür uluğ sözi tutsa tilekge tegir
4180 uluglar kut ol kör tilese kutug tapıngıl tapuğka turur kut tutuğ

B 301

4181 takı bir sanga teng tuş ol ay kadaş yıratça yağı ol yağutsa adaş
4182 işing hem tuşung bu katılğu kişi yanutka yanut kıl işing tuş

C 247

4183 bir seningde basa ol kiçig bularnıng bile ol açig ya süçig
4184 basıtma katığlan kiçigke özüng tilin oynamağıl tıda tut sözüng
4185 tapuğ kılça bir neng yazuk kılça ur yava ıdma boşlağ işin aytu tur
4186 adaş koldaş erdeş kalın tut katıl kalın bolsa koldaş öger tegme til
4187 yağı kılma özke kişig bilmedi yağlın kişiler sevine bulmadı
4188 neçe az yağı erse yası telim yağıda asıg bar tip aymaz tilim
4189 negü tir eşitgil ay köngli odug yağı yası tegrüp tokımış yoduğ
4190 bir ök erse duşman ming ol yaslıkı mingin dostung erse bir ol azlıkı
4191 kişi duşmanındın asıg kılmadı kalı kıldı erse özi uzluğu
4192 negü teg kılınça sanga koldaşung sen andağ kılınıl sevinçü işing
4193 özüngke tengeşi tutungıl adaş tengeşlig tengeşi bile ol tudaş
4194 isiz ie tutunma yırak tur teze isiz iş azıtur sini yol öze
4195 özüng edgü atlıg bolayın tise isizke katılma katıgıln usa

B 302

4196 nereni kördüm öz ügrün yorır kişi yılkı kuş kurt öz ügrin bilir
4197 negü tir eşitgil ay ilçi başı sinap edgü isiz keçürmiş yaşı
4198 sığırçuknı kördüm uçar kak ara tengin baktım erse ikigü kara
4199 kuğuka katılmaz körü tur yugak kara kuş örüng kuş bile ked yırak

r 11 ü k A da ayrıca işangıl edilmemiş ; B de eizgiler ve C de ayrı satırda ftr ayrıt edilmiştir

B bir ... yaslıfı J As5 ... gazlıkt BİO • • • dufmyn erse .. Cg ... daşman ... l erse] Ay grze (satır üstünde yazılmış) 11 4101
dmsnm

4200 uçar kuş işin bildi tuttı ügür kişi sen katılğu kişingni ödür

A 121

4201 iki türlüğ ol bu yakınlık işi bu iki üçün dost tutar ol kişi
4202 biregü tutar iş kişig tengrilik bu işlik içinde yok ol egrilik
4203 takı bir tutar iş öz aşğı üçün bu işlik tüpükmez bolur ol küçün

4204 kalı tengrilik iş tutunsa özüng
yükin yüd açığ kılma tügme yüzüng
4205 munıng asğı munda tileme serin bu asğıng bayat birge anda yarın
4206 apang dünya asğı üçün erse iş bu işke katılma katılsa seşiş
4207 negü tir eşitgil adaş tutmış er adaş asğı yası sinap bilmiş er
4208 adaşığ asığ yas içinde sına
bu yirde adak tikse bek tut sene
4209 adaş köngli bilmek tüese özüng
buşurğıl sözün sen yime tüg yüzüng
4210 sever sevmezin sen bileyin tise
sevükrek nengin kol ukulğay basa

B 303

4211 kaşın tügmeşe ol bu iki yirig bu can birle tüz tutğu uş bu erig
4212 ozunçı kişike katılma yıra ozunçı tilinde küyer ot köre
4213 ozundın kopar ol ajun bulğakı ozunçı başın kes ay ersig akı
4214 yana umduçı birle bolma yağuk siziksiz sanga bu yağı bolğay ok
4215 kalı umdusın bulsa ol umduçı atagay sini ol ini ya içi
4216 kalı bulmasa ol evürgey yüzün
toğup körmedük teg yıratğay özin
4217 adaş koldaş erdeş tutun umdusuz inangıl angar sen tirü kadgusuz

C 249

4218 Adaş koldaş erdeş sevinç kadyuda tusulur kişike isiz edgüde
4219 sevigli öküşrek tilese özüng
tuz etmek yitürgil açuk tut yüzüng
4220 bu iki kılıkka isinür kişi isiz edgüde bu kılur öz işi

4*11 kaşın ... gıng] AH ... yeng Bı . . ying Cn kaşt ... yeng (e hangkeli) tOz ... eng} AH teng t. uş ba sng Cn ... irig ll 42H
ozunçı] AİZ oeaet (satır ltında uyg. hnrfl. szci) l ozunçı] Aİ2 oeueı ll 4213 ofundın ... ajun] AİS oeuiım ... cun l ozunçı . ..
ersig] Aİs oeueı ... Cİ3 ... elgi ll 4214 yana ... yaguk] AM y. mtter ... yavuk CK yime ... l siziksiz ... ok] AH sesiksiz (siz satır
üstünde va

4221 mungar mengzetü sözlemiş söz bilig bu söz işke tutgıl ay kalkı silig 4222 Tuz etmek yitürgil kişike küle
yüzüngni yaruk tut süçig söz bile
4223 kişig kul kılığlı bu iki kılınç
adın bulmadım men bulunsa tile
4224 iki türüg ol kör yime ol yağı yağı bolsa erke yadıldı ağı
4225 biri tengrilik ol yağı boldaçı bu kafır yağılar yağı ol tuçı

B 304

4226 Takı bir yağılık asığ yas üçün
bolur bu yağılık kılur er öçün
4227 yağılağu kafir yağısın katıg
yuluğla bu işke et öz kıl satıg
4228 asığ yas üçün bolsa emdi yağı
angar kod ol asğıng yaraş ay ağı

4229 yağıka asıǵ kılśa boldı yaguk yaǵı yası kitgey kör asǵı anuk
4230 katıǵlan yaǵıngnı yakın kıl yaraş selamet tirilgil esen bolǵa baş
4231 yağıda asıǵ yok yetürgil bilig asıǵ bolmaz işke tegürme elig

C 250

4232 tapuǵ öz kılın kılma özke yaǵı yağılıǵ kişike kopar mıng çoǵı
4233 adaş tut kişide talusm kedin yavuz bolsa iş tuş ökünç yir kidin
4234 talu er tilese yakın tutǵuka iki türlüg ol bu tilek bulǵuka
4235 biri aşı edǵı kişi ödrümi
bolunsa adaş tut ay er ködrümi
4236 takı bir sakınuk bayatng bilir kişi ol kişilik munıngdın kelir
4237 yakınlık bu iki kişi birle tut
bulardın sanga teggey edǵı yanut
4238 isizke çavıkmış kişidin yıra bu yanglıǵ kişiler kılınçı kara
4239 karaka yağuma ay kılkı örüng
örüngke kara terk yukar ol körüng
4240 ne edǵı bilig birdi bilge öge biliglig okısa sakınga öge
4241 isizke katılma ay edǵı kişi isiz bolga kılking ol isiz tuş
4242 yavuzka yağuma ay ödrüm talu yavuz bolǵa atıng irilgey tolu
4243 yaraǵsız kişike yorıma yaka
yaraǵsız sanga kelge tutǵa yaka
4244 öküş kördüm edǵı atanmış kişi isizke katıldı buzuldı işi
4245 telim kördüm edǵı isiz iş üçün yoduǵka ilindi yokadı küçin
4246 bu begler evi atı kangı turur bu kangı içindeki kangı turur
4247 tepizlik bolur bu kapuǵda öküş tepiz kayda erse tütüş ol uruş
4248 seningde uluǵung sini tepsegey uçuz bolǵa özüng öküneler yıgey

C 251

4249 yime tepsegey kör sanga teng tuşung körülmege edǵıng tünergey kününg
4250 seningde kiçigıng sanga tapsula tilemegey edǵıng tepizlik bile
4251 bu yanglıǵ üçün kangı kangı bolur ikigün karışa birisi ölür
4252 katıǵlan sen emdi ay könglüm küni kişig tepsemegil yongıl köni
4253 tepizlik ig ol bir otatǵu uzun yimişi anı yir sızar bu özün

4245 kördüm ... isiz J Ag sǵı¹ kordüm ssiz l yodugka yokadl (satsr altında ar. harfl. hadise) 1. busultt II 4246 evi ...
kangng AIO <1< üfi ... l içindeki] AIO ifi barça II 4247 tepizlik] AH tepizlik (satır a dufmendari) 87 fepizlik (p tek noktalı) C1g
tepiziik (. p noktasız) l bolza tudüş C1B bolsa t.

4248 nushalarda metnin bu kısmı karışıktr (aş. bk.) l seninJde . . sening teg alug heg (b ?) seni tepze seger (satır altında ar.
harfl. dos seningde ...

BS de bu beytin ikinci mısraı şu şekildedir (kng. aş. Ai3) :

sini otka ifgey öz itlür tigeğ

4254 bayat hukmi ol barça edǵı isiz bayat birse tepsep tıdumaz tepiz
4255 negü asǵı ötrü kişig tepsemek kişig tepsegüçi songı iglemek
4256 uǵınça kamugka özüng edǵı kıl sanga edǵı bolǵay sizik tutmaǵıl
4257 sevıne bolsa kimke özüng sevnü bir sakınç kadǵu tegse yime saknu bir

4258 atıng edgü bolğay sini sevgeler sanga katlayın tip tözü ivgeler
4259 yağı kılma özke katığlan kadaş neçe tutgıl emdi kadaş ya adaş
4260 kalı bolsa emdi sanga bir yağı usal bolmağıl sen anuk tut ağı
4261 negü tir eşitgil yağılamış er yagısı özele elig bulmış er
4262 usanma yagıka yakın turma kit yağığ sen usandur anı torka yit
4263 sınama yagng sen bedük bil uluğ tayakırk yağıka temür kalkan it
4264 bu iş tuş yükin yüd sıma könglini sözümnı unitma küdezgil munı

. . . isiz] Ai9 hayadtın turar b. g. <?s?z l birse . . . fepiz] AiQ berse t. . . tudn.mas t. Cs birse tadumaz te(p)iz [l 4255 negü . . .
tepsemek] AM mina

4265 yağı bolsa işing önger canınga ya tirmiş yumıtmış anuk malinga
4266 içingni taşıngnı adaşing bilir bu ie taş biligli kişi neng alır
4267 tilese nengingke tegürgey elig tilese canıngka yitürgey yilig
4268 özüngni negü teg küdezse özüng işingni anı teg küdez kes sözüng
4269 adaş tutmak asan küdezmeki sarp yağı bolmak asan yaraşmakı sarp
4270 yağıng boldı erse et öz can küdez yağılığ kişiler kutulmakı az
4271 iki türlüğ erke katılma yıra
katıldingmu bulğak kopurgay köre
B 307

4272 birisi ozunçı yongağ kılguçı biri iki yüzlüğ kişi umduçı
4273 yime tutma bongı kişig sen adaş vefa kılmağay ol köngül kılğa baş
4274 öz aşğı tiler dostka birme köngül asıg bulmasa boldı duşman töngül
A 123

4275 yakınlık kılı tursu tise özün
bolup koltğu kolma bolu bir sözün
4276 sevinçin tiriglik bulayın tise kişig tepsemegil katıgıan usa
4277 Yatıg kul kılayın tise sen tükel
töküp id sav altun sunup tut sakal
4278 yakınığ yıratmak tilese özüng
negü kolsa birme irig tut sözüng
4279 tiriglik uzunın tiler erse sen
akı bol tuz etmek yitür usa sen
4280 kamugka sevitmek tilese özüng
köngül til biriktür süçig tut sözüng
4281 ağırlık bulayın tise sen özün ağırla kişig sen ay kılkı tüzün
4282 tükel bay bolayın tise belgülig barınga tapı bol kötürdüng ülüğ
4283 kişi tutçı ögmek tilese özüng
kılınç edgü tutgıl yaruk tut yüzüng
4284 bu yanglıg bolur ol kişi aşlısı kişike kişilik kişi belgüsi
4285 kişi aşlı bilmek tilese özüng
kılınçında körgil açılğay sözüng

bu beyit 4179dan sonra geliyor l balayı tise] AB halayın (uce l kafiğlan usa] Ag söz agdım keze

B 308

4286 idi yakşı aymış bu beyt ayguçı sözün ma'ni birle tanuk kılguçı
4287 kişi aslı bilmek tilese açuk köngül til kılınçı bu işke tanuk
4288 kılınç edgü bolsa köngül til köni tüpi aşnğa bu tanuk ol anuk
4289 otunka katılma ay aşı arıg yüzügnüng suvın iltge sindin arıg
4290 negü tir eşitgil törülüg kişi otundın yıramış ukuşlug başı
4291 otunka katılma silig bol amul tütüş aşı barça otundın oğul
4292 buşı birle bolma yime ked yakın kalı buşsa buzğay yakınlık hakın
4293 köngül sırrı açma sözüng tegmeke kalı açtıng erse özüng emgeke
4294 yakınlık tilese tuçı üstigü kötürgil tamağı tirilgil бүгү
4295 kalı kolsa sen tutçı mengzing kızıl köni bol kutuldung sen inçin tiril
4296 uzunluk tilese özüng hem sözüng elig kışğa tutgil kutuldu özüng
4297 yüzüng tutçı suvluğ tutayın tise tilin sözleme sözni yalğan usa
4298 kayu yirde devlet kötürse başı bolu bir angar sen ay edgü kişi
4299 öçeşme bu devlet bile sen yaraş yaraşmazsa devlet agu kılğa aş
4300 kalı kolsa sen söz yonk bolğusın ayıttukta sözle köni bolsu cın
4301 kurug sözleme sen kişig songdama uşak söz edirme yime kikneme

B 309

4302 tüpi yil turur söz köngül ağrıtur köngül ağrısa er sini yavntur
4303 özüngde uluğka tilin özneme cevab kılgu yirde irig sözleme
4304 uluğug ağırla küdez hynneti
4305 sanga teng tuşung birle iltiş bariş katılğıl karıngıl alı ş hem biriş
4306 ağırla sini ol ağırlasa cın
4307 negü teg kılınsa sen andağ kılın süçig sözlese söz süçig bol tilin
4308 kamuğ edgüke bol sen edgü kişi isizke isiz bol ol isiz tuşı
4309 idi yakşı aymış törü bilmiş er törü öngdi birle budun tüzmiş er
4310 sini siz tiseler anı siz tigil takı anda yigrek yanut sözlegil
4311 kaya yangkusındın kodı bolmagıl sini sen tiseler anı senlegil
4312 bu yanglıg bolur kör er at suhbeti kahlmak tilese emi bu otı

C 255

B 310

A 124

4313 ayu birdim emdi eşitti özüng köngülke alıngıl uzatma sözüng

ODÖURMIŞ SUALI ÖGDÜLMİŞKE

4314 yanut birdi odğurmuş aydı bu söz eşittim men emdi aya köngli tüz
4315 munıngda adın ma takı bar sözüm anı ma ayu bir ay körklüg yüzüm
4316 bu kün bu özüm kend uluşka kirip katılğu karılğu budunka yorıp
4317 negü teg yorıgu olarıng bile munı ma ayu bir manga söz ula

4339 yakşı ... er] ly ... gr Bg ... gr Cıs yahfi bile acun fysmiş gr Bg öngdS . D 6 r 11 ü k Bda43i3tep sonra gelmektedir Ada
ayrıca işir eizgiler ve C de ayrı satırda şır sözü ile ayırt edilmiştir

ÖGDÜLMİŞ CEVAUI (I.)ĞURMIŞKA

4318 yanut birdi ögdülmüş aydı bu söz kereklig erür çın aya kılkı tüz
4319 kerek bolgu sözni ayıtting manga ayayın eşitgil munı men sanga

XLIX.

ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞKA KARA AM BUDUN BIRLE NETEG KATILĞU KEREKİN AYUR

4320 kara am budun barça kılkı öngi biligi ukuşı kılınçı tengi
4321 kılıksız bolurlar kara am budun törü yok toku yok katılmış ödün
4322 velikin bularsız yime bolmaz iş tilin edgü sözle angar bolma iş
4323 kara kılkı barça bolur kap kara kara kılma özni küdezü tura
4324 kara kılkı başsız kılınçı saşı işi ködgi barça kılınçı tuşı
4325 yimekiğ bilirler karın todğusı boğuzda adın yok olar kadğusı

A

B 311 41 C 256

4326 negü tir eşitgil kara kılkı sınaş sözlegüçi kişi barkını
4327 kara kadğusı barça karnı üçün budun tevşigi barça boğzı üçün
4328 telim halklar öldi bu boğzı üçün kara yir katında yiyür ot öçün
4329 kara karnı todsa tili başsırar basa tutmasa bek özi erk sürer
4330 olarka yime ök katıl ay kadaş birü tur olarka yigü içgü aş
4331 tilin sözle yumşak negü kolsa bir birigli alır kör anıng asğı yir
4332 öküş sözleme söz serin til küdez öküş sözlemiş söz suvı kaldı az
4333 negü tir eşitgil özin tutmuş er tilin bek tutuğlı bilig bilmiş er
4334 sözüğ barça söz tip çıkarma tilin öyü saknu sözle kerekin bilin
4335 ukuşlugm kördüm kör az sözledi öküş sözledim tip ökündi yılın

I. ALEVILER BİRLE KATILMAKNI AYUR

4336 er atta öngin beg kişisinde taş katılğı kişiler bu ol ay kadaş
4337 olarda biri savçı urğı turur
bularnı ağır tutsa kut kıv bulur
4338 bularnı katığ sev köngülde berü nengin edgülük kıl baka tur körü

C 257

B 312

4339 Bular ehli beyt ol habibka kadaş
habib savçı hakkı üçün sev adaş
4340 için irtemegil ya kılın tözin meger tilde tengsiz yoritsa sözün

BILGE ALİMLER BİRLE KATILMAKNI AYUR

4341 takı bir kutu bilge alimler ol olar 'ilmi halkka yaruttaçı yol
4342 olarnı katığ sev ağırla sözün bilgilerin öğren öküş ya azın

. . ayur] Aaa c. bile kadılmakın (n ?) n. BH . . . ongtür Cıa bab g.

ışlıktan sonra daha şu beyit gelmektedir :

kifilerte yegi kamağ halkka ea>

erur saveı urğı ay gdgü kadaf . . . beg] A25 . . . eWsinngk l •r ? l Cn nf

4343 bular ol yarar ya yaramazlarıg seçip adra tutgan köni yol arıg
4344 usa 'ilmi öğren biligleri bil nengin edgölük kıl küdez bekrü til
4345 bular ol hakikat bu din tırgüki olar bilgi ol çın şeriat köki
4346 yok erse ajunda bu alım büğü tikip önmegey erdi yirde vigü
4347 olar 'ilmi boldı budunka yula yarusı yula tünle azmaz yola
4348 nenginde ülüg kıl süçig söz bile aş içgü yitürgil tapuğ kıl küle
4349 tilin serme irme bolun eymenük ağu ol olarıng eti birtem ök
4350 tilin irme serme tuz etmek yitür ağır tut olarıg ağırla kötür
4351 eşit 'ilmi işlet tilin songdama ya kılın kılınçın yavuz tip time

B 313

4352 olardı kereki sanga 'ilmi ol könilikke yitse ayu birse yol
4353 bular ol sürüg koyka erkeç sanı koyuğ başlasa sürse yolça köni

C 258

4354 katılğıl bularıng bile edgüleş kutadğay sanga iki ajun ulaş

4343 Aa4 te bu beyit 4349 dan sonra geliyor | ya yaramazlarıg ya (y noktasız) yaramazlarıg | yol arıg] AH yollarıg ll 4344 asa
oze ... kerekligni | nensün ... bekra] ASS ne{n}gin ... B? ... bekf CJ (nengin) ... tegrü ll 4345 tırgüki] Aas fırgeki Cs ürgSEki) | l

LII. OTAÇILAR BIRLE KATILMAKNI AYUR

4355 bularda basa kaç kutu bar adıh baka körse bilgi biligde öngin
4356 olarda birisi otaçı turur
kamuğ ig toğaka bu emçi erür
4357 yime ök kereklig sanga bu kişi anıngsız ongulmaz tırgılık işi
4358 tırgı bolsa yalnguk yime igler ök igm emçi körse otun emler ök
4359 ig ol kör kişike ölüm koldaşı ölüm ol kişike tırgılık tuşı
4360 bularnı yime edgü tutğıl yakın kereklig kişi bu küdezgıl hakın

LUI.

MU AZZİMLER BIRLE KATILMAKNI AYUR

4361 bularda basa keldi afsunçılar bu yıl yeklig igke bu ol emçiler
4362 bularka yime ök katılğu kerek bu yıl yeklig igke okığu kerek

B 314

4363 kalı asğı tegsün tise sen sanga yime edgü tutğıl ay ersig tonga
4364 otaçı unamaz mu'azzim sözün muazzım otaçıka evrer yüzün
4365 ol aymış otuğ yise igke yarar bu aymış bitig tutsa yekler yırar

LIV. TUŞ YORĞUEİLAR BIRLE KATILMAKNI AYUR

C 259

4366 takı bir bilig kör bu tüş llmı ol tüşese yoruğlı açar edgü yol
4367 udısa bu yalnguk tüşer ök bu tüş yora bilse terkin kelir ağzı tuş
4368 tüşüg edgü yorsa bu tüş yorğuçı ol edgü kelir kör bu sevnür tuçı
4369 kalı tengsiz erse tüşü ked yavuz çığayka birip neng küdezgü et öz
4370 bu tüş 'ilmi körgil bağırsak bayat kulı edgüsin koldı birdi ayat
4371 tüşü edgü bolsa sevinse körüp isiz körse rabka sığınsa turup
4372 eğayka ülese kümüş neng tavar bayal kolsa andın belanı yıgar
4373 yörügke barır tüş tüşüg yakşı yör aya tüş yörügli tüşüg yinçe kör

4374 bu yanglığ tüşüg uz yörügli bular biliglig bağrsak bolup edgüler

4375 bularıg yime edgü tutğıl kadaş tilese kadas tut tilese adaş

LV. it 31\$ YULDUZEILAR BIRLE KATILMAKNI AYUR

4376 munıngda basa emdi yulduzeı ol baka körse yetrü idi yinçke yol

4377 yıl ay kün sakış bularda bolur kereklig turur bu sakış ay unur

4378 bileyin tise sen okı hendese

açılğay sakış kapğı munda basa

4379 okı zarbu kısmet tükel bil kusür tükelke tükel imtihan ol yetür

4380 ya taz'if ya tansif özüng yetrü bil kalı bilding erse 'aded cezri kıl

C 260

4381 yana cem'u tefrik misahatka öt yiti kat felekni yatur yamça tut

4382 takı kolsa cebrü mukabel okı yime oklidis kapğı yetrü tokı

4383 kerek dünya işi kerek 'ukbi tut sakış birle adra tutar bilge büt

4384 sakış artasa dünya 'ukbi işi neçe birle artar ay edgü kişi

4385 kılayın tise sen özüng iş küdüg ayıtğu kerek edgü isiz ödüg

4386 kön ay kutluğı bar yime kutsuzı ayıt kutluğın tut ay yalnguk tüzi

4387 idi yakşı aymış biliglig karı biligligke ayıtıp işing kıl yorı

4388 bilig birle yalnguk işin başlasa tilek boldı sakın negü işlese

B 316

4389 tükel işte aşnu tusulur bilig kinilse bilig işke yetmez elig

4390 ayıt söz olarka yime bütme terk biliglig bayat ol munı tutğu berk

4391 bularıg yime edgü tutğıl yaraş

tilin serme irme köngül kılma baş

LVI. ŞAĞIRLER BIRLE KATILMAKNI AYUR

4392 basa keldi şa'ır bu söz tırgüçi kişig öggüçiler yime yırgüçi

4393 kılıçta yitigrek bularnıg tili yana kılda yinçke bu hatır yolu

A 126

4394 batığ yinçke sözler ukayın tise bulardın eşit söz ukulğay basa

4395 tengizke kirür körse könglün tükel güher yinçü yakut çıkarur mesel

C 261

4396 olar ögseler ögdi ilke barır kalı sökseler atı artap kalır

4397 usa edgü tutğıl bularnı kadaş bularnıg tilinge ilinme adaş

4398 kalı edgü ögdi tilese özüng bularnı sevindür kesildi sözüng

4399 negü kolsa birgil bularka tükel bularnıg tilindin özüng satğın al

LVU. TANGEILAR BIRLE KATILMAKNI AYUR

B 317

4400 tarıgçı turur kör takı bir kutu kereklig kişiler turur bu butu

4401 bularnıg bile sen katıl hem karıl boguzdın singar sen sakınçsız tiril

4402 kamug teprenürke bulardın asıg tözüke tegir yim içimdin tatıg

4403 tözü tın tokıglı açıp todguçı

munğar boldı munğlug tirik bolguçı

4404 sanga ma siziksiz kerek bu kişi itilse anın ötrü boğzung işi

4405 bularnıg bile me katıl ay kadaş arıg bolğa boğzung halal bolğa aş

4406 negü tir eşitgil sakınuk başı

kamuğ türlüğ iştin sakınmış kişi

4407 köni yol tutayın tise yinçkelig boğuzuğ arıtu ay kılkı silig
4408 sakınuk bolayın tise belgülüg boğuzka eginke halal bir ülüg
4409 çığay bolmayın bay bolayın tise zina kılma hergiz katığlan usa
4410 ağırlık bulayın tise sen özün fesadka katılma ay kılkı tüzün

C 262

4411 fesad ol buzuğlı tüpüg yıldızığ fesad ol buzuğlı bu edgü ızıg
4412 fesaddın kürer ol bulunmış kutuğ fesad tamdurur ol udunmış otuğ
4413 idi yakşı aymış kılınçı silig bilig birle işke yetürmiş elig

B 318

4414 fesad tegre turma yorıma yağuk fesad kayda bolsa uçuzluk anuk

4403 fözü . . . fokığlı] AH tgrütin tokağlı ll 4404 sanga] AİS sangga l itiln] AH fdilze ll 4406 negü ... sakınuk] AH n. ter e.
sakıyuk 87 Tügü ... sakınuk Cn nlgS lakıyuk (y noktasız) l iştin sakınmış] 87 işdin sakınmif (n yerinç <• ile) C1» tfdin
sevinmiş ll 4407 tise yinçkelig] Aıg teze inçkelig ll 4408 sakınuk ... tin } AH

4415 fesad birle devlet turumaz kaçır kalı tursa tang yok tünerçe konuk

4416 tarıgçı kişiler bolur elgi king

bayat birmişindin tutar köngli king

4417 kamuğ teprenigli tözü yir öngi yoriğlı aş ol uçuglı mengi

4418 bularka katılğıl karılğıl özüng

tilin yakşı sözle açuk tut yüzüng

LVUI. SATIGEİLAR BIRLE KATILMAKNI AYUR

4419 munıngda basası satıgçı turur satığ birle tınmaz asıgçı turur

4420 ajun tezgınürler tirilgü tilep ögi köngli bütürü bayatka ulap

4421 olarka katılğıl keliş hem barış negü kolsa birgil alış hem biriş

4422 olarda bolur bu ajun arzusu

budun körki ödrüm talu edgüsi

4423 toğardın batarka yorıp tezgınür tilemiş tileking sanga keldürür

4424 tümen tü ağılar ajun tangsukı olarda bolur ay biliglig akı

C 263

4425 satıgçı yok erse ajun kezugüçi kaçan kedgey erding kara kiş içi

4426 hıtay arkış kesse arkış toğı kayun kelgey erdi tümen tü ağı

B 319

4427 satıgçı yonmadı erse kezip közün kim körür erdi yinçü tizip

4428 saka barsa mundağ bu yanglıg telim uzun bolğa söz tip tireldi tilim

4429 bu yanglıg bolur bu satıgçı kamuğ katılğıl olarka açuk tut kapuğ

4430 katığlan olarığ idi edgü tut

sening atıng edgün yırak barga büt

4431 bular ol ajunda kör at iltgüçi isiz edgü erse anı yadguçı

4432 sanga az öküş neng törü kılsalar yanut kılgu ötrü sevine bulsalar

4433 asıg yasta yinçke bolur kılkları katılma munı ked küdezip yorı

4434 negü tir eşitgil ajun kezmiş er

başında keçürmiş telim körmiş er

4435 ajunda atıngnı yadayın tise ümeg edgü tutğıl katıglan usa

4436 çavıkmak tilese özüng belgölüg

satıgçıka edgü yanut kıl ülüg

A 127

4437 at edgü tilese özüng ay urı

ümeg arkışığ edgü tutğıl yorı

4438 bu yanglıg katılğıl satıgçı bile tiril edgü atın sevinçin küle

LIX. IGDİŞÇİLER BİRLE KATILMAKNI AYUR

4439 munıngda basa ol bu igdişçiler kamuğ yılmılarka bular başçılar

4440 bütün çın bolurlar katı yok büki kişilerke tegmez bularnuig yüki

4441 yigü kedgü mingü at adğır sülük bulardın çıkar hem yüdürgü kölük

4442 kırmız süt ya yüng yağ ya yoğrut kurut yadım ya kidiz hem erej evke tut

4443 asıglıg kişiler bolur bu kutu bularıg yime edgü tut ay botu

4444 katılğıl karılğıl yitür hem içür könilik özele tiriglik keçür

4445 negü kolsa birgil kerek bolsa al köni kördüm uş bu kutu bilmez al

4446 bularda tileme törü ya bilig yorıkları kingrü bolur ay silig

4447 bularka katılsa özingni tulun törüsüz tokusuz bolurlar otun

4448 tilin edgü sözle işimsinmegil basıngan bolurlar biligsiz çigil

4449 idi yakşı aymış törü birgüçi

budun birle katıp sınap bilgüçi

4450 biligsizni artuk yakın tutmağu yakın tutsa şeksiz kılur kılmağu

4451 takı munda yakşı ayur kör bilig bilig birle işke tegürgü elig

4452 biligsizke yakma özüngni tutun özin tutğuçı er tirildi kutun

4453 biligsiz kişidin yırak tur teze biligsiz sözi kılkı barça otun

4454 bu yanglıg bolur emdi igdişçiler katılmak tilese sözüm yolçılar

B 321

4455 birdim emdi sanga belgölüg negü teg tirilgü alıngu ülüg

LX. UZLAR BİRLE KATILMAKNI AYUR

C 265

4456 Takı bir kutusı bu uzlar turur tirilgü tilep özke uzluk kılur

4457 kereklig kişiler yime bu sanga yakın tut bularıg tusulğay tonga

4458 temürçi etükçi yana kırmaçı ya sırçı bedizçi ya okçı yaçı

4459 bu dünya itigi bulardın turur ajunda tang işler bulardın törür

4460 telim bar bu yanglıg sasa söz uzar özüng sen uka bar özüm söz üzer

4461 bularnı bile me katıl hem karıl sevindür olarıg sevinçin tiril

4462 işing kılsalar terk terin tegrü bir yitürgil içürgil aşın kingrü bir

4463 ayınglamasunlar sini halk ara atıng artamasun munı ked köre

4464 yime yakşı aymış biliglig süzük budunka bağırsak ne köngli tüzük

4465 tiriglik tileme at edgü tile

at edgü kerek bu tiriglik bile

4466 özüng ölgü ahır bu atıng kalır atıng edgü bolsa tiriglik tatır

4467 kiming atı isiz bolup artasa angar yigreki ol tirig turmasa

B 322

4468 bu tiriglik tile edgü at isiz kılma edgün kılın mengü at

ÇIGAYLAR BIRLE KATILMAKNI AYUR

4469 bularda basası çıgaykır turur

nengin edgölük kıl içür hem yitür

4470 du'açı tururlar sanga ay kadaş idi edgü neng bu du'a ay adaş

C 266

4471 olardın tileme tavarın yanut

yanutı bayat birge edgü konut

4472 bu ol ilde türlü katılgu kişi sanga tüşse iş ya olarka işi

4473 törü bir işinde bağırsaklık

sanga bolğa barça kişiler yakın

4474 özüng bulğa iki ajun edgüsi

atıng edgü bolgay yadılğay küsi

LXII. EVLİK NEGÖ TEG ALMAKNI AYUR

4475 kalı evlik almak tilese özüng talusın tile ked yiti kıl közüng

4476 köki edgü bolsun uruğ hem tarıg uvutluğ sakınuk tilegil arıg

A 128

4477 usa ev kızı al elig tegmedük seningde adın er yüzin körmedük

4478 sini sevge sindin adın bilmegey yarağsız ya tengsiz kılık kelmegey

B 323

4479 özüngde kodı al kisi alsa sen

bedük tüpke yakma bulun bolğa sen

4480 negü tir eşitgil sınamış kişi sınamış kişining bışığ ol işi

4481 kisi alsa özde kodı al köni

sevinçin keçürgey sen ödleki küni

4482 yüzi körki kolma kılınç edgü kol kılınç edgü bolsa yarutğay sini

4483 kisi alma alsa özüngke kırı sen alğıl sakınuk erenler eri

4484 yüzi körki kolma kılınç edgü kol kılınç edgü bolsa tükel bolğa ol

C 267

4485 ay körklüg koluğlı mını kolmağıl kızıl mengzingi sen sarıg kılmağıl

4486 kim evlik alayın tise törtte taş adın almaz evlik aya erde baş

4477 ina . . . elig] Al baza gv ... ilig Bız ve Cg . iv . . . l seningde . . . yazın] Aı sfningin . . . ynsin Bız • • • S¹ S Ca . . . yüzi ll

4478 sini . . . bilmegeg] AZ seni s. nmtin a. bilmege Bıs ... bilmege Cy . . . sinde¹ .. l ya . . . kelmegeg] Aa ne . . . kelmegs Hl» V

(H noktasız) ... kelmege ll 4479 Bzüfigde kisi] AS gsSngen . . . Cıo Szüngde

4487 biregü bay evlik tiler üstikip takı biri körklüg tiler köz tikip

4488 takı bir uruğluğ tüp aşı kolar uluğluk ahnga küvenür bolur

4489 takı biri yinçke sakınuk tiler anı bulsa terkin angar öz ular

4490 bularda talusm ayayın saüga kisi alğu erse kulak tut manga

4491 aya bay tilegli sen evlik talu

bulun bolmağıl sen ay bilgi tolu

4492 bedütgey tilin köngli nengke bolup kötürgü kerek neng tilese kolup

4493 aya körk tilegli kişi edgüsi

kisi körki kolma budun külgüsi

B 324

4494 tozu sever ol kisi körkini meger tengri fazlı küdezse anı
4495 aya tüp tilegli bedüklük bile
uçuz kılmağı öz bedük tüp bile
4496 uruğluğ tarıglıg bedükler tili
bedükrek bolur bolma evçi kulu
4497 ay yinçke sakınuk tilegli inal
munı bulsa buldung bu tört neng tükel
4498 kalı bulsa edgü sakınuk tişi yava kılma alğıl ay edgü kişi
4499 tilek baylık erse tire birge neng bayutgay sini ol kızıl bolga eng
4500 Kılınçı köni erse körki kelir
tişi körki kıl ol biligli bilir
4501 sakınuk arıg bolsa aşlı bolur ol üç neng bu yirde bolur ay unur

C 268

4502 sakınuk tile sen kisi ay bugü sakınuk bolunsa bolur törtegi
4503 munı teg bulur erse sen bir tişi katıglan yava ıdma ersig kişi
LXUI. OöUL KIZ TOĞSA NETEG İGİDGÜSİN AYUR
4504 oğul kız törüse sening ay tengin evingde igidgil igidme öngin
4505 avurtası edgü kişi tut arıg oğul kız arıg kopğa turğay karığ
4506 oğul kızka ögret bilig hem edeb angar iki ajun anıng asğı tap

4499 Aiide bu beyit 4483 ten sonra geliyor | tirig birge] Aya tirig bergey | bayutflay ... bolja] Aga bedüdgeg seni ol ktıl
bolgay Be hagatga sini (j hangkeli) ... Ci5

B 325

4507 oğulka kisi al kızığ erke bir sakınçsız tirilgil aya kutlug er
4508 kamuğ erdem ögret oğulka tükel ol erdem bile bu tirig birge mal
4509 süre ıdma boşlağ oğuluğ yava yava bolğa boşlağ yügürgey ive
4510 kızığ tutma evde uzun begsizin öküne birle ölgey özüng ıgsızın
4511 aya koldaş erdeş söz aydım kese bu kız toğmasa yig tirig turmasa
4512 kalı toğsa yigrek anga yir koyı evi bolsa koşnı ölügler toyı
4513 tişilerni evde küdezgil tuçı tişining taşı teg bolumaz içi
4514 yatığ evke ıdma çıkarma tişig
körüp yolda alğan köz ol bu kişig
4515 közüün körmese arzu kolmaz köngül közüng körse könglüng kolur ay oğul
4516 közüngni küdezgil köngül kolmağay köngül kolmasa öz bulun bolmağay
4517 tişig katma erke yigü içgüde kalı kattıng erse keçer keçgüde
4518 tişior ıdma evde öngin çıkğalı kalı çıksa yitrür könilik yolu
4519 tişi aşlı et ol küdezgü etig yıdır et küdezmese bolmaz itig
4520 ağır tut tişig sen negü kolsa bir eving kapğı bekle yırak tutğıl er
4521 vefa yok bularda ozadın berü közi kança baksa bu köngli narı
4522 cefa birle önmiş igidmiş yıgaç yimişi ağı ol angar bolma aç
4523 neçe ming azıglıg eren erkeki tişilerde ötrü üzüldi köki
4524 neçe kızğu englig yüzi suvluğ er tişilerde ötrü özi boldı yir

4525 tümen ming külüg çavlıg ersiglerig tişiler anı yirke kömdi tirig
4526 negü teg küdezgü olarig tutup küdezigli tengri küdezsü utup
ELLG ASRAKILARIG NEGÜ TEG TUTĞUSIN AYUR
4527 yime edgü tutğıl elig asrakıg yigü içgü birgil bütür oprakıg
4528 küçinge tengeşi yüdürgil yükin ayıtğay seningdin bayat erkligin
4529 ayı artuk emgek tegürme angar bayat ol sanga haşımı andın singar
4530 olar ma bayat kulları ol kamuğ angar küç kılıp özke alma tamuğ
4531 uluğ sen olar boldı sinde kiçig kiçigke uluğ boldı açig süçig
4532 ulug boldung erse kiçig tut köngül uluğka kiçiglik yaraşur oğul
4533 negü tir eşitgil ukuşlug sanga bu söz işke tutğıl ay bilgi kinge

B 327

4534 Kalı bolsa sen beg budunka uluğ köngül til kiçig tut özüngke yuluğ
4535 özüngni unitma yangılma yorık kelir kutka yapma selamet yolug
4536 eving barkıngı ked arıg tut silig sanga kelge devlet akı king elig
4537 Aş içgü tuz etmek yime kingrü tut atıng edgü bolgay kelü birge kut
4538 kirişke yaraşı çıkış kıl yakın çıkış bolsa terkin kirişke bakın
4539 alımka birimke ongay edgü bol kayu ödte kılsa açuk bolğa yol
4540 elig tarlıkı tegse emdi sanga kişike mungadma ay ersig tonga
4541 severing eşitgey elig tutmağay sini sevmegüçi küle tınmağay
4542 uçuz tutğa koldaş adaş ya kadaş anıng ağırığında köngül bolğa baş
4543 kişi edgüsinde katılğıl kanl kişi bol kişiler arala tiril
4544 ülüşlerde turma ya tutma nenging ökünçün sarıg bolğa kızgu enging
4545 uluğ yolka tutma sen ev bark yakın tokığay yodug sen munı ked sakın
4546 begig koşnı kılma ya yadğun ögüz hisarka yakın turma ay köngli tüz
4547 bu üç koşnılıktın sanga asgı yok

anıng yası tegse angar oşgı yok

4548 ev almak tilese ayıt koşnısın yir almak tilese ayıtğıl suvın

B 328

4549 isizke katılma selamet yorı kılınçing köni tut kevel teg küri

C 271

4550 bang tap kıl emdi beg atın alın sakınç kışğa tutğıl sevinçin salın

A 130

4551 ölümüg unitma odulğay özüng idingni unitma açılğay közüng
4552 sözüng saknu sözle sakınç kelmegey yava kılma öd kün ökünç bolmağay
4553 küvezlenme artuk turı bolğa sen saran bolma artuk söküş bulğa sen
4554 negü tir eşit köngli alçak kişi kişilik kılıçlı kişilik tuşı
4555 özüng edgü atlıg bolayın tise akı bolğıl artuk katığlan usa
4556 boşug kul kılayın tise belgülüg akı bol üle neng kötürdüng ülüg
4557 başım kökke tegsün tise sen turup bilig birle işle kamuğ iş körüp

B 329

4558 ajunka yadılmak tilese atıng ümeg edgü tutğıl yügürdi atıng
4559 erejlig bolayın tise sen özün usallıknı kodgıl ay kılkı tüzün
4560 kılaym tise sen bayatka tapug et özke ömiş birme yapğıl kapuğ
4561 kamuğ edgülükke tegeyin tise et özni kısa tut havanı basa

4562 idi yakşı aymış sakınuk kişi bu söz işke tutğıl ay kılkı saşı
4563 bu et özke birme tilek arzusın tilek bulsa yiyür idisi başın
4564 mungar edgü kılşa bu isiz kılır isiz kılşa boymn eger erksizin
4565 sözün kesti Ögdülmiş aydı kadaş bu sanglıg turur ğm yonkı adaş

C 272

4566 birdim emdi eşitti özüng munı uktung erse kesildi sözüng
ODĞURMIŞ SUALt ÖGDÜLMİŞKE
4567 yanut birdi odğurmuş aydı bu söz eşittim tükel men aya kılkı tüz

4558 ajunka] AS acanta l ümeg . . atufg] AS kgmek ... gaddtt ading BiO 'İLMeg (aatır altında üle neng} ... atung ll 4559 erejlig
... ozün] Ag sngclig b. teze nng g*ung BU erejlig (satır aitında asan) ... ll 4560 fise sen] AİO feze sin [et ... birmf] AİO fd gzke
ıytk (satır altında ar. harfl. arzu) berme Cn ... birme ll 4561 ttgfyin tise] AH t. teze Ci2 tigeğın t. l et ozni] Bi3 gt özni

4568 takı bir sözümler bar ayıtğu sanga am ma ayu bir aç sen manga
4569 katılsa özüm men kişiler bile barışğu kelişgü kerek men küle
4570 siziksiz mini aşka ündegeler
men ündep olar ma manga kelgeler
4571 neteg barğu aşka neteg yigü aş okısa negü teg okngu adaş
4572 munı ma ayu bir manga beigülüg bu iştin yime ök alayın ülüg
LXV.

ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞKA AŞKA BARMAK TÖRÖSİN AYUR
4573 yanut birdi ögdülmiş aydı bu ma kereklig turur bu kadaş aysa ma
B 330

4574 Öküş türlüg ol bu okıngu kişi
telim türlüg ol bu konukluk aş
4575 olarda birisi küdenke aş ol ya sünnet aş ya toğursa oğul
4576 ya iş tuş okığay ya koldaş adaş uluğ ya kiçig tut yakın ya kadaş
4577 Yog aş bolur ya ölüg atınga
ya ol at bulup aş birür yatinga
4578 bularda kayu erse aş suv yigü anı tengle barğu azu barmağu
4579 adaş koldaş erdeş kadaş aşları bolur erse körgü barıp işleri
4580 turu birgü aşta körüp yat bazığ aş içgü tegiri öküş ya azıg
4581 Yakın koşnı aşnı aş itse sanga
azu tengrilik iş okısa tonga
4582 olarka yime bar küdezgil köngül sevindür olarnı sevin ay ogul
4583 kalı itseler aş sanga oğrayu
ol aşka yime bar sevindür yiyü
4584 apang munda taşın bolur erse aş angar barmasa yig köngül bolğa baş
4585 yarım ya yitim bolğa oldruğ turuğ yavuz bolğa könglüng ay edgü uruğ
4586 ya esrük tütüş kılga ahsumlagay
aşıng singmegey tek köngül ağrıgay
4587 kamuğ bir todum yim aş içgü üçün özüngni uçuz kılmağıl sen küçün
4588 negü tir eşitgil boğuz tıdğuçı özi boğzinga erk bolup tutğuçı

B 331

4589 boğuzung küdez bolma erning ili bu boğzung üçün bolma yalnguk kulı

A 131

- 4590 telim kördüm emdi ağır bolmış er tıdumadı boğzı üçün boldı yir
4591 öküş kördüm ilde bedümiş erig bulun kıldı boğzı töşendi yirig
4592 telim baynı kördüm boguz bulnadı özi boldı müfis çıgaylık yidi
4593 boguzka bulun bolma boğzı ulug boğuzka bulun bolsa bolmaz yuluğ
4594 kayu türlüğ aşka barır erse sen edeb birle aş yi bilir erse sen
4595 törü bilmez ögsüz kılıksız kişi törülüğ kişi körse tanglur başı
4596 seningde ulug aşka sunsa elig
sen ötrü elig sun bu ol kör bilig
4597 iş elging bile sun bayat atı ay
yigü üdregey hem özüng bolga bay
4598 kişi utrukı türmek alma tigü öz utru negü erse alğu yigü
4599 bıçak tartma anda kötürme süngük ayı bolma kovdaş ne silkim sepük
4600 neçe me tok erse yiyü turgu aş kişi aş kişiye körü bir kadaş
4601 yigü alsa tişle uşak tañcula isig açnı ürme sen ağzıng bile
4602 yir erken açığ türme tirki öze kişi körki buzma kılınçing tüze
4603 törüsüzlük ol bu törüçe yorı törüsüz kieiler kişiye korı

B 332

- 4604 idi yakşı aymış törülüğ kişi
törü bilse yalnguk bulur tör başı
4605 kamug neüğe öngdi törü bar sözi törü tüz yoritsa yarur er yüzi
4606 kılıksız törü öngdi bilmez kişi kişiye katılsa itilmez işi
4607 aşig tatğanu yi sen elging sunup sini körse evlik sevinsün turup
4608 kişi emgek ıdsa sanga itse aş
yava kılma emgek anı kılma baş
4609 köni sözlemiş körse köngli oduğ sözi körse ma'ni birür tü bodug
4610 kişi köngli yuvka sırınça sanı idi ked küdez sına serme anı

C 273

- 4611 serilse kişi köngli kitti tatıg yakınlık yıradı kesildi asıg
4612 yakınlık tilese küdezgıl köngül köngül sına kitti yakınlık töngül
4613 aşig tengleyü yi yime aş öküş manga mundağ aydı ukuşlug küsüş
4614 öküş yigililerning aşı yig bolur aşı yig kişi tutçı iglig bolur
4615 boğuzdın kirür ig boğuzug küdez aşig tengleyü yi yigü içgü az
4616 bu ig tutsa terkin kişig yavritur anı emlemese ölüm tavratur
4617 yime yakşı aymış otaçı hakim hakimler sözini yavuz tigli kim

B 333

- 4618 ölümdin yumuçı ig ol aşnısı kişi igledimü ölüm koşnısı
4619 bela mihnet ol ig ölüm tutğakı ölümde tatıg yok azu yakşısı
4620 kişi men tigüçi apa oğlanı isig tumlığığ bilgü adra anı

461» kitfi] Azo ve Ci andm B» kifW

Ail—22de 4612den sonra daha şu beyitler tekrarlanmalctadır (sırası işin 1>k. lcyH 4670 ve 4671):

Azi hularta gng s<igü yorık buu turur

hegu bilge sg¹¹? g¹g¹ huv. iurur Az2 kerek aşka barğtl kerek iarmağl
boğuz tıd aş az ye gsenin tiril
4613 yi yime] AZS ye y. Cg gi yime l manga küsüf] Affl ... ukuglt ukui 11lu

4621 tadu bilgü aşnu yaraşık yise taduka yaraşmaznı kodğu usa
4622 isig artsa terkin sogık iç öze soğık artar erse isigin tüze
4623 yigit erse yaşıng yaz erse yılıng sogık işke tutğıl isitür kanıng
4624 yaşıng kırkta keçse kün ay erse küz isig neng bile sen özüng tab'ı tüz
4625 yaşıng erse altmış ödüng erse kış isig işke tutğıl soğık kılma iş
4626 kuruğ tumlıg artsa isig öl anut bu iki angar kılga evre yanut
4627 bu öl tumlıg artsa sanga kılga yas isigin kurugun anı yandru bas
4628 tadung tumlıg erse isigin küçe isig erse tumlıg yiyü tur içe
C 274
4629 kalı samduy erse tadung belğülüg isigrli soğıklı ara bir ülüg
4630 bu yanglıg küdezgil tadungnı köni esen bolğa inçin tiriglik küni

46*1 tada .. yne] ASİ ... geze 84 tada ... l taduka ... u*a] ASİ todaka ... />» • Bi2 ve Ci2 tadaka garafmasm ... ll 4611 itig] Cıs
jng l iligin] Cıa mgin ll 46*3 •nSlik .. hıtar] Aas *• SSke t. Ui.ter Ba ... isetur Cu loğuk ... nefür (harBlcov.

4631 negü tir eşitğil otaçı sözi munıng ma'nisi uk tirilgil kuzı
A 132
4632 özüng tab'ını men ayayın yora kızılı sarıglı örüngli kara
4633 bularda birisi biringe yağı yağusa yağıka yağı adrara
4634 ukuşlug kerek öz taduğ tenglese yaraşık ne erse anı ok yise
4635 kişi yılkı birle adırtı bu ol taduka yaraşık yise ay oğul
4636 negü tir eşit emdi kökçin sakal uka bar munı sen turu kalma kal
4637 kişi kırk yaşap öz tadu bilmeşe tükel yılkı ol bu neçe sözlese
4638 sınayu körü bilmeşe er bilig kişike samağu anı ay silig
4639 başında keçip er yorık tüzmeşe köni sözlemiş boldı yılkı tise
4640 öd ödleke keçip bolmasa er bugün kişi tip atamağu yılkı tigü
4641 körü barsa yakşı ayur emçiler aşğ az yise er esenin küler
4642 esenlik tileşe kör igzizlikin az atlıg otuğ yi tiril ay tigin
4643 öz inçlik tileşe ereji uzun til atlıg etig yi tiril ay tüzün

LXVI.

ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞKA AŞKA OKIMAK TÖRÜSİN AYUR

C 275

4644 kalı sen okıyın tise sen kişig okığıl velikin ked itgil işig
B 335
4645 ayak tirki ev bark arıg tut töşek töşegil aş içgü yime ked kerek
4646 arıg it aş içgü tatıglıg silig yisü arzu birle sunuğlı elig
4647 okımasa aş suv müni bir bolur okısa körügli bing yüz kılur
4648 usa edgü itgil sen aş suv arıg todup kopsu barsu keligli arıg
4649 adaşıg kadaşığ yırak ya yakın tözüg aşka ünde küdezgil hakın
4650 keligli kelgey kall kelmese köngül kalmagay kör anıngda basa

4651 boğuz övkesi bolsa yavlak bolur öçep kek sürer ölse ötrü kalur
4652 körü bar tözüke aş içgü tegür kinikmiş bar erse yime aş yitür
4653 kişi aş yise sen öze içgü tut anı içse içgü yime ök anut
4654 kayuda yigü bolsa içgü kerek yigü içgü birle tengeşgü kerek
4655 yigü bolsa içgü anuk bolmasa ağu boldı sakın ol aşnı yise
4656 tilese fuka' bir tilese mizab tilese cülengbin tilese cülab
4657 munıngda narukı negü birgüingi manga sen ayıtma ayıtgıl öngi
4658 uluglar yise aş tükese yiyü kiçiglerke birgü aş içgü yigü
4659 tözüke tegür aş körü kodmağıl söke barmasunlar açın ıdmağıl
4660 aş içgü yiseler nykul ur yimiş kuruğ öl yimiş ur bir ança simiş
4661 bıçış kıl küçüng yetse bıçgıl agı usa tiş teri bir kesilsü çoğı
4662 tükel boldı emdi aş içgü işi aç a bir kapuğ barsa tıdma kişi
4663 bu aşka okıglı bolur tört kutu banglı yime tört bolur ay botu
4664 biregü barır aşka ündeseler aş içgü içre yir negü birseler
4665 yana öz evinge okımaz kişi
başı bünnü yir evde yalnguz aş
4666 takı bir kişi körse aşka barır aşnı yir anı yandru aşka okır
4667 takı bir kişi aşka barmaz bolup kişig me evinge okımaz körüp
4668 ölüg ol munı sen tirigke sama katılma muügar sen tiriglik yime
4669 takı bir kutu aşka barmaz okıp kişig aşka ünder tokımlar tokıp
4670 bularda eng edgü yonk bu turur bügü bilge ögmiş kılık bu turur
4671 kerek aşka barğıl kerek barmagıl boğuz tıd aş az yi esenin tiril
4672 öküş yigili yalnguk kör igeil bolur sarıg mengzi kovdak atı il bolur
4673 Mungar mengzeyür kör otaçı sözi tadı bilgüçi köngli bilgi yazı

4663 afka] A33 afta ll 4664 yir ••• birseler] AM ber n. terzeler 85 ve C5 . .. niUU birseler (b noktasız) ll 4665 evinge okımas
] A35 svinge okımif BS e. okısa sen Cs

4674 boğuzdın kirür iğ kiçike aşnı kişig ig karıtur tükemez yaşın
4675 boguzuğ küdez tutçı ıgsız yonı kılur ig kişining yüzini yişin
4676 bu yanglıg bolur kör aş içgü işi okıglıka barsa ya kelse kişi
4677 munu sözledim men eşitti özüng munı tap kıl emdi uzatma sözüng

C 277

4678 bu ol dünya hali yonkı yolı kişike katılmak tilese kalı
4679 ay könglüm yarukı hakikat yakın sözüüm ma'nisin uk yime ked sakın

LXVU.

ODĞURMIŞ ÖGDÜLMİŞKE DENYADIN YÜZ EVRÜP BARİRİGA TAPI BOLMAKIN AYUR

4680 yanut birdi odğurmuş aydı bu söz eşittim men emdi eşit evre söz
4681 sen aymış bu sözler kim öğrenseler ajun içre bulğay tilek arzular
4682 velikin tiriglik bolurmu yigü
munı bilgü aşnu ay bilge bügü
4683 kişi munça emgek bile kazanıp
uzun kalmaz erse nerek neng yığıp

4684 bu dünya tileyü yügürse kişi yatu kaldı ta'at tapuglar işi
4685 bu kün sen manga kelmişingde berü baka kör tapuğ barça kaldı turu
4686 kamug bir kişike katılmış üçün yası munça erse küçeme öçün
4687 uluş kendke kirse mening bu özüm kişi birle bolga işim hem sözüm
4688 negü teg kılur men bu faat tapuğ yapulgay menga bu suigardın kapuğ
4689 kiçiglikte yandım karıdım bu kün bayat tapğı birle tirildim ögün
4690 yana yandru yanmak yavalık tapa yararmu manga ay bağırsak apa
4691 ne edgü bilig birdi bilgi ögüz eşitgil munı sen aya köngli tüz
4692 yigitlikte kılglı karılık işi
karısa barır küç yetilmez kişi
4693 yigitlikte tavrata bayat tapğı kıl karılığa bolmaz munı yetrü bil
4694 kiçig oğlan erken kılınç edgü tut uluğlukka tegse udınur bu ot
4695 ne edgü bolur kör yigitlik ödün ülüg alsa özke kamug edgüdün
4696 ne tengsiz bolur kör karımış kişi yava bolsa kılga yigitler işi
4697 tiriglik üçün boldı dünya nengi tiriglik tükese tüker neng mungı
4698 tiriglik ueuktı tirip bu nenging anuk kimke kodğu kesilse tınıng
4699 tutayın sen aymış ilig tapğını tükel bildim iş tuş budun kılkı
4700 negü asğı ahır ölür erse öz sanga teggüsi yok meger iki böz
4701 bu munça isinmek azu tumlınmak tilek iki boldı ay ersig eomak

B 339

4702 biri dünya malın bedüse özüng takı bir yorık bolsa ilde sözüng
4703 idi edgü erdi bu iki bulup ölüm tutmasa kalsa mçingü bolup
4704 ölüm aldı mindin bu iki tatıg neng emdi dünya ay bilgi batıg
4705 kişi kutluğının bolur belgüsi küninge yigedür anıng edgüsi
4706 kalı kutsuz erse kiçig tumlıtur kanlık ödinde kılınç artatur
4707 idi yakşı aymış büğü bilgi king eşitgil munı sen aya kızgu eng
4708 kişi kutluğı ol neçe ulğadu baru edgü bolsa isizlik kodu

C 279

4709 tükel belgüllüg bil kişi kutsuzı karıp yügrür erse havası udu
4710 kanı ol bu dünya tilep tutguçı özingde temüi kend tura yapğuçı
4711 kanı ol otun it bu dünya bulup yaşıl kökke söndi kara kuş münüp
4712 kanı ol bayat men tigüçi otun tengizde kodı ıdtı tengri töbün
4713 kanı ol bu dünya nengin tırgüçi nengi birle yirde kodı barğuçı
4714 kanı ol toğardın batarka tegi yorıp il tutuğlı bu dünya begi
4715 kanı ol tayakı yılan bolğuçı
tengiz yarlıp ötrü yorıp keçgüçi
4716 kanı ol peri kuş bu yalnguk öze uluğluk kılglı kılınçı tüze

B 340

4717 Kanı ol ölüg tırgürügli kişi
ölümke tutug boldı ahır işi

4718 kanı ol kişide ödürmiş talu kokuz kaldı dünya irildi tolu

A 134

4719 ölüm tuttu iltti bu samışlarig sinimü kodur kör ay kılkı arıg
4720 bu yanglıg turur bu ajun öngdisi kerek öngdisi tut kerek töngdisi

4721 baka körgil emdi yağız yir koyı ne yanglıg kişi kirdi tolmaş oyı
4722 açıp körse erding kara yir katın ne ödrüm talular yatur inçıkın
4723 ne begler yaturlar kara yir bolup ne bilge büğü sızdı yirde ölüp
4724 begin kulda adra bilümez özüm çığayığ bayında seçümez közüm
4725 neçe kür küvezler bir ıg iglemez kara yirke kirdi kanı tepremez

C 280

4726 Bu yanglıg kişiler töşendi yirig
ya senmü kalır sen ya menmü tirig
4727 yorıy turuğlı bu barkın kişi
uluğ yolda itmez bu ev bark işi
4728 özüm din kötürdüm bu arzu tilek
kodu bir bayatım manga tap yölek
4729 kişig kul kılığlı bu sukluk turur
kiterdim bu sukluk közüm tok turur
4730 negü tir eşit dünya kodmış kişi yayıg dünyaka köngli todmış kişi
4731 ajunda tilekin bulundı özüm harislık özindin kiterdi közüm
4732 özüm kodtı dünya tilek aızusın tilekim tükendi kesildi sözüm
4733 bu dünya iei bir tanglag turur negü ekse munda yarın ol önür
4734 uruğ edgü ekse öner edgülük ol edgü bolur ol yığıg kedgülük
4735 urug isiz ekse isiz ök önür ol isiz boyunka yarın yük bolur
4736 bu kün kodmağınça hava arzular yarın bulğu ermez özüm edgüler
4737 sini kodmaz erken bu dünyanı kod saüga todmaz erken sen ir aşnu tod
4738 anı kodmasa sen sini kodğa ok angar todmasa sen sanga todğa ok
4739 bolup kalğu erse neng bu ajun sini kodğu erse anı kod özün
4740 munı kod tile ol ajunug turup erejin tiril anda meüğü bolup
4741 takı munda yigrek tileyin tise ikigün ajunug tileme usa

C 281

4742 yorı iki ajun idisin tile
neng dünya ‘ukbi ikigün bile
4743 törütgenni bulsa törümiş sening yaratğannı bulsa yaratmış sening
4744 törümişke korkma tileme tilek törütgenke korkğıl anı tut yölek
4745 törütgen idi tapğı evre kodup
törümişke tapmak bolurmu udup

B 342

4746 ikide adın yok tapuğçı işi ya tapğı yarağay kötürgey başı
4747 y tapğı yaramaga emgekleri yava bolga öd kün tiriglikleri
4748 yarasa tapuğ beg kötürse anı
bolur özke erksiz bu bulmış küni
4749 ara aç ara tok yügürgü kerek begi yatsa emgek bu körgü kerek
4750 kalı singmese kör bu kılmuş tapuğ yava boldı isiz tiriglik kamug
4751 kayu ol tapuğçıka ayğıl asıg bu tapğı içinde negü ol tatıg
4752 negü tir eşitgil ıla erkini tapuğçı törüsin ayur kör anı
4753 baka barsa ters iş bu begler işi tapınsa telim terk yaranmaz kişi
4754 yarasa tapuğ özke erksiz bolur yaramasa tapğı küninge ilür

4755 tapuğka inanma ay tapğı telim tapuğ kılğa ahır başıngnı kalım
4756 sevindi tidükte sasitur söker yazıldı tidükte buşup kaş tüger
4757 tükel bilse bolmaz kılıklarmı yime alsa bolmaz alıklarını
4758 tüpi yıl turur bu ajun kör oğul kölike turur kör kararı yok ol
4759 sakım ol körü barsa körnü turur tutayın tidükte yiter yok bolur
4760 kezigçe kelir kör bu devlet kurı tezig ol yayığ hem bolur terk karı
4761 kerek bolmaz emdi bu dünya manga ya devlet kezigi kezig ay tonga
4762 idim yadı iş tap sevingü sevinç anıng yarlığı tap avıngu avıncı
4763 sevuğ bolmasa tap idim sevmişi yağım yek turur öz yağılamişı
4764 tilekim anıngdın umınçım angar sığıngu idim ol küvençim angar
4765 tonum koy yüngi ğap yigüm arpa aş tükel boldı dünya manga ay kadaş
4766 negü tir eşitgil bağırsak sözi üngürde turuğlı sakınuk özi
4767 ajunda alındım özümke öngi
kavuk sökti yim tap tonum koy yüngi
4768 şekerde tatıglıg kavuk yür manga euz ol bu örüm ton ağılar tengi
4769 karın todğuça yi kamug yim içim kerek arpa yür tut todurğu açım
4770 turu ölmegüçe yigilay kadaş
yime udlayu sen tadung bolğa baş
4771 tatığ sürme tatığ kını ked katıg tatığka yanut ornı tensiz batıg
4772 açığ süçig aşlar boğuz tatğı ol boğuz tatğı sürgen kişi yılkı ol
4773 Ağı çuz kedim ton kişi kedgüsi et öz örtgü tap kıl ay er edgüsi
4774 boğuz bir todunsa iki kün banr egin kedse bir ton iki yıl kalır

C 283

4775 Bu iki üçün men özüm kul kılıp kişi tapğı kılmak yararmu bilip

B 344

4776 ediz ‘aršta altın sera’ka tegi
tözü barça mungluğ turur bir tengi
4777 Meger bir bayat ol tükel mungsuzun munguğ bildeçi ol bağırsak tüzün
4778 köngül bir bayatka uladım köni tilekçi bolup men tiler men anı
4779 barı boldı şeksiz manga belgölüg köngül bütti yırlar tilim ülgölüg
4780 barınga mukır men tiler men usuz kayuda tilegü özüm belgüsüz
4781 idimni tiler men özüm usı yok nişanın bulur men körtüglisi yok
4782 tilegli udımaz tile tınmağıl
tilep bulmadım tip yetip yanmağıl
4783 tile tutçı tınma tilep yetgü yok
tilep bulmadım tip yanın yatğu yok
4784 tilegli yügürgü kerek tınmadı tınıp yatğuçılar tilek bulmadı
4785 tilep tınmağuçı ne bulmaz bolur tınıp yatsa arzu tilek kim bulur
4786 mini ol tiledi eng aşnu sevip
anı men tiler boldum emdi ivip
4787 mini aşnu ol koldı erdi ezel anın men kolur boldum emdi tükel
4788 bu mundağ idimni kalı sevmeyin tilep bulguka öz kalı ivmeyin
4789 mungumka takımka manga ol yarar bela kadğu tegse mini ol yular
4790 mini ol ödürdi eng aşnu tilep anın öz tiler boldı könglin ulap

B 345

4791 Mini ol törütti bu ol çın sözümini ol igidti bedüdi özüm

C 284

4792 töngüldüm bu halktın sığındım angar küdezgey mini ol kamuğdın singar

4793 özüm kalsa yalnguz idim yadı tap özüm sözlegüke idim atı tap

4794 avıngum sığıngum yölekim tokum ol ol bir idi todğu açım tokum

4795 negü tir eşitgil süzülmüş kişi idisi bile çın tüzülmüş kişi

4787 mini] Affi men;

4788 ASYde bu beyit 4790dan sonra geliyor ; Aa7de beytin ilcinci mıgruı yılı once 4790. beytin ilk mısraı yazılmağa başlanmış ; sonra üzerinden eizilengk aatır iuiltu de doğrusu yazılmış | ivmegin] Aa? s^{yme}yⁿ

4789 Ageda bu beyit 4791den sonra geliyor | mangamka takımka] Aaı» uı

4796 köngüldeki sırrım açar men sanga tilek arzu birle uçar men sanga

4797 küvengü avıngu sığıngu idim

kamuğdın üzüldüm kaçar men sanga

4798 ol ajunka ornung bu ajun turur munı kodmağınça anı kim bulur

4799 yüz utru kitergü bu dünya salıp anın bolsa 'ukbi bolungay alıp

4800 yayığ dünya bekrü eligde tutup negü teg bulur mengü ajun yatup

4801 hatarlıg turur dünya nuşı ağu angın tile barça içgü yigü

4802 kodu birgü dünya tilek arzusın anın bulsa 'ukbi orun edgüsin

4803 hakikat munı bil ay ögdülmişim ayayın sanga men özüm bilmişim

4804 bu dört neng tükel kodmağınça kişi adın dört kılumaz kişi uz işi

4805 bu dünya işin kodmağınça tükel kılumaz bu 'ukbi işin ay inal

B 346

4806 kişide yırak bolmağınça kadaş

bayat tapginga tegse bolmaz adaş

4807 hava arzu boynı sımağınça öz könilik yolinga kirümez et öz

C 285

4808 köngüldin çıkarğu kamuğ dünyasın angar ötrü kirse bayat sevgi çın

A 136

4809 tünek ol bu dünya müsülman öze tünekte erej kolma könglüng tüze

4810 et öz ülgı birme katıglan usa özüng yolka köngey anıngda basa

4811 yava kılmağıl bu keçer öd kününg yana bulğu ermez keçigli tününg

4812 keçer kün yava bolsa öknür kidin tiriglik yava kılma bulmaz adın

4813 negü tir eşit kör ay bilgi tengiz özi kodkı alçak ne köngli ediz

4814 uluştın uluşka köçügli kisi köçin öngdün ıdsa iter uz işi

4815 bu köçmezde açnu köç ıdsa oza köçüp barsa asğı yarutur köze

4816 kerek ıd köçüngni kerek idmağıl özüng köçgü ahır usal bolmağıl

4817 kerek erse beg bol kerek erse kul uzun kalğu ermez ölüm tuttı yol

4818 Kerek ming yaşağıl kerek on sekiz

özüng ölgü edgü atıng kodgıl iz

4819 kerek erse bay bol kerek yok çıgay tiriglikni yir bu keçer yıl kün ay

4820 başıng kökke tegse bedüklük atın kirip yatğu ornung kara yir katın

4821 tiriglik bulup er yava kılsa öd özin otka attı uş ol yılkı ud
4822 esenlık bulup er yava kılşa yaş bu körksüz tiriglik boiur ay kadaş
4823 mening kadğımı sen yime ay kadaş sen öz kadğungı yi töküp közde yaş
4824 bu dünya işi bek tuzakçı turur tuzakka ilinme sini berkitür
4825 bu kün keldi devlet tilekeç yorır manma angar sen yana terk barır
4826 usanma ölümke sakınma uzun
busuğdın çıkar teg çıkar ödsüzün
4827 öküş ming usalıg ölüm basmış ol telim yumğularıg ölüm saçmış ol
4828 negü tir eşit emdi köngli oduğ ölümke usal bolma teggey yoduğ
4829 öküş tirnekig kör taradı ölüm ölümüg sakınsa akar köz yulum
4830 menin kökseğüçi mini kalmadı asıg kılmağı sü itiglig tolum
4831 usanma tiriglik barır belgüsüz keçer uş bu öd kün yana yangusuz
4832 erejke avınma yava bolğa kün bu kutka inanma yayıg ol otun
4833 bedük men tigüçini tuttı ölüm uluğ men tigüçini uttı ölüm
4834 ölüm buzdı ordu telim kend uluş ölüm buzdı kangı saray ev öküş
4835 neçe ming tirig öldi tulup batur bizing kelgümüzni küdezip yatur

B 348

4836 baka kör olarıg sen açğıl közüngbegig kulda adra bilürmü özüng
4837 uluğluk ölümke asıg kılmağı ölümün kaçnğlı keçig bulmağı
4838 ağır savçılarıg ilette ölüm adın kim itügey ot em ya tolum
4839 inançsız turur bu cefaçı ajun yayıg kılkı irsel kılınçı otun
4840 negü teg keçürse keçer terk küni barır edğü isiz ne egri köni

C 287

4841 tokun ma keçer hem açın ma keçer ne begke kılur yüz ne bay kul seçer
4842 ereji uzamaz ne emgekleri
neng ötrü munça çoğı ün urı
4843 idi yakşı aymış büğü bilgi king kılkı yorıkı bile köngli teng
4844 az edğüke yalnguk unıtur özin yaşıl kökte üstün yoritur sözün
4845 neçe kür kögüzlüg küvenür eng ölüm yeneği kögsin saçıttı közin
4846 bu erdi sanga çın bağırsaklıkım munu sözledim men sanga ay akım
4847 kim erse bu halıg bilür erse çın angar bolğu ermez bu dünya yakın
4848 yitürdüm yigitlik yetildi yaşım yıpar kitti kafur aşundı başım
4849 siziksiz ölümke anungu ödi bu künde naru ol ay yalnguk kedi

B 349

4850 ölüm kadğusı tuttı kitti sevine ölümde kidin iş negü teg erinç

4841 bay kal] Ayt kulnı Cı kul bay ll 4842 ereji . . ne] A.ss srici u. ap B? e. azamas lif (7i noktasız) l öirü mança] Ct munça

o<rall 4843 idi . . king] Ası gti . . begü lı. kiç UH fdi . . Cg idi yahşı ...

0 o r 11 ngk A da sahife kenarında ar. harfl. ftr sözü B de eizgiler ve C de ayrı lutudu f j r aotu ile ayırt edilmiştir

4844 yalngak] ASS yal{n}guk Cs yangluk l kökte] ASB kok (k üstündeki noktaya

4851 bu kadğu sakınç birle erken özüm negü teg iligke barır men tüzüm

4852 iligke meningdin asıg bolmağay tusulsu tise hem tusu bulmağay

4853 kalı ol ajunluk tilese mini mini bardı saknıp yonsu köni

4854 apa oğlını emdi erklig bayat törütti iki iş için birdi at
4855 tamuğka ya uçmak begi bolğuka ağırlık için ya uçuz kılğuka

C 288

4856 ağırlık tilese ayu birdi yol uçuzluk yolın ma seçe birdi ol

A 137

4857 kerek emdi kulka özi kullukın tükel kılğu bulsa bayat tevfigin
4858 kalı bulsa tevfig bayattın kulı kamuğ edgölükke açıldı yolu
4859 katığlarıgu ötrü yetürgü tapug tümen edgölükke açılğay kapuğ
4860 bu erdi munukı mening bilmişim sanga sözledim men ay edgü işim
4861 silerke meningdin asığ söz kerek özümde körü bu sözüm edgürek
4862 kalı 'ukbi kolsa yorıkı bu hal kalı dünya kolsa bilir sen tükel
4863 bolu birdi evren kelü birdi kut negü kolsa arzu kelü birge büt
4864 meningde negü bar adın edgü iş silerke asığ kılsa ay edgü iş
4865 kodu birsü ilig mini teng rike du'acı bolayın angar edgüke
4866 bilig aytur erse unu bilmişim eşitting ayu bir negü aymışım
4867 sözümni tutunglar kalı tutmasa yarın kelge barça bu kün bütmeşe
4868 bu söz yakşı aymış ay bilgi tengiz munı işke tutsa kızartur mengiz
4869 bu kün bu sözüm kör sanga tuş bolur yarın anda körgil sanga tuş bolur
4870 usanma katıgılan sözüm işke tut kalı tutmasa sen munu uş bolur
4871 iligdin kolu bir mening ğzrümi yarağı ne erse otı kıl emi
4872 sanga tegdi emgek kelü hem baru yanutı bayat birsü kün teg yaru
4873 ağır kılma könglüng manga ay kadaş yakınlık ieinde mini tutma taş

ÖGDÜLMİŞ CEVAHI OEĞURMIŞKA

4874 yanut birdi ögdülmüş aydı tilin özüm uktı emdi könilik yolın
4875 eşittim sözüngni ögün tıngladım sözüm kestim emdi sözüng tengledim
4876 köni sözleding söz bütünlük bu ol munıngda narukı neçe egri yol
4877 seningde turur çın meningde oyun oyun kaldı çınka birür men boyun

B 351

4878 barayın men emdi esen edgü kal ikigün ajunluk aya edgü fal
4879 bayat birsü tevfig sanga küç kadaş du'ada unıtma köngül tutma taş
4880 mini me bayattın kolu bir turup aç a birsü könglüm bayat odğurup
4881 sözün keşti koptı adakın örü esenleştı evke yüz urdı körü
4882 atın mindi evre evinge kelip tüşüp kirdi turdı bir ança tınıp
4883 yidi içti ança sakındı özün eşitmiş sözini bışurdı uzun
4884 yaşık badı yüzke kura yüz bağı ajun toldı bütürü kara yir toğı
4885 küjek yazdı rumi kızı örtti yüz kara saç boduğı ajun toldı tüz
4886 tükel zengi yüzi urundı kalık uçar tındı kodtı yorıglı yorık

C 290

4887 yunup kıldı yatğu namazın turup töşek koldı yattı yarağın körüp
4888 udıp bardı azrak odundı yana töpüdin savılmış bakırsukuna
4889 yana kördi ülker savılmış başı togardın çadan kopmış örlep tuşı
4890 yana yath ança usı kelmedi keziglig kişi teg közin yummadı
4891 usuz yattı saknu bir ança oduğ kalık kırtışı tuttu kafur boduğ
4892 bir bürkingr teg tünerdi kalık sıta koptı yirdin yadıldı butuk

B 352

4893 Yaşık örledi yirde koptı toğı

yaka keldi aşnu tokuz al tuğı

4894 turup koptı yundı kör ögdülmişe namazın yetürdi okıp bilmişe

4884 ajun ... yir] Agg acun t. b. kgmür kai (k ?) B? a. boldı ... yır Cn . .. yır S küjek . . . orft J ASO kacek . . . grti Bg k. bardı .

.. öfrü Cıs k. gazdt (y nok

ı . . . örf{f}i | boduğı ... toldı] ASO b. acun fudfi Bs bodugu ... || 4886 kalık] Ayı ğ.t. l A. i—ı r> ••

4895 kıza baktı yirdin sıta kalkanı turup kangıka bardı kirdi köni

4896 eşitti ilig kör angar kıldı yol bu kirdi iligke kavuştırdı kol

4897 ilig imledi birdi oldruğ orun bu keçti orunka siliglik kurun

İLİG SUALI ÖGDÜLMİŞKE

4898 bir ança turup söz ayıttı ilig ayur sözle keldür ay kılkı silig

4899 negü tir kadaşing ne boldı işing ne boldı tileking kelirmü işing

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

4900 yanut birdi ögdülmiş aydı sözi negü teg yorımış sözi tüp tözi

4901 ikigün arala yorımış sözüğ ötündi iligke kamuğ tüp tözüğ

A 138

4902 ilig turdı ança sakındı özün köngül bertti yaşı yuvuldı közün

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

4903 ayur ol kadaşing köni sözlemiş söz ol söz turur kim ol aymış timiş

4904 bu kün biz kılurmız özümüzke küç angar ma takı küç kılurmız hem öç

4905 keçigli turur bu ajun kalğusuz bu kalmış tiriglik yime belğüsüz

B 353

4906 siziksiz kelir utru mengü ajun erej erse emgek uzalmaz uzun

4907 mengilik ol ol anda bulsa erej bolur edgü orm bolur edgü iz

4908 odunmuş turur ol kadaşing tükel anı biz okımak idi ked muhal

4909 bizing bu özümüz havaka bulun yavalıkka ödleke keçip bardı kün

4910 negü tir eşit emdi köngli tirig sanga yakşı sözlep birür öt erig

4911 hava nefis yağı ol kalı bulsa küç yetürgey siziksiz sanga eski öç

4912 hava nefis tirilse ölü bu köngül köngül ölse ta'at kalur ay oğul

4913 bizing könglümüz öldi bolğa bu kün hava nefis me kıldı boyun ked yoğun

4914 ulugluk bedüklük bu devlet küni uzun turğu ermez ay köngli köni

4915 ereji az ol körse emgek öküş baş ağrıg telim bar ma kargış söküş

4916 idi yakşı aymış biliglig kişi ajunuğ sınayu yetilmiş yaşı

4917 uluğlukka artuk küvenme küle uluğ boldung erse baş ağrıg bile

C 292

4918 sevinç kayda erse songında bela erej kayda erse ming emgek bile

İLİG SUALI ÖGDÜLMİŞKE

B 354

4919 yana aydı ilig ay ögdülmişim tilekim bu erdi anı kolmışım

4920 sebeb bolsa erdi manga edgüke tirilgeymü erdi köngül ay böke

4921 tirendi unamaz berü kelgeli

ne iş tuş kadaşlar yüzün körgeli
4922 ol aymış sözüg körse barça köni küçese yime bolmaz emdi anı
4923 sanga ma öküş tegdi emgek yorıp tilin sözleding hem yügürdünğ arıp
4924 küdelim könglim yime ay akı negü ol ahır hal öd ödleğ takı
4925 kara tün içindc lurı kelgü iş yarutur yaruk kün ayn edgü iş
4926 kuruglug turur bu zamane yası ara aşğı tegrür arala yası
4927 bayat hukminge kod kamuğ işlerig ödi kelse itlür açar ay tirig
4928 kayu iş kılıp bulmasa ol tatıg kodu birgü ançan ay bilgi batıg
4929 bu dünya yangı bu ederse kaçır kodu birse evre sanga yol açar
4930 küdelim bir ança sınılım aru negü teg ahır hal zamane küni
4931 yana bolğa bizni tilegey turup özi öz yigın kılğa yetrü körüp
4932 mungar tegdi kesti sözini nıg turup çıktı ögdülmiş akru silig
4933 yime keçti kaç kün bu sözke adın sakındı ilig baktı öngdün kidin

IDMIŞIN AYÜR

4934 okıdı ilig bir kün ögdülmişig ayur kılğu boldı sanga bir işig
4935 okıdım kadaşing manga kelmedi ol arzu tilekni özüm bulmadı
4936 kiterdim men uş bu tilemiş tilek adın boldı emdi tilekke yölek
4937 bu ol kör bu künki tilekim mening özüm bir yüzini köreyin anıg
4938 angar men barayın ya kelsün manga ziyaret üçün ol ay kızğu enge
4939 manga tuşsu birsü bir öt sav erig yana yansu kılsu kılur işlerig
4940 mangar asğı tegsün angar yası yok süzülsün özümdein kamuğ bulğanuk

A 139 ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLIGKE

4041 yanut birdi ögdülmiş aydı bu söz osuğluğ turur çın aya kutluğ öz
4942 bu iş kılga ilig tilese anı okıyın yana yarlıkasa mini
4943 barayın bu sözni angar sözleyin ilig barماسun men anı keldreyin
4944 yana bir bitig yarlıkasan ilig okıp bütsü kelsü sanga ol silig

ILIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

B 356

4945 İlig aydı emdi neng bu bitig
bitigde bütünngk bütün sen tetig
4946 bitig bütmeğü teg kişike bolur
senulğde bütünngk adın kim bulur
4947 negü tir eşit yakşı yağma begi kamuğ iş içinde yetilmiş ögi

C 294

4948 yalavaçka bütse bitig ne kerek bütünlük bulunsa itig ne kerek
4949 sözüngni tilin ay sözini eşit takı bir bitig ay tetig ne kerek
4950 bu ança iş ermez ağır kelgü teg bu iştin belinglep yırak tezgü teg
4951 neng munça sözke bitig ya itig bütün sen bitig sen manga ay tetig
4952 manga kelsü tuşsu yana barsu terk küçün tıdmağay men anga birdim erk
4953 ıdur men sini kör bu hacet üçün okı edgü birle okıma küçün
4954 berü kelmese men barayın naru yüzini köreyin yanayın berü

. . . ogdülmişke] B ve C de bu başlıc yok | Ag glig cuvabı g. 15 itS] aç elig | bitigde ... sen] AS . . • gdig sen B1 ... bitig sen Cn
bitigde¹ n se || 4946 büfmeğü] Ağ bademeğü l senifijde ... balar] A7 semiş in ... 6 seningde adın kim (k eizgrisiz) bSfunngk

ÖGDÜLMİŞ CİĞVAHI HİGKE

4955 yanut birdi ögdülmiş aydı tilek tükel bolğa bolsa bayattın yölek
4956 özümün yana ok katıqlarına men bu arzu tileking tükel kılğa men
4957 ilig altunı ine esen bolsunı bayat birge barça tilek kolsunı

B 357

4958 turup çıktı atlandı keldi yana tüşüp kirdi evke suçuldu tona
4959 kızıl yüz öngi ongdi boldı sarıg ajun boldı altun öngi teg arıg
4960 yaşık turttı yüzke sarıg zafaran özin kıldı mina öngi teg cihan
4961 kalık bütrü tuttı sevüglər kaşı ajun boldı zengi habeş kırtışı
4962 yidi içti yundı yetürdi namaz töşek koldı yattı udıp bardı az
4963 sarıg sandvaç ötti ünün sayradı belinglep odundu usı kelmedi
4964 oduğ yattı ança anı tınglayu avındı ol ünke turup tanglayu

C 295

4965 usı yitti artuk uzadı tüni küsüş boldı arzun yaruğu küni
4966 kalık yırttı kedmiş kara könglekin açıldı yaruk yüz kötürdi egin
4967 küle baktı örlep talu kız yüzi yarudı bu dünya iri hem kuzı
4968 toğa keldi örlep çıkardı yüzün yaruk kıldı dünya kolın hem özin
4969 yana koptı yundı tonandı tükel namaz kıldı özke yorup edgü fal

A 140

4970 atın tuttı mindi bir oğlan bile kadaşı tapa bardı sevnü küle
4971 yakın tegdi erse anıng üskinge tüşüp bardı akru yorıp kapğınga
4972 tokıdı kapuğ akru elgin tutup turup çıktı terkin kadaşı ukup

ODĞURMIŞ SUALı ÖGDÜLMİŞKE

4973 közün kördi erse kör ögdülmişig ayur ay kadaşım uzattıng işig
4974 nelük emgetürsen özüngni küçün negüke karişing manga bu öçün

B 358

4975 yorı kel kirelim manga ay sözüng nelük evre keldi yana bu özüng
4976 turup evke kirdi bu iki kadaş kadaşına zahid alın tügdi kaş

ÖGDÜLMİŞ CEVAUI ÜÇĞURMIŞKA

4977 keligli kadaşı ayur ay tüzüm kaşing tügme aşnu eşitgil sözüüm
4978 sen aymış sözüng barça eksüksüzün iligke tegürdüm ötündüm özüün
4979 eşitti ilig söz tükel tıngladı sözüngni eşitti öküş tengledi
4980 kodu birdi emdi sini ay kadaş muningda adın bir tilek koldı taş
4981 mini sözçi ıdtı bu işke sanga uvut kılmağıl sen mini ay tonga
4982 kamuğ nengke had ol tengi belgülüg tenginde keçürme işing ay külüg

C 1W

4983 negü tir eşitgil ukuşlug tili kamuğ nengke yangzağ bu ol söz ulı
4984 tenginde keçürme kamuğ işni sen tenginde keçürse yana kaçğa san
4985 kamuğ işke yangzağ tengi ol yangı kamuğ neng tengi birle boldı esen
4986 İlig kodtı emdi ozakı tilek okır bir ziyaretkä bolgıl yölek

odüntüm şfitti osün Bğ jligke ... Cİ3 . . . özüm İl 4979 eşifti in

Au» HjiH C>v(> 498

4987 barıp tuş angar sen ya kelsün sanga yüzüng körsünü bir ay köngli kinge

4988 munıngda yası yok sanga ay kadaş bolu bir manga sen aya bagrı taş

4989 ilig me idi edgü sultan turur ııgayka yavuzka sevüg can turur

B 359 ODĞURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

4990 yanut birdi odğurmuş aydı bu söz ukuşka yakın ol aya köngli tüz

4991 müsülman kadaşka müsülman kadaş ziyaret kılur ok ay körlgli tudaş

4992 bu sözke egildim birür men boyun ziyaret kılayın angar men bu kün

4993 munıngda oza barmadım men angar öz aşğı tiler erdi mindin singlar

4994 anı küdtı tuttı könilik yolın kırür men könilikke köndüm bilin

4995 barayın iligke ilig kelmesün mangar tegsü emgek angar tegmesün

4996 ilig il begi ol budunka uluğ angar kılgu hurmet ağırlık kamuğ

C 297

4997 Yonk tüzse ötrü könitse sözi arıtsa ilinde isizler izi

4998 negü tir eşitgil ay bilgi tengiz ukuşlug amul köngli yüksek ediz

4999 ra'iyetka vacib begi yarlıgı ağır tutsa estip kiçig uluğı

5000 ağırlağü begler özin hem sözün kerek hindu bolsun kümüş yulugı

5001 ağırlar men emdi ilig yarlıgın ziyaret kılur men bolur men yakın

A 14I

5002 yangıl emdi iligke sözüm tegürgil kelür tip munu bu özüm

B 360

5003 yaruk dünya yüzke eşünse eşük men ötrü barayın ay eski tüşük

5004 kişi körse kündüz mini songdağa özin otka atga mini sözlege

5005 yorı barğıl emdi sen evde küdez sanga kelge men anda yatma sen az

5006 eng aşnu sanga men tuşayın barıp neteg kılgu andın kılalım yorıp

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODĞURMIŞKA

5007 sevindi kör ögdülmiş aydı cevap idi körküg ol bu yime ked savab

5008 barayın men emdi iligke turup ayayın bu sözler sevinşün ukup

5009 meningde basa sen bütürgil sözüng umınç kılmiş öde yetürgil özüng

5010 ikigü sözi tındı bir söz öze sevinçin turup çıktı kaşın yaza

5011 yana ok tutuzdı ayur ay kadaş sözüng kıyma kelgil ay köngli tudaş

5012 yaşık yirke yansa yüzün kizlese kömür kırtışı dünya yüzke basa

5013 sini küdge men evde kelgil manga yarağın körüp iş kılayın sanga

C 298

5014 atın mindi keldi iligke turup tüşüp kirdi ilig tapa yol kolup

5015 tegürdi iligke ukulmuş sözün sevindi ilig yazdı kaşın közin

ILIG SLJALI ÖGDÖLMİŞKE

5016 ayur edgü boldı bu bir iş barı sözüng teg çın erse ol aymışları

5017 yana aydı ilig ne öde kelir kayuda tuşar men angar ay bilir

B 361 ÖGDÖLMİŞ CEVABI TLIGKE

5018 yanut birdi ögdülmiş aydı kiçe yaruk dünya mengzi tünerse çiçe

5019 mening evke kelmek turur ol manga kaçan kel tise sen kelir ol sanga

İLİG CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

5020 ilig aydı emgep yügürdünğ öküş yanut birsü tengri ol emgekke tuş

5021 bu erdi mening bu igimke emi

sevindürdi emdi mening könglümi

5022 sen evde küdez kelse eetür manga kişi barğa mindin okıtçı sanga

5023 kadaşingnı alğıl manga kel turup ziyaret kılayın yüzini körüp

5024 mungar mengzetür emdi bilge sözün negü tir eşitgil bu tüpi tözin

5025 kişi köngli tutçı tiler arzunı avıtur tilek bulğuka özini

5026 kalı bulsa arzu tilekin tükel köngül kötrür anda keser sözini

5027 ilel tip turup çıktı ögdülmişe evinge kelip kirdi kıldı tüşe

5028 yaşık yirke indi yüzün kizledi kararıp tuman tozdı dünya tudı

C 299

5029 tonın kedti kaşın tügüp kalık yek yüzi teg karardı ongup

B 362

5030 kamuğ teprenür tındı yumdı közi çoğı ün kesildi tirigler sözi

LXIX. ODÖURMIŞ ÖGDÜLMİŞ TAPA KELMIŞIN AYUR

A 142

5031 turup akru keldi kör odğurmuşa küdezip körü aldı ögdülmişe

5032 selam kıldı ötrü alıştı elig turup evke kirdi bu iki silig

5033 aş içgü çıkardı yitürdi körü kişi ıdtı nıg tapa ukturu

5034 eşitti ilig kıldı yandru cevap okıdı olanar yakınlık ulap

KÜN T0(;)I İLİC (I.)ĞURMIŞ BIRLE KÖRÜŞMIŞIN AYUR

5035 ikigü turup bardı ilig tapa körü aldı ilig yorıdı kopa

5036 selam kıldı ilig eng aşnu körüp ğaleyk birdi zahid selamka turup

5037 eligleşti ilig bu zahid bile ayıttı ilig yazlu sevnü küle

5038 orun kıldı artuk özinge yakın ağırladı aşru bağırsaklıkın

5039 ayur emgeding sen ay odğurmuşa yadağın bu yirke özüng kelmişe

B 363 ODÖURMIŞ CEVABI İLİGKE

5040 yanut birdi odğurmuş aydı közümi sini kördi emgek unıttı özüm

5041 özüm arzulap keldi emdi sanga nelük teggey emgek ay ilig manga

5042 kişi öz tilekin yorısa banp tegir terk tilekke bu kalmaz arıp

C 300

5043 negü tir eşitgil böke yavğusı ukuş birle yadmış ajunka küsi

5044 köngül arzulasa yırak yir yağuk bolur terk tilekin bulur ol anuk

5045 köngül birle mangsa kişi arzulap tegir arzuka terk yağukluk ulap

5046 köngülsüz kayu yirke mangsa adak neçe yir yakın erse boldı yırak

5047 adakın yorıglıka emgek tegir

köngül birle mangsa ol emgek barır

5048 köngül birle keldim sanga ay ilig kaçan tegge emgek yetüngil bilig

5049 köngül kimni sevse tilese bakın neçe yir yırak erse boldı yakın

tLıG SUĞLI ODÖURMIŞKA

5050 ilig aydı sözde eng aşnu sanga ayıtğu sözüm bar ayu bir manga

5051 sen emdi köngül birle kelding manga velikin neteg ol bu iş ay tonga

5052 bilir sen selam fazlı artuk uluğkim aşnu aşunsa açar bu yoluğ

5053 mini kördüng erse salam kılmadıng bu fazlığ muyanığ kalı kolmadıng

Odğurmiş CI;1VAB1 IUGKE

5054 yanut birdi odğurmiş aydı salam bilip kılmadım men eng aşnu ulam

5055 salam ol kişiğe selamet yolu salam kıldı erse uruldı ulı

5056 salam ol kişiğe iminlik aman salam kılsa ötrü imin boldı can

5057 mungar mengzetü keldi emdi bu söz eşitgil munı sen aya köngli tüz

C 301

5058 aman birdi erke salam kılğuçı selamet bolundı ‘aleyk alğuçı

5059 salam ol selamet kişi şerringe selametlık aldı yanut kılğuçı

5060 uluğlar kerek kim kiçigke salam açundursa ötrü bolur iş tamam

A 143

5061 kiçig tutsa kılsa uluğlar sözi selamet tirildi kutuldı özi

5062 kiçig bolsa imin uluğ şerrindin selamet bolunsa umup hayrındın

5063 meningdin iligke kaçan tegge şer kiçig men kiçigdin negü yası bar

5064 ilig elgi barça budunka uzun

negü kolsa kılğay tügülse yüzün

5065 körü bar kara begke kılmaz salam bu ma’ni üçün ol ay bilgi tamam

B 365

5066 mini sen eng aşnu tapuğka tilep özüngke okıdıng öküş arzulap

5067 bolu birmedim men sözüng tutmadım bu alçı ajunka özün bütmedim

5068 anı kodtung emdi ziyaret üçün okıdıng munu keldim emdi bu tün

5069 takı eymenür erdim emdi sanga selamın aman birding emdi manga

5070 yana aşnukı sözke yangay tiyü takı korkur erdim sanga eymenü

5071 tükel büttüm emdi sanga belgülüg manga edgü teggey seningdin ülüg

ILIG CEVABI ODÖURMIŞKA

5072 İlig aydı begke idi ked yavuz

tilin sözlemiştin yana yansa öz

5073 ulugluk yimesün ol elgi uzun yanar erse tilde yoritmış sözün

5074 ajunka elig bolmasun ol kişi tili yalğan erse kılınçı buşı

C 302

5075 neteg beg bolur ol budunka uluğ tili yalğan erse kör elgi kuruğ

5076 takı munda yigrek bilig sözlemiş sözüg kıysa kıylur kaçır kut timiş

5077 kişide yavuzrakı yalğan bolur

yavuzda yavuz va’de kıyğan bolur

5078 idi yakşı aymış köni sözlüg er köni sözlüg erke bayat birsü ter

B 366

5079 Sözi çın kerek beg kıyksız köni sözinde yannglıg time er anı

5080 tilin sözlemiş sözde yanmaz eren sözinde yanıglı işiler sanı

ODĞURMIŞ CEVABI İLIGKE

5081 yanut birdi odğurmiş aydı ilig bu edgü kılıklarka boldı elig

5082 bayat arturu birsü ilig sanga

bu edgü kılıklar bu edgü yanga

5083 budunda talu ol bu begler özi özi teg talu tutğu kılkı sözi

5084 biliglig bilig birdi mundag ayur beg edgü köni bolsa budnı bayur

5085 negü tir eşitgil örüng başlığ er ajunuğ keçürmiş uzun yaşlıg er
5086 kılınç edgü tut ay ajun tutğuç keligli turur kut yana barğuç
5087 katıgılan özüngke kodun edgü at vefa kılmağay kut sini kığa yat
5088 isiz kılmağıl sen ay elgi uzun kamuğ edgülik kıl kılınçm sözün
5089 uluğluk bu begük yüz evrür sanga meger edgülik yüz evürmez tonga

C 303

5090 bu kün edgü kazğan budun yüki yüd yarın edgü kelgey keçip barsa öd
5091 tüpi yıl turur bu tiriglik küni inançsız turur kut keçürgey sini

İLİG CEVABI ODÖURMIŞKA

B 367

5092 ilig aydı ukğıl ay bilgi uluğ tilekim bu ol sinde açğıl yolug
5093 sini munça bekrü tutup koldukum bu erdi tilekim mening ay tokum
5094 manga birgil emdi bu öt sav erig meger edgülikke yetilgey elig

A 144

5095 kişi bar kalın bod boğuz ağruki köni çın bağırsak yok ol ay akı
5096 bu begler bulur barça arzu tilek özi könglinge sıggu bulmaz yölek
5097 kapuğda kalın baş yumıttı yorır tusulur kişi yok manga ay bilir
5098 mungar mengzer emdi bu beyt ay akı ukayın tise sen munukı okı
5099 kişi tip yonglı telim bar sanı kişike tusulğu tilese kanı
5100 kılur bir kişi ming kişining işin öküş ming yumıtsa kılumaz anı
5101 yana aydı ilig ay odğurmuşa bayat fazlı barça özüng bulmuşa
5102 atıngka yaraşı kılınçing bütün tileking tükel birsü tengri kutun
5103 bayat birmişindin manga kıl ülüg tirilsü köngül bolsu nefsim ölüg

C 304 ODÖURMIŞ CEVABI İLİGKE

5104 yanut birdi odğurmuş aydı ay beg taçımın körür sen kişi öggü teg

B 368

5105 Kalı bilding erse içim ay böke bu kün sürgey erding mini ming söke
5106 manga at uruldı bu zahid atı bu atım manga boldı ta'at yutı
5107 mini alkaça kör bu alım turur bu atım üçün nefis manga beg bolur
5108 kebit ked bezedim kişi körgüsi asıg yok kebitte satıg belgüsi
5109 taşın körmegil sen ay ilig kişig kişining işin kör yaşutlug işig
5110 neçe körkülg erse kagun taş yüzi yıdı ya bedizi ya mengzi tözi
5111 içinde tatıg bolmasa ol kağun anı taşın atğu bolur ay sığun
5112 negü tir eşit emdi köngli oduğ içingni beze tutma taş sır boduğ
5113 kamuğ neng kötürgüsi içtin bolur içi bolmasa taş yaramaz kalur

İLİG CEVABI ODÖURMIŞKA

5114 yanut birdi ilig ayur ay süzük içing me taşıng birle barça tüzük
5115 özüng yük yinitti bu dünya kodup ilindim men emdi ağır yük yüdüp
5116 bu dünya işi kıldı meşğul mini bayat tapğınga öz tegümez kanı
5117 manga öt erig bir tutunsu özüm kutadsu sözüng çın süzülsü özüm

B 369 ODÖURMIŞ CEVABI İLİGKE

C 305

5118 yanut birdi odğurmuş aydı bege kamuğ edgülikke sen edgün tege
5119 bayat kullarında meningde yavuz adın bilmegil sen ay bilgi ögüz

5120 meningde yavuzrak bayatım kulı men ök men ay ilig tilese kalı
5121 negü asğı bolğay mening sözlerim tusulğaymu erki sanga ötlerim
5122 yana men idimdin umınç kesmedim yazuk yarlıkaglı ol ol bir idim
5123 negü tir eşitgil yazukluğ kulı yazukın bilip ‘uzri koldı tili
5124 yazukluğ cefalığ kulung men otun baka körse barça yazuk men bütün
5125 seningde adın yok sıngıu idim yazukuın bağışla yölegil kutun

İLIG CEVABI ÜL.KURMIŞKA

A 145

5126 yanut birdi ilig ayur ay odug bu kılking bodudı bu edgü boduğ
5127 özüngni yavuzrak biliring üçün budunda sen edgü bolur sen küçün
5128 köngül til arıttıng arıdı özüng mini ötlegil bir tusulsu sözüng
5129 ay edgü kılıklığı bütün işi çın manga öt erig bir bağırsaklıkın
5130 bayat birdi barça sanga edgülük bu edgü yolın aç manga ay külük

B 370

5131 Ay edgü kişi ötle emdi manga
yanut birge tengri yarınlık sanga

LXXI. ODÖURMIŞ İLIGKE PEND BİRMİŞİN AYUR

C 306

5132 Yanut birdi odğurmuş aydı ilig
bayat birsü barça tilekke elig
5133 bu kıvçak kovı dünya kiçki ajun neçe beg karıttı kanmaz özün
5134 sini teg telim beg keçürdi sevip sanga ma anundı keçürgey ivip
5135 bamağıl mungar sen hakikat köngül vefa kılğu ermez hakikat töngül
5136 meningdin neng emdi öt sav erig bu ödleke öti tap sanga ay tirig
5137 seningde ozakı ajun tutğuçı kanı kança bardı kanı ol küçi
5138 olar kança bardı körü bar sakın
sanga ma naru barğu öd kün yakın
5139 sanga tegdi emdi bu beglik kırı uzun kalğu ermez iş itnip yorı
5140 olarka negü kıldı erse asıg
bu kün sen anı kıl yarın bul tatıg
5141 negüke ökündi ölürde olar
sen andın yırak tur tile edgüler
5142 id yakşı aymış biliglig büğü biliglig sözi yinçü yakut tigü
5143 ölüngni körügli me kalmaz tirig ölümke anun tutma kılking irig

B 371

5144 ölümüg biliglig ay kılkı usal
keçer bu tiriglik özüng ülgı al
5145 usanıp yorıglı ay arzu kulı ölümke basıkma kelir alğalı
5146 baka kör keçürmiş kününgni bu kün tükel boldı tüş teg sakingıl ögün
5147 kalı kıldı erse özüng edgülük asıg kıldıng özke açu mengülük
5148 yava kıldıng erse tiriglik kalı öküne birle tün kün udıma ulı
5149 tilep bulğu ermez tiriglik tuçı yana yangu ermez yigitlik küçi
5150 bu bulmış ödüg barı kılma yava ölümke anungıl tapugka ive
5151 ay ilig baka kör seningde oza beg erdi atang ilde erk türk tüze

5152 hazine haşem sü idisi bolup tirildi bir ança tilekin bulup
5153 ölüm tuttu ahır ilette anı asıg kılmağı ol bedümiş üni
5154 atang öldi bardı sanga birdi pend ata pendı tutsa şeker bolğa kand
5155 mungar mengzer emdi eşit uş bu söz asıg kılğa tutsa aya özke köz
5156 atang öldi erse kalı ne ödün sanga ayduki ol ogul kör odun
5157 ölüm tuttu bardım kelir uş sanga katıgıan kidin edgü atıng kodun
5158 atanıng ananınğ ölümü tükel
oğul kıızka pend ol ukup özke al

B 372

5159 atangnı anangnı ölüm kodmadı sinimü kodur kör yetilse ödi
5160 olarka cefa kıldı dünya titip sangamu vefa kılga kılın itip
5161 küşüş tut tiriglik kerek işke ıd üle neng kişike muyan özke tıd
5162 keçer kün içinde kerekingr alın keçürgey sini öd itiging kın
5163 özüng yüdti munça budun yükleri oduğ tur usal bolma saknu yorı

C 308

5164 kalın aç böriker yngıldı sanga koyug ked küdezgil ay ilçi tonga
5165 ilingde biregü kiçe kalsa aç anı sindin aytur bayat közni aç
5166 yula teg küyer sen bu kün ay ilig yarukluk adınka turur ay silig
5167 tiriglik ueuksa yetilse yaşıng
negüke tusulğay sanga bu kişing
5168 Özüng otka atma kişiler üçün
özüngni küyürme körürde küçün
5169 uluğluk bedüklük bu beglik kamuğ kalır bu ölüm kelse açsa kapuğ
5170 köni bol könilik öze kıl lörü uzun turga beglik adakın örü
5171 ne edgü bilig birdi bilgi uluğ bu söz işke tutnup yorı bu yoluğ
5172 bekütmek tilese bu beglik ulı törü birgü tutğu könilik yolu
5173 takı bir ajunuğ tutayın tise
könilikni tutğu söz aydım kese

B 373

5174 ay beg men tigüçi bedütme köngül vefasız turur dünya devlet töngül
5175 bu dünya kutınga inanma ayıg inançsız turur kör kılınçı yayıg
5176 ay ilig bu kangı bu ordu orun
sanga tegmişi bir tüşün ol körün
5177 seningde ozakı tüşüp keçtiler yirikmedi tüşte udu köçtiler
5178 sanga tegdi emdi bu ordu orun köçüngni özüngde oza ıd burun
5179 bu kün munda itme bu kangı saray sini kodmağay bu keçer yıl kün ay
5180 özüng yatğu ornı kör ol belgülig anı itgü edgü bile ay külüg

C 309

5181 mening tip bilir sen bu kangng bu kün hakikat baka körse ermez ögün
5182 negü tir eşitgil bu kangı sanga
baka körse çın ok ayur ay tonga
5183 mumı sen ayur sen mening tip mening negüke ayur sen negü teg sening
5184 seningde basakı sanga çık tiyür
anundı küder uş mening tir mening

5185 tñnek ol bu dünya ay dünya begi tñnek içre bolmaz sakınçta öngi

5186 tñnekte sen artuk tileme sevinç

sevine ornı uçmak turur hem avınç

5187 bu erter erejig erej tutmağıl ya keçgü sevinçig sevinç timegil

5188 ne yanglıg bu devlet turumaz kaçır tırılmiş nengingni tñkel ol saçır

A 147

5189 anı kıl tutaşı tırilgü orun bu ajun nengın kod angar yüz urun

5190 erej kod tilek arzu mengü tile bu mengü erej kolsa emgek bile

5191 bayat fazlınga bir baka kör sakın neçe edgölük kıldı yetrü bakın

5192 kalın halk öze kıldı elging uzun tilek arzu birdi yorık til sözün

5193 sini teg et özlüg bayat kulların

sanga kıldı mungluğ körür sen barın

5194 munıng şükri kılğu bu kün ay ilig bayat halkınga bolğıl edgü silig

5195 könilik üçün tengri tıkti sini köni bol könilik öze tur kanı

5196 ukuş birle işle kamuğ işlerig

havaka basıkma köngül tut tırig

C 310

5197 bağırsak bolun barça budnung öze törü kıl uluğka kiçigke tüze

5198 budun kılkı tensiz bolup artasa körü ıdma itgil kısa tut basa

5199 negü tir eşitgil ay bilgi tengiz bilig birle işlep kızangıl mengiz

5200 bu kün edgü bolsun tise sen kamuğ özüng edgü bolğıl ay ilde ulug

5201 kamuğ bulğanuknı süzeyin tise

özüg süzgü budnung süzülgey basa

5202 bu begler baş ol kança barsa başı udula barır barça udmış kişi

5203 budun artasa anı begler tüzer kalı artasa beg anı kim süzer

5204 sen öz kılking itgil kılınçing könit budun kılkı itlür sen özni avıt

B 375

5205 yarağlıgı itmek tilese özüng

yarağsızka yakma kesildi sözüng

5206 otunka katılma fesaddın yıra bu iki kılıktın bolur er kara

5207 yarağsız yavuz neng özüng kolmasa yarağsıznı kılma söz aydım kese

5208 erejke avınma sen içme süçig tengiz ol bu iki angar yok keçig

5209 kılking köni tut kılınçing silig

ukuş bolsu yoleing kingeşing bilig

5210 köngül til köni tut kör erdem uluğ özüngni unitma yangılma yoluğ

5211 kötürme köngül sen küvezlenmegil er at sü telim tip kögüz kermegil

5212 neçe kür kögüzlüg küğenür erig ölüm yirke kömdi eşüdi yirig

Ai47 B375

5213 yime yakşı aymış biliglig bedük biliglig sözi tutsa tuşlar ked ök

5214 hazinem öküş tip küvenme nengın haşem sü telim tip kötürme egin

5215 küçinge küvenip kögüz kergüçi yoritumadı bir çıbunka alın

5216 buşı bolma işte sen övke yığın kalı kelse övkeng özüng kıl ağın

5217 ive işleme iş meger din işi ivek işte aşgın bulumaz kişi

5218 açig birgü erse ivit terk tegür kının berge ursa amulluk ödür

5219 ivek kurgu bolma kılınçın sözün seringil seringden atanur tüzün
5220 akı bol budunka üle neng yitür saran bolsa begler atın artatur
5221 irig sözlemegü özüg tutğu berk irig sözke tumlır kişi köngli terk
5222 süçig sözle barça kişiğe tilin açuk tut yüzüngni yaruk tut alın
5223 budunda talu sen talu tut kılık köngül til köni tut köni tut yorık

A 148

5224 kara edgü bolsa anıng edgüsi özinge bolur ay budun belgüsi
5225 kalı edgü tutsa bu begler kılınç
kamug edgü ilke bolur ming sevinç
5226 apang bolsa begler kılınçı isiz isizler küçeyür buzar edgü iz
5227 isiz bolma atıng isiz kılmağıl isizlerni kışğıl bolu birmegil
5228 isizlik ağu ol yime bu ağu agu yigli bolmaz tiriglik yigü
5229 ukuşlug kim erse anı tut yakın biliglig sözün tut küdezgil hakın

C 312

5230 bütün çın köni edgü atlıg kişig özüngke yakın tut angar bir işig
5231 Tiü alçı ajun kılkı irsel yayığ
usal bolma saklan yolu ked tayığ
5232 bezenip kör itnip köngülüg alır
köngül birding erse yüz evrer barır
5233 ölümüg unitma sakınç kışga tut öüümke basıkma aya ilçi kut
5234 udıma bu ğaflet bile ay ilig esürme bu beglik bile ay silig

B 377

5235 bu küni erejke avınma sakın yarınkı erejig tile ked bakın
5236 sevinçi uzun ol ereji öküş erej bolsa mundağ kerek bolsa tuş
5237 erej edgü kolsa yorı edgü bol öküş ni ‘met içre yorı mengü bol
5238 negü tir eşitgil bilig bulmış er bilig birle ilde ağır bolmış er
5239 bayat birse ‘izzin yok ol ğayeti öküş rahmet içre özüng rahatı
5240 kalı öz küngse uçuzluk anuk uçuzluk kıyınka kiming takatı
5241 ay ilig otaçı sanı sen bu kün budun barça iglig sanga mungluğun
5242 kayısı kötürmiş bolur küç irine kayısı çıgaylık bile yir sakınç
5243 kayu aç kayısı yalınmış bolur kayu kadğu birle ulınmış bolur
5244 seningde turur kör buların emi otağıl daru birle bolğıl kamı
5245 kalı kılmasa sen emi ya otı budunka bolur sen tiriglik yutı
5246 Seningdin ayıtğay yarın bir bayat
cevabın anutğıl özüngke berat
5247 tiriglik keçer terk bu beglik kalur
kereklig sanga edgü atıng turur

136 sevinçi .. SkBf] Aıg s'ici gkSf ol sevinelig acun C7 sevunei ...) erej ... ğtS eric b. andağ k. ay tysün B2 ... iaf (.f noktasız
) || 5137 erej] AU gric l

... menfu] AH mamef i. gsüng m. BS ve Cs . • • mengga || 52.18 neolı —•¹

5248 tanglağ turur bu ajun ay ilig
negü ekse anda alır bu elig

5249 yori edgölük kıl ekin edgölük sanga edgü bolğay açu mengölük

B 378

5250 tir eşitgil бүгү ilçi beg bu beglik işini bilir yolçı beg

5251 aya beg boluğlı budunka ulug

köngül til kiçig tut özüngke yulug

5252 aya baş boluğlı ay üsteng elig kamuğ işke aşnu sen işlet bilig

5253 bilig birle işle kamuğ türlüg iş

biligdin kelir ol kamuğ körklüg iş

5254 banglı turur bu ajun kalgusuz özüng edgölük kıl yitip barğusuz

5255 kalır dünya ahır toğuglı ölür isiz edgü erse kör atı kalur

5256 isizke katılma küyürgey isiz atung edgü bolsa kalır edgü iz

5257 ay ilig katıglan oduğ tur odug usayuk kişike tokınur yodug

5258 bu beglik köki sak oduğluk turur takı bir ajun kolsa mundın bulur

A 149

5259 usanma usansa bu beglik barır usayuk ikigün ajunda ulır

5260 hasım kılma özke yime tökme kan bu iki yazukka ulır çıksa can

5261 haramka katılma küdez öz katıg haram yigli ornı tamu ol batıg

5262 bağırsak bolun barça yalnguk öze kişi yası kolma yorıma aza

5263 bor içme fesadka katılma yıra bu iki buzar kangı ordu tura

5264 ölümke toğar bu toğuglı kisi atın iz kodur bu ölügli kişi

5265 tutamça tiriglik tüker alkınur isiz edgü erse kör atı kalur

5266 avınc birle ögrir bu dünya sini usanma udıtmasu ğaflet küni

5267 bu ğaflet turur kör uditur kişig udıglı kişi kodtı yumğı işig

5268 bu ğaflet yok erse kişike kamuğ firişte bolup kılğay erdi tapuğ

5269 idi yakşı aymış biliglig sözi uka barğıl emdi ay köngli yazı

5270 kamuğ ğaflet ol bu sevinçin tarab bu ğaflet bile öz yokadur aceb

5271 usanma udıtmasu ğaflet usı bu ğaflet usındın küdezgü ya rab

5272 ilingde yiti tut közüng kulgaking tözüke tegürgil bağırsaklığing

5273 sanga bolğa ahır bayat ayıtğı bayat aytnğı ol yazukluğ ağı

5274 baka tur negü tir sakınuk kişi sakınuk sözın tutsa itlür işi

5275 ay boşlağ yoriğlı budun ökte mi bayat ayıtğı bar anutğıl emi

5276 köngülçe yonglı ay teltük müne ayıtğay seningdin bayat bir küne

5277 ay yigli içigli yavalık bile sakışka anungıl çıkış yol tile

5278 ayıtğu turur kör bayat barçanı kutulğu yiring barmu kaçğıl kanı

5279 ay ilig kılıç berge sinde turur bu berge kıynlar isizke erür

B 380

5280 isizler isizliklerin ismese sen isme kının berge tutğıl basa

5281 isizlerke berge urup könmese özüng saknu turğu olardın usa

5282 ilig bolsa isiz ajunug buzar kısığlısı bolmasa yoldın azar

5283 ağırla sen edgüg tegür edgölük budun edgü bolğay tözü ay külük

5284 oyunka avınma özüngni küdez erejke sevinme kününg kaldı az

5285 könilik öze sen turu kıl törü törü birle beglik turur ol örü

5286 kingi yetmişinçe katıglansu öz yava kılsa ‘uzri kolu tursu öz

5287 negü tir eşitgil budun başçısı törü birle ilde yadıglı küsi

5288 aya beg katıgıan bu takat tengi törü kıl budunka tegürgil onı
5289 kalı tuşsa takşır yana ‘uzrı kol tilin künde tevbe kılınıl yangı

A 150

5290 öküş kaznak urma sen altun kümüş negü bulsa birgil ülegil öküş
5291 seningde kidin kalga tutsa ölüm oğul kız isizlikke bulğay tolum
5292 katıg an tırerlikte mal açnu ıd sakıştın kutulğıl muyan özke tıd
5293 idi yakşı aymış budunlar begi budunda bedüki kişide yigi
5294 ay kaznak uruğlı ajun begleri
özüngde kidin kodma kaznak yorı
5295 erej adnağu kılğa sakış sanga ülüg tegmesü ay uruğlug karı

B 381

5296 aya bay boluğlı budunda talu kokuz kıl bu baylık muyan al tolu
5297 vefasız ajunka köngül bamağıl cefa kılğa ahır bolu birmegil
5298 aya beg boluğlı budunda burun burun ıd bu beglik sen itgil orun
5299 közi suk ay artuk uzun saknur er ölüm tutmaz erken barıng barça bir
5300 ölüm tutsa ahır bu neng asgı yok turu kalğa maling sanga tatğı yok
5301 aş az yı ay ilig öküş kıl tapuğ söz az sözle ögren sen erdem kamug
5302 çıgay tul yetimig baka tur körü bularıg küçlezse bolur çın törü
5303 uşakçı kişig kılma özke yakın ozunçıg özüngdin yırak tut sakın
5304 bu yanglıg kişi ol kişi yaslğı kişi yaslğın sen yağı bil yağı
5305 kişi sukinga birme ilde eligsizik tutma buzğay itilmiş ilig
5306 katıgıan özüngni tamudın yırat
kamuğ edgülık kıl küdezgey bayat
5307 bu künki kününgde yarınkı kününg barı edgü bolsun yarınkı tününg
5308 idi yakşı aymış biliglig tüzün bitimiş bu kılğu işingni sözün
5309 bu künke yarın bar ayıtğu küni yarınka sakınsa yongıl köni
5310 usanma oduğ tur udıma odun udır köz oduğ tut unit bu unı
5311 bu din dalı dünya dalı kangı ol yağuşmaz ikigün yolu yangı ol

ur] Aıs koru al || 5303 ozunçıg ozürKfdin] Aıa gsüeig g. BS ozungde çın (F noktasız) özündde || 5304 kişi yaslğı] An buu
yazlılıkı
ır altında yamanı) || 530\$ sukinga . . . elig] Aıs sukına berme i. ilig k ... itilmiş] Aıg sesik t. busğa gdılmış Bıo ve Cıo . . btizğa
...
BH ve C]i tamuğdın l kudezap 1 A

5312 bu din dünya birle birikmeki sarı kavuşmaz ikigün munı bilse tap

B 382 533 C 317

5313 birisi yağusa birisi tezer iki birle tutsa kişi yol azar
5314 tüpi yıl turur dünya yağmur sanı kelir çoğlayur az öçer terk üni
5315 kelir kut kapuğda kalın yumdarur köngüI basa yumğig adınka birür
5316 bayudum tise sen çıgay bolğu bir ağır men tise sen uçuz kılğa yir
5317 ajun toklukı barça açlık turur ereji sevinçi kör emgek erür
5318 ay ilig bu nefsing yağıla katıg tilekini birme yitürme tatıg
5319 kamuğda isizngk yağı bu turur mungar edgü kılsa bu isiz kılur

5320 vefa kılsa yandru yanutı cefa cefa kılsa ötrü kılur bu vefa
5321 bu nefsing uçuzla ağır bolğa can bilig beg bolup kör ukuş bolğa han

A 151

5322 dünya yağı ol bu nefsing yağı bu iki yağının yadırlıgı ağı
5323 bu kutka küvenip kötürme köngül manma tiriglikke artuk töngül
5324 bedüklük ulugluk bu keçgü turur bu devlet otı barça öçgü turur
5325 negü tir eşitgil ay aşı bedük bağırsak sözi tutsa asğı ked ök
5326 bu beglik bile sen kötürme egin kögüz kerme artuk özünge sakın
5327 yirindi ajunuğ süründike kod bayat birge anda tü ni'met yigin
5328 Ay ilig ked ödrüm tile üç kişig
anında basa bir bu üçke işig
5329 bularda biri kazı yinçke arıg sakınuk kerek tegse halkka asıg
5330 ikinci ha'ifet kerek çın bütün budun bulsa inelik tirilse kutun
5331 üçüncü ked ödrüm kerek bu vezir budunka negü tegse mundın tegir
5332 bu uç işte bolsa kişisi köni budun inçke tegdi yarudı küni
5333 itilgey iling hem bayuğay budun sanga artga edgü du'a ol ödün
5334 bu üç işte bolsa yaragsız kişi yarağsız bolur barça il kün işi
5335 mungar mengzetü keldi emdi sözüm eşitgil munı sen ay körklüg yüzüm
5336 bu begke vezir ol tutup yitgüçi ili kapğı atı bu ol itgüçi
5337 kalı tetrü yitse burunduk vezir kamug tetrü boldı özüm ayğuçı
5338 bu dünya itig ig bu tirki sanı yonglı bu yalnguk neçe yir anı
5339 bizingde ozakı kutu barğuçı yidi todtı kandı ölüp yatğuçı
5340 uluğ toy bakıp kör yaturlar küdü okır bizni bargu siziksiz udu
5341 takı bir kutu ol kanndakılar bizingde basa tirki yigli olar
5342 bizing koptumızni küder bu kutu küder kelgümüzni olar ay botu
5343 bu kün bizke tegdi bu tirki yimi neçe birge erki yigü kedgümi

B 384

5344 okırlar ölüp yatğuçılar naru süngürler karındakılar kop tiyü
5345 birisi sürer kör birisi okır bu ikin ara kim erejke tegir
5346 ay ilig usanma sakınma uzun uzun kalgu ermez ay kılkı tüzün
5347 haramka katılma ay ilig sakın haramka kararur köngül bil yakın
5348 sakınuk bolayın tise ay külüg halal yi halaldin kötürgil ülüg
5349 negü tir eşitgil halal yigli er sakınuk başı çın halal tigli er
5350 halal yigli kılmaz bayatka yazuk halal yi halal kıl yarınlık azuk
5351 kiming boğzı egni bar erse arıg arıdı anındın yazukı arıg
5352 anglık tilese arıtgıl boguz antsa boğuz boldı asğıng ögüz
5353 özüng asğı kolma budun asğı kol budun asğı içre özüng asğı ol
5354 negü tir eşitgil uluğ kend begi kamuğ iş içinde yetürmiş ögi
5355 kut ol beg budunka kutadğu kerek kutadsa budun karnı toğğu kerek
5356 bu begler tengiz ol tüpi yinçülüg tengizke yaguglı bayuğu kerek
5357 bu begler tağ ol kani altun kümüş kümüş kan kazıglı bayur ol öküş
5358 asıglıg kerek beg kör elgi akı ajun budnınga tegse andın toki

B 385

5359 yaşık teg yaruğlı ay ilçi bögü budun bulsu sindin kör içgü yigü

5360 emanet yüdüirdi bayat boynunga küdez bu emanet ayıtga sanga
5361 ay iligf baka kör sen özke köziün bir özke neçe neng tirer sen öziün

C 320

5362 tengizdeki gevher tükemez sanga tüpindeki yinçü tuyumaz sanga
5363 yağız yir katındaki altun kümüş tirer sen hazine urur sen öküş
5364 bu taglar katında çıkar gevheng kazıp yetrümazler sanga ay arıg
5365 yağız yir özele önügli evin tirip sen tolular sen kaznak evin
5366 uçuglı yoriglı suv içre balık kutulmaz seningdin aya sarp kılık

534

5367 ajun tezgünür ilde arkı; yorıp ağı euz tiying kiş alır sen tirip
5368 kaşab tozi rumi ajun tangsukı sanga kelse tolma azı kaznakı
5369 kevel tazı büktel tağı arkunı
akur toldı tolma bu sukluk kanı
5370 tirildi tümen ming talu köp titir yazıda kalın yond akurda katır
5371 yazı tağ ying tut yorır koy sürüg ya kul küng tapuğçı ay kılkı örüg
5372 ya kuzda yongıı kalın köp kutuz ya tüzde yoriglı ud ingek öküüz
5373 kayada yonglı bu ımğa teke
kutulma seningdin ay ersig böke

B 386

5374 sıgun muygak erse sukak ya ıvık sanga yim tükemez ay edgü kılık
5375 kulan ya tağı tut takı kök teke tutup keldürürler sanga ay böke
5376 böri tilkü arslan adıg ya tonguz seningdin kutulma ölür avda tüz
5377 kuğu korday erse ya turna yuğak ya toy tut ya yügdik ya todliç ya kak
5378 kalıkta uçuglı kara kuş yorı
seningdin keçümez aya kök böri

C 321

5379 uçang uçurma sening kuşların yoring yoritma kör esring iting
5380 atalıg atasız kalır yalnguzun analıg anasız bolur ögsüzün
5381 bu munça ajun barça bütrü sanga tükemez tüker sen ay küçüüg tonga
5382 kamuğ bir boğuzka eginke bolup ajun barça tirding kodur sen ölüp
5383 negü aşğı ahır ajun tirdüküng
ecel can tirer kör üzer bu köküng
5384 körü barsa barça bu sukluk turur sukun açmış özler kaçan tok bolur

A 153

5385 negü tir eşitgil közi tok kişi bu köz toklukı ol bu baylık başı
5386 ajun bütrü bulsa közi suk tükel anı bay tise bolmağay bu muhal
5387 çıgay tip ayurlar kayu ol çıgay közi suk çıgay ol neçe erse bay
5388 közi suk kişike bayup aşğı yok sukuğ yarlıkagıl aya köngli tok

B 387

5389 Közi sukka tütmez bu dünya bütün barı tap tigüçi tirildi kutun
5390 közi suk kişi nengke todma közi meger tolmağınça kara yir tozi
5391 bu erdi ay ilig mening bilmişim sanga söziedim men negü ukmuşım
5392 munu sözledim söz eşitti özüng
yete baksa könglüng açılğa közüng

5393 sözüüm tutsa asğı yann teggey ök kalı tutmasa sen sanga bolğa yük

5394 negü tir eşitgil ukuşlug tili sanga ötler emdi eşitse kalı

5395 nasihat kişike kılur ol tusu nasihat tigüle tilese yisü

5396 kalı bu tigüni yiyü bilmese

katılma kodu bir küyer ot yisü

iLtG CEVABI ODĞURMIŞKA

5397 bu sözler eşitti ilig yıǵladı ayur ay ödürmiş kişide kedi

5398 mengilig sen emdi ay köngli oduǵ bu beglik manga boldı emdi yoduǵ

5399 men emdi bilindim açıldı közüüm mini otka atmış mening bu özüm

5400 könilikte azmış özüm ay uluǵ ayu birding emdi könilik yoluǵ

5401 du'a kıl ay odgurmış emdi manga bayat birsü tevfik kör edgü yanga

ODöURMIŞ CEVABI iLtGKE

5402 birdi odgurmış aydı ay beg bayat birsü tevfik tilekingke teg

5403 katıǵlan ukuş birle başǵıl hava havaka basıksa bolur er yava

5404 sini alkaçı bu et öz tatǵı ol

et öz kılkı barça sanga katǵı ol

5405 idi kiçki dünya turur bu karı telim beg keçürdi bu kılkı turı

5406 telim beg karıttı sening teg erig sini me uzun tutmaǵay bu tirig

5407 olar bardı kaldı sanga bu orun

yava kılma öd kün kereking körün

5408 ölümüg unitma ay ilig odun

sizik tutma kelgey sanga terk ödün

5409 özüngni unitma ay ilig sakın kalı öz unitma tüpüngke bakın

5410 bu iki nengig kim unitma kalı anıngdın yıradı könilik yolu

538

5411 Negü tir eşitgil özin bilmiş er havasın ukuǵka bulun kılmış er

5412 ölümüg unitma güörung yurtung ol özüngni unitma savı yurtung ol

5413 memdin törümiş özüng men time özüng men tise ay unu ornung ol

5414 busuǵda turur bu körünmez ölüm çıka tuşsa hergiz unitmaz yolum

5415 tirigke adın hiç yok erse kıyın tap erdi bu açığ ölümke bakın

R 319

5416 tap erdi yana bu ölümde basa kara yir katında ölüp oprasa

A 154

5417 anıngda basa kör neçe işler ol anı barça körgü olüm açsa yol

5418 bu halıǵ bilirde ukuşlug kişi negü teg udır inç neteg yir açı

5419 negü tir eşitgil bilig birgüçi bilig birle himmet uluǵ tutǵuçı

5420 bedük tut bu himmet ediz tut köngül kodu bir bu dünya munıngdın töngül

5421 tünek ol bu dünya işi ok yılan munı kod yaruk çın ajunka ulan

5422 süzük can kepi bu kara yir tuǵı kara yir kep örtür ay kılkı ağı

5423 bu dünya tünek ol karangku kudug bela mihnet ol barça munda yodug

5424 ne inelik tiler sen tünekte turup ne arzu kolur sen köngül ög urup

5425 kodu bir avutça kara toprakıǵ ulug mengü il kol neng bu sakıǵ

5426 bu toǵ toz tumandın örü tart özüitg süzük mengü il kol sen açǵıl közüng

C 324

5427 neçe ming yaşasa sen ahır ölüm yeter ök tutar ok sini ay künüm
5428 neçe artsa dünya baş ağrıları takı artuk artar ay ersig urı
5429 neçe ming yaşap er tilese tilek tükel ök bolumaz bulunsa tilek
5430 negü tir eşitgil ay kılkı arıg bu ödle okı birle köngli balıg

B 390 543

5431 tükel ming yaşasa tilekin tamam tükel ök bulumaz kerekin tamam
5432 tilekin tileyli tükelin tiler tilekin tüketse tüker çın tamam
5433 söz asgı ol ermez öküş sözlese ya sözni tangırcap öküş tınglasa
5434 söz asgı ol ol kör eşitmiş sözügalıp işke tutsa könitse özüg
5435 öküş söledim söz eşitting tükel sözüm işke tutgıl anıng asgı al
5436 tilim tıdnumadı telim sözledi sözüm eksümedi suvı eksüdi
5437 bayat birsü tevfiğ sanga ay iligkamuğ edgölükke tegürgil elig
5438 tilek birsü tengri küdezsü sini du'ada unıtma ay ilig mini
5439 sözün kesti koptı adakın örü ilig tıdtı aydı az oldur tiyü
5440 çıkardı yigü içgü türlüg aşı ayur azkına tat ay edgü kişi
5441 elig sundı odğurmuş aldı tigü yidi içti azrak ol içgü yigü
5442 elig tarttı aşın yimedi adın şükür kıldı rabka atadı atın

C 325

5443 örü turdı odğurmuş aydı selam ilig me yanut birdi kıldı kıyam
5444 turup çıktı odğurmuş andın yorıp udu çıktı ilig uzatu barıp
5445 esenleştı ilig bile ol köre eligleştı kaldı ilig kadğura

B 391

5446 turup bardı andın yana tağ tapa kadaşı udu bardı elgin öpe
5447 evürdi kadaşın kör odğurmuşa esenleştı yandı kör ögdölmişe
5448 evinge kelip kirdi köngli kokuz sakınc kadğu birle udıtmadı köz

A 155

5449 toğardın yaşık baş kötürdi örü kuğu kırtışı boldı dünya tolu
5450 yaşık koptı kögsin kötürdi örü ajun toldı kafur saçar teg tolu
5451 firişte yüzi teg yarudı ajun kalık holdı kafur saçar teg yüzün
5452 yana koptı terkin töşektin turup ma yundı yükündi köngül tüz urup
5453 tonın kedti altandı evdin köre yana kangıka bardı andın köng
5454 tüşüp kirdi kangı içinge yorıp okıdı ilig bu köründi kirip

İLİG SLPALI ÖGDÖLMİŞKE

5455 ayıttı nig aşnu odğurmuşıg

neçe kalmışıg hem kaçan barmışıg

5456 yana aydı iliy ay ögdölmişim açıg boldı emdi manga yir aşım
5457 negü teg tirilgü bu künde naru çöküp bardı egnim kopumaz örü
5458 neng emdi beglik bu yalnguk yüki bu kadğu sakınc üzdi könglüm köki
5459 er atsız bolumaz budun başlasa ya beglik işin barça beg işlese
5460 er at tutsa eeksiz kerek neng tavar bu neng bolmasa er yığılmaz angar

B 392

5461 negü tir eşitgil bu sü başlar er tiriglik ıdıp beg işin işler er
5462 hazine er at boldı begler küçi bu iki bile er alır öz öçi
5463 bu iki bile beg bedüklük bulur bu iki yumıtsa bedür beg tacı

5464 er at tırgüke kör telim neng barır neng almak tilese körü küç tegir

5465 Bir egnim mening me bir ök bu boğuz

nelük munça yalnguk yüki yüdmek öz

5466 neçe me çığay erse kalmaz açın

alır bu ölüm kör tirigde öçin

LXXU. ÖGDÖLMİŞ İLİGKE İL tTGÜ TÖRÖSİN AYUR

5467 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig kamuğ işke öngdün yoritsun elig

5468 yarağsız yoritma tilingde yavuz bayat taplamagay ay bilgi ögüz

5469 bu beglik küçün almadıng sen tilep bayat birdi fazlı bile belgülep

5470 ağırladı birdi bu beglik sanga munıng şükri kılıl ay bilgi kinge

5471 köngül tüz özüng süz bayatka tapın budunka törü kıl bağırsaklıkın

5472 havangnı ukuş birle başıl utup bu nefsing bilig birle yençgil tutup

5473 negü tir eşitgil bilig birgüçi bilig birle nefsig havağ basguçı

5474 et öz tüz tilese hava boynı sı hava ölsa könlür et öz egrisi

5475 katıglan havaka bulun bolmağıl hava nefis ikigün bu din ogrısı

5476 nelük boldı ‘acız özüng ay ilig kamuğ edgü kılgu küçüng bar elig

5477 negüke mungadur sen munça katığ negüke kılur sen tiriglik açığ

5478 hazine telim bar er at sü öküş kamuğ işke yolçı bilig bar ukuş

5479 er atnı sevindür hazine üle olardın özüngke ming arzu tile

5480 negü tir eşitgil yağıçı kür er kümüş birse altun yağısın urar

5481 kalı kolsa sen tutçı üsteng elig er atnı sevindür öge bir erig

5482 er atnı sevindür tilegil tilek

tilek barça kelgey yağı boynı eg

5483 er at köp kalın tut sevindür sene sevüg cannı birgey sanga bir küne

5484 er at sü bile yene bu kafir yağığ bayattın tile küç sen arkang arıg

5485 bu kafir üçün tut er at sü tolum ölüp tüşse kafirde bolmaz ölüm

5486 evin barkın örte sığıl burhanın anıng ornı mescid cema’at kılın

5487 bulun kılğıl oğlın kızın kul küngin hazine ur anda sen almış nengin

5488 müsülmanlık açğıl şeri’atnı yad atıng bolğa edgü özüng bolğa ked

B 394

5489 müsülmanka yakma tegürme elig anıng haşmı tengri turur ay ilig

5490 müsülman müsülman bile ol kadaş kadaşka katılma ulam edgüleş

5491 törü bir budunka erej kılsumı sanga edgü birle du’a bolsunı

5492 bayat birge ötrü sevinçin sanga sening bolğa iki ajun ay tonga

İLİG CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

5493 ilig aydı körklüg ayur sen bu söz özüm me munı ok tiler kılsa öz

5494 kanıkı mungar teggü işim ay er munı kılguca sen manga yan bir

5495 il itgü budun süzgü aşnu turup bu iş taş yonglı yaragın körüp

5496 severig sevindür kör açığ birip sini sevmegüçini sürgil serip

5497 munıngda eng aşnu il itgü kerek bu iç taş kebitler arıtğu kerek

5498 budunug törü birie tüzgil tükel süzülsü kör ilde yaragsız muhal

5499 kanı inç il itgü tegümez özüm bu iş iş öze boldı yummaz közüm

ÖGDÖLMİŞ CEVABI İLİGKE

B 395

5500 yanut birdi ögdülmiş aydı ay beg uzatma işig sen kamuğ işke teg
5501 negüke uzatur sen kılğu işing uzatma işing kıl keçer bu yaşing
5502 bu kün kılmasa iş yarın iş bolur işing iş öze bolsa irklip kalur
5503 bu künki işing kodma kılma yarın yarın bolsa işing kalur kılmadın
5504 ite tur süze tur bu il işlerin budun inçke teggey özüng me yarın
5505 isiz bolma isiz isizke yorit isizlerni barça ilingdin arıt
5506 köni bol köni kıl köni tut yorık isiz egri köngey evürgey kılık
5507 bu tetrü kılınçlıg bu tetrü kişi isiz tügmeginçe ongarmaz işi
5508 isizig yağutma tokığay yodug köniler bile sen tirilgil oduğ
5509 negü tir eşilgil köni köngli tüz köngül til kılınçı kamug kılkı uz

C 329

5510 isizke katılma yongıl köni köni egri birle küni tar küni
5511 kim isiz kılmsa yolında yoduğ könike köni bol könilik küni
5512 ay ilig er attın sanga çare yok er at birle begler süzer bulğanuk
5513 er at tırgü ynggu açingu açığ çıgayığ bayutğu todurğu açığ
5514 tapuğda yoriğh umınçka yorır
tapuğçı umınç kesse turmaz barır

A 157

5515 ay ilig tapuğçı bu kaç türlüg ol seçe adra tutğıl yangılmasu yol
5516 olarda birisi tiler yüz suvı
angar yüz suvı kılğu kansa kıvı

B 396

5517 kutusu tiler neng tavar
yulug kılsu canın tavar bir angar
5518 takı bir tiler neng yime yüz suvı hem at ton tiler kör yorisa savı
5519 kalı alp atım erse birgil kümüş kılıç ursu açsu sanga kend uluş
5520 biliglig ukuşlug er erse silig ağırla tegür neng uzatğıl elig
5521 isiz erse küçkey kötürme anı elig birme ilke ulıtğay sini
5522 kötürme bayutma isiz ökte mig ağı kılga şeksiz sanga ot emig
5523 negü tir eşitgil böke yavğusu
bayusa baş egmez budun yuvğası
5524 isizig bayutma ay kılkı unur isizler bayusa kılınç artatur
5525 elig tarlıkı bolsa edgü yime
kılınç artatur kör muğadıp bu ma

C 330

5526 mungadsa ma edgü kılklık kişi kılınç artatur hem ol edgü tuşı
5527 isizig uçuzla könitgey yorık ağırlağıl edgüg ol itgey kılık
5528 bağırsak kişig tut özüngke yakın uvutsuznı özdin yırak tut sakın
5529 asıg lıg kayu ol asıgsız kayu
sen adra seçe tut ay bilge büğü
5530 sever sevmezig me seçe tut öngin severke sevüg bol yağıka yalın
5531 yırak tut sevinçing tilemez kişig sevitme angar birme kılğu işig
5532 eminig hiyanet bile katmagıl yaraglığ yaragsız bile tutmagıl
5533 bir işni ikigüke ayma tilin işengü bolur iş kalur kılmadın

5534 işing iş biligli kişilerke bir kılı bilmese iş sınıp kadğu yir
5535 tapuğka bolup birme erke işig özüngke tusulğu üçün tut kişig
5536 il asğı tile me öz asğıng tile kişi asğınga bakma turma ile
5537 kişi köngli körme ol asğı üçün il asğı tile özni buzma kingün
5538 sanga kim tusulur tusulğı angar tusulmaz kişig kıl özüngde singar
5539 ağırlayu tut sen asığlıg kişig angar bir ay ilig kereklig işig
5540 sanga kılgu işler bu ol ay ilig munı kıldıng erse sen itting ilig
5541 atıng edğü bolğa kutulğay özüngseningde kidin kalga atıng sözüng
5542 bayuğay budun il itilgey orun neçe kolsa kaznak hazine urun

C 331

5543 negü tir eşitgil bağırsak kişi bağırsaklık kör sözinge tuşı
5544 kayu il begi bolsa edğü köni bayudı ol il budnı toğdı küni
5545 budun baylık begke baylık turur tilese anı tut tilese munı
5546 uluş kend içinde sen ogng arıt ümeg arkışığ yolda imin yorit

B 398

5547 iç ilde kötürgil budun küçlerin taşırtın arıtğıl karakeı bann
5548 isizning kını birle kılın evür isizke isizlik yaraşur tegür

A 158

5549 isizig ya çoğda oruda kerek
yorık bolsa edğü aya sarı yürek
5550 adın ma bu il budnı kaç türlüğ ol munı adra tutğu açuk bolsa yol
5551 olarda biri bilge alım turur
bu 'alim bile erke kut kıv bolur
5552 ağırla bularıg negü aysa kıl şeri'at yolu tut boyun bir egil
5553 bularnıg hakı tıdma içğü yigü birü tur mungadmasu ilçi büğü
5554 köngül inçliki birle öğretsüler biligsizler andın ma öğrensüler
5555 bulurda basa muhtesibler turur bular elgi küçlüg kerek ay unur
5556 kısa tutsa fasık yava boşlağıg tolu tutsa mescid cema'atlarıg
5557 basakı kutu ol sanga tapğuçı tıda tutmasa sen bu ol kopğuçı
5558B bular yük kötürmez bularnıg yılki sanga yüdgü tegse munıng emgeki
5559 bularda basa kaldı budnung kara bularnı törü birle edğü köng
5560 bu ma üç kutu ol munı adra tut küçeme küçese bolur ilke yut
5561 bularda birisi bu baylar turur budun kinglügi bu ay kılkı unur
5562 bularda basası kör ortu kişi bu ortu kılumaz bu baylar işi
5563 çıgaylar turur kör bularda basa bularıg küdezgü kamuğdın oza
5564 yüdürmegü baylar yükin ortuka bu ortu buzulğa tükel artağa
5565 çıgayka yüdürmegü ortu yüki çığay ölge açın üzülge köki
5566 çığayığ küdezilse ortu bolur
bu ortu birer tınsa baylık bulur
5567 çıgay ortu bolsa bu ortu bayur bayusa bu ortu iling bay tolur
5568 il itlür erejke tegir bu budun du'a artar ötrü sanga ol ödün
5569 negü tir eşitgil üç ordu hanı at edğü tile ay ölügli kanı
5570 kiming edğü atı bile çıksa can kesilmez anıng atı edğü du'an
5571 ölüp kim kalur erse edğü du'a yana bir tiriglik bulur bu toğa

5572 kerek yir öze tur kerek yir katın çavıksa özüng kör bu edgü atın
5573 at edgü kerek kör öz ölgü turur ölür öz atı kalsa mengü turur
5574 ra'yyet hakı bar seningde kör üç bu haknı ötegil özün kılma küç
5575 birisi ilingde arıg tut kümüş 'ıyarın küdezgıl ay bilgi öküş

C 333

5576 takı bir budunka törü bir köni kötür bir ikidin küçin kör anı
5577 Üçünçi imin tut kamuğ yollarıg karakçıg sekerçig arıtıl arıg
5578 ötemiş bolur sen ra'yyet hakı sen ötrü haking kol ay ilçı akı
5579 ra'yyet öze ol sening üç haking tilegü olardı sen aç kulğaking
5580 biri yarlıgıngnı ağır tutsalar negü erse terkin anı kılsalar
5581 ikine tıdmasalar hazine hakı ödinde tegürse ay elgi akı
5582 üçünçi yağıka yağı bolsalar severing kim erse anı sevseler
5583 ötemiş bolur sen özüng hakların olar ma ötemiş bolur öz hakın
5584 bu yanglıg kerek beg yorısa yolug ra'yyet uş andağ kerek ay uluğ
5585 budun bulsa ötrü begi edgüsin begi bulsa inelik yorıtsa küsin
5586 ay ilig bu ol bu kutung belgülüg sanga iki ajun tegürgü ülüg
5587 anıngda basa bilge alını turup budunka bilig birsü yetrü körüp
5588 yana elgi küçlüg bolur muhtesib isizlerni yığsu cema'at kezip
5589 satıgçı küdezsü emanetlerin kılı tursu uzlar nasihatların
5590 tarıgçı tarıgka irig bolsunı yime yılkıçı igdiş öklitsüni
5591 er at kaldı emdi satğa tapğuçı yağıka bōrike bu ol yonguçı

B 401

5592 sevindür bularıg açın neng bile körü tur adın işke katma yula

C 334

5593 tusulur tenginçe ağırla açın
bayutıl nengin sen bedütgil küçin
5594 yağıka bōrike itinsü tolum adaşka bolup öz yağıka ölüm
5595 açılğay seçilgey kamuğ işlering süzülgey itilgey kamuğ işlering
5596 sanga bolğa iki ajun edgüsi bayatım sevinçi özüng bolğusı
5597 könilik bu ol kör köni bol köni tilekke tegürgey könilik sini
5598 sini tengri sevgey könilik üçün könde adın kılma halkka öçün
5599 negü tir eşitgil ay köngli yaruk
muning ma'nisi kör bu sözke anuk
5600 könilik üçün kök adakın turur yayılmaz üçün yirde ot yim önür
5601 yayılma köni tur köngül tut köni kuni iki ajun könilik bulur
5602 ay ilig munukı özüm bilmişin
ötündüm sanga men işin hem taşın
5603 ikigün ajunluk asıg kılgu söz bu erdi ınunukı ayu birdi öz
5604 bu ajun ereji bile edgü at sanga bolğa dünya ya 'ukbi ulat
5605 bu dünya nengi barça kalğu turur atıng edgü kılğıl öz ölgü turur
5606 bili yakşı sözler munga mengzetü sözi ma'ni birle angar yangzatu

B 402

5607 atım edgü bolsun özüm ölsüni tirig ölgü ahır atım kalsunı

C 335

5608 usa edgölük kıl at edgü tile özüng mengü atın tirig bolsunı

5609 eşitti ilig söz sevindi katıg köngül köz yaruttı bulundı tatıg

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

5610 öküç alkıtu ögdi ögdülmişig ayur sözleding sen özüng bilmişig

5611 bayat birsü tevfik bu künde naru sen aymış bu sözler tutayın körü

5612 sini teg basutçı manga birdi rab umar men tilese tilek birge tip

5613 bayat birsü arzu tileking tükel tükel kılding arzum aya edgü fal

5614 bu künde naru sen bağırsaklıkın

basut kıl manga sen ay köngli yakın

5615 büter men sanga çın inanur özüm sözüng örtme minde ay körlüg yüzüm

5616 manga kün negü teg yarumış künüm seningde körür men men emdi münüm

5617 idi yakşı sözler köngül bulmış er köngül til birikip yakın bolmış er

5618 köngül kırnke bütse anı küzngü tut özüng körge sen tip anı utru tut

5619 bağırsak kişi özke küzngü bolur angar baksa kılık yangrı tüzgü bolur

5620 kiming köngli kimke bakın bolsa çın angar bütgü özke yakın bolsa çın

5621 bütülmiş kişike ayıtğ sözüg bütülmiş kişi aysa tutgu sözüg

5622 eşitti kör ögdülmiş ilig sözün sevindi ilel tip yaruttı közin

B 403

5623 sözün kesti ilig özi amrulup kopup çıktı ögdülmiş andın turup

A 160

5624 ilig anda naru kör inelik kodup ün itti tüzdi köp emgek yüdüp

C 336

5625 isizig yıratı kör edgüg kamug özirgefe yakın kıldı birdi yoluğ

5626 tüzüldi budun hem süzüldi ili tınıp inçke tegdi yıl ay kün tili

5627 tatıdı tiriglik il aşğı bile erejin avındı sevinçin küle

5628 ilig me ağırladı ögdülmişig inandı angar birdi barça işig

5629 yorıdı bir ança bu ögdülmişe irildi sakınç kadğu birle bışa

5630 özing baka kördi kılın işin tiriglik yigitlik yava kılmuşın

5631 açıldı yarup köngli kögsi közi arıtmak tiledi bu köngli tözi

Lxxm.

ÖGDÜLMİŞ KEÇMİŞ TIRIGLIKKE açIP TEVBELKA OöRAMIŞIN AYUR

5632 ayur men yorıdım usalın küle tiriglik yava boldı ğaflet bile

5633 tiriglik küçi bardı mindin kitip tayak tuttı elgim bu tirgin atıp

5634 ökündi ayur bardı isiz künüm tiriglik tükedi kararur tünüm

5635 yidi arzu ni' met özüm udlayu tirildim hem ud teg bilü bilmeyü

B 404

5636 ayur men yorıdım usalın küle künümni keçürdüm yavalık bile

5637 yigitlik küçi bardı mindin kite açır men yigitlikke küyüp tüte

5638 tiriglik uçuktı yağadı ölüm

ölümke itig yok ya ötgü yolum

5639 saçım boldı sungkur tüsi teg şaşut sakal boldı yazkı gülef teg orut

5640 otuz iki tişim örüng yinçüler üzüldi yipi kör saçıldı birer

C 337

5641 körür erdi közler bu künlük yirig tünerdi körümez katında erig

5642 yırak eştür erdi kulak tutsa ma bu kün boldı elgin özüm imleme
5643 kara erdi kuzğun tüsi teg başım kuğu kondı başka yetildi yaşıım
5644 Özüm yangu boldı bayatka bu kün

yazuklar üçün yıgılasa men ünün

5645 özüm yangu boldı bayatka turup yazuklarka ‘uzri tilese kolup
5646 özüm kodsı emdi yarağsızlarığ köngül bulğanuktın süzülse arıg
5647 özi tevbe kılmak tiledi turup bayatka sığınsa yazukın kolup
5648 yana saknu aldı ayıı ivmeyin iveklikte yas ol anı kılmayın
5649 eng aşnu bu işke kingeşgü kerek yarağsızı özün kemişgü kerek
5650 kingeş birle kılğu kerek iş bilip ökündi kingeşmegli işte ulup
5651 negü tir eşitgil kişi tildemi
kamuğ kılğu işke kingeş ol emi
5652 kingeşgü kerek öz yakıńka kingeş kingeş birle itlür kamuğ türlüg iş

B 405

5653 kingeşse ongarur kişi öz işi ökünçlüg bolur kin kingeşmez kişi
5654 barayın men emdi kadaşım tapa kingeyin angar men bu iş ay apa
5655 yaralıg tise men kılayın bu iş yarağsız tise kalsunı bu kingeş
5656 kişi öz işin öz bilümez körüp adınka ayıtğu kerek eştürüp
5657 kingeşse kingür ol kişiye bilig kingeşke bilig kirse yetlür elig
5658 negü tir eşitgil kingeşür kişi kingeşin iter ol kişi öz işi
5659 negü iş kılurung kişiye kingeş kingeşmez kişiye katılma yıraş
5660 kayu işke tegse kingeş ötrü kıl tilemiş tilekke kingeşin teles

A 161

5661 kiçe yaltı erte turup yundı kör alın mindi ilig tapa bardı kör
5662 yorıp kirdi ilig tapa yol kolup orun birdi ilig ağırlap körüp

ÖGDÜLMİŞ SV ALI İLİGKE

5663 iligke ötündi ayur men bu kün kadaşımka barğum kelir örtügün
5664 kalı yarlıkasa barayın naru ziyaret kılıp terk yanayın berü

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

5665 ilig aydı bangıl meningdin selam tegürgil angar sen ay bilgi tamam
5666 unıtmasını ol du’ada mini bayatka uladukta sırrın köni
5667 bayattın kolu birsü yazuklarım du’a birle bolğay keçürgey kerim

B 406

5668 ilel tip turup çıktı ögdülmişe evinge kelip tüştı yazdı kaşa
5669 ajun kırtışı boldı altun öngi yaşıık za’feran kıldı yakut öngi
5670 kalık tügdi kaşın tünertti yüzün tutup badı barça kişiler közin
5671 namaz kıldı yattı töşekke kirip bir ança udıdı ol ança irip
5672 bir ança udıdı bir ança oduğ kopa keldi saknu toga keldi tuğ
5673 töşek koldı yattı udıdı uzun belinglep odundı özi yalnguzun
5674 yumulmadı yandru ikile közi odug yattı saknu irikti özi
5675 baka kördi öngdün kara kuş toğup kopa keldi yirdin yalın teg bolup
5676 yarudı basa yıldırık adğır bile tizildi erentir özin belgüle
5677 sükiç koptı örlep kalıkka ağıp ünün sumlıdı suri ‘ibri okıp
5678 köttürdi yaşıık baktı meşrik tapa ködür ağıdı yirdin yokaru kopa

5679 butıklandı yirde yokaru sına kalık mengzi boldı yalın teg ota

5680 sevüg külçirer teg yarudı ajun

sakınç kışğa boldı sevinçler uzun

5681 yana turdı yundı namazın kılıp atın mindi tağka yüz urdı yilip

5682 tekıp tüşti akru tokıdı kapuğ kadaşı kapuğ açtı kodtı tapug

5683 selam kıldı ötrü kör ögdülmişe

yanut birdi yandru kör odgurmışa

5684 turup kirdiler evke alşıp elig kadaşı ayıttı kör açtı tilig

ODGURMIŞ SyALI ÖGDÜLMİŞKE

5685 ayur ay kadaşım kalı kelding ay sanga tuşğalı men takı keçmez ay

5686 tüşükrek körür men sening könglüngi sangak körür men kızıl mengzingi

5687 negü kadğu tegdi ne erki halıng manga sözlegil söz sen açğıl tiling

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODGURMIŞKA

5688 yanut birdi ögdülmiş aydı kadaş okun urdı ödle köngül kıldı baş

5689 öd ödle yarutsa birip öt erig köngül ölmüş erse bolur tip tirig

5690 udımış bu könglüm özüm gafleti mini odğuru birdi ödle öti

5691 köngül közi birle bakıp tengledim özüm yolda azmış turup tırağladım

5692 tiriglik uçuktı yüküm ağrudı yazuktın özüm boldı yangu öd

C 340

5693 Kişi tapğı kıldım tiriglik ıdıp

bayat tapğı kaldı usandım udıp

5694 kelü birdi dünya tiriglik barr

tiriglik tüker kör bu dünya kalır

5695 tiriglik üçün men tiledim ajun tiriglik tükedi neng bu otun

5696 keçer uş munuku bu künki künüm bulurmu özüm bu keligli tünüm

B 408

5697 saçım boldı yazkı gülef teg orut sakal boldı sungkur tüsi teg şaşut

5698 İtingü kerek men yarınkı itig itilse yarınkı işim ay tetig

5699 mungar mengzetü keldi emdi bu söz bu söz işke tutğıl aya köngli tüz

5700 bu keçmiş tiriglikke öknür özüm neçe çıkı kalmış künüm ay yüzüm

5701 yava bardı ısız yigitlik küni yava barماسu bu keligli tünüm

5702 yarın bolğu işke bu kün it itig manga mundag aydı biliglig tetig

5703 bu kün it usanma bu tapğun işig bu kün itse itlür yannkı itig

5704 yidim içtim ud teg yorıdım yava açıp suvsatayın munı men ive

5705 öküş arzu ni ‘met yiyü semridi bu kün arğurayın yetildi ödi

5706 telim yattı inçin telekeç turu bu kün tursu emdi adakın örü

5707 haşım kıldı özke kalın köp kişig sevinçlig kılayın iteyin işig

5708 elig til uzattım kişike telim anıng ‘uzri kılusu bu kün bu tilim

5709 kişig satğayu men yondım öküş özüg satgayın men ay erde küsüş

C 341

5710 küngk men idimdin küngmiş otun kamuğ öz yazukka kömüldi bütün

5711 bu kün tevbe birle yanayın mene idimdin bu ‘uzruğ kolayın mene

5712 ölüm tutmaz erken kılayın tapuğ ölüm tutsa kalğay tapuğlar kurug

5713 negü tir eşit tıngla bilgi batığ

sanga ötler emdi ay köngli katıg

5714 ölümde oza yan özüngni yığa ölüm tutsa öknüp asıg kılmağa

B 409

5715 ölümüg unıtma anun tevbeoka usanma ölüm kelge tutga yaka

5716 yigitlik ödinde yetürgil tapuğ karılık yetilse barır küç kamuğ

5717 tiriglik küsüş tut ive kıl tapuğ ölüm tutmaz erken baka tur oduğ

5718 ölüm tutmaz erken oduğ bol sakın öiüm tutsa asğı bulumaz bakın

5719 men emdi sanga keldim andın turup bu ngke kingeş bir idi ked körüp

5720 bağırsak kadaşım sen emdi manga yarağı negü ol ayu bir tonga

I.XXIV.

ODÖURMIŞ ÖGDÜLMIŞKK. KINGEŞ BIRMIŞIN AYUR

5721 yanut birdi odğurmuş aydı kadaş eşitgil sözümnü ay köngli tudaş

5722 idi edgü niyyetni kılmuş özüng bayat birsü tevfik yarutsu közüng

5723 bir ök türlüğ ermez bu işke bilig büte türlüğ iş bar tegürgü elig

5724 olarda biri bu ayayın eşit

yarağı körüp bil sen ötrü iş it

5725 bu kün anda turmak sanga edgürek yana munda turmak manga edgürek

5726 seningdin bu kün ilke asğı öküş huzulsa asıg bolğa karğış söküş

C 342

5727 kıldı ilke kör elging uzun

kılur sen kamuğ edgü atıng tüzün

A 163

5728 budun inçke tegdi itildi ili

du'a birle tınmaz ra'yyet tili

H 410

5729 negü tir eşitgil tusulur kişi tusulur kişi ol kişide başı

5730 kişiler ara kör kişi ol bolur anıngdın kişiler asığlar bulur

5731 asıgsız kişiler kişide tırı asıgıg kişi asğı ilke tolur

5732 niyet edgü kılsa köngülde kişi ajunda tilek teg itildi işi

5733 İyet edgü kılğanka edgü bolur neçe kılmasa ol muyanın bulur

5734. iminlik törü ilke inelig turur ilig budnı sindin sevinçlig turur

5735 törü öngdi edgü uruldı tükel isiz yitti ilde kodup hile al

5736 bularıg kodup sen berü kelse sen ol işler buzulgay öküne bulğa sen

5737 yana tegşürülgey bu öngdi törü buzulğa iling kalmağay bir örü

5738 sening ornungka bir isiz ornağay budunuğ ulıtğay bir ine ıdmağay

5739 isiz yolka tangay iligni isiz isizler işini tüzüp kodğa iz

5740 seningdin aytğuy munı bir bayat bayat aytığı bar yime edgü at

5741 isiz kılmağı hem törü urmağı isiz kılğuçıka bolu birmegü

5742 negü tir eşit kılki körngli köni sanga ötledi kör unıtma munı

5743 isizke katılma törü urma sen isiz kılğuçıka bolu birme sen

5744 özüng edgülük kıl törü edgü ur tiril iki ajun isiz körme sen

5745 bayat birdi tevfik sanga edgüke kamuğ edgülükke sunup teggüke

5746 negüke buzır sen bu edgülerig sanga yası teggey ay köngli tirig

5747 il asğın buzup sen öz asğing kodup ne edgü tiler sen bu yirke udup

5748 manga munda yigrek tidüki özüm ayayın sanga men ay körklüg yüzüm
5749 özüm dünya devlet bolup körmedi tilek arzularka köngül birmedi
5750 budun birle katıp yorık tüzmedim ya begler bile men kılık bilmedim
5751 özüm körmedi bu ajun malını ya edgü isiz bu kişi halını
5752 bu halıg bilirden naru barsa men idi artak erdi tapug kodsas men
5753 kişi körmedük bolsa altun kümüş körüp bulsa kılı kırur ming söküş
5754 negü tir eşit emdi sartlar başı ajun tezginiqli hitay arkısı
5755 çıgayı tirilse kişi nengsiz
bayusa kodur ol kihnede edgüsin
5756 çıgay bay bolup ol bayusa kalı anıngdın kiter terk könilik yolu
5757 bu kut bulmaduk er kalı bulsa kut baru kılık artar kırur ilke yut

B 412

5758 elig bulmaduk bulsa ilke elig uzatur budunka elig hem tilig
5759 sen emdi tükel dünya devlet yiding köngül basting arzu hava bekleding
5760 közüng todtı könglüng yime amrulup yorır sen ilig birle edgü bolup
5761 bu barça bayat fazlı erdi sanga kamuğ edgülik birdi kızdı enge

I.XXV

KÖNİLIKKE KÖNİLIK KİŞİUKKE KİŞİLİK KILMAKIN AYUR

5762 bu bir türlü ol takı birsini ayayın eşitgil aças men anı
5763 unıttingmu erki azu örtülüp
bu iş ötrü tuttung ne aşkı körüp
5764 bilir sen ajunda bu ögdi öküş vefalıg kişike bolur ay küsüş
5765 ajun boldı erse törü öngdisi
kişike kişilik bolur belgisi
5766 kişi edgülikke kırur edgülik biringe yanutı kırur on ülüg
5767 kiming aşlı bolsa atadın arıg anıngdın kelir edgü ilke asıg
5768 ana oğrılık suv alınsa yaeut oğul toğsa andın bolur ilke yut
5769 baka kör sen emdi ilig edgüsin özüng buldı ni'met yigü kedgüsin
5770 bu erdem bilig ya ukuşka kamuğ sebeb boldı ilig açıldı kapuğ
5771 sini at ayağ birle kıldı uluğ
sanga edgülikke ol açtı kapug

B 413

C 3<5

5772 unıttingmu erki bu edgülerig
yanut kılmağumu ay köngli tirig
5773 irig sözledim men sözüg ay kadaş irilme serilme köngül kılma baş
5774 köni söz irig ol köngülke açığ singürse anıng aşkı birgey tatıg
5775 irig sözke buşma kalı tegse söz köni söz irig ol inglenme öz
5776 mungar mengzetü keldi emdi sözüm eşitgil munı sen ay körklüg yüzüm
5777 köni söz açığ ol singürgil anı yarın aşkı kelgey süçitgey sini
5778 köni söz köngülke kör açığ irig ing söz köni ol köni söz kanı
5779 sen oğlan kiçig erken öldi alarig bilig erdem üstep kızartmadıng eng
5780 ilig aldı körgil igidti sini anın boldung emdi kişiler sanı
5781 bu kul küng at adğır bu yir suv kamuğ iligdin tegip açtı devlet kapuğ

5782 özung buldı ni 'met kamuğ edgölük yadıldı atıng ilde boldung külüg
5783 yararmu sanga emdi yandru turup özüng yüz evürse yağı teg bolup
5784 tusulğu ödinde sen andın kaçıp öngin tursa sen kalğa köngli açıp
5785 sanga kıldı ilig kamuğ edgölük yanutı kereksizmü yandru külüg
5786 kişi körse ögse sini alkayu atıng barsa ilde vefalıg tiyü
5787 negü tir eşitgil kişi edgüsi kişilik bolur çın kişi belgüsi
5788 kişilik kıl ay er kişi bol uluğ kişi mundağ urdı kişilik yoluğ
5789 kişi bol kişiye kişilik kılın kişi atı ögdi özüngke alın
5790 sanga edgü kıldı ilig mitğ yanut ol edgü yanutı sen edgü anut
5791 yanutluğ kişi ol kişi edgüsi budunda talası kişi belgüsi
5792 kiçig erding oğlan biligsiz otun sini ol yöledi kopurdı kutun
5793 yuluğ kıl angar emdi canıng tening udıp yatma tün kün işin kıl anıng
5794 ol edgü yanutı bu edgü anut sanga ma bayat birge edgü yanut
5795 negü tir eşitgil ay köngli yakın kişilik kılıçlı bağırsaklıkın

A 165 S8°° 5801

B 415 S»< SSoi 5804

C 347

5796 kiming sen aşın yise sen kıl işin bağırsaklık artur halal yi aşın
5797 tuz etmek hakını küdezip eren yitürmiş kişiye yuluglar başın
5798 tilek buldung arzu kamuğ edgü yol bu kün edgü birle angar sen tusul
5799 ağı kedti harir özüng örtti öz sini yangsağuçı körüp kamdı köz
5800 sen emdi iligke kedür edgü at körüp sızsı duşman boyun egsü yat
5801 tümen arzu ni 'met yiding inçlenip boyun yal bedüttüng buka teg kılıp
5802 bu küç tutğıl emdi ilig işinge du'a artsu edgü uzun yaşınga
5803 ajun malı tirding özüng boldı bay kevel minding arkun yime tazı tay
5804 iligke yuluğ kılğıl işlet bu neng tilekleri bolsı kızıl kıl su eng
5805 ilig tahtka minsün bu kün inçrünüp yağısı yir öpsü yırak yinçrünüp
5806 uzun kıldı elging yonk kıldı söz sever sevmez erse sanga açtı köz

5796 gise ... kıl] Aai yeze sen kıl B10 ve Cg yise kılğıl l yi] etmek eren] ASZ ve BH ... gngn C10 ötmek ... l yUürmif] As2
et. kamuğ; . . yol] B1a tilek e. byl l bu kün] A33 bukün B1Z bu (b yer

5807 sen emdi du'a artur edgü adaş sening bolsı devlet uzun bolsı yaş
5808 kişi aşı mundağ kılur edgölük ot atı ajunda kalı mengölük
5809 idi yakşı aymış bu tazı tili kişi aşı bilgüke açmış yolu
5810 kişi aşınga kör kılınçı tanuk kılınçı ne erse kör aşı ol ok
5811 kiming aşı edgü kılınçı ongay isiz aşınga kendü kıl kıl tanuk
5812 ilig kıl evürse ay kıl kıl silig anı evre yandur ayu bir bilig
5813 kamuğ edgölükke ilig boldı baş bu edgü kodup sen özüng kılma taş
5814 kingeş kılding emdi inanıp manga özüm bilmişin barça aydım sanga
5815 men aymışlarım hem özüng bilmişing bakıp tengleyü kör açılğay işing

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODÖURMIŞKA

5816 sevindi kör ögdülmiş aydı kadaş bu yanglıg kerek ay kişilikke baş

B 416

5817 idi yakşı aydıng bu sözler bu kün yazıldı manga bu tügülmüş tügün

5818 manga örtüg erdi bu sözler neçe

kötürdüng bu örtüg sen aydıng aç

5819 özümd kodtı emdi bu arzu tilek bayat ok bolu birsü arka yölek

5820 küdezsü idim tutsu könglüm tüze ne kılıkım kılınçım könilik öze

C 348

5821 du'a birle yarı basut kıl manga unitma mini sen tutuzdum sanga

5822 sözün kesti koptı adakın örü esenleşti atlandı keldi berü

5823 evinge kelip tüşti kirdi yorıp aş içgü yidi tındı ança serip

5824 kodı ıdtı kesme yaruk yüz tudı kalık tul tonı kedti bilin badı

5825 yaşık yazdı bolğay örüglüg saçı tiying kiş öügi tuttı dünya içi

5826 töşek koldı yattı bir az inerünüp udıdı bir ança süçig amrulup

5827 odundu baka kördi kötrüp başın kalık kız küler teg yirişti tişin

5828 Yaşık baş kötürdi yüz açtı yangı ajun bütrü tuttı örüng kuş öngi

5829 turu keldi terkin kör ögdülmiş yunup tang namaz kıldı tattı ağa

5830 atın mindi bardı yana kangıka tüçüp kirdi ilig taparu oka

ILIG SyALı ÖÜDÜLMİŞKE

5831 ayıttı ilig andın odğurmışig ayur inç esen barmu kılkı bışig

5832 negü tir mini üşgürürmü du'an du'a ol bayattın belaka aman

5833 du'a birle yalnguk bulur edgölük du'a birle uçmak bulur mengölük

5834 ajunda yok erse bu edgü du'a esiz yir kodı bangay erdi toga

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLIGKE

5835 yanut birdi ögdülmiş aydı bu aöz köni yarlıkadı bilig birle tüz

5836 kadaşım bu kün anda yalnguzlukun du'a birle bizni kolar mungluğun

5837 bizingde usalrak adın kim bolur yazuk biz kılurmız du'a ol kılur

5838 bu kün ol iligke bağırsaklıkın du'a tilde kesmez ne köngli yakın

C 349

5839 anıngda bağırsak takı kim bolur özi kadgusın kodtı bizni kolar

5840 biziligde usalrak kim ol ay ilig yava boldı öd kün tegümez elig

5841 özüg arzu ni 'met bile semritip erej birle avnur özümüz yatıp

5842 et öz ölgü ahır yigey kurt yılan ökünete adın yok çıkıp barsa can

5843 negü tir eşitgil ukuşlug sözi bu söz işke tutsa tap ol ay kozi

B 418

5844 et öz semrir erse yılan kurt anuk özüng sevnür erse keçigli konuk

5845 tüşüng teg keçer bu tiriglik barır tiriglik keçerke keçer kün tanuk

1UG CEVABI (H.DULMIŞKE

5846 yanut birdi ilig ayur ay büğü neteg tutğu özni negü teg küğü

5847 seningde bağırsak adın yok manga inanıp ışanur men emdi sanga

5848 men emdi ev içre yatur men usal işim barça taştın ay bilgi tükel

5849 közüm sen kulakım sen körgil eşit ne tengsiz körünse körü idma it

5850 meningdin kerek bolsa yarı basut manga ay kılayın ol işke men ot

C 350

5851 nũ kalsun er at bir ikindi bile yava kılma mini sevinçim tile
5852 budundın yırak tutsu küçkey elig biligsiz isiz ölsü kalsu bilig
5853 bayusu budun hem itilsü ilim anıng şükri kalsu mening bu tilim

ÖGDÜLMİŞ CEVABI tLıGKE

5854 yanut birdi ögdülmiş aydı ay beg bayat birsü tevfik aya erde yig
5855 tilekim bu ol kör kerekim bu ol aç birsü tengri köni edgü yol
5856 erejlensü ilig tirilsü kutun manga tegsü emgek baş ağrıg bütün

B 419

5857 sanga kıldım emdi özümni yuluğ sen inçın tirilgil ay ilçi ulug
5858 bir ök hacetim bar seningdin bu kün yorık kıl anı sen sevinçin ögün
5859 bilir sen kimi tutsa begler yakın kişi barça songdar anıng bar yokın
5860 neçeme mini edgü tutsa özüng yongağçı yongasa tügülgey yüzüng
5861 negü tir eşitgil tonga alp erig bilip sözlemiş kör bu öt sav erig
5862 et ol bu kişi köngli artar yıdır anı ked küdezgü ay kılkı kadir
5863 neçe ked er erse yongag tınglamaz ozunçı ara kirse sernü umaz
5864 neçe ked beg erse ukuşlug odug yongağçı yakın bolsa tegrür yodug
5865 könyül beg turur bu et öz kul esir ara sözke tumlır arala isir

A 167

5866 kişi tabı tört ol karışma yağı bin küldürür bir kılur ün çoğı

C 351

5867 Biri ivse biri amulluk tiler

biri külse biri sıgıtka ular

H 420

5868 sevinçlig tidükte sakınç keldürür sakınçlıg tise bu sevinç küldürür
5869 mungar eyemenür men ay ilig kutı yongağlı yongasa bu yalnguk iti
5870 ağır bolğa könglüng töngülgey özüng

yava bolga tapgum evürgey yüzüng

5871 tilekim bu ol hem ötügüm sanga mini kim yongasa ayıtğıl manga

5872 tüpinge tegü ırte artuk ayıt negü belgürer erse kılğıl ivit

5873 sanga kim yongasa eşitgil sözün çının yalğanın ked ayıt tüp tözin

5874 idi yakşı aymış kişide burun sözüg tıngla kılma köngülde orun

5875 takı munda yigrek ayur uş bu söz mumı işke tutgıl aya edgü öz

5876 sözüg barça tıngla kerekini al kereksiz sözüy sen yana evre sal

5877 eşitgil sözüg ırte yalğan çınıg çınıg özke algıl kına yalğanıg

5878 bu yalğan kişi birle artar ajun köni çın kişi tut ay elgi uzun

ILIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

5879 yanut birdi ilig ayur ay kişi reva boldı hacet tileking tuşı

5880 kişilik sanga birdi erklig bayat köngül til kılık hem köni boldı at

5881 seningdin kaçan kelge isiz yorık örüng süt bile kirdi edgü kılık

5882 sini sözlegüçi kişiler manga

yağı teg yağı ol ay bilgi kinge

C 352

5883 kaçan tınglağay men olarning sözün apang sözleseler öküş ya azın

5884 negü teg bolur ilde ilçi ulug adırmasa edgü isizig kamug

- 5885 neteg beg bolur ol budğun erkligi köni egrini adra tutmaz ogl
 5886 kaçan yir ilin ol tünermiş küne sınamış kişig ol sınaşa yana
 5887 kalı arzu yir ol törü birgüçi köni yalğanı adra tutmaz tuçı
 5888 bayattın manga çın 'ata sen bu kün seningdin yazıldı kamuğ berk tügün
 5889 tapuğ kılding artuk bağırsaklıkın öteding manga sen tuz etmek hakın
 5890 meningdin kerek emdi edgü yanut sanga tegse sen yi tiriglik anut
 5891 negü tir eşitgil kişi edgüsi könilik bile halkka yadmış küsi
 5892 kişi edgüsi kim kişiler başı kişilik kılıklı kişike tuşı
 5893 kişike yanut kıl kişilik tengi yanutluğ üçün at urundı kişi
 ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE
 5894 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig erejlensü ilke yetürsü bilig
 5895 bayat birsü iki ajun edgüsi ava kelsü arzu tilek umdusı
 5896 bolu birsü evren ongay evrülüp udu birsü ödleke tilekeç bolup

- 5897 ay köngli köni kılkı alçak bütün tirig bol esen tur tirilgil kutun

- 5898 manga tegdi sindin kamuğ edgülük ağırlık ya baylık yigü kedgülük
 5899 munu kur badım men tapugka katıg bayat birsü tevfi ay bilgi batıg

- 5900 yana aydı ögrdülmiş ilig kutı ajunka bayat yadı edgü atı
 5901 at edgü tilegil bayat birdi kut kutug buldung erse köngül edgü tut
 5902 tuçı beg bolayın tise belgülüg bu dört neng kerek ötrü tegse ülüg
 5903 biri til köni bolsa kavli bütün ikinci törü kılta ilke kutun
 5904 üçünçü elig yazsa bolsa akı tegürse budunka bağırsaklıkı
 5905 bu törtine titimlig kerek bolsa alp yağı boynın egse işin kılta yarp
 5906 kayu beg bu dört iş tükel kılmasa irüklük kirür ilke anda basa
 5907 bu ol emdi beglik köki yıldızı bu ol edgü begler yonkı izi
 5908 yonk buzmağıl sen bu izçe yorı bu erdi seningde ozakı kurı
 5909 kayu beg bu yol kodsı tutsa öngin buzar beglikin ol alumaz onğın
 5910 ağır tut ay ilig bu üç türlügüg ayayın sanga men manga tut ögüg
 5911 biri alp atım kurç yürekli eren kılıç birle ilke tusulur tümen
 5912 ikinci bögü bilge ilçi kiği kingeşke tusulur iter il işi
 5913 üçünçü tetig uz bitigçi bolur kırış hem çıkış bilse kaznak tolur
 5914 seçe tut bularıg sen adra öngi ağırla açingıl kör asğı tengi
 5915 turu itlü bargay kamuğ işlering iling arta bargay kingügey yiring
 5916 atıng edgü bolğay çavıkğay özüng ajun budnı körmek tilegey yüzüng
 5917 yime yakşı aymış kişi bilgesi kişi ölse ölmez kör at edgüsi
 5918 ne edgü bolur kör at edgü bolup ölüp barsa barmaz kör atı ölüp
 5919 tirig ti kim ölse kör edgü atın neçe yatsa oprap kara yir katın
 5920 tiriglik tileme at edgü tile atıng edgü bolsa tirig sen küle
 5921 tiriglik kayu ol kör edgü kayu ayu bir manga sen ay bilge bögü
 5922 bu edgü turur kör könilik çını tiriglik turur körse edgü anı
 5923 kim edgü kılınç tutsa boldı tirig kim isiz kılık tutsa öldi tirig

5924 keçer dünya keçmez bu edgü kılık bu edgü kılık birle edgü yorık

B 424

C 355

A 169

5925 yayığ dünya sindin evürse yüzi kerek bolğu edgü turur ay kozi

5926 avınma bu dünya bile ay ilig vefa kılğu ermez yetürgil bilig

5927 oyun sakışı ol bu dünya işi adakın tilese birür bu başı

5928 oyunka katılma usa ay unur oyunka katılsa boyun bağlanur

5929 körü barsa yakşı bitimiş bitig unitma bu sözni ay köngli tetig

5930 bu dünya işi kör oyun ol oyun oyunka katılma neng bu oyun

5931 iding yarlığı kıl özüng kullukı kalı kılmasa sen anuk tut boyun

5932 munukı ay ilig özüm bilmişin ötündüm sanga men işin hem taşın

5933 sözüüm tutsa tutgıl kalı tutmasa özüng körge şeksiz manga bütmeşe

İLTG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

5934 iligf aydı tevfik kolur men turup bayattın bu işke köngül tüz urup

5935 tilese bayat birge yarı basut manga örtlür erse anı sen yarut

5936 katıgılan taşırtı kamuğ işke bak oduğ bol kulak köz yiti tut ma sak

5937 küçüng yetmişin kıl inanma maüga takı kalsa yarı kılâyın sanga

5938 sözüg kesti ilig tilin tındı ol turup çıktı ögdülmiş akru amul

5939 atın mindi keldi evinge yana tüşüp kirdi evke suçuldu tona

5940 kiçe yattı erte yana atlanıp turup kangıka kirdi attın inip

5941 katıgılandı ögdülmiş anda naru kamuğ işni kıldı adakın örü

5942 budun inçe tegdi itildi ajun erejlendi ilig avındı özün

5943 ili toldı edgü du'a birle söz atı kaldı mengü bolup yitgüsüz

5944 ne edgü turur kör bu edgü törü

törü birle beglik turur ol örü

5945 bu yanglıg beg erse budun başçısı

mengilig bolur budnı il barçası

5946 budun ma muti' bolsa kılkı köni

anın ötrü begler yarutur küni

C 356

5947 Bu begler bayattın musallat

turur budun edgü bolsa beg edgü bolur

5948 İsiz kılsa budnı beg isiz kılur

isizke isiz kılsa ötrü tılur

5949 Yorık tüzse budnı begi kıl kıl tüzzer

kılık tüzse begler tüzün il süzer

5950 bir ança yime keçti ödle kün ay

ajun körki keldi budun boldı bay

5951 tuman toz arıdı açıldı tanguk

tüzüldi süzüldi kamuğ bulganuk

5952 şükür kıldı ilig bayatka yana telim ögdi birle okadı şena

LXXVI.

ODĞURMIŞ İGLİG BOLUP ÖGDÜLMİŞNİ ÖNDEMIŞN AYUR

5953 bu künlerde bir tün bu ögdümişe turup yatgalır erdi yastap başa

5954 kapugda ün itti bedük ündedi kişi ıdtı tavrak baka kör tidi

OÖLAN CEVAUI ÖGDÜLMİŞKE

5955 yumuşçı bakıp aydı bir er turuı sözüüm bar tuşayın tiyü yol kolur

ÖGDÜLMİŞ SLTALI OÖLANKA

5956 yana aydı bargıl ayıtgıl sözi ne ermiş negü tir kim ermiş özi

OÖLAN SLPALı YUMUŞCIKA

5957 yana çıktı oğlan ayıttı sözün kayun kelmişin hem tilekin özin

YUMUÇI CEVABI OÖLANKA

5958 bu er aydı odğurmuş ıdtı mini sözüüm bar kadaşın köreyin kanı

OÖLAN CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

5959 ukup kirdi aydı negü aymışın kadaşı anıngdın yumuş ıdmışın

ÖGDÜLMİŞ SğTALI YUMUŞCIKA

5960 kopa keldi terkin angar kıldı yol bu er kirdi ötrü selam kıldı ol

C 357

5961 ayıttı kayudın kelir sen tiyü tileking ne erki sözüng ay бүгü

YUMUÇI CEVABI ÖGDÖLMİŞKE

5962 bu aydı mini ıdtı odğurmuşa sanga aydı kelgil manga bir tuşa

5963 ağır boldı köngli yatur ıncıkın tegip tuş angar bir ay köngli yakın

ÖGDÖLMİŞ CEVABI YUMUŞCIKA

5964 yanut birdi ögdülmüş aydı kele negü erse yigil baralım bile

YUMUÇI CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

5965 unamadı aydı kadaşing halı yavuzrak ay bilgem köner teg yolu

5966 men aşnu barayın seningdın oza sen akru udu kel ay kılkı tüze

5967 kapugdın yana evre yandı ive engıp kaldı ögdülmüş elgin ova

5968 turup evke kirdi idi kadğuluğ sevinç kitti boldı sakınçı uluğ

5969 yatu kördi ança usı kelmedi tüni boldı yılça yitip bolmadı

5970 közin yumdı erse udımak tilep usı uçtı bardı közindin yırap

5971 yana turdı ança bu oldurdiya sarıg tang ata keldi öngdürdi ya

5972 çiçeklikte sandvaç ünün sumlıdı üdiklig eşitti köngül yalngudı

5973 atın mindi bardı kadaşı tapa tegip kirdi tuştı elig yüz öpe

5974 kadaşını kördi uzatu yatur

çögesin töşenmiş yingın yastanur

ÖGDÜLMİŞ SLPALI ODĞURMIŞKA

5975 ayıttı ne boldı özüng ay kadaş

sini kördüm emdi köngül boldı baş

ODÖURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

5976 ayur ay kadaşım yolum köngelir ölüm tutgakı tuttı öz barğalır

> yatu kordi] Bi4 gatur (r sonradan satır üstünde yazılmış) k. Cg yatu kirdi tip] Aıs y. adıp Bi4 g. yfip Cg gılea (ea satır üstünde yazılmış) yfip ı Cn de bu beyit 5971 den sonra geliyor | kozin J Ai7 ve Cn közi | kozindin] 11 antngdın

5977 sening bir yüzüngni köreyin tiyü sanga tegdi emgek okıdım berü

c 358 ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODÖURMIŞKA

5978 yanut birdi ögdülmiş aydı ay can tirig bolsa yalnguk yorır ig toğan
5979 yavuz kılma könglüng tilingni yığa yazukka kefarete bolur ig toğa

B 428

5980 negü tir eşitgil biliglig sözi bilig ol kiterdeçi köngül tozı
5981 yazukka kefarete ig ol kör sanga yazuksuz kişi kim ayu bir manga
5982 kişi iglese barça töklür yazuk yazuk tökse kutlur kişi ay tonga
5983 kişi barça yazuk kılur az öküş yazuksuz kişi bu ajunda küsüş
5984 iging edgü bolğa esen bolğa sen yazukung angay muyan bulğa sen
5985 nelük tilde körksüz yoritur sen söz ölürüng ne bilding aya köngli tüz

Ol)GURMIŞ CEVAm ÖGOULMIŞKE

5986 yanut birdi odgurmış aydı sebebe ölümüg tüşümde yaruk kıldı rab
5987 tüşedim tüşümdin açıldı manga ölürüm ukuldu manga ay tonga
5988 bayat edgü isiz yoritsa kaza yontur anı yatsa tünle uda

A 171

ÖGDÜLMIŞ CEVABI OEÖURMIŞKA

5989 yanut birdi ögdülmiş aydı bu söz yime edgü ermez aya köngli tüz
5990 ölür erse iglep kişi tegme ig kişi kalmağay erdi yirde tirig
5991 tirig yalnguk oğlu igin igler ök kamuğ iy ölüm birle kesmez bu kök

H 429

5992 tüşer ök kişi tüş udisa yatıp anı yörgüçiler yörer uz itip
LXXVU. ÖC.DÜLMIŞ OEĞURMIŞKA TÜŞ YÖRÜGtN AYUR
5993 bu tüş ‘ilmi bilgü kerek aşnu ked yöre bilse ötrü idi saknu ked
5994 telim türüg ol emdi tüşke yörüg anı bilgü barça ay kılkı örüg
5995 biligsizke ayma tüşüngni aç bilirke ayıt tüş ayıtma kiçe
5996 kiçeki tüşüngke yörügi adın yana körse kündüz körügi adın
5997 bu tüş ‘ilminge baksa şartı öküş munı bilgü aşnu yetürse ukuş
5998 tüşüg yörmegü öz köngülçe körüp yime aymağay tegme erke turup
5999 tüşüg barça tüş tip tilin yörmegü bu tüşnüng yörügi telim ay bögü
6000 tüşüng yörme yörse bilig birle yör

kıyas ma’ni birle idi yetrü kör

6001 kişi tüş tüşese yörügke barır yöng bilmese tüşnüng asğı kalır
6002 negü tir eşitgil ay bilgi tengiz bu söz işke tutğıl kızangıl mengiz
6003 yörügke barır tüş tüşüng yakşı yör tüpi aşı bilgil ukuş birle kör
6004 neteg yörse tüşni anı teg bolur yavuz yörme tüşni sanga kılğa kor

B 4(0

6005 telim lüş bolur yim içimke barır yarağsız yimiş bolsa tengsiz kelir
6006 takı bir tüş ol kör bu yıl faslınga tadısı küçenip barır aslınga

C 360

6007 yıl ülgı yaz erse kiçig erse er kızıl körse barça yağız körse yir
6008 anı kan küçemiş bolur belgüüg ayu bir kan alsun angar ülgüüg
6009 yıl ülgı yay erse tüşegli yigit sarıg al tüşese ya kürküm ögit
6010 sangı küçenmiş bolur ay bögü özini boşutğu terengbin yigü
6011 yıl ülgı küz erse er erse orut kara körse tağ ya kudug körse üt
6012 bu sevda küçenmiş bolur ay kadaş ot içgü mengesin arıtgu adaş

6013 kış erse yana tüş körügli karı akar suv tüşese ya buz kar tolı
6014 küçenmiş bolur kör anıng balgamı isig neng yitürgü içürgü emi
6015 takı biri azğas-u ahlam bolur bu tirigke yörüg yok ay kılkı unur
6016 kiçe saknu yatsa anı körse tüş angar ma yörüg yok anıng yangı tuş
6017 takı bir tüş ol körse yektin bolur tüşegli anı körse suvka yunur
6018 yana pişesin körse tüşte kör er angar ma yörüg yok ay kılkı kür er
6019 munı barça bilgü yetürgü ukuş adırğu ödürğü anın yörse tüş

B 431

6020 negü tir eşitgil mu'abbir hakim ayıtğu kerek er tüşer erse kim
6021 bu tüş körse yörme bilü bilmeyü neteg yörse tüşni bolur anlayu
6022 sakınç körse tüşte yanutı sevinç sevine körse kadğu bolur yığlayu

A 172

6023 bir ök yanglığ ermez bu tüşke yörüg munı ked sakıngu ay kılkı örüg
6024 kara 'am tüşinge yörügi adın adın boldı begler tüşı kör adın
6025 sevinç körse tüşte oyun ya büdig sakınç kadğularka açıldı kezig
6026 yana yığlasa tüşte körse sakınç erej birle avnur bulur ming sevinç
6027 yana tüş bolur kör yörügi anıng adınka bolur asğı bolmaz sening
6028 kişike körüp yörlür emdi bu tüş angar yakşığ erse yağutur ukuş
6029 tüş ol kör anı körse beklig bolur ol ok tüş takı birni iglig kılur
6030 munı barça bilgü kerek ay kadaş anın ötrü yörse tüşüg ay adaş
6031 negü ol tüşüingni manga ay aç a anı men yöngyin kör adra seçe
LXXVUI. ODĞURMIŞ ÖGDÜLMİŞKE TUŞ KÖRMİŞİN AYUR
6032 yanut birdi odğurmuş açtı tilin ayur sözleyin men köngülke alın

B 432

6033 Şatu kördüm elig anıng bağnası
yüz utru urugluğ ediz hem yası
6034 angar ağdım emdi birer bağnaça başınga tegi bağna sadım neçe
6035 başında bir atçı manga suv birür alır men tüketü içip öz kanur
6036 anıngda basa kökke uçtum tengip özüm belgüsüz boldı örlep singip

LXXIX.

C 362 ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞ TÜŞİNGE TABIK KILMIŞIN AYUR
6037 yanut birdi ögdülmiş aydı bu tüş idi edgü tüş ol kör aşğı öküş
6038 nelük özke tengsiz yöngr sen yörüg yörügke barır tüş ay köngli örüg
6039 ağış barça tüşte ağırlık bolur ağarı tenginçe ulugluk bulur
6040 neçe ağsa tüşte ağar kut kıvı ağırlık bulur ked bulur yüz suvı
6041 şatuka ağar teg ağar ol kutı ulugluk bile ilde yadlur atı
6042 munukı bu sözke tanuk keldi soz tüşüg yörgüçi tüş yörüp kodtı öz
6043 şatu tüşte 'izz ol ağarı tengi birer bagna sayu ağırlık öngi
6044 neçe ağsa ança ağırlık bulur ajun malı kut kıv bulur öz ongi
6045 ıdıshğ suvuğ sen alıp içtüküng tiriglik uzun bolğa yıldız köküng

B 433

6046 uçup kökke örlep tükel agdukung tilek birge tengri negü koldukung
LXXX. OEĞURMIŞ BU TÜŞKE ADIN YÖRUG AYUR
6047 yanut birdi odğurmuş aydı tüşüm yörügi bu ermez ay işim tuşum

6048 özüng körmiş erse bu tüşni yatıp yörügi ol erdi kim ayding itip
6049 sening himmeting barça dünya turur bu dünya tilegli bu dünya bulur
6050 mening bu özüm kaçtı dünya kodup bu yirde turur men kör emgek yüdüp
6051 tükel yörmeding tüş yörügin manga eşitgil bu tüş men yöreyin sanga
6052 ediz bagnalıg men satu kördüküm tiriglik turur ay kadaş yördüküm
6053 şatunung başınga tegi yokladım yaşımni tükettim tiriglik yidim
6054 başınga agıp men ol atçı kelip manga birdüki suvni içtim alıp
6055 ol atçı turur kör atalıglarıg atasız kılıglı ay kılkı arıg
6056 Ol atçı turur kör itilmişlerig buzuğlı yoritmaglı canlıg tirig

B 434

6057 ıdıslıg suvuğ men tükel içmişim tiriglikke yördüng uzattıng yaşım
6058 tiriglik bolur suv sen aymış teg ök yarım içse kalsa yarımı ülüg
6059 yanm sav içip kodtum erse yarım yarım kalgay erdi tirigliklerim

A 173

6060 ıdıslıg suvuğ içtim emdi tükel tükettim tiriglik esen edgü kal
6061 negü tir eşitgil ukuşlug bögü bögüler sözün sözke ul tüp tigü
6062 ıdıslıg suvuğ tüşte içse yarım tükedi tiriglik yarımı birim
6063 kalı içse suvni tüketü tükel tükedi tiriglik kazıldı kırım
6064 yokaru üçup bu özüm tengdüki yaşıl kökke örlep tengip singdüki
6065 süzük can turur ol bu keptin çıkıp yana yandı kelmez yiringe ağıp

C 364

6066 bayat tüşte belgürtti emdi manga ölümke anungu kerek ay tonga

6057 ıdıflıg ... men] Ays • savıg ma B11. tarur men Cs ıdıslıg uzaiftnc;] B1 ve Cs uzat(f)ing || 6058 sen ... teg] Ayo ma ngmif
t. Cs . tasız) [ülüg J A39 bglük BZ alüg (g üe noktalı) Cg ugük (?)
6059 Cn de bu beyit bobo tau sonra geliyor | yartm ... yarım g suv i. kottung (g ?) ... Cu ... irse y.

6067 bu tüşnüng yörügi bu yanglıg turur adınsıg yörer sen manga ay unur
6068 sen edgü kılur sen mening könglümi ölüm utru keldi otı yok emi
6069 baka körgil emdi ay köngli tirig ölüm kötki kıldı yağız yirlerig
6070 neçe karşı ordu bezeklig saray ölüm buzdı barça turu kaldı hay
6071 neçe kür küvenür bedük beglerig ölüm yirke soktı baka kör tirig
6072 neçe küç bileklig yumıtmışlarıg ölüm tuttı saçtı yıratı arıg
6073 tang ermez ölüm toğsa yalnguk ölür kamuğ tın tokıglı ölümke turur
6074 tangı bu turur kör ölügli et öz ölümüg unıtıp kodur tilde söz
6075 usayuk bu yalnguk bilir ölgüsin özindin kitermez usallık usın
6076 ölüm hak turur kör keçiş yok adın negü erki halim ölümde kidin
6077 sakınçım bu ol ay köngüldeş işim ölümde kidin tengri itsü işim
6078 harın tap kılıp men keçürdüm künüm erej emgek ertti yarudı tünüm

A13 B

6079 elig kışğa tuttum tavar tirmedim hava arzularka köngül birmedim
6080 bu künke sakındım özüm yüklerin yinitmek tiledim yazukum barın
6081 negü tir eşitgil bilig birgüçi bağırsak bu öt sav erig birgüçi

C 365

6082 usanma katıgılan yüküngni yinit yolung kılda yinçe özüngni könit
6083 bu kün yatma emge işingni itin keçer emgeking sen köçerde unit
6084 yana aydı ay çın bağırsak kadaş barır men udu sen kelir sen adaş
6085 sanga kaç ağız söz özüm sözleyin unitma am sen meningde kidin
6086 tirigde bağırsak özüm bolsunı özümde kidin bu sözüm kalsunı

LXXXI. ODĞURMIŞ ÖGDÜLMİŞKE PEND BIRMIŞIN AYUR

B 436

6087 sözüm bu usal bolmağıl ay kadaş isizke tiriglik yava kılma yaş
6088 Köni bol yitürme könilik yolın bu yol iltge arzu tilekke bilin
6089 bağırsak bolun barça tınlıǵ öze tapuǵ kıl bayatka köngül til tüze
6090 saking kısqa tutgıl tapug kıl uzun iverde amul bol buşarda tüzün
6091 ölümüg unitma itiging kılın özüngni unitma tüp aslıng bilin
6092 karağurma dünyaka sukluk kılıp kalır bu barır sen ökünçün ulıp
6093 bayat hukmi tapla negü kelse yüd budunka asıg kıl bolu birse öd
6094 köni sözle kavling tükel kıl bütün bolur kavli yalğan kişiler otun
6095 küler yüz isig söz kılınç edgü tut bolu birge ödlekelü birge kut
6096 akı bolğıl alçak tuz etmek yitür kişi ‘aybi açma sen örtüp yitür
6097 hava başğıl övkeng kelir erse yığ el öz egri yolka barır erse yığ
6098 özüng aşğı kolma budun aşğı kol yüdürme yük ilke özüng yükçi bol
6099 tavar neng barın kıl özüngke yulug budunug sevindür ay bilgi uluǵ

B 437

6100 kişi ödrümi kör kişini yular sevüǵ can yuluglap sevinçin tiler
6101 idi yakşı aymış kör ödrüm talu biliglig ukuşlug mengesi tolu
6102 asıglıg kişi ol kişi ödrümi
6103 kişilik atı kör iki neng turur
6104 takı munda yigrek ayur kör ukuş ukuş yolu tutsa asıglar öküş
6105 akı tip ayurlar kayu ol akı akı can yuluǵlap öter er hakı
6106 akılık ol ermez ülese kümüş akı canı halkka kılur ol yuluş
6107 akıtsa akı er budunka tavar aka yıǵlu tirlür angar halk avar
6108 iki neng turur dünya atı çavı biri neng tavar ol biri yüz suvı
6109 bu iki bulup ming yaşasa tükel ölüm tutsa ahır adın bolgu hal
6110 kara tapsa begler bedüyür kopar üzengü bar erse çiğen berk kapar
6111 bu ol dünya devlet karanıng kırı bulunmaz bulunsa bolur beg karı
6112 özüng köçgü atıng sening köçkün ol köçütçi ölüm kelgü ahır kün ol
6113 köçgüli kişi itmez ordu saray yonglı kişi yolda kalmaz yıl ay
6114 özüngni yol ötgen sakın ay kadaş sevinç kılma artuk yazuk tutma kaş
6115 keçigli turur bu ajun kalğusuz ölügli turur öz küni belgüsüz
6116 anunmış turur bu ölüm tarmakı usanıp yorırda iler karmakı
6117 bu dünya aş ol bir bu aş yiglining atını sen ök ay şatım yok mening
6118 tilek arzu sürme havangnı yığın kişig songdamağıl tiling kıl aǵın
6119 negü tir eşitgil ay köngli odug bu söz işke tutsa tokınmaz yoduǵ
6120 tilek arzu sürmek idi ked tatıǵ tatıǵ aytıǵı bar yarınlık katıǵ

H köçkün} Aa1 koegü l koeütei . . kelgü] Aa1 koeitei g. bilgü ll 6ll3 itmet l mez B)4 Hmes l kalmaz] BH kalmas [l 6ll4
Sziınsjni ... ay] Aa3 gsüıngni (nı ilüu<)e yazılmaş) y. grdgil sakifıma Cu ... ötkan ... l sevıne ... kaş] Al:L .. yasuk kılma haş Cn
... yaruk kılma k. ll 6ll5 ajun kalğusuz] Aa4 acnı ötl ölüfli] AU ölümlüg ll 6ll6 tarmakı] Aas tırmakı BS ve Cg tarmakı l

6122 tükel kız kılınçlıǵ turur bu ajun sini armasunı ay kılkı tüzün
6123 telim yılke birdi sini teglerig keçürdi ilig teg telim beglerig
6124 köz açtı silerke bu birdi elig usal bolmaǵıl sen ay kılkı silig
6125 negü birdi erse yana alşay ok neçe tirdi erse yana saçǵay ok
6126 neçe külse bir kün yana sıǵtatur neçe itse evre buzartatur

A 175

6127 kılıkı cefa ol kılınçı otun yaruklukı azrak öküşi tütün
6128 bezenür kişike özin körkitür
köıgöl birding erse adak berkitür
6129 şeker birle igdür birür kin agu yayıǵ kut kılınçı bu ol ay büğü
B 439

6130 negü tir eşitgil sakınuk başı sakııǵıl ay devlet idisi kişi

C 368

6131 kalır dünyaka birme saklan köıgöl cefaçı turur bu ay kılkı amul
6132 idi yakşı aymış kör ödrüm talu biliglig ukuşlug hiredi tolu
6133 yayıǵ kutka ilnıp yangılma yorık inanşsız turur kut kör evrer kılık
6134 Kölike turur dünya devlet küni kölike bir ök yirde turmaz köni
6135 diningni ağır tut bu dünyang uçuz ağır kılga dining ay bilgi öğüüz
6136 erejke avınma sevinme sakın bayat yadı birle tapuǵ kıl bakın
6137 esürtmesü devlet sini ay kadaş adıldukta şeksiz közüıg tolǵa yaǵ
6138 negü tir eşitgil bu budun begi sınap sözlemiş sözni yetlip ögi
6139 kimi erse devlet esürtse keüp yaǵız yirde yarlur yüreki ulıp
6140 uluǵlukka esrüp kim ahsumlasa kara yir katında kıyın yir basa
6141 yigitlik ya baylık bu kut esrüki süçig esrükinde beter ay beki
6142 esürse kalı borçı bornı içip udıp kopsa adlur usında keçip
6143 bu devlet esürtse adın adlumaz ölüm tutmagnıça udır odnumaz
6144 atııg boldı kul kılma begler işi özüıg kullukı kıl ay edğü kişi

B 440

6145 telim kalgu ermez tiriglik küni uzun barǵu ermez uluǵluk üni
6146 neçe ming yaşasa öz ölgü turur ulaşmış et özler üzülgü turur
6147 mungar mengzer emdi eşit bu sözüg köıgölke alııǵıl evürme yüzüıg

C 369

6148 tilek arzu nımet tükel yise sen tiriglik suvın sen bulup içşe sen
6149 sunup tutsa elging eger kök közin başııg kökke tegse yana yirde sen
6150 köni sözleyin söz sanga ay kadaş negü kizleyin men ay köıgli tudaş
6151 kalı sevmez öz kör bu dünya nengın tü ni ‘met talu yüz kılınçın yangın
6152 erej arzu ni’met bu kodmak kamuǵ yayıǵ dünya yaptı manga bu kapuǵ
6153 bayattın yıratır bu dünya kişig tıdar kıldru ıdmaz bu edğü işig

6154 bu korkınç üçün bilge dünya kodup ajun tezgini yügrür emgek yüdüp
6155 kayu tagda yügrür üngürde evi yimi ot köki içgü yagmur suvı
6156 Kayusı biyabanda yügrür kezip bayatka bu korku sakınçın sızıp
6157 kayusı örüm kedti büğri uça kayu yir kezer bu közi yaş saça
6158 kayusı yimez aş özin sızğurur kayu tünle yatmaz adakın turur
6159 bu yanglıg yorırlar odunmış kişi udıymış tururmız usayuk başı
6160 sen emdi küdezgil özüng ay kadaş sening boldı dünya özüng boldı baş

A t76

6161 hava bas ukuş birle nefis boynı sı bu ol er nişanı ukuş belgüsi
6162 bu iki bile er yokadur küçün mungar kim bulun bolsa emger öçün
6163 munuku barır men bu kün adrılıp sening me yolung bu kel edgü kılıp
6164 isizke katılma kılınç edgü tut
isiz iki ajun kılur özke yut
6165 negü tir eşit köngli bışmış kişi ölümde oza işin itmiş kişi
6166 isizke yürekli aya buğrağü isiz kılma isiz yimi ol agu
6167 aya king yorıklıg budun ökteki ölüm yetgelir terk otı kıl emi
6168 aya men tigüçi mini sav mini ölümke anungıl yanur ked sini
6169 aya aç közi suk bu dünya kulu ölüm suklanur kör sini tutğalı
6170 ayur ay kadaşım barır men mungun iki nengke artuk açır men bu kün
6171 biri bir bayat tapğı mindin kalır ikinci idim yadı tilde barır
6172 bu kün ya yarın tut yumulsa bu köz silerning du'aka bolur mungluğ öz
6173 du'ada unıtma mini ay kadaş meningde kidin sen kelir sen ulaş
6174 munuku körür sen mening halimi sanga bolsu 'ibret otı kıl emi
6175 ölüm keldi iltür barır men mungun sanga kelge minde basa sen anun
6176 bu kün adrılır men mungun öz barır kavuşgum kaçan erki tengri bilir
6177 negü tir eşitgil ölügli kişi ölürde ulıp yirke çalmış başı
6178 ölür men ökünçün akar köz yulum tatığlar tatıgsız kılur bu ölüm
6179 ölümde basa kör iki yol küder ikide kayu erki barğü yolum
6180 yana ok ayur ay bağırsak kadaş mening kadguma sen köngül kılma baş
6181 ulıma köngül bertme minde basa köngül bas du'a kıl katıglan usa
6182 sığıt kılma artuk tıda tut özüng bu işni bayat ıdtı kesgil sözüng
6183 yorı yangıl emdi yana evke bar
sakınç kadğü birle köngül kılma tar
6184 kereklig tutuzdum sanga barça söz unıtma sözümni aya köngli tüz
6185 iligke tegürgil meningdin selam bu ahır selam ol ay bilgi tamam

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ODĞURMIŞKA

6186 yanut birdi ögdülmiş aydı turup negü teg barayın sini men kodup
6187 ağır ig bile sen özüng yalnguzun negü teg kılur sen ay urğı tüzün

ODĞURMIŞ CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

B 443

6188 yana aydı odğurmuş emdi yorı mening kadğümü sen yime ay urı
6189 idim yadı tap ol avıngu işim körü idmağay tengri itgey işim
6190 kimi edgü tutsa bayat edlese kamuğ edgü boldı anıngda basa
6191 idi yakşı aymış köni sözlüg er içig aşru körmiş yiti közlüg er

6192 bayat kimke kılsa 'inayet basut aning boldı ajun bolu birdi kut
6193 bayat fazlı kimke yetilse tükel bulur iki ajun bolur edgü hal
6194 kimi kodtı erse ay ersig ırı kerek bolsunı ıt kerek kök böri
6195 sözün kesti odğurmuş aydı kadaş yorı bar esen tur közün tökme yaş

C 372

6196 turup kuçtı ögdülmiş odğurmuşıg öpüp yıgladı yirke tökti yaşığ
6197 sıgıt birle çıktı kör andın turup atın mindi keldi yüz evke urup
6198 Tüşüp kirdi evke sakınçın tügük sevinçi kitip köngli kadgun ügük
6199 ne mungluğ turur körse yalnguk özi sevinçi az ol barça kadğu tözi
6200 tilek barça bulsa sevinç küldürür kalı kadgu kelse sakınç yıglatur
6201 severin bulup körse sevrnü küle kalır adrıurda bu kadğu bile

R 444

6202 arala avıtur sevinçin visal ara yıglatur kör firakın tükel
6203 negü bar ajunda firakta katıg firak kadğuları tengizde batıg
6204 tirigle firak bolsa kavşur yana tilep irteşü yandru tapşur yana
6205 kamugda katığrak firak bu ölüm ölümke itig yok ya tutmaz tolum
6206 kamuğnung firakı yakın ya yırak ölümünüñ firakı yırak bu firak
6207 mungar mengzer emdi bu beytig okı okısa aç a birge ma'ni takı
6208 kamuğda katığrak ölüm ol firak firakın töker yaş körügli karak
6209 tirigle firakka visal bar umınç ölügli visaldın siziksiz yırak
6210 yidi içti ögdülmiş az inçrünüp namazın yetürdi adakın turup
6211 yaşıq yirke indi yüzün kizledi kalık kangu keldi izin izledi
6212 töşek koldı yattı usı kelmedi sakınç kadğu birle közin yummadı
6213 kopup çıktı ilke yuvuldı yaşı ajun mengzi boldı habeş kırtışı
6214 yana yandı evke töşekke kirip yatıp bardı bir az sakınçın serip
6215 yüzün kizledi yirke rumi kızı ajun mengzi boldı bu zengi yüzi
6216 usı kelmedi turdı baktı yana kör ülker savulmuş uçukmış tüne
6217 közin kökke tikti baka turdı kiç kara tün tünerdi yarumadı hiç
6218 yatı bardı azrak odundı turup yaşı kökke baktı yokaru körüp
6219 toğardın kara kuş kopup örledi yağ ot kötürmiş teg ot yıldıradı
6220 yitiken kötürdi yana baş örü tönğitti yana yıldık adğır narı
6221 erentir başı indi yirke yağuk yaşıq baş kötürdi yüz açtı yarak
6222 yana koptı yundı tarandı arıg namaz kıldı vırdin okıdı arıg
6223 ajun kırtışı boldı altın öngi yalın teg bolup dünya kızdı engi
6224 tonın kedti terkin atını tutup yana kangıka bardı evdin turup
6225 tüşüp kirdi kangıka terkin yorıp okıdı ilig kirdi könglin tirip
6226 baka kördi ilig kör ögdülmişig tüşük kördi könglin ol edgü kişig

İLİG SLPALI ÖGDÜLMİŞKE

6227 ayıttı ilig emdi haling ne ol sakınçlıg körür men özüñ ay amul
6228 negü yük kötürdüñ köngülke bu kün nişanın körür men alında tügün
6229 nelük al bodudung kızıl mengzingi negü birdi dünya sanga öz öngi

C 374

6230 takı kut evürmedi sindin yüzün yayıg dünya devlet yaratur közin
6231 ongay evrilür emdi evren sanga tilekeç toğar ay kün ödleke tonga

6232 sanga tügmedim men bu kaşım közüm küler yüz tutar men sevinçlig özüm
6233 sanga kim tegürdi bu kadğu sakınç negü erki haling sözüng ne erinç
6234 negü kadğu vakti turur ay oğul manga ay bileyin ay kılkı amul
6235 saंगा tegse emgek ya kadğu sakınç manga ma kaçan bolğa anda sevinç

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİĞKE

6236 yanut birdi ögdülmiş açtı sözün kadaşı igi hali ne erdükin
6237 özi barmışın hem neteg körmişin ayu birdi öt sav negü aymışın

ILIG SVALI ÖGDÜLMİSKK

6238 köngül bertti ilig yuvuldı yaşı

ayur ay diriga ol edgü kişi

6239 bağışlasu tengri anıng canını koratmasu andın eti kanını

6240 yana aydı hali negü ol anıng

negü teg kodup keldi könglüng sening

6241 anı kim küdezür igin kim körür ol ig birle yalnguz negü teg yatur

6242 nelük sermeding anda ança turup

anı kimke kodtung bu yanglıg körüp

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİĞKE

6243 yanut birdi ögdülmiş aydı bu söz angar sözledim men ay bilgi ögüz

6244 mini evre sürdi sözüm tutmadı

sözün kadra kördüm küçüm yetmedi

ILIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

6245 ilig aydı tengri küdezgey anı şıfa birge kolsa kopurğay anı

6246 bayatka ulamış turur ög köngül yava kılmağay bir bayat ay oğul

6247 kayu kul kamuğdın evürse yüzi yaratmış idike sığinsa özi

6248 siziksiz küdezür anı bir bayat tilekin birür hem bulur edgü at

6249 mungar mengzer emdi bu sözni eşit köngülke alın ötrü özke iş it

6250 bayatka sığingıl kamuğdın üzül köngül til arıg tut kılınçın süzü

6251 bayat birge barça tileking tükel yekig ked yağıla bayatka tüzül

6252 yana aydı ilig ay ögdülmişe

sakınç kadgu birle yorıma buşa

6253 o edgü kişi erdi edgü başı kalı ölse itgey bayatm işi

6254 bizinge turur iş yarın ay бүгү ne erki tiriglik ne erti tigü

6255 isiz öz yigitlik yava kıldımız isiz kep köngül ög isizde isiz

6256 keçürmiş tiriglik bu kün boldı tüş neteg keçti erse yanut kelge tuş

6257 bu kalmış tirigük yava kılmağay hava arzularka köngül birmegü

6258 neçe kılsa ahır öz ölgü turur ölümde kidin ming öküngü turur

6259 bu künde naru sen taşırta turup budun küçlerin kör bağırsak bolup

6260 mini kutğaru bir özüngni bile yanutı bayat birge edgü yola

6261 negü tir eşitgil ay kılkı amul bayat kullarınga bağırsak köngül

6262 kim edgü kılınsa hem edgü yanut bayat ok birür edgü közni yarut

6263 kim isiz kılınsa özinge kılur ol isiz yanutı hem isiz bolur

6264 isizlik tilese bar isiz kılın ol isiz yanutı ulıtğay bilin

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİĞKE

6265 yanut birdi ögdülmiş aydı ilig
bu yanglıg birü tursa öt sav erig
6266 kamuğ edgü bolğay budunka törü tuta birge tengri bu beglik öri
6267 ilig ked yaşasu kutadsu kutun
yuluğ bolsu canım tenim öz bütün
6268 ölür özke tegmez meger edgü at bu atın tirig tutsu erklig bayat
6269 anunmış turur bu ölüm tutğalı özüng ıdmağıl sen udıp yatğalı
6270 idi yakşı aymış biliglig tili
bu yanglıg bolur kör sakınuk yolu
6271 busuğda küder bu körünmez ecel usalın basıkur umınçın ‘amel
6272 isiz edgü barça kara yir bolur bitilmiş ecelke yetilse ezel
İLIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE
6373 ilig aydı tengri bu künde naru manga birsü tevfik kılayın törü
6274 sözün kesti ilig özi amrulup
yorıp çıktı ögdülmiş andın turup
6275 yime serdi kaç kün bu ögdülmişe sakınç kadğu birie yorıdı tuşa
6276 sakınçın kadaşı üçün kadğurup sarıg kıldı mengzin özin sızğurup
6277 turup sernümedi kadaşı üçün yana barğusu keldi evre küçün
6278 turup bardı ilig taparu yorıp okıdı ilig bu köründi kirip
ÖGDOLMIŞ SLPALI İLIGKE
6279 ötündi iligke ayur men bu kün barayın kadaşım taparu yodun
6280 negü erki hali köreyin anıng tirig barmu erki kadaşım mening
ILIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE
6281 ilig aydı barsa yaraglıg turur
kadaşlık yakınlık ulaşı bolur
6282 yorı bar meningdin yime ök ayıt negü ol igin kör me könglin avıt
6283 ilel tip turup çıktı andın yana evinge kelip tüştü aldı tına
6284 aş içgü yidi az yana at tutup kadaşı tapa bardı kadğu yutup
6285 yakın tegdi tüştü yorıp bardı ol kapuğka tegip ündedi koldı yol
LXXXU.
KUMARU ÖGDÜLMİŞKE ODĞURMIŞNING ÖLMIŞIN AYUR
6286 kadaşı muridi kumarı çıkıp selam kıldı ötrü közi yaş saçıp
6287 yorıp keldi utru ayur ay kadaş muyan birsü tengri köngül kılma baş
6288 kadaşing keçip bardı kodtı ajun sen inçin tirilgil yaşağıl uzun
6289 ulma sen emdi seringil tıdın tirigke çıkış yok ölümde adın
6290 toğuğlı ölür ök sevüç can barur
kerek beg kerek kul ne savçı kalur
6291 bizinge anunmış turur bu ölüm ölümke itig yok azu berk tolum
6292 ünün sıgtadı eştip ögdülmişe urundı tokındı akıttı yaşa
Lxxxm.
KUMARU ÖGDÖLMİŞKE TAĞJYET KILMIŞIN AYUR
6293 kumarı tegip tıdtı aydı serin
bayat hukmi tapla köngül ög tilin
6294 tözüke turur bu ölüm kelgü kün ol öldi sen emdi ölümke anun

6295 negüke kılur sen sıgıt ay un
kim urdı ya kim sökti ne ol korı
6296 bayat birdi erdi angar can revan yana yandru aldı çıkıp bardı can
6297 ol evre yana yangu ermez berü
sanga hem manga barğu terk ol naru
6298 ayur tur kadaşing güirin körgile ziyaret kılıp sen yana yangıla

LXXXIV.

ÖGDÜLMİŞ ODĞURMIŞKA YAS TUTMIŞIN AYUR

A 180

6299 turup bardı kördi kadaşı güirin kuçup yıgladı yaşı saçtı barın
6300 ayur ay kadaşım manga bak turup üdiklerim uçsun yüzüingni körüp
6301 küsep keldim erdi sini körgeli
nelük kizleding yüz manga kelgeli
6302 ay könglüm talısı sevüg canka can seningsiz negü teg tirilsü revan
6303 tüşümdemü kördüm sini men yatıp körürde yitürdüm yıradıng batıp

LXXXV.

A tLİG ÖGDÜLMİŞKE TAZİYET KILMIŞIN AYUR

C 375

6304 eşitti ilig keldi evdin turup
angar ta'ziyet kıldı könglin urup
6305 ilig aydı öğlen ay ögdülmişe du'a birle itgil angar sen işe
6306 bayat yarlıkası ol odğurmuşig keçürsü anıngdın yazuk kılmuşig
6307 bu kadğu üçün birsü tengri muyan bayattın sevine bul tamudın aman
6308 kapuğ beklemiş sen yime yol kesip yüzüing kizlemiş sen tilin söz basıp
6309 seningdin yaramaz bu yanglığ kılık ukuşlug yonmaz bu yolça yorık
6310 sanga kim tegürdi manga ay bu küç ya kim övkeledi ya kim kıldı öç
6311 bayat hukmi erdi kadaşing öze yorıttı kazasın sen öz kılık tüze
6312 negüke ulır sen negü bu sıgıt
bu kılık edgü ermez muni sen ağıt
6313 toğuğlı ölür ol ağığlı ilür yorığlı tınur ol birigli alur
6314 kadaşing ölümü sanga bolsu pend
seringil muyan ur şeker bolsu kand
6315 ölürüg körügli tirig kalğuçı
kerek pend tutunsa kanı tutğuçı
6316 ölüg pendini bak ayur kör mini ölüm tuttı bardım tutar uş sini
6317 mungar mengzer emdi bu beytig okı okıp ked köngülke alıngıl takı
6318 seningde ozakı ölügli minge birür pend ayur uş manga kör manga
6319 usanıp yorıdım avındım öküş ölüm tuttı bardım kelir uş sanga
6320 ayıttı ilig evre odğurmuşig neteg ölmişin hal negü bilmişig
ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE
6321 ötündi iligke negü körmüşin
ölürde vasiyyet itip kodmuşin
6322 turup rekve birle tayakın alıp ilig utru urdı kumarı kılıp
6323 ayur uş kadaşım manga kodmuşı bu erdi nengi uş turu kalmışı

6324 ilig me kötürsü kumaru birin kutadğay bu kün hem tusulğay yarın

ILIG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

6325 ilig sundı aldı tayak elginge ayur bu kumaru kutadsu manga

6326 sen alğıl bu rekve kadaşing özin muning birle üşgür tilese yüzün

6327 sunup aldı rekve kör ögdülmişe köngül bertti közde yuvuldı yaşa

6328 ilig aydı körgil bu 'ibret bu kün biringe tap emdi sakınsa ögün

6329 ol andag tirildi tükedi ajun takı kaldı artıp ay kılıkı tüzün

6330 negü tir eşitgil kılınçı silig ukuş birle işke yetürmiş elig

6331 öküş bolsa artmaz bu dünya nengi neçe me az erse yeter öz tengi

6332 bu dünya münü ming bir ol erdemi negü teg keçürse keçer ademi

6333 öküşlük ne aşğı ölümde kidin anı yigli sevnür seningde adın

6334 kadaşing kodup kaçtı dünya nengin örüm kedti arpa yidi öz tengin

6335 keçürdi tiriglik turu ölmedi anuk yigililerke nengin kodmadı

6336 katıglandı tün kün yinitti yüki keçip bardı andın ajun emgeki

6337 ol itti işin kör kutuldı bu kün bizing iş ne erki yazılmaz tügün

6338 ilig ötledi kör ming edgü sözün köngül hem karın urdı ötlep uzun

6339 yana kangıka bardı ilig turup tüşüp kirdi evke sakınçlıg bolup

6340 sakınç kıldı kaç kün bu ögdülmişe keçürdi bu kadğu yazıldı kaşa

6341 unıttı bu kadğu sakınçğ yime yidi içti küldi sevindi yana

6342 İdi yakşı aymış budun başlar er bilig birle il kün işin işler er

6343 neçe kadğu sakınç sini bulnasa yana ok küler köz neçe yıgılasa

6344 ajun öngdisi bu telimde berü isiz edgü erter neçe yıllasa

6345 sakınçın keçürdi kör ögdülmişe tapugka baka turdı itti işe

6346 harıslık bile ol tapuğ başladı kiçe tangda bardı işin işledi

ıLIG SLPALI ÖGDÜLMİŞKE

6347 okıdı ilig bir kün ögdülmişig ayıttı budun hali il kün işig

6348 ayur il hali ne budun hali ne

negü teg keçer emdi ödlele küne

6349 manga köz kulak sen işimni kamuğ seningdin tiler men aç a bir kapuğ

6350 sanga tegdi kaç kün bu kadğu sakınç tegümeding işke işing ne erinç

ÖGDÜLMİŞ CEVABI ıLIGKE

6351 yanul birdi ögdülmiş aydı ay beg budun hali edgü du'a angı teg

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

A 180

6352 biri söz boğuz köz bu şehvet otı bular ol kişike bu ta'at yutı

6353 biri boğzı tıdsa bir az sözlese yırak tutsa özdin yarağsız usa

6354 hava arzularka bolur erse erk

buşup övke kelse özin tutsa berk

6355 ukuşlug bu ol hem biliglig bu ol munı alsa bolğay ukuşlug amul

6356 ukuşlug kişiler sözi öggü teg köni tüz bolur ol özi belgü teg

6357 yarağsızka yakmaz yıratır özin kereksizni körmez yumıtır közin

İLİG CEVABI ÖGDÜLMİŞKE

6358 ilig aydı körklüg ayur sen bu söz asıglıg turur bu sözüng artuk öz

ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE

6359 sefacı turur bu et öz me otun cefaka cefa kıl özüngni tutun
6360 Neçe edgü kılsa et özke seve
angar ança yavlak kılur bu cefa
6361 yime yakşı aymış kişi ödrümi cefaçı et özke otı hem emi
6362 vefa kimke kılding cefaka anun cefaçı cefasın tegürgey künün
6363 kimi edgü tuttung angar korku tur sini isizin ol ulıtğay ünün
6364 ay ilig bu üç ara semzi yavuz biri it biri kuş birisi et öz
6365 açurğu bularıg yolın tutsa ked anın yolka kirse boyun egse ked
6366 yolın kısımasa kuş mengin edlemez semiz bolsa it tok avın avlamaz
6367 et öz todsa kansa bolur buğrağı kaçır edgülerin süre ıdmagu
6368 kuşung avlamasa bir ördek yas ol ıtung kodsı avın yası bir as ol
6369 özüng buğrağursa bedütse boyun sini otka tartar ulıtur ünün
6370 mengilig turur kör mengi yok çığay barın tap kılıp ol yorır köngli bay
6371 egin bütse boğzın todursa aşın kılur tengri tapğı iter ol işin
6372 uluğluk bu devlet bu kut kıv kişig küvezlikke tartar kodup öz işig
6373 küvezlik bayattın yıratır kuluğ
ukuşlug yorunaz bu yanglıg yoluğ
6374 çığay ma ölür ök yime bay ölür iki böz iletür kara yir bolur
6375 çığay ölse kutlur kiter emgeki bay ölse kalur neng iletür yüki
6376 mungar mengzer emdi bu söz belgülüg bu sözde özüngke kötürgil ülüg
6377 ay ni'met idisi ölüm mihneting ay mihnet idisi ölüm ni'meting
6378 çığay ölse kutlur kiter emgeki
ölüm tutsa ay bay sakış birmeking
İLİG SÖZİ ÖGDÖLMİŞKE
6379 yana aydı ilig bu dünya işi yılanı çadanı telim tikgüçi
6380 aş az yigüke ağusı öküş yana ögdisi az öküşi söküş
6381 ukuşlug sunup alğusı az nengi biliglig açıp az yigüsi mengi
6382 biligsizke uçmak turur bu ajun erej birle avnur yorır mungsuzun
6383 tiken ol ukuşlugka dünya tolu adak ursa yirke kirür saklagu
6384 agu ol biligligke dünya içi
anın aş yiyümez üzer öz küçi
6385 anın kaçtı zahid ogul kız kodup munın kodtı 'abid tapuğka udup
6386 bu kün biz ilinmiş tururmız mungar küdezsün bayat bu beladin sıngar
ÖGDÜLMİŞ CEVABI İLİGKE
6387 yanut birdi ögdülmiş aydı bu söz
tükel söz çını ol ukuş birle tüz
6388 körü barsa dünya kılınçı tengi yigen yıl büke teg bu kılkı yangı
6389 özi igdür ök san özi semritür özi ök etin yir özi yavritur
6390 baka barsa yetrü ajun halini engip kalğu tanglap kör ukısa anı
6391 apalı havalı ajunka ilip uruğ yadı dünya içinde kelip
6392 olarda berü tut bu ödke tegi ne yanglıg eren koptı begler begi
6393 kayu bilge toğdı kayu alp atım kayu kür küvez er kaya teg yalım
6394 kayusı ukuşlug kayusı büğü
kayu tilve munduz kayu ermegü

6395 neçe savçı toğdı okıçtı amul

bayat hukmi birle ayu birdi yol

6396 kayu az yaşadı kayusu uzun

kayu baş kötürdi bedükrek sözün

6397 kayusu törütmiş idike turup yağı teg ok attı yasını kurup

6398 okıgıl bu beytig negü tir eşit uka bargıl emdi özüng kılkı it

6399 kerek bilge bolgıl kerek ming yaşa tutup bütrü ajun erejin aşı

6400 ahır ölgü özüng kara yir bolup ölüm tutsa iltür ökünçün yaşa

C 378

6401 neçe edgü koptı bu bilge bügü tilep bulmadılar tiriglik yigü

6402 bu kün kör neçe togmaduk teg bolup kara yir katında yaturlar ölüp

6403 ne türlüğ ne yanglıg kişi koptı kör yağız yir olarig yidi optı kör

6404 itiglig saray ordu kangı kodup yağız yir töşenip yaturlar küdüp

6405 udırmu üni yok ya tınmaz tını negü erki hali biligli kanı

6406 olar barça mungluğ bu kün edgüke eligleri yetmez yigü kedğüke

6407 ökünçün yaturlar kör inçıklayı küsep edgülükni ming arzu yiyü

6408 bayat birdi bizke bu kün bu künüg yava kılssa bolmaz bu bulmuş ödüg

6409 bayat birsü tevfiğ bu künde narı kamuğ edgülükke ay edgü törü

6410 tilin birdi alkış kör öğdülmişe

ayur ay bügü beg uzun kiç yaşa

6411 ajun kalmasını seningsiz kurug bayat kesmesünü seningdin uruğ

6412 negü erse arzu tileking kamuğ aşı birsü tengri sanga ol kapuğ

6413 negü erse arzu tileking takı tüköl birsü tengri sanga ay akı

6414 sevinçin avınçin tirilgil uzun erejlengil ança ay kılkı tüzün

6415 diriga sening teg kişiler ölüp kara yirde yatsa süngüki ulup

6416 negü kılgu tengri bu dünya işi bu yanglıg törütmiş ay ilçi başı

6417 neçe ölse bolmaz sini teg ölüg özüng edgülerdin ilindi ülüg

6418 kerek öl kerek kiç yaşağıl uzun atıng edgü birle yadıldı sözün

6419 severing öküş bolsu sevmizlering saçılısı birerin kingüsü yiring

6420 yir optı turup çıktı kesti sözün atın mindi urdı evinge yüzün

6421 kelip tüştü kirdi evinge yorıp yidi içti yattı bir ança serip

6422 yana koptı erte işin başladı ayu birdi kördi özi işledi

6423 köngül til köni tuttu tüzdi yorık kamuğ egriler köndi itti kılık

6424 itildi ajun arttı edgü du'a

kutadı küni künde edgü du'a

6425 olar bardı kaldı ol edgü atı yitip barğu ermez atı hurmeti

6426 körü bargıl emdi bu yanglıg kişi kişimü bolur bu firişte işi

6427 kişi erdi erse olar ne ödün negü ol ayu bir bu künki budun

6428 kalı biz kişi ersemiz ay bügü olarig siziksiz firişte tigü

6429 olarınğ kılınçı ne kılkı sözi eşitip kutadğu ol edgü izi

6430 ukuşlug ukar ol biliglig bilir ölür öz bu dünya siziksiz kalur

6431 bulunmuş bu öd kün yava kılmadın tapuğ kılğu tegmez munıngda adın

6432 munıngda uluğ pend takı ne bolur seningde ozakı ölür köz körür

6433 kalır kangı ordu saraylar kamuğ anı bend tutumaz bu öz ay uluğ

6434 neçe karşı ordu neçe berk tura ölüm buzdı kıldı kara yir köre
6435 neçe kend uluş bağ çiçekliklerig kuruğ kodtı kör bu ölüm ay tirig
6436 kalır kangı ordu saray pak sanga alıp sen tutar sen bu bend tip manga
6437 kalın sü idisi ajunçı kanı süsin kodtı boldı kara yir sanı
6438 kanı ol suk ilçi ilim az tidi öküs il kücedi yiyü bilmedi
6439 kanı ol küçegli kişiler yirin kulaç yir alındı yatur inçıkın
6440 kanı ol müsülman karu tökgüçi nelük kirdi yirke kanı ol küçi
6441 kanı ol kişig satğağuçı kişi nelük boldı satğağ kara yir tuşı
6442 kanı ol tütüşügli dünya üçün turu kaldı dünya ol öldi küçün
6443 kanı ol tirigli tavar kodmadın iki böz ilette tilemez adın
6444 kanı ol öküş yir tilegli kişi kara yir töşendi itildi işi
6445 bu yanglıg turur dünya hali kamuğ ukuş birle körgil açılğay kapuğ
6446 erejleri emgek sevinçi sakınç ağırı uçuzluk avınçı irine
6447 negü kelse yüdgil sen inçıklama erej erse erter ne emgek yime
6448 eşitgil negü tir bilig birguei ay emgek bile sen şabır kılğuçı
6449 ay ni 'met idisi şükür kıl yigil ay mihnet idisi sabır kıl egil
6450 şabır kılsa mihnet bolur ni' meting şükür kılsa ni' metka artar tigil

C 381

6451 körü bar ay bilge bu künki ödüg
öngin boldı barça kamuğ iş küdüg
6452 biliglig uçuz boldı tutnur özin ukuşlug agın boldı açmaz sözün
6453 telim boldı ilde bu yavlak kişi yavaş boldı satğağ kötürmez başı
6454 borun yüz yuğuçı namaz kodğuçı kör ersig atandı yoritur küçi
6455 fesad fisk idisi atandı eren bor içmez kişi atı boldı saran
6456 namaz ruza birle yorıglı kişi münafık atandı ay ilçi başı
6457 halal yitti barça haram üstedi haram yigli könglin kara kir tudı
6458 halal atı kaldı körüglisi yok haram karma boldı toduglısı yok
6459 kanı bu haramıg haram tigüçi haramıg kodup bir halal yigüçi
6460 sakınuk tigüçi kim ol çın köni könilik küni bar yarutur küni
6461 haram birle artuk karardı köngül halal kayda bulğu tilep ay oğul
6462 mungar mengzetü keldi emdi bu söz munı yakşı tıngla aya köngli tüz
6463 haram birle könglüm kara boldı kir bilig işke tutmaz özüm yüzde bir
6464 et öz eglü birmez hava bulnadı tapuğka tegümez özüm açtı sır
6465 ajun kılkı barça adın boldı kör kişi köngli tilde öngin boldı kör
6466 vefa kitti halkta cefa üstedi tilep bir mangu kişi kalmadı
6467 vefa kitti halkta cefa urdı iz
mangu tayangu kişi boldı kız
6468 yakınlık yağukluk yıratı kadaş bağırsaklıkın kodtı edgü adaş
6469 kiçigde edeb yok uluğda bilig otunlar öküş boldı yitti silig
6470 yakınlık neçe boldı yarmak üçün kanı iş kılıçlı köni hak üçün
6471 emanet atı bar kanı kıladaç nasihat sözi bar kanı tuttaçı
6472 kanı emr-ü ma'ruf kılığlı kişi kanı nehy-ü münker tıdığlı kişi
6473 satığçı kötürdi emanetlerin bu uzlar kötürdi nasihatlerin
6474 biliglig köni sözleyümez sözün tişide uvut kitti örtmez yüzün

6475 köni bardı keldi neçe egrilik kanı kalmadı bir kişi tengrilik
6476 kişi barça yarmak kulu boldılar kümüş kimde erse boyun birdiler
6477 cema'at köp erdi bu mescidler az kalın boldı mescid cema'atler az
6478 negü tir eşitgil sakınuk kişi
köngülke alın sen ay edgü başı
6479 kanı bir könilik kılıçlı kanı kanı tengrilik iş yonglı kanı
6480 ajun barça bütrü tükel artadı körüp tangladaçı kanı bir muni
6481 müsülman karıştı işin et yışür tükel inçe tegdi bu kafir yatur
6482 kapuş karma boldı müsülman nengi kanı adra tutğan haramıĝ öngi
6483 fesad fisk üni kör uditmaz kiçe kanı 'ilm-ü kur'an üni az çıça
6484 köngüller katıĝ boldı til yumşadı könilik özi bardı kaldı ydı
6485 atalık kılur kör ataka oĝul oĝul beg bolup kör ata boldı kul
6486 tiriglik kısıldı uzadı sakınç baru arttı sukluk koradı sevinç
6487 çıĝay tul yetimig suyurkaĝlı yok ajun tegşürüldi tangırkaĝlı yok
6488 idi yakşı aymış büğü bilgi king ajunuĝ sınaĝlı akı elgi king
6489 ajun boldı ahır törü artadı isizlerig edgü körü artadı
6490 ukuşlug ukar ol biliglig bilir yıl ay kün küninge baru artadı
6491 oĝul kız kemişti ata hurmeti söküş boldı erke avuçĝa atı
6492 kamuĝ tegşürüldi törü öngdiler karalı örüngli bir ök boldılar
6493 bu barça ulug kün nişanı turur nişanı körünse keligli kelür

6494 küdezsü ugan tengri imanımız

kötürsü bu fitne bela isiz iz

A 184

6495 yıl altmış iki erdi dört yüz bile

bitiyü tükettim bu söz ülgüle

6496 ögüm yetmiş söz bitidim tükel okıĝlı ukuĝlı özüng ülgı al

6497 kayu türlüĝ erse yorıking yolung ayu birdim azrak bekütgil ulung

6498 bu ol din yolu hem bu dünya yolu bu yolça yon yolda azma ulı

6499 kalı dünya kolsa yolu uş unu apang 'ukbi kolsa izi uş munu

6500 özüng kullukı kıl bayat birge küç

kayusın tilese tile kılma üç

6501 ilahi özüm bu sözüĝ başladı tilekim ne erdi bilir sen idi

6502 tilemedim özke kü çav edgü at kişi asĝı koldum öz erse ya yat

6503 okıĝlı okısa mini üşgürüp du'a kılĝamu tip manga bir turup

6504 tilekim bu erdi umınçım bu ok okıĝlı manga bir du'a idĝa uk

6505 tilim sözledi söz bitidi elig ölür bu elig til ay kılkı silig

6506 Elig til nişanı munu bu bitig sanga kodtum emdi bitip ay tetig

6507 unıtma mini ay okıĝlı tirig

özüm dünya kodsı töşense yirig

6508 aya mengü mungsuz idim sen uluĝ sen ök yarlıkaĝıl bu munluĝ kulug

6509 küngmiş kul erdim yazukum telim yazuk yarlıkaĝıl sen ök sen idim

6510 kulung men idim sen kul atı kul ok idim sen tüzün sen idilik kıl ok

6511 kulung men idim sen manga ay ĝafur mini yarlıkaĝıl yazukum keçür

6512 yime yarlıkaĝıl kamuĝ mü' minıĝ toĝardın batarka tegi ay arıĝ

6513 otun men otundın otunluk kelir tüzün sen yazukum keçür ay bilir
6514 yıpardın yıpar ok yıdır ol ıdı peliddin kelir ol arıgsız yıdı
6515 umınçım sen ök sen manga ay umınç umınç kesmegey men sanga ay umınç
6516 yazukluğ kulung men kılınçım cefa vefalığ idim sen manga kıl vefa

C 386

6517 cefadın cefa ok kelir ay idim vefada vefadın adın bilmedim
6518 tözü yarlıkağıl kamuğ mü'minığ yazukum olarka bağışla arıg
6519 tümen ming selamım tegür savçıka ol edgü kulavuz köni yolçıka
6520 tözü dört isinge meningdin selam tegür ay bayatım tutaşı ulam

E

YIGITLIKKE açIP AVUEĞALIKIN AYUR

6521 yonglı bulıt teg yigitlikni ıdtım
tüpi yıl keçer teg tiriglik tükettim
6522 isizim yigitlik isizim yigitlik
tuta bilmedim men sini terk kaçıtım
6523 yana kelig emdi yigitlik manga sen ayada tutayın ağı çuz töşettim
6524 isiz bu yigitlik kanı kança bardı
tilep bulmadım men neçe me tilettim
6525 tiriglikke tatğı süçig can sevinçi
yiyitlik teg edgü yok ermiş ayıttım
6526 kiçiglik tatğı yigitlik ereji
yitürdüm men emdi tutarda kürettim
6527 karılıkta kor yok köni turdum erse yavalıkka isiz tiriglikni ıdtım
6528 esirkep açır men sanga ay yigitlik
kamug körkümi sen yıratting yıratım
6529 tamam erguvan teg kızıl mengzim erdi bu kün zaferan urğın engde tarıttım
6530 yıparsıg kara başka kafur aşudum tolun teg tolu yüz kayuka iletım
6531 yaruk yaz teg erdim tümen tü çiçeklig hazanmu tüşüttüm kamuğni kurıttım

C 387

6532 kading teg bodum erdi ok teg köni tüz ya teg egri boldı egildim tönğittim
6533 yava kıldım isiz tiriglik avınçın
ökünç birle közde kanın yaş akıttım
6534 kiçiglik keçürdüm yigitlik yitürdüm künüm çeliledim özümni çökittim
6535 yimek içmek erse yidim içtim ud teg tilek sürmek erse tümen tog tozıttım
6536 neçe kuşka avka avındım sevindim uçar kuş teg arkun ağımda kürettim
6537 adaş koldaşımka sevüg can teg erdim yeğim boldı erse tosun teg suçıttım
6538 sere söktüm emdi neçe yalngukuğ men yazuksuzka yarlıg elig til uzattım
6539 kögüz kerdım ança yağı sançmış er teg küvez teg kür erip kaya teğ kadıttım
6540 içip yatmış er teg udıp odlu keldim özüm yolda azmış bayatka uyadtım
6541 bayat tapğı kaldı kişi tapğı kıldım ajun tegre yügrü özümni kürettim
6542 tilek arzu birle yügürdüm neçe men kuturmuş böri teg ajunni ulıttım
6543 kişig tuttu aldım küçün yarmakın men kimig serdim irdim kimi me açıttım

6544 manga rabbım aysa nelük kıldınğ andağ negü tılđağım bar uvutka tuşıktım
6545 kayu tilve kılkı bolur munda tetrü keçer künke avnıp tiriglikni ıdtım
6546 sevinç keçti emgek yime keçgey erdi yava boldı kün ay ökünçke basıktım
6547 tutayın ya kisra ya kaysarça boldum
ya şeddad u ‘ad teg takı uçmak ittim
6548 ajun bütrü tuttum sikender tutarça
tükel nuh yaşın men yaşadım yaşattım
6549 özüüm haydar erse yaşın teg kılıçlığ ya rüstemleyü men ajunda çavıktım
6550 ya ‘isa bolup kökke ağıdım takı men ya nuşın revan teg törü tüz yorıttım
6551 ya kençim tükel boldı karun nengi teg ya ashab-ı res teg temür kend tokıttım
6551 negü asğı ahır yanış yirke boldı turu kaldı dünya iki böz iletım
6553 yalıng keldim erdi yalıng kurgü yirke nelük dünyaka özni munça isittim
6554 keçer dünya keçti tüpi yıl keçer teg keçer dünyaka öz usalın basıttım
6555 tiriglikke asğı kanı edgü kılkı tımrlikte tarlag kayu yirke ektim
6556 negü ektim erse anı orgu ahır
negü ordum erse anın öz süçittim
6557 yigitlikni ıdtım karılıkka tegdim
yana yangıl emdi negü söz tağıttım
6558 uzun tünle yatma idike tapın sen odun yıgla tınma yazukka basıttım
6559 yılan kurt koşuz yimi öz igdileyü bu ni ‘met bile men negüke igıdtım
6560 aya usrıık öz sen odun yıgla tınma bayatka tapug kıl yok erse yokadım
6561 karılık kavurdı yigitlik yıradı
tatıg bardı barğı udu yol könittim
6562 idi kieki dünya öküş ardı halkıg
kayusunda men men ne munça sevıttım
6563 ya rab odgruru bir mini ay idim sen süre ıdmağıl men köngülñi arıttım
6564 sen ök sen yazuk yarlıkağıl idim bir suyurka mini sen yazukum unıttım

11. C 389 ÖÇLEK ARTAKIN DOSTLAR CEFASIN AYUR

6565 turayı barayı ajunug kezeyi
vefalıg kim erki ajunda tileyi
6566 kişi kızılkı boldı kayda tilegü tilep bulgu erse tileyü köreyi
6567 kamuğ arzu buldum kişi bulmadım men kalı bulsa arzum yüzinge bakayı
6568 vefa kahtı boldı cefa toldı dünya vefa kimde erki men azrak kolayı
6569 apang bulsa men bir cefalıg akı er eginke yüdeyi közümkke urayı
6570 kalı bulmasa men vefa birle yalnguk keyik tağı birie tiriglik kılayı
6571 yigüm ot köki bolsu yağmur suvı tap ediz kum tüneyi tağar ton kedeyi
6572 ya vahşı bolup men biyabanda yügrü kişide yırayı ajunda yiteyi
6573 takı bolmaz erse ajun barça kodtum ögüz teg akayı tüpi teg toğayı
6574 idim mungka tegdim vefasızka tuştım vefalıg kim erki sevüg can bireyi
6575 atı kaldı yalnguk kişi kılkı bardı
bu kıl kıl kança bardı udu men barayı
6576 bağırsak kişi yok ajunda tiledim bağırsızka könglüm negü teg ulayı
6577 kimi özke köz teg yakın tuttum erse yağı çıktı yek teg yekig ne kılayı
6578 kimi sevdim erse sevüg cança tuttum cefa keldi andın kimi met seveyi

6579 kişi köngli bilgü tanuk erdi til söz kngöl til ala boldı kimke bütöyi
6580 bu kün munda minçe kimi iş kılâyı ya kimke bütöyi kimi dost tutâyı

C 390

6581 kngöl kimke birgü mungum kimke ayğü mungadtım men emdi bir azrak ayayı
6582 adaş koldaşımda umınç bilmedim men kadaş kılkı yat teg negü teg açayı
6583 apang andka erse iminlik bütönlük bu and tutğuçı kim anı er atayı
6584 tuz etmek hakı tip küdezigli barmu kümüş gevher altun bile men kalayı
6585 kanı koşnı aşnı sevine kadğuka iş kamuğum bireyi men evdin çıkayı
6586 adaş koldaşım tip inanç boldaçı kim anı beg kılıp men ozüm kul bolayı
6587 kişi bulmadım men mungadur ma yalnuz sakınçın sızar men sevinçin küleyi
6588 nelük artadı halk negü öngdi kodtı kayu ödke tuştum ya kayda turayı
6589 azu tilve munduzmu boldum ya mundum negü sözledim men ayu bir ukayı
6590 ya sevda küçedip mengim artadı ol közümkemü körnür özüüm hab içeyi
6591 manga okmu tuştı bu yanglığ kişiler azu menmü tetrü kişi men yanayı
6592 isizim isizim kanı ol kişiler vefa atı kodtı ajunda ögeyi
6593 bu kün körse erdi bu öngdi törü kıl olar kodmuş erse sevinçlig bolayı
6594 yok erse ayu birsü öngdi törü kıl tüzün törke keçsü otunuğ süreyi
6595 Kamug edgü bardı törü öngdi ilti kişi songı kaldı ne edgü bulayı
6596 bu bod sın yorıglı kişi erse barça firişte mü erdi olar ne bileyi
6597 olar bardı kaldım bularnı bile men negü teg yorıyı ne kılın yarayı

C 391

6598 neçe sözlese men tükemez takı söz
bu munça tap emdi sözüng ne barayı
6599 manga munda yigrek adın bulmadım men uluş kend kodayı kişide yırayı
6600 atım bilmesünler mini körmesünler
tilep bulmasunlar sözümnı keseyi
6601 çadan teg tikerler çibun teg sorarlar köpek teg ürerler kayusın urayı
6602 ulındım men emdi otunlarka tuştum öküne birle tün kün neçe yük yüdeyi
6603 cefa cevri barı manga tegmesüni otun bifalardın singardın bolayı
6604 ilahi ruzi kıl sevüg savçı yüzün yime tört işining yüzini köreyi

UI.

A 184 KITAB İDISI YUSUF ULUĞ HAC{B ÖZINGE PEND BİRÜR

6605 bilig bil özüngke orun kıl töre bilig bilse özke idi berk tura
6606 biligsiz yürek til negüke yarar bilig birle suv teg kamuğka yara
6607 neçe bilding erse takı bir tile biligli tegir kör tilekke sora
6608 bilir men tise sen biligdin yırak biligsizke sanding biligli ara
6609 bilig bir tengiz ol uçı yok tüpi
neçe suv kötürgey semürgük sora
6610 bu bilig bile öz başing tezinür bilümez özüngni özüngde yıra
6611 bilig bil kişi bol bedütgil özüng ya yılkı atangıl kişide yıra
6612 biliglig yazılmaz sakınçın tügük biligsiz sevinçin küler katğura
6613 bilig bilse kadgun kalı katgurar biligsiz sığın sen ağınap yora
6614 biliglig kişeldi turup yügrümez biligsiz yorır kör tilekin süre
6615 ay bilge kişelding biligsiz yorır

biligsiz kişelse kişenin bura

6616 elig sundum uş men biligni tilep sözüg sözke tizdim şaşurdum ura

6617 keyik tağı kördüm bu türkçe sözüg anı akru tuttum yakurdum ara

6618 sıkadım sevittim köngül birdi terk takı ma belingler birerde yire

6619 sunup tutmuşımça ederdim sözüg kelü birdi ötrü yıparı bura

6620 köni sözledim söz irig hem açığ köni sözni yüdgen ukuşlug ere

A 185

6621 okıgıka artuk ağır kelmesün

özüm ‘uzri koldum aç hem yora

6622 köni sözde taştın sözüg söz time köni egri farkı örüngli kara

6623 yıl altmış iki erdi dört yüz bile

bu söz sözledim men tutup can süre

6624 tükel on sekiz ayda aydım bu söz

ödürdüm adırdım söz evdip tire

6625 yadım tü çiçek teg yıldı kin burar ötündüm men itnü tükettim tura

6626 sözüg kim tüketür neçe sözlese aka tınmaz erter bulaklar ara

6627 ay yusuf kerek sözni sözle köni kereksiz sözüg kizle kılğa kora

6628 öküş sözleding söz suvı barماسun öküş sözke yalkar bu yalnguk ire

6629 manşsız ajun kılkı irsel yayığ ukuşlug özindin yırak tur yıra

6630 sen emdi yapuştung bu dünyaka berk katıgıan köngül mundın üzgil bura

6631 imin bolma dünyaka artuk imin bayatka sığnıgıl katıg yalvara

C —

6632 öküş halknı ıdtı bu irsel ajun köni yolda azdı kişi ked köre

6633 sanga ma itindi bezenip küler ayı sevme azrakkına katğura

6634 neçe dünya yigli ajun begleri ölüm tuttı bardı közi telmire

6635 yigitlik yava boldı isiz künüm tüker bu tiriglik ökün kadgura

6636 neçe ming yaşasa ahir ölgülüğ neçe tirse dünya kalır arkara

6637 sanga ok sığındım bayat sen küdez bu ğaf et usındın mini odğura

6638 uvutsuz kulung men yazukum telim tüzünlük seningdin kelür belgüre

6639 sanga yazdı sindin küredi özüm

bu kün sıgnu keldim sanga yalvara

6640 negüke ınanding aya mungıug öz kayuka tayanding körür köz köre

6641 yolung tüzgil emdi yorıkıng köni özüng iki ajunda bulğıl töre

6642 sevinçin süzülmüş bu dünya bütün

munı kod takı bir ajunka köre

6643 tiling tıd boguz yıg udıma öküş

közüng yum kulak tu bir inçin tura

6644 Ya rab yarlıkagıl kamug mü’ minıg

telim rahmetingdin tükel turgura

6645 tegür savçımızka tümen ming selam

tözü dört işinge takı ertüre

DÜZELTMELER

ğ ___ bilig in metin neşrinde düzeltmeleng lüzum kalınannlı Ngui. y«ı<ılı lui

- r¹ »»K miingttiplerce eok diklat ve ihtimain yöstfriluui oldılgıl hfildo uınrlı¹ ğıtt olunamamıştır. Harp tesiri altında çalışan inntbannın niul/rul •I¹ >lc¹ veya 2 formanın dizilebilmesi zaman k'aybetmanek icinli ••I¹ asr .ı cı ı den v zyeemek mecburiyeti v. b. v. b. kolayca ortadan k*Inırılma*ı uuln.lui alan .•.rin .. ı uı erlerinde kalmasına ve tashih esnasındaki acelelijin de buzi yelıllFilrl bunla a >ı . • ne sebep olmuştur. Eserin metninden başka tercüme izah Vf ılıtfol kısımları ı r . ı ı leneğ eğüiden rnetinde kalan yanlışların bu münasebetler ile dnhu ıllk katli guzılı u v ılmesi ngui bu işi ileriye bırakmak ve istifade edeceklerden tengdıKıllu yerlerde f ık >ı nıleleng müracaatlerini rica etmek mümkün idi. Fakat her okuyucunuu faksimileleri elinde bulundurmamalc ihtimali düşnnülengk hiç olmazsa ilk bakıata K<>C earpan yanınlara ngangt etmek uygua görülmüştür. Yalnız bunun kısa zamanda ve »(••)• yapılmış olduğunu hdtırlatmak yerinde olur.

Düzeltemelerdtkı rakamlar—sahife satır veya b e y 11 1 e r i eizgilerui

•iol tarafındaki kısırn— yanlış eekillerivesaj tarafındaki kı y ı m — bunların doğru şekıllcrini grösterir.

1. M e ti n kısmıda:

A 17 illerning — llltnlrısl

C3 ı/alaveımızmış —galavaetmünine; hl 62—A10 62 s. 15 ve 16 koşe A9—A10 r>qo yülek—yölek (bir de ll6 122 1045 1248 1268 1345 1646 ı8oi 2105 2541 ği 3°56 3261 3315 33»4 3410 3466 3521 3727 3772) loi topugka — iapugka 105 mr kılınçı 265 aslı—aslı (bir de 2t>5 299 300 301 303 995 999 1159 1596 49 1958 2I3» 2437 2969 3181 3416 3507 3764 4235 4284 4285 4287 4288 11 4488 4501 4519) 355 555—355 s. 6ı koşe C/ — C17 532 topladt — tapladı /ğ7(i —/o/ğı/Ea 598 498—598 599 499— 599 613 ı/ineke — yinege (bir de 4i . 4497. 53²⁹)> 666 inanma—ınanma s. 103 koşe Cı— C— 1015 sezleyu s ijj koğc COe—C50 1322 mesel—mesel 1323 túbünjke—tıtipanjke 1398 okunnş 1400 fükedi—tükedi 1524 eving—evuij 1737 kuyusu—kayusu nugeı—tapın;eı 1854 sevüg—sevag 1873 belgülttk—belgülag 1995 kişike 200 kişidetalu — kifide talu 2157 kaç — kaç 2253 kürQli—körüjli 2354 büke 2459 korlaglukı körklüglüki 2530 kura:i)ku — karanjku 2668 başlık ögdümifke udmışke 2837 emgegi—emgeki 2868 ırıklıg—inglig 2934 2834—2934 2<ğt> s.eüğa—sanga 2982 köni—korü 3014 başlık sı/ali—cevabı. 3122 ve 3200 u/tğ ülüv 3223 tamu—tama 3281 1281—3281 3300 gayıb—gayıb 3311 kazı—koti {34<» yuhı —yadı 33ğ6 utra—ofra 3422 itte—ttta (bir de 3422 3526 3601 4711 S.17tı S**¹*)« 3371 ikinci mısra tef — taf 3b3i bulmif — bolmif 3715 torügken — İSrıHnfH 37ğ4 tınmadın — tınmadın 3774 fevineim —sevineım 3828 ve 3830 bulmafu — uıluungu yı<ı levSneen—sevinçin 3970 başlık mıfnazara> munazara 4124 küfni ı •ı lyl. 4(IN ıfıllklar—halklar 4375 kailus— kadaf 4}86 k5n • kiın 4il>s •u lü /tf .ırilil ırıSSa—marfğn 4813 alçak ulfık 4814 kılı til.: 1 uı. ı.fitunıl ıı/oung . ı ılııııl

656

mısra fuf—tef 4881 kefti—kesti 4960 zefaran—zeffran 5056 ?ınan—eman (bir de 5058 5069 6307) 5060 tamam — tfmam (bir de 5431 5411 5432) 5130 ve 5*83 kSISk—külSg 5417 olum—olem 5435 töledim—ıSzledim 5453 altandt—atlandı 5474 SIsa—olte 5569 nc — np 5615 kSrleg—korklug 5706 telekfe — tilekeç 5734 inelig—inelik 5800 dufman—duşman 5953 ogdümife—ögdülmişe 6148 ıcye—ıp»e 6254 erti — erdi 6303 başlık tyzfyei — tyztyet 6430 kalur — kalır

s. Formalar basılırken bunlara bir kısmında karflerin kırık olması veya makinenin atması yüzünden bazı harfler ya kiç çıkmamış veya okunmayacak şekilde bozuk çıkmıştır. Bu gibi harfler kavis içine alınmak sungti ile bu kelimelerin en

mühimlcıi aşağılda goBterilmiştir.

D 7 sanga (n) 12 ay (y) »o yaktn (a) 28 idim (l) 249 isizlik (ı) 396 A24 396 (A24) 44° ifQ () 44 tö () 443 ki (ı) 467 yirde (i) .437 ..ğ (<) 1586 boldam (<) 1597 in (1) l6o2 BlüÜ (<) 1668 kılkt (t) 1678 frlğe (<) 1684 tilekni (/) 1709 bilip(l) 1723 kdmadı (l). 1758 bilgi(l) 1772 rtrfrft (») 1774 ğe<rırfı (ı) 1815 bilmife (I) l8l6 bolungl) 1820 bilgi(l) 1905 e»7(y (i) içi5 to/nr (t) 1917 sozlediğ (i) 1948 iş (/) 194⁸ •ğ (3)> 94» tılp (/) 2005 tolu. (l) 2038 Aaii: (•I) 2059 beglik (<) 2070 fıfın (z. f) 2078 yıntt (2. ı) 2702 turur (r) 2961 tıhp (s. t) 3127 kulug (/) 3508 yorısa (r) 3573 neng (n) 3751 kdsa (f) 4592 myflis (/) 5162 kılın (f) 5292 kafnglan (f) 5330 hıflıf (l) 53İ⁸ itiglig (1)

3. Not kısmında:

A73 bıznı(n)g) — bıznı{n)g) . •.

D6o oltında—altında 62 C6 ... han tengri ... —hannı Sger tğngri ... 6oo nfgfhdangd — mgfh dangd 647 tobık — iopık 71300—
ay 783 yayık — gayık 791 samadan — sonradan Sit tolda—toldt 823 vazılmıfur — gaztlmıfur 937 kSvnfin — kBvençin 954
başlık asıg lıktn — astğlıkın 999 taldıka — toldıka 1163 Cl4 y. yahfi— g. gethfi ... 1201 SlGmka — ölümke 128o andn — andın
1424 kavınme — kavenme 11)54 başuk togti—toğtı 1693 tagan — tagan 1902 songga—sangga 2090 ayır—ayırt 3386 utra—
otra 3401 odgarmıfka — odğarmıfka 3743 yongan — yaratgan 3865 başlık 6e?hk—boflık 3895 başlık idmifi — idmifi 3955
sevSnean — sevinçin 3955 fcarc/ı ... — tarrfi seveneSn ClI e. sevnncan 3958 ğetfi — y<<> 4003 bçinge — beginge. 4303
özüang</gB — Szüngde 4436 cavıkmak — çavıkmak 4545 sanradan — sonradan 4889 fırJker (iyi çıkmamış) 4297 bimegil —
birmegil

